

Broj: 03-07-6-512-5/24
Sarajevo, 11.06.2024. godine

- PREDSTAVNIČKI DOM PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH
- DOM NARODA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 19-06-2024

Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj
03-07-6-512-3/24		1183/24

PREDMET: Dostava izvještaja

U skladu sa članom 17. Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH”, broj 95/12 i 41/16) dostavljamo Izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka u 2021. godini, broj: 03-07-6-512-3/24 od 18.04.2024. godine, radi informiranosti o finansijskom poslovanju političkih stranaka.

Izvještaj se dijeli kao skupštinski štampani materijal.

U prilogu se nalazi elektronska forma Izvještaja.

S poštovanjem,

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a

ИЗВЈЕШТАЈ

О ПРЕГЛЕДАНОМ СТАЊУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА У 2021. ГОДИНИ

У складу с чланом 17. Закона о финансирању политичких странака

(Извјештај се дијели као скупштински штампани материјал)

Сарајево, 18. април 2024. године

1. УВОД

1. Централна изборна комисија Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Централна изборна комисија БиХ), у складу с одредбом из члана 17. Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“, бројеви 95/12 и 41/16), сваке године Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине подноси извјештај о прегледаном стању финансијског пословања политичких странака.
2. Централна изборна комисија БиХ је у складу с чланом 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака успоставила Службу за ревизију финансирања политичких странака (у даљњем тексту: Служба за ревизију), која прегледа и контролише финансијске извјештаје које поднесу политичке странке и обавља ревизију финансирања политичких странака у складу с овим законом.

Служба за ревизију је успостављена Одлуком Централне изборне комисије БиХ о успостављању Службе за ревизију финансијског пословања, број 01-07-653/05 од 10. 3. 2005. године, у складу с тада важећим Законом о финансирању политичких странака¹.

Накнадном измјеном Закона о финансирању политичких странака, 2010. године, промијењен је назив Службе за ревизију финансијског пословања у Службу за ревизију финансирања политичких странака.

3. Овај извјештај обухвата прегледано стање финансијског пословања политичких странака у 2021. години.

2. ПРАВНИ ОКВИР

1. Финансирање политичких странака и изборних кампања у Босни и Херцеговини уређено је Законом о финансирању политичких странака (у даљњем тексту: Закон о финансирању)², Поглављем 15. Изборног закона Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Изборни закон БиХ),³ који се односи на финансирање изборне кампање, Законом о финансирању политичких странака из буџета Републике, града и општине⁴, Законом о извршењу буџета Федерације Босне и Херцеговине⁵ и Законом о финансирању политичких странака из буџета Брчко дистрикта БиХ⁶.
2. У складу са својим надлежностима, Централна изборна комисија БиХ је донијела подзаконска акта којима је уређено извјештавање у области финансирања политичких

¹ Дана 5. 12. 2012. године, ступањем на снагу Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“, број 95/12), стављен је изван снаге Закон о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“, бројеви 22/00, 102/09 и 54/10). Закон о измјенама и допунама Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“, број 41/16) ступио је на снагу 11. 6. 2016. године.

² Одредбе овог закона које се односе на добровољне прилоге, забрану финансирања и поговорања те надзор и финансијско пословање одговарајуће се примјењују на листе независних кандидата и независне кандидате.

³ „Службени гласник БиХ“, бројеви 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 и 24/24).

⁴ „Службени гласник РС“, број 65/08.

⁵ Закон о извршењу буџета Федерације Босне и Херцеговине доноси се за сваку календарску годину.

⁶ „Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бројеви 29/04, 14/07 и 19/07.

странака и изборних кампања те процедуре по којима Служба за ревизију врши преглед, контролу и ревизију финансијских извјештаја политичких странака.

3. У складу с одредбама из члана 3. став (1) Закона о финансирању, политичка странка се може финансирати из:
 - чланарина,
 - добровољних прилога правних и физичких лица,
 - издавачке дјелатности, продаје пропагандног материјала и организовања страначких манифестација,
 - прихода од имовине у власништву политичке странке,
 - буџета БиХ у складу с чланом 7. овог закона, ентитетских буџета, кантоналних буџета и буџета Брчко дистрикта БиХ те буџета других јединица локалне управе и самоуправе у складу са законом, и
 - добити од предузећа која су у власништву политичке странке.
4. Предузеће у власништву политичке странке може се бавити само дјелатношћу везаном за културу или издавачком дјелатношћу.
5. Годишњи приход политичке странке остварен од имовине у власништву политичке странке и добити од предузећа која су у власништву политичке странке не смије прелазити 20 % износа укупног годишњег прихода странке.
6. Политичке странке се финансирају из буџета Босне и Херцеговине у складу с чланом 7. Закона о финансирању, ентитетских буџета, кантоналних буџета и буџета Брчко дистрикта БиХ те буџета других јединица локалне управе и самоуправе у складу са законом.
- (1) У складу с одредбама члана 7. Закона о финансирању, у буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине средства се обезбјеђују за финансирање политичких странака, односно коалиција политичких странака и независних кандидата заступљених у Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине и парламентарних група, односно клубова заступника и делегата у Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине.
Укупна средства која се издвајају за финансирање поменутих политичких субјеката не могу прелазити износ од 0,2 % буџета Босне и Херцеговине у календарској години.
Политичким странкама, односно коалицијама политичких странака, средства се расподјељују на начин да се:
 - 30 % средстава дијели једнако свим политичким странкама, односно коалицијама политичких странака које су освојиле мандате,
 - 60 % средстава дијели према броју заступничких, односно делегатских мандата, које свака политичка странка, коалиција политичких странака, односно независни кандидат, има у тренутку додјеле мандата,
 - 10 % од укупног износа распоређује парламентарним групама сразмјерно броју заступничких, односно делегатских мјеста која припадају мање заступљеном полу.

Заједничка комисија за административне послове Парламентарне скупштине БиХ ће својим актима детаљније регулисати расподелу средстава из овог члана, контролу трошења и друга финансијска питања у вези са спровођењем овог закона.

(2) У Републици Српској, у складу са Законом о финансирању политичких странака из буџета Републике, града и општине, средства се издвајају из буџета за:

- финансирање дијела трошкова редовног рада политичких странака, коалиција, независних заступника, односно одборника,
- покриће дијела трошкова изборне кампање политичких странака, коалиција, независних листа и независних кандидата којима су потврђене изборне листе за избор заступника, односно одборника, и
- покриће дијела трошкова рада заступничких, делегатских, односно одборничких клубова и група.

а) Средства издвојена за финансирање трошкова редовног рада политичких странака, коалиција, независних заступника, односно одборника не могу бити мања од 0,2 % укупних буџетских прихода из претходне године, а распоређују се на следећи начин:

- 20 % средстава се распоређује у једнаким износима свим политичким странкама и коалицијама које имају заступнике у Скупштини и независним заступницима, и
- 80 % се распоређује сразмјерно броју освојених мандата, које политичка странка, коалиција, независни заступник, односно одборник има у Скупштини.

б) Средства за изборну кампању обезбеђују се у буџету за годину у којој се одржавају избори у износу не мањем од 0,05 % укупних буџетских прихода из претходне године. Начин расподеле средстава врши се у складу с изборним прописима.

ц) Средства за рад заступничких, делегатских, односно одборничких клубова и група, додељују се ради покрића:

- паушалних трошкова за рад у изборним јединицама заступника, односно одборника,
- путних трошкова у иностранство, ако организатор није Народна скупштина Републике Српске или Вијеће народа Републике Српске, односно скупштина јединице локалне самоуправе,
- трошкова набавке материјала – горива, штампе, службених гласника и публикација,
- трошкова смјештаја и исхране заступника, делегата, односно одборника, у вријеме када се не одржавају сједнице Скупштине или Вијећа, и
- осталих трошкова у вези с радом заступника, делегата, односно одборника у клубовима и групама.

(3) Федерација Босне и Херцеговине није донијела посебан закон о финансирању политичких странака из буџета, па средства за финансирање политичких странака и других политичких субјеката издваја у складу са Законом о извршењу Буџета Федерације Босне и Херцеговине, који доноси сваке године.

У складу са Законом о извршавању Буџета Федерације БиХ за 2021. годину, средства су установљена као „Текући трансфери непрофитним организацијама – за политичке странке и коалиције“ и коришћена су по програму који доноси Влада. Средства су се издвајала у износу од 0,09 % у односу на укупне приходе, без пријема.

Средства намијењена за финансирање политичких субјеката распоређују се тако да:

- 40 % од предвиђеног износа припада политичким субјектима који су заступљени у Парламенту Федерације Босне и Херцеговине, у једнаким износима, а
- 60 % према броју заступника у домовима Парламента, на дан додјеле мандата.

Уколико је уговором између чланица коалиције регулисан начин расподјеле новчаних средстава која припадају коалицији, Влада средства распоређује на основу одредаба уговора.

(4) Законом о финансирању политичких странака из буџета Брчко дистрикта Босне и Херцеговине прописано је да се средства из буџета Брчко дистрикта БиХ издвајају за:

- предизборну кампању политичких странака које учествују на изборима за Скупштину Брчко дистрикта БиХ, и
- редован рад политичких странака заступљених у Скупштини Брчко дистрикта БиХ.

а) Средства за предизборну кампању политичких странака обезбјеђују се у години у којој се одржавају редовни избори за Скупштину Брчко дистрикта БиХ, и то у износу 0,03 % прихода у буџету Брчко дистрикта БиХ или 60.000 КМ, у зависности од тога који је износ нижи.

б) Средства за редован рад политичких странака издвајају се по годишњој основи од 0,1 % од прихода у буџету Брчко дистрикта БиХ или 200.000 КМ, у зависности од тога који од ова два износа је нижи.

Средства издвојена за редован рад политичких странака и њихових заступничких клубова у Скупштини Брчко дистрикта БиХ распоређују на тај начин да се:

- 30 % средстава распоређује у једнаким износима свим заступничким клубовима политичких странака заступљених у Скупштини Брчко дистрикта БиХ, а
- 70 % од укупног износа распоређује сразмјерно броју заступничких мјеста које свака политичка странка има у Скупштини Брчко дистрикта БиХ у тренутку расподјеле.

2.1. Финансијско извјештавање политичких странака

1. Закон о финансирању, у члану 12. став (1), прописује да политичке странке воде евиденцију о својим приходима и расходима и дужне су да Централној изборној комисији БиХ подносе финансијски извјештај за сваку календарску годину (рачуноводствену годину). У складу с одредбом из члана 12. став (4), извјештај се подноси до 31. марта наредне године.

2. Политичке странке, у складу с одредбом члана 12. став (3) истог закона, подносе посебан финансијски извјештај за период изборне пропаганде на начин како је установљено Изборним законом БиХ.

3. Политичка странка је, у складу с одредбом из члана 12. став (2) Закона о финансирању, обавезна у свом финансијском извјештају укључити све користи остварене од активности субјеката који су на било који начин повезани с политичком странком или су под њеном контролом.
4. Политичка странка дужна је јавно приказати поријекло и начин утрошка средстава прикупљених током протекле календарске године (рачуноводствене године). Завршни рачун и финансијски извјештај у којем се детаљно наводе извори прихода, подаци о физичким и правним лицима која су дала добровољне прилоге те подаци о намјени, односно активностима за које су средства утрошена, јавни су документи и објављују се на интернетској страници политичке странке.
5. Централна изборна комисија БиХ доноси прописе за спровођење одредаба којима се ближе установљавају садржај, форма, начин и други детаљи извјештавања.
6. Централна изборна комисија БиХ донијела је подзаконска акта којима је установила садржај, форму, начин и друге детаље финансијског извјештавања:
 - а) Правилник о годишњим финансијским извјештајима политичких странака⁷,
 - б) Правилник о предизборним и постизборним финансијским извјештајима политичких странака⁸, и
 - ц) Правилник о предизборним и постизборним финансијским извјештајима независних кандидата⁹.
7. Централна изборна комисија БиХ донијела је два упутства:
 - а) Упутство о поступку отварања и коришћења посебног рачуна за финансирање трошкова изборне кампање¹⁰ и
 - б) Упутство о доношењу финансијског плана и програма утрошка средстава политичке странке.¹¹
8. Централна изборна комисија БиХ донијела је Правилник о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака¹², којим је прописала процедуре по којима се врши преглед, контрола и ревизија финансијских извјештаја политичких странака, у складу с одредбама Закона о финансирању.

2.2. Финансијска контрола политичких странака

1. Преглед, контролу и ревизију финансијских извјештаја које поднесу политичке странке обавља Служба за ревизију.

⁷ „Службени гласник БиХ“, бројеви 96/13, 89/16 и 5/22.

⁸ „Службени гласник БиХ“, бројеви 10/18 и 5/22.

⁹ „Службени гласник БиХ“, бројеви 10/18 и 5/22.

¹⁰ „Службени гласник БиХ“, бројеви 5/22 и 27/22.

¹¹ „Службени гласник БиХ“, број 5/22.

¹² „Службени гласник БиХ“, бројеви 103/08 и 5/22.

2. Ревизија финансијских извјештаја политичке странке, у складу с чланом 10. став (2) Закона о финансирању укључује извјештаје сједишта странке и најмање двије ниже организационе јединице које изабере Служба за ревизију.
3. Служба за ревизију прикупља ревизорске доказе, које прегледа, оцјењује и изводи закључке на основу којих ревизор припрема прелиминарни извјештај ревизије с налазима ревизије и мишљењем ревизора о финансирању политичке странке у складу са законом.
4. У случају да Служба за ревизију сматра да треба обавити детаљнији финансијски преглед како би се установило да ли се политичка странка финансирала у складу са законом, Служби за ревизију се омогућава приступ просторијама странке.
5. У случају да буде ускраћен приступ просторијама странке, сматра се да наведена странка није доставила финансијски извјештај и Централна изборна комисија БиХ јој ускраћује право да се кандидује на наредним изборима.
6. Прелиминарни извјештај ревизије, с налазима и мишљењем ревизора, доставља се политичкој странци на очитовање.
7. Политичка странка се у року од десет дана од дана пријема прелиминарног извјештаја ревизије може очитовати о налазима ревизије, или у складу с чланом 14. став (3) Закона о финансирању отклонити недостатке у извјештају и повреде закона које су отклоњиве. Странка уз очитовање може доставити додатне доказе којима оспорава налазе ревизије из прелиминарног извјештаја ревизије или доставити доказе које ревизорима није предочила у вријеме обављања ревизије.
8. Након што се политичка странка очитује о налазима ревизије наведеним у прелиминарном извјештају ревизије, ревизор у складу са својом процјеном допуњава и коригује претходни налаз уколико сматра да су примједбе странке основане, или је странка доставила додатне доказе и издаје коначан извјештај с мишљењем ревизора о поступању странке у складу са Законом о финансирању и Поглављем 15. Изборног закона БиХ.
9. Ако политичка странка на основу налаза и препорука из прелиминарног извјештаја ревизије добровољно отклони недостатке који су отклоњиви и у остављеном року ревизору достави доказ о отклоњеним недостацима, ревизор у коначном извјештају неће навести прекршаје које је странка отклонила.
10. Ако након издавања и доставе политичкој странци прелиминарног писменог извјештаја о ревизији политичка странка не уложи приговор, ревизор издаје коначан извјештај с мишљењем ревизора о томе да ли се политичка странка финансирала у складу с овим законом.
11. У коначном извјештају ревизије наводе се називи организационих дијелова политичке странке у којима је обављена ревизија.

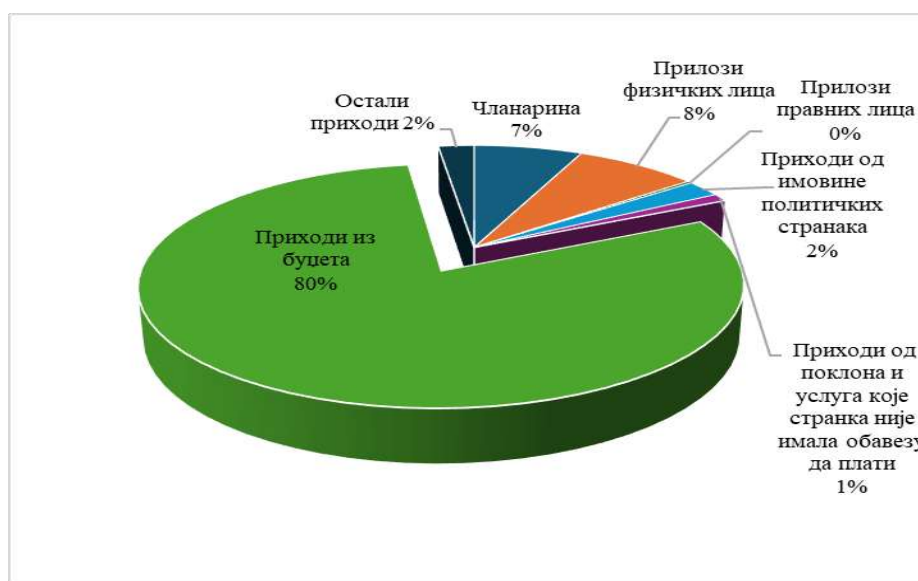
3. АКТИВНОСТИ ЦЕНТРАЛНЕ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ БиХ У ИЗВЈЕШТАЈНОМ ПЕРИОДУ

1. Централна изборна комисија БиХ је од 31. марта 2022. године, до када су политичке странке биле обавезне да поднесу годишњи финансијски извјештај за 2021. годину, до марта 2024. године, када је окончан поступак ревизије и издавања коначних ревизорских извјештаја, предузела низ активности којима је провјеравана законитост финансирања политичких странака:
 - извршила је пријем финансијских извјештаја политичких странака,
 - успоставила је евиденцију о поднесеним финансијским извјештајима, за јавност сачинила информацију о изворима финансирања политичких странака те ју је скупа с извјештајима политичких странака дала на увид јавности, путем интернетске странице Централне изборне комисије БиХ,
 - обавијестила је политичке странке код којих су установљени недостаци у финансијском извјештају, како би у складу с одредбама члана 14. став (3) Закона о финансирању добровољно отклониле уочене недостатке, ако су они отклоњиви,
 - прикупила је податке о средствима која су из буџета свих нивоа власти у БиХ исплаћена политичким субјектима, сачинила информацију о финансирању политичких странака из буџета и дала на увид јавности путем своје интернетске странице,
 - прикупила је податке од свих општина у Босни и Херцеговини о додијељеним пословним просторима у њиховом власништву на коришћење политичким странкама,
 - прикупила је податке о трансакционим рачунима политичких странака из Јединственог регистра трансакционих рачуна код Централне банке БиХ,
 - извршила је преглед, контролу и ревизију финансијских извјештаја за 70 политичких странака,
 - додатно извршила ревизију на терену у просторијама шест политичких странака,
 - ревизорске извјештаје с налазима ревизије и мишљењем ревизора о финансирању политичких странака у складу са законом дала на увид јавности, путем своје интернетске странице, и
 - ревизорска мишљења, у складу с чланом 10. став (7) Закона о финансирању дала на објаву у Службеном гласнику БиХ.
2. Централна изборна комисија БиХ је, у складу са Законом о финансирању, извршила пријем и контролу годишњих финансијских извјештаја за 2021. годину, које је доставило 139 политичких странака, сачинила информацију о изворима финансирања политичких странака те је путем своје интернетске странице дала на увид јавности, скупа с финансијским извјештајима политичких странака. Три политичке странке су поднијеле извјештаје након што је Централна изборна комисија БиХ покренула поступак установљавања њихове одговорности ради неподношења извјештаја, док су двије политичке странке брисане из судског регистра на основу одлуке органа политичких странака.

На основу финансијских извјештаја које су поднијеле политичке странке, Централна изборна комисија БиХ је установила да су се политичке странке у 2021. години финансирале из сљедећих извора: чланарина у проценту од 6,65 %, прилога физичких лица у проценту 7,70 %, прилога правних лица у проценту 0,29 %, прихода од имовине политичких странака у проценту 2,22 %, прихода од поклона и услуга које странка није имала обавезу да плати у проценту 1,03%, прихода из буџета у проценту 79,91 % и осталих прихода у проценту 2,20 % од укупно остварених прихода, као што је приказано у наредним табелама и графиконима:

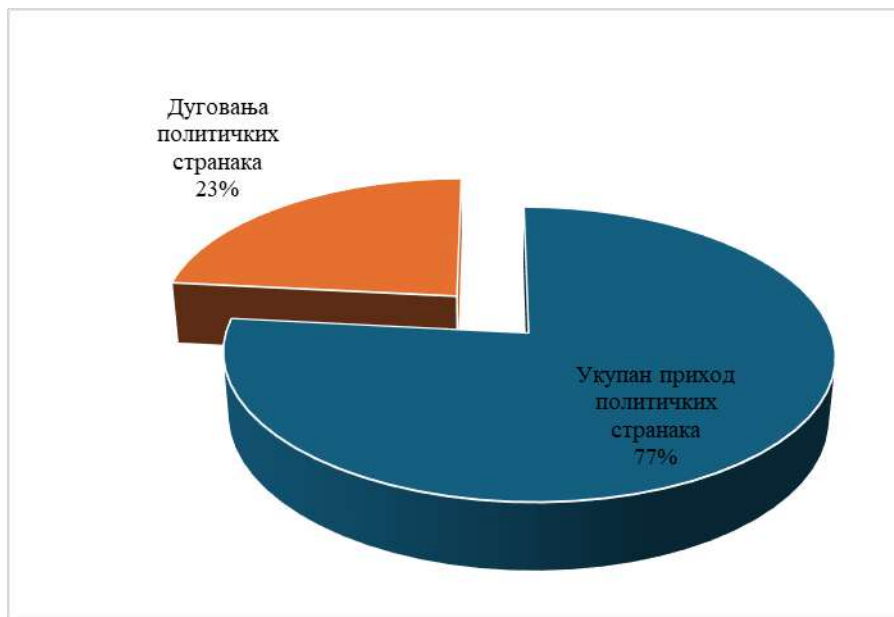
(1) Приходи	Износ у КМ	Структура
- Чланарина	1.589.875,83	6,65 %
- Прилози физичких лица	1.842.790,24	7,70 %
- Прилози правних лица	68.950,00	0,29 %
- Приходи од имовине политичких странака	532.032,58	2,22 %
- Приходи од поклона и услуга које странка није имала обавезу да плати	245.710,86	1,03 %
- Приходи из буџета	19.118.161,44	79,91 %
- Приходи од издавачке дјелатности, продаје пропагандног материјала и организовања страначких манифестација	0,00	0,00 %
(2) Остали приходи и друго	525.637,71	2,20 %
УКУПНИ ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	23.923.158,66	100,00 %

Табела број 1. Преглед извора финансирања политичких странака у 2021. години

Графикон број 1. Приказ структуре извора финансирања политичких странака у 2021. години

Политичке странке су на дан 31. 12. 2021. године имале дуговања у износу од 7.292.909,68 КМ, што је приказано у табели која слиједи. Дуговања су чинила 23 % укупних извора финансирања политичких странака.

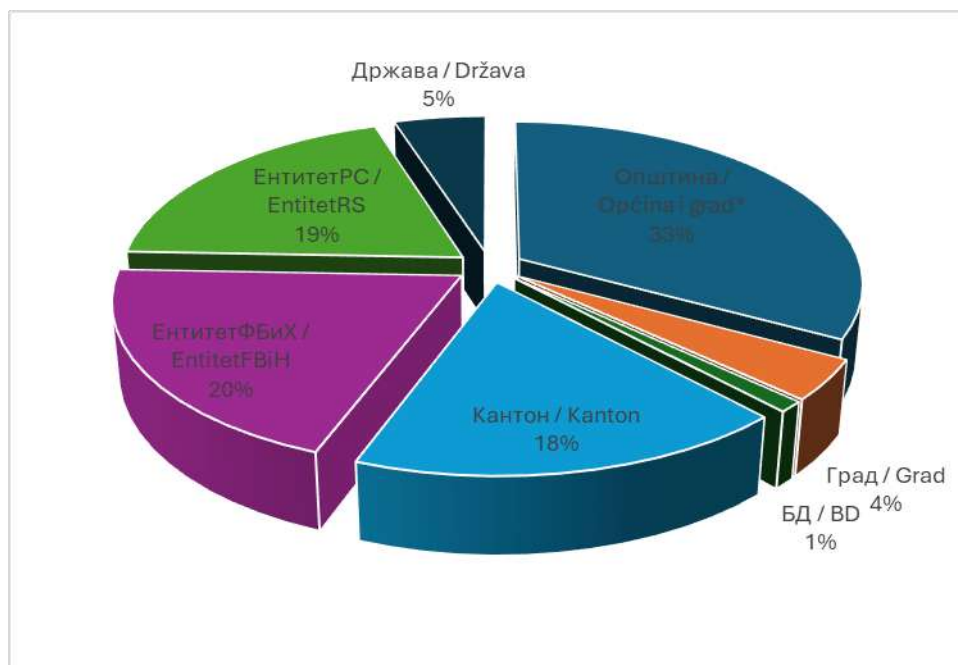

Графикон број 2. Приказ дуговања политичких странака на дан 31. 12. 2021. године

3. Централна изборна комисија БиХ прикупила је податке о средствима која су из буџета свих нивоа извршне власти исплаћена политичким субјектима у 2021. години. Према подацима прикупљеним од надлежних органа и институција на свим нивоима у Босни и Херцеговини, за финансирање политичких субјеката у 2021. години планирана су средства у износу од 19.392.958,53 КМ. Од планираног износа исплаћено је 97,44 %, односно политичким субјектима су исплаћена средства у износу од 18.895.745,38 КМ, као што је приказано у табели број 2 и представљено на графикону број 3.

Буџет/ниво власти	Укупно уплаћена средства	Структура финансирања
- Буџети опћина/општина и градова	6.223.566,75	32,94 %
- Буџети градова	759.304,97	4,02 %
- Брчко дистрикт БиХ	199.999,99	1,06 %
- Буџети кантона/жупанија	3.345.484,07	17,70 %
- Буџет Федерације БиХ	3.757.323,00	19,88 %
- Буџет Републике Српске	3.669.999,84	19,42 %
- Буџет БиХ (исплаћено политичким странкама)	573.440,12	3,04 %
- Буџет БиХ (утрошено за рад клубова)	366,626.64	1,94 %
УКУПНО:	18.895.745,38	100,00 %

Табела број 2. Буџетска издвајања за политичке субјекте у 2021. години

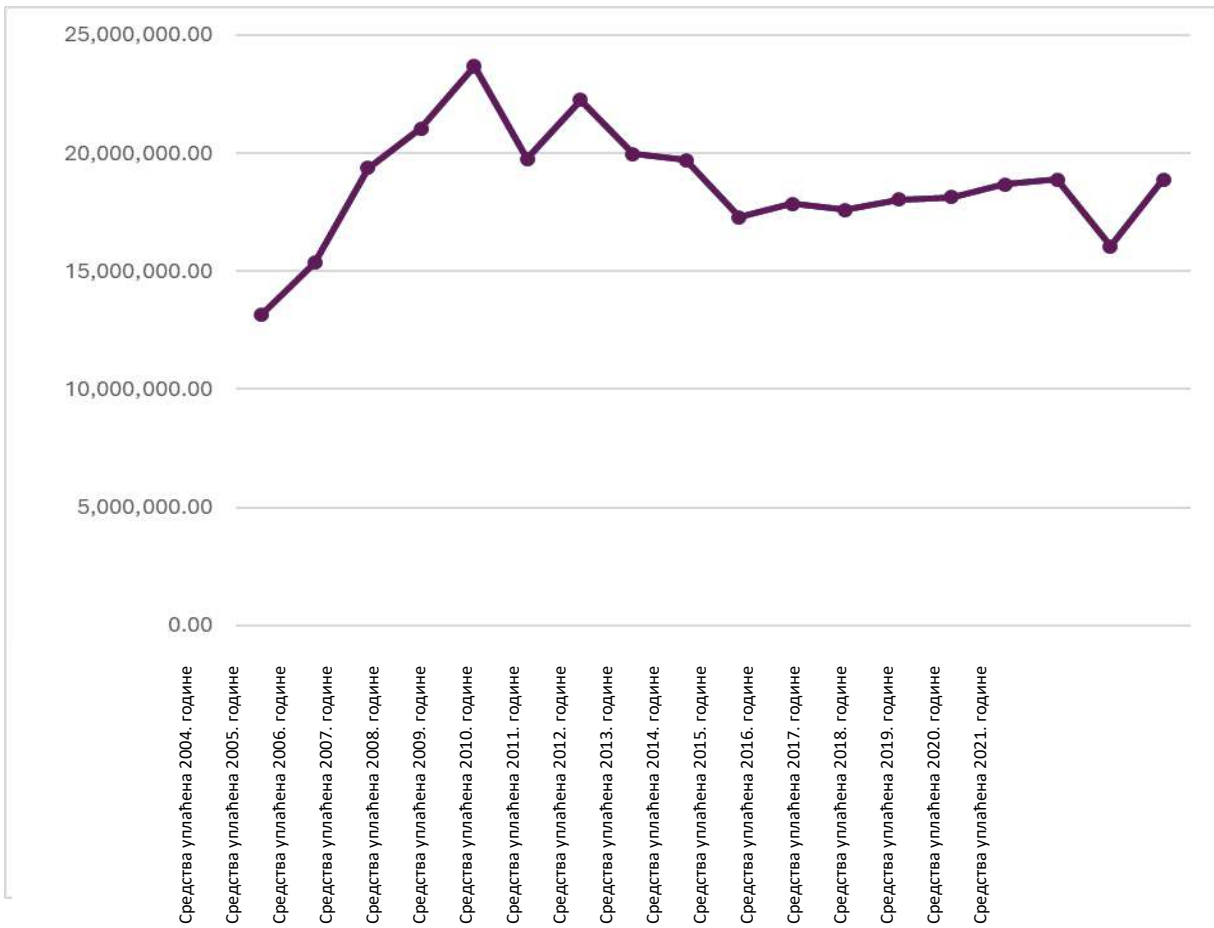

Графикон број 3. Приказ структуре буџетских издвајања за политичке субјекте у 2021. години

4. У периоду од 2004. до 2021. године из буџета свих нивоа власти политичким субјектима је исплаћено 335,74 милиона КМ, и то: 2004. године 13,2 милиона КМ, 2005. године 15,4 милиона КМ, 2006. године 19,4 милиона КМ, 2007. године 21,1 милион КМ, 2008. године 23,7 милиона КМ, 2009. године 19,7 милиона КМ, 2010. године 22,2 милиона КМ, 2011. године 19,96 милиона КМ, 2012. године 19,7 милиона КМ, 2013. године 17,3 милиона КМ, 2014. године 17,9 милиона КМ, 2015. године 17,6 милиона КМ, 2016. године 18 милиона КМ, 2017. године 18,1 милион КМ, 2018. године 18,7 милиона КМ, 2019. године 18,9 милиона КМ, 2020. године 16,04 милиона КМ и 2021. године 18,9 милиона КМ.

Од 2004. до 2008. године буџетска издвајања су константно расла, период од 2009. до 2012. године карактеришу осцилације износа буџетских средстава издвојених политичким странкама, да би 2013. године та издвајања пала за 12,27 %. Од 2014. до 2018. године буџетска издвајања поново расту у процентима 2,5–3 % годишње, док су 2019. године порасла за 1,08 %, да би 2020. године издвајања пала за 15,04 % у односу на буџетска средства издвојена политичким субјектима 2019. године. Буџетска издвајања за политичке субјекте у 2021. години већа су за 17,78 % у односу на издвајања 2020. године.

Тренд буџетских издвајања за политичке субјекте у периоду од 2004. до 2021. године је следећи:

Графикон број 4. Тренд прихода које су политичке странке оствариле из буџета од 2004. до 2021. године

Ниво власти		Уплаћено у периоду 2004–2014. године	Уплаћено 2015. године	Уплаћено 2016. године	Уплаћено 2017. године	Уплаћено 2018. године	Уплаћено 2019. године	Уплаћено 2020. године	Уплаћено 2021. године	Уплаћено у периоду 2004–2021. године
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
Опћине/општине и градови		85.954.013,63	7.024.248,93	6.645.104,11	6.468.241,93	6.621.622,04	6.549.924,36	6.062.001,45	6.982.871,72	132.308.028,17
Брчко дистрикт БиХ		2.314.285,05	199.999,97	258.019,03	199.999,96	200.000,00	200.000,00	259.999,99	199.999,99	3.832.303,99
Кантони		44.849.857,22	3.540.079,76	3.414.923,62	3.543.989,16	3.802.581,96	3.955.578,57	3.226.702,28	3.345.484,07	69.679.196,64
Федерација БиХ		33.138.464,50	2.775.000,03	3.600.000,03	3.799.999,00	3.800.000,00	3.713.004,00	1.954.211,00	3.757.323,00	56.538.001,56
Република Српска		36.728.199,49	3.129.999,96	3.180.000,00	3.180.000,00	3.342.440,06	3.531.916,65	3.597.915,93	3.669.999,84	60.360.471,93
Држава БиХ	<i>Уплаћено странкама</i>	3.195.997,17	570.281,47	534.224,00	375.797,80	548.300,00	579.151,71	580.218,13	573.440,12	6.957.410,40
	<i>Утрошено за рад клубова</i>	3.285.423,46	359.120,86	406.721,19	561.730,00	368.133,19	354.457,82	361.940,44	366.626,64	6.064.153,60
УКУПНО:		209.466.240,52	17.598.730,98	18.038.991,98	18.129.757,85	18.683.077,25	18.884.033,11	16.042.989,22	18.895.745,38	335.739.566,29

Табела број 3. Преглед исплаћених средстава из буџета политичким странкама по нивоима власти у периоду 2004–2021. године

5. У оквиру буџетских средстава издвојених политичким странкама у 2021. години, из буџета у Федерацији БиХ исплаћена су средства у износу од 12.597.987,22 КМ или 66,67 %, из буџета Републике Српске 5.157.691,41 КМ или 27,30 %, из буџета Брчко дистрикта БиХ 199.999,99 КМ или 1,06 %, док су из буџета Босне и Херцеговине издвојена средства у износу од 940.066,76 КМ или 4,98 %.

Ред. број	Назив нивоа власти	Укупно уплаћено	% уплате планираних средстава
1	2	3	4
I	Федерација БиХ	12.597.987,22	66,67 %
1	Општине и градови основне изборне јединице	4.775.875,18	37,91 %
2	Градови	719.304,97	5,71 %
3	Кантони	3.345.484,07	26,56 %
4	Буџет ФБиХ	3.757.323,00	29,82 %
II	Република Српска	5.157.691,41	27,30 %
1	Општине и градови основне изборне јединице	1.447.691,57	28,07 %
2	Градови	40.000,00	0,78 %
3	Буџет РС	3.669.999,84	71,16 %
III	Брчко дистрикт БиХ	199.999,99	1,06 %
IV	Државни ниво БиХ	940.066,76	4,98 %
	УКУПНО:	18.895.745,38	100,00 %

Табела број 5. Преглед исплаћених средстава из буџета политичким странкама по нивоима власти (државни ниво, ентитетски нивои и ниво Брчко дистрикта БиХ)

6. Из буџета општина и градова, основних изборних јединица, у Федерацији БиХ политичким субјектима у 2021. години исплаћена су средства у износу 4.775.875,18 КМ, док су из буџета општина и градова у Републици Српској исплаћена средства у износу 1.447.691,57 КМ.
7. Из буџета градова у Федерацији БиХ (Град Сарајево и Град Мостар), политичким субјектима исплаћена су средства у износу 719.304,97 КМ, док је из Града Источно Сарајево политичким субјектима исплаћен износ од 40.000,00 КМ.
8. Из буџета кантона у Федерацији БиХ политичким субјектима у 2021. години исплаћена су средства у износу 3.345.484,07 КМ.
9. Из буџета Федерације БиХ политичким субјектима у 2021. години исплаћена су средства у износу 3.757.323,00 КМ, док су из буџета Републике Српске исплаћена средства у износу од 3.669.999,84 КМ. Из буџета Босне и Херцеговине политичким субјектима у 2021. години издвојена су средства у износу од 940.066,76 КМ, од којих је за рад парламентарних група утрошено 366.626,64 КМ, док је износ од 573.440,12 КМ уплаћен политичким странкама. Из буџета Брчко дистрикта БиХ политичким субјектима у 2021. години исплаћена су средства у износу 199.999,99 КМ.

4. НАЛАЗИ РЕВИЗИЈЕ

1. Служба за ревизију финансирања политичких странака је на основу члана 10. Закона о финансирању, а у вези с чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака извршила преглед, контролу и ревизију годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину за 70 политичких странака, од укупно 144 странке које су поднијеле годишњи финансијски извјештај, те издала извјештаје ревизије с налазима ревизије и мишљењима ревизора о финансирању политичких странака у складу с одредбама Закона о финансирању политичких странака.
2. Од укупно 181 политичке странке с евиденције Централне изборне комисије БиХ, годишњи финансијски извјештај за 2021. годину нису поднијеле 42 политичке странке.

Међу политичким странкама које нису поднијеле финансијски извјештај за 2021. годину је 13 странака за које је установљено да дужи период не обављају своју дјелатност, не подносе финансијске извјештаје и не учествују на изборима, што указује на чињеницу да не обављају своју дјелатност у периоду дужем од годину дана, чиме су у складу са Законом о политичким организацијама („Службени лист СР БиХ“, број 27/91 – преузет из Социјалистичке Републике БиХ), Законом о политичким организацијама („Службени гласник РС“, бројеви 15/96 и 17/02) и Законом о политичким организацијама („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бројеви 12/02, 19/07 и 2/08) стечени услови за њихово брисање из судског регистра, па је Централна изборна комисија БиХ надлежним судовима упутила приједлоге за њихово брисање из судског регистра.

Надлежни судови су 2022. и 2023. године из регистра избрисали 11 политичких странака на приједлог Централне изборне комисије БиХ.

Ред. број	ПОЛИТИЧКА СТРАНКА	Надлежни суд	Број и датум судског рјешења
1.	ПОКРЕТ ЗА НАШ ГРАД	Основни суд Соколац	089-0-Ф1-22-000 081 од 28. 7. 2022.
2.	НАРОДНА СТРАНКА (ПОКРЕТ ЗА БРОД)	Основни суд Добој	085-0-Рп-07-000-001 од 4. 5. 2022.
3.	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА РС	Окружни суд у Бањој Луци	11 0 В 033894 23 Гж од 7. 4. 2023.
4.	ПАРТИЈА ЕКОНОМСКЕ И СОЦИЈАЛНЕ ПРАВДЕ	Окружни суд у Бањој Луци	11 0 В 033883 23 Гж од 7. 4. 2023.
5.	СРПСКА ТРАДИЦИОНАЛНА ОСЛОБОДИЛАЧКА ПАРТИЈА	Окружни суд у Бањој Луци	11 0 В 033896 23 Гж од 10. 4. 2023.
6.	ПОКРЕТ ЗА ПРЉАВОР	Окружни суд у Бањој Луци	11 0 В 033899 23 Гж од 21. 4. 2023.
7.	ПАРТИЈА СОЦИЈАЛНЕ ПРАВДЕ	Окружни суд у Бањој Луци	11 0 В 033881 23 Гж од 11. 4. 2023.
8.	СТРАНКА ДЕВИЗНИХ ШТЕДИША РС	Окружни суд у Бањој Луци	11 0 В 033900 23 Гж од 12. 5. 2023.
9.	ГРАЂАНСКА ПАРТИЈА НАПРЕТКА	Окружни суд у Бањој Луци	11 0 В 033884 23 Гж од 23. 5. 2023.
10.	СЛОБОДНА СРПСКА	Окружни суд у Бањој Луци	11 0 В 033901 23 Гж од 23. 5. 2023.
11.	СРПСКА АЛТЕРНАТИВА	Окружни суд у Баној Луци	11 0 В 033882 23 Гж од 7. 6. 2023.

Двије политичке странке брисане су из судског регистра на основу одлука органа политичких странака.

Ред. број	ПОЛИТИЧКА СТРАНКА	Надлежни суд	Број и датум судског рјешења
1.	НОВА АЛТЕРНАТИВА – СТРАНКА РАДА И РАЗВОЈА	Општински суд у Сарајеву	065-0-Ф1-22-000005 од 20. 2. 2023. године
2.	СНАГА ЕКОНОМСКОГ ПОКРЕТА У БИХ	Општински суд у Сарајеву	032-0-Рег-23-000723 од 22. 6. 2023. године

Централна изборна комисија БиХ покренула је поступак против 27 политичких странака које нису поднијеле финансијске извјештаје. Против 24 политичке странке поступак је окончан тако што им је Централна изборна комисија БиХ на својој 36. сједници одржаној 4. 5. 2023. године изрекла административну мјеру којом је политичким странкама ускраћено право да се кандидују за учешће на наредним изборима. Три политичке странке су добровољно поступиле у складу с одребом из члана 14. став (3) Закона о финансирању политичких странака, односно поднијеле су финансијске извјештаје, па је Централна изборна комисија обуставила поступак.

Централна изборна комисија БиХ је изрекла административну мјеру сљедећим политичким странкама:

Ред. број	ПОЛИТИЧКА СТРАНКА	Одлуке ЦИК БиХ с 36. сједнице од 4. 5. 2023. године
1.	ГРАЂАНСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА БИХ	05-1-07-6-1059/22
2.	ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА ИНВАЛИДА БИХ	05-1-07-6-1060/22
3.	ПОВРАТАК ОТПИСАНИХ	05-1-07-6-1061/22
4.	ИЗВОРНА СРПСКА	05-1-07-6-1062/22
5.	СТРАНКА ПРАВЕДНЕ ПОЛИТИКЕ	05-1-07-6-1064/22
6.	СРПСКА АЛТЕРНАТИВА	05-1-07-6-1065/22
7.	ПОКРЕТ ЗА ПРЊАВОР	05-1-07-6-1066/22
8.	СОЦИЈАЛИСТИ – СПС	05-1-07-6-1067/22
9.	ЕКОЛОШКИ СЛОБОДАРСКИ ПОКРЕТ	05-1-07-6-1068/22
10.	САВЕЗ ОСТАНАК	05-1-07-6-1069/22
11.	НОВА СНАГА БИХ	05-1-07-6-1071/22
12.	НОВИ БОШЊАЧКИ ПОКРЕТ	05-1-07-6-1072/22
13.	СНАГА ЦЕНТРА	05-1-07-6-1073/22
14.	НАРОДНА СТРАНКА НОВИ ГРАД	05-1-07-6-1074/22
15.	СЛОБОДНА СРПСКА	05-1-07-6-1077/22

16.	ПОКРЕТ ЗА БОЉЕ БРЧКО – ЂАПО МИРСАД	05-1-07-6-1079/22
17.	СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА – ИЗВОРНА	05-1-07-6-1080/22
18.	СТРАНКА ДЕВИЗНИХ ШТЕДИША РС	05-1-07-6-1081/22
19.	ПАРТИЈА СОЦИЈАЛНЕ ПРАВДЕ	05-1-07-6-1082/22
20.	НОВА ГРАЂАНСКА ИНИЦИЈАТИВА – КОЗАРАЦ	05-1-07-6-1083/22
21.	НАПРЕДНА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА БИХ	05-1-07-6-1084/22
22.	ХРВАТСКА НАРОДНА ЗАЈЕДНИЦА 1908	05-1-07-6-1086/22
23.	СТРАНКА ЗА БОЉЕ ГОРАЖДЕ	05-1-07-6-1087/22
24.	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКИ ФРОНТ БИХ	05-1-07-6-1088/22

3. Централна изборна комисија БиХ је донијела Правилник о измјенама и допунама Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака¹³, у којем је прописала да преглед, контролу и ревизију финансијских извјештаја политичких странака чији су укупни приходи исказани у годишњим финансијским извјештајима мањи од 10.000,00 КМ Служба за ревизију обавља најмање једанпут у четири године, а у складу са својим планом који одобрава Централна изборна комисија БиХ.

Увидом у финансијске извјештаје за 2021. годину, установљено је да је 78 политичких странака у свом финансијском извјештају за 2021. годину исказало приход мањи од 10.000,00 КМ.

4. У складу с наведеном одредбом Правилника, а на основу закључка Централне изборне комисије БиХ, Служба за ревизију извршила је преглед, контролу и ревизију код 70 политичких странака (60 странака чији је приход већи од 10.000,00 КМ и 10 политичких странака с приходом испод 10.000,00 КМ). Код 64 политичке странке (Прилог 2) извршени су преглед и контрола финансијских извјештаја и додатне финансијске документације коју су политичке странке доставиле Централној изборној комисији БиХ. Такође, у сврху контроле законитости финансирања политичких странака, прибављени су ревизорски докази и из екстерних извора (органа извршне власти, Централне банке БиХ и других лица која се доводе у везу с финансирањем политичких странака).

Код шест политичких странака (Прилог 1), поред контроле финансијских извјештаја, претходно споменуте документације и ревизорских доказа из екстерних извора, извршена је ревизија у просторијама странака.

5. Прегледом, контролом и ревизијом финансијских извјештаја политичких странака за 2021. годину установљено је сљедеће:

- Код 31,43 % контролисаних политичких странака установљени су мањи прекршаји: исплате малих износа средстава без програма утрошка, непријављивање

¹³ „Службени гласник БиХ“, број 5/22.

неновчаних донација мале вриједности, неиздавање потврда о примљеним чланаринама и прилозима у малим износима, њихово неуплаћивање на трансакциони рачун централе странке, мања кршења рачуноводствених прописа, невођење или погрешно вођење евиденција о приходима и расходима у мањим износима, грешке у попуњавању финансијских извјештаја и достављање извјештаја након законом прописаног рока.

Такође, већи број политичких странака је у складу с одредбом из члана 14, став (3) Закона о финансирању добровољно отклонио недостатке, након што им је достављен прелиминарни извјештај ревизије. Странке су углавном исправљале финансијске извјештаје, пријавиле прилоге и вратиле забрањене прилоге.

- Код 67,14 % контролисаних политичких странака установљена су кршења одредаба Закона о финансирању политичких странака и одредаба Поглавља 15 Изборног закона БиХ, за која у складу с овим законом постоји основ за установљавање одговорности, те санкционисање након спроведеног поступка.

6. Политичке странке су кршиле одредбе Закона о финансирању на сљедећи начин:

- Финансијска средства обезбијеђена за финансирање политичких странака, углавном средства из буџета, нису користиле искључиво за остваривање циљева установљених својим програмом и статутом, чиме су прекршиле одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.
- Странке нису водиле евиденцију о пријему чланарина и добровољних прилога, нису издавале потврде о пријему чланарина и добровољних прилога те прилоге нису пријавиле у финансијским извјештајима, чиме су прекршиле одредбе члана 5. став (4) Закона.
- Средства од чланарина и добровољних прилога, која су примана у готовини, нису уплаћивана на трансакциони рачун политичке странке, иако је Законом о финансирању прописано да овлашћено лице у политичкој странци уплаћује чланарину и добровољне прилоге непосредно на трансакциони рачун централе политичке странке најкасније у року од 10 дана од дана пријема уплате, чиме су прекршиле одредбе члана 5. став (4) и члана 6. став (2) Закона.
- Три политичке странке су отвориле прилоге изнад лимита установљеног у члану 6. став (4) и став (5) Закона.
- Знатан број странака, супротно одредбама члана 8. Закона, финансирао се из забрањених извора.
- Двије политичке странке су прекорачиле лимит на трошкове изборне кампање на пријевременим изборима за начелнике/градоначелнике, прописан чланом 15.10 Изборног закона БиХ.
- Пословне књиге политичке странке нису водиле у складу с важећим прописима, нису успоставиле правовремене и тачне евиденције о својим приходима, расходима, обавезама и новчаним токовима путем трансакционих рачуна и благајне, финансијске извјештаје нису поднијеле у законом прописаним роковима и на начин како је прописала Централна изборна комисија БиХ, чиме су прекршиле одредбе члана 11. и члана 12. Закона о финансирању политичких странака.

- Знатан је број политичких странака које нису пријавиле трансакционе рачуне код пословних банака путем којих су обављале финансијске трансакције.

У прилогу број 1 наведени су налази ревизије из извјештаја о ревизији годишњих финансијских извјештаја политичких странака за 2021. годину за шест политичких странака.

У прилогу број 2 наведени су налази ревизије из извјештаја о прегледу годишњих финансијских извјештаја политичких странака за 2021. годину за 64 политичке странке.

7. Централна изборна комисија БиХ је на основу налаза ревизије, а у оквиру својих надлежности и овлашћења из члана 14. став (1) Закона о финансирању, члана 115. став (1) Закона о управном поступку („Службени гласник БиХ“, бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16) те члана 18. Пословника Централне изборне комисије БиХ („Службени гласник БиХ“, бр. 29/18, 25/20 и 32/23), покренула поступак против 47 политичких странака због основане сумње да су 2021. године прекршиле одредбе Закона о финансирању и одредбе Поглавља 15 Изборног закона БиХ на пријевременим изборима за начелнике и градоначелнике, који су одржани 2021. године.

5. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

1. Централна изборна комисија БиХ је, у складу с одредбама члана 14. став (2) Закона о финансирању, надлежна за спровођење одредаба Закона о финансирању.
2. У случају да политичка странка не поступи према одредбама овог закона, Централна изборна комисија БиХ надлежна је за изрицање новчане казне у складу с овим законом и Изборним законом БиХ.
3. У складу с одредбом члана 14. став (4) Закона о финансирању, сваку сумњу о кривичном дјелу које се може довести у везу с финансирањем политичких странака и финансирањем изборне кампање, Централна изборна комисија БиХ обавезна је да пријави надлежном тужилаштву и другим тијелима надлежним за спровођење закона.
4. У вези с финансијским извјештајима политичких странака за 2021. годину, Централна изборна комисија БиХ је спровела све активности које су прописане одредбама Закона о финансирању те одредбама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и одредбама Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака које се могу груписати на следећи начин: пријем годишњих финансијских извјештаја политичких странака, прикупљање података о средствима која су из буџета свих нивоа исплаћена политичким субјектима, прикупљање ревизорских доказа, како од политичких странака, тако и из екстерних извора (тијела власти, Централне банке БиХ, пословних банака, правних и физичких лица која су донатори или пословни партнери политичких странака, судова и сл.), контрола и ревизија финансијских извјештаја политичких странака, издавање ревизорских извјештаја с налазима ревизије и мишљењем ревизора о финансирању политичких странака у складу с одредбама Закона о финансирању, покретање поступка установљавања одговорности и санкционисања политичких странака за које постоје основана сумње да су

прекршиле Закон о финансирању, обавјештавање тијела надлежних за спровођење закона који нису у надлежности Централне изборне комисије БиХ, обавјештавање надлежних судова о политичким странкама за које су стечени услови за њихово брисање из судског регистра, јер не обављају дјелатност за коју су регистроване и остале активности.

5. Централна изборна комисија БиХ је, путем своје званичне интернетске странице, дала на увид јавности бројне информације и извјештаје о изворима финансирања политичких странака, податке о износу трошкова изборне кампање и њеном финансирању, податке о средствима која су политичким странкама исплаћена из буџета свих нивоа власти, извјештаје политичких странака, извјештаје ревизије свих политичких странака, с налазима и мишљењем ревизора о финансирању политичких странака у складу са Законом о финансирању.

6. ПРЕПОРУКЕ

1. Као и у претходном периоду, Централна изборна комисија БиХ препоручује да се у наредном периоду посвети пажња даљњем унапређењу транспарентности финансирања политичких странака.
2. На основу наведеног и досадашњих стечених искустава у примјени Закона о финансирању политичких странака, предлажемо да Парламентарна скупштина БиХ преиспита законодавство које регулише оснивање, политичко дјеловање и финансирање политичких странака и изборних кампања те да се хармонизују ентитетски прописи и прописи Брчко дистрикта БиХ с прописима на државном нивоу.
3. Политичке странке имају организационе дијелове у оба ентитета и Брчко дистрикту БиХ, али су регистроване према ентитетским законима о политичким организацијама, који прописују различите услове како за њихово оснивање, тако и за њихово дјеловање.
У Федерацији БиХ политичке странке се оснивају у складу са Законом о политичким организацијама („Службени лист СР БиХ“, број 27/91 – преузет у ФБиХ), у Републици Српској у складу са Законом о политичким организацијама („Службени гласник РС“, бројеви 15/96 и 17/02) и Брчко дистрикту БиХ у складу са Законом о политичким организацијама („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бројеви 12/02, 19/07 и 2/08).
4. Закон о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“, бројеви 95/12 и 41/16) прописује да се финансирање политичких странака из ентитетских буџета, кантоналних буџета и буџета Брчко дистрикта БиХ те буџета других јединица локалне управе и самоуправе врши у складу с ентитетским законима и законом Брчко дистрикта БиХ, иако Закон о финансирању политичких странака из буџета Републике, града и општине („Службени гласник РС“, број 65/08) и Закон о финансирању политичких странака из буџета Брчко дистрикта Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бројеви 29/04 и 14/07) прописују другачији начин издвајања и расподеле буџетских средства за финансирање политичких странака, а Федерација БиХ нема Закон о финансирању политичких странака из буџета па средства за њихово финансирање издваја у складу са Законом о извршењу Буџета Федерације Босне и Херцеговине, који доноси сваке године.

5. У оквиру трећег круга евалуације за Босну и Херцеговину – област Транспарентност финансирања политичких странака, у Евалуационом извјештају за Босну и Херцеговину „Транспарентност финансирања политичких странака“ (усвојеном на 51. пленарној сједници ГРЕЦО-а, Стразбур, 23–27. мај 2011. године), Извјештају о усклађености за Босну и Херцеговину „Транспарентност финансирања политичких странака“ (усвојеном на 61. пленарној сједници ГРЕЦО-а, Стразбур, 14–18. октобар 2013. године), Привременом извјештају о усклађености за Босну и Херцеговину „Транспарентност финансирања политичких странака“ (усвојеном на 64. пленарној сједници ГРЕЦО-а, Стразбур, 16–20. јуни 2014), Другом привременом извјештају о усклађености Босне и Херцеговине с препорукама ГРЕЦО-а „Транспарентност финансирања политичких странака“ (усвојеном на 68. пленарној сједници ГРЕЦО-а, Стразбур, 15–19. јуни 2015), Трећем привременом извјештају о усклађености Босне и Херцеговине с препорукама ГРЕЦО-а (усвојеном на 72. пленарној сједници ГРЕЦО-а у Стразбуру, 27. јуни – 1. јули 2016), Четвртом привременом извјештају о усклађености Босне и Херцеговине с препорукама ГРЕЦО-а (усвојеном на 76. пленарној сједници у Стразбуру, 19–23. јуни 2017) и Другом извјештају о усклађености Босне и Херцеговине с препорукама ГРЕЦО-а (усвојеном на 81. пленарној сједници у Стразбуру, 3–7. децембар 2018), у трећем кругу евалуације наводи се да од девет датих препорука, три препоруке нису уопште реализоване, пет препорука је реализовано дјелимично и једна препорука је реализована на задовољавајући начин.

Након Другог извјештаја о усклађености Босне и Херцеговине с препорукама ГРЕЦО-а издат је и додатак Другом извјештају о усклађености Босне и Херцеговине (усвојен на 85. пленарној сједници ГРЕЦО-а у Стразбуру, 21–25. септембар 2020), у којем се наводи: „ГРЕЦО изражава разочарење због тога што није постигнут напредак од Четвртог привременог извјештаја о усклађености из 2017. године. Још много тога треба учинити, између осталог, за усклађивање сложеног законског оквира, промовисање употребе банкарског система за доприносе политичким странкама и повећање финансијских и кадровских ресурса додијелих Централној изборној комисији за надзор политичког финансирања“.

У другом додатку Другом извјештају о усклађености Босне и Херцеговине (усвојеном на 85. пленарној сједници ГРЕЦО-а у Стразбуру, 21–25. март 2022) ГРЕЦО наводи да је процес реформи потребно енергично спроводити како би се додатно повећала транспарентност политичког финансирања и улога политичких странака као основног елемента демократског система. ГРЕЦО је још једном позвао Босну и Херцеговину да у потпуности спроведе осам (од девет) препорука.

6. Важећи Закон о финансирању политичких странака не пружа адекватан оквир за потпуну реализацију препорука ГРЕЦО-а, па Централна изборна комисија БиХ предлаже Парламентарној скупштини БиХ да се интензивирају активности на његовим измјенама и допунама.
7. Лицима овлашћеним за представљање и заступање политичке странке којој је изречена административна мјера ускраћивања права да се кандидује на наредним изборима, ради кршења одредаба Закона о финансирању политичких странака, треба прописати забрану оснивања нове политичке странке или дјеловања у другој странци, док траје административна мјера коју је изрекла Централна изборна комисија БиХ.

8. Лице које политичка странка именује и овласти за вођење пословних књига, подношење финансијских извјештаја и које је овлашћено да контактира с Централном изборном комисијом БиХ, обавезно је да се непрекидно едукује у складу с планом и програмом едукације који доноси Централна изборна комисија БиХ.
9. С обзиром на повећан обим послова Службе за ревизију финансирања политичких странака, услед повећања броја политичких странака на евиденцији Централне изборне комисије БиХ, те на повећан број извршених прегледа и ревизија финансијских извјештаја политичких странака, препорука ГРЕЦО-а број VII је да се повећају финансијски и кадровски ресурси додијељени Служби за ревизију Централне изборне комисије БиХ како би била боље опремљена за ефикасно обављање својих надзорних задатака који се тичу политичког финансирања, укључујући обезбјеђивање бржег и значајнијег надзора над политичким странкама и финансијским извјештајима за вријеме изборних кампања.
10. Препорука из извјештаја Европске уније са Шестог састанка Пододбора за правду, слободу и безбједност, одржаног 8–9. децембра 2022. године је да се обезбиједи неопходна средства за Централну изборну комисију БиХ за запошљавање нових кадрова у Служби за ревизију за праћење поштовања прописа о финансирању политичких странака, у складу с препорукама ОДИХР-а/ГРЕЦО-а (рок – 3. квартал 2023. године).
11. Препоруке из извјештаја Европске уније са Седмог састанка Пододбора за правду, слободу и безбједност, одржаног 6–7. децембра 2023. године су:
- Усвојити Буџет институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2024. годину, којим ће се обезбиједити неопходна средства за Централну изборну комисију БиХ за запошљавање нових кадрова у Служби за ревизију за праћење поштовања прописа о финансирању политичких странака, у складу с препорукама ОДИХР-а/ГРЕЦО-а (рок – 1. квартал 2024. године); и
 - Усвојити нови Закон о финансирању политичких странака у складу с препорукама ОДИХР-а/ГРЕЦО-а.
12. Препорука 1 из Мишљења Европске комисије о захтјеву Босне и Херцеговине за чланство у Европској унији:
- Обезбиједити да се избори спровode у складу с европским стандардима, спровођењем ОЕБС/ОДИХР-ових препорука и препорука Венецијанске комисије, обезбјеђивање транспарентности финансирања политичких странака.
13. Централна изборна комисија БиХ изражава пуну спремност да се активно укључи у рад интересорне радне групе и предложи рјешења за реализацију препорука ГРЕЦО-а.

Број: 03-07-6-512-3/24
Сарајево, 18. 4. 2024. године

П Р И Л О З И

Прилог бр. 1. – Налази ревизије из извјештаја о ревизији годишњих финансијских извјештаја политичких странака за 2021. годину

1. ХРВАТСКИ НАЦИОНАЛНИ ПОМАК (Код 2802)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, Хрватски национални помак се финансирао из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	97.436,32	89,78
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-9)	97.436,32	89,78
II	Остали приходи и друго	11.094,28	10,22
	Извори финансирања (I + II)	108.530,60	100,00

Ревизијом финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Хрватски национални помак прекршио одредбе члана 4. став (1), члана 8. став (1), члана 11. и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

а) Политичка странка није сачинила Програм утрошка на начин да обезбјеђује транспарентност утрошених средстава, као и његово поређење с оствареним трошковима, односно он није довољно аналитичан. Странка је финансијска средства у износу од 7.072,98 КМ утрошила мимо установљеног Програма утрошка средстава за 2021. годину, те су прекршене одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Хрватски национални помак је у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину исказао расходе у укупном износу од 43.622,01 КМ.

У Програму утрошка средстава за 2021. годину Хрватски национални помак планирао је расходе у укупном износу од 60.600,00 КМ, и то: 1) трошкове најма у износу од 19.200,00 КМ; 2) трошкове плата и доприноса у износу од 20.400,00 КМ; 3) материјалне трошкове у износу од 4.500,00 КМ; 4) трошкове промоције у износу од 5.500,00 КМ; и 5) набавку канцеларијског материјала и намјештаја у износу од 11.000,00 КМ.

Увидом у Програм утрошка средстава за 2021. годину, Служба за ревизију је установила да је он сачињен на начин да не обезбјеђује транспарентност утрошених средстава, као и његово поређење с оствареним трошковима, односно није аналитичан, те да је политичка странка финансијска средства утрошила мимо установљеног Програма утрошка средстава за 2021. годину, и то:

- Планирани трошкови бруто плата запослених прекорачени су у износу од 628,27 КМ. Хрватски национални помак остварио је трошкове бруто плата запослених у износу од 21.028,27 КМ, док их је планирао у износу од 20.400,00 КМ, и
- Политичка странка је у 2021. години остварила трошкове које није предвидјела у Програму утрошка средстава, и то: трошкове електричне енергије, трошкове услуга, трошкове репрезентације, трошкове платног промета, хуманитарне расходе и трошкове телефона (фиксни телефон).

Странка је у 2021. години наведене трошкове остварила у укупном износу од 6.444,71 КМ, и то: трошкове електричне енергије у износу од 1.803,71 КМ, трошкове услуга у износу од 93,60 КМ, трошкове репрезентације у износу од 1.994,12 КМ, трошкове платног промета у износу од 799,45 КМ, хуманитарне расходе у износу од 1.000,00 КМ и трошкове телефона (фиксни телефон) у износу од 753,83 КМ.

- б) Политичка странка је у годишњем финансијском извјештају исказала приходе из буџета Кантона 10 у укупном износу од 80.000,00 КМ.

На захтјев Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, Министарство финансија Кантона 10 је својим актом број 03-04-11-347.2/23 од 27. 7. 2023. године доставило податке о исплатама и документацију на основу које је извршена уплата средстава на рачун политичке странке Хрватски национални помак.

Увидом у достављене податке, установљено је да су политичкој странци Хрватски национални помак у току 2021. године исплаћена средства у износу од 40.000,00 КМ на основу Одлуке о одобравању средстава из Буџета за 2020. годину, у којој је наведено се средства издвајају на основу освојених 5 мандата ХНП-а у Скупштини Кантона 10. Хрватски национални помак је дана 11. 1. 2021. године Скупштини Кантона 10 доставио податке о броју трансакционог рачуна за уплату буџетских средстава. Такође, установљено је да су политичкој странци Хрватски национални помак у току 2021. године на основу Одлуке о одобравању средстава из Буџета за 2021. годину исплаћена и средства у укупном износу од 40.000,00 КМ. У наведеној одлуци наведено је да се средства издвајају на основу освојених 5 мандата ХНП-а у Скупштини Кантона 10. Хрватски национални помак је Скупштини Кантона 10, такође, дана 4. 11. 2021. године доставио податке о броју трансакционог рачуна за уплату средстава намјењених за финансирање политичких странака из буџета Скупштине Кантона 10.

Увидом у потврђене резултате Општинских избора 2018. године, установљено је да Хрватски национални помак није учествовао на Општинским изборима 2018. године, нити је освојио мандате у Скупштини Кантона 10.

Према подацима из Рјешења Општинског суда у Ливну број 068-0-Ф1-20-000 002, Хрватски национални помак уписан је у регистар овог суда дана 10. 6. 2020. године.

Имајући у виду да се приходом из буџета сматра приход дефинисан чланом 3. став (1) тачка е) Закона о финансирању политичких странака, односно да се средства за рад расподјељују на основу освојених мандата, а да Хрватски национални помак није учествовао на Општинским изборима 2018. године, па самим није могао освојити ни мандате у Скупштини Кантона 10 у периоду од 2018. до 2022. године, те да је Хрватски национални помак уписан у регистар суда 10. 6. 2020. године, мишљења смо да је Хрватски национални помак средства из буџета Кантона 10 у износу од 80.000,00 КМ примио супротно одредбама члана 8. став (1) тачка а) Закона о финансирању политичких странака.

- ц) На основу обављене ревизије годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да Хрватски национални помак није водио правилне, потпуне и

правовремене евиденције о пословању готовим новцем, потраживањима, приходима, расходима и обавезама, није поступао у складу с рачуноводственим прописима и годишњи финансијски извјештај није поднио на начин установљен Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака (у даљњем тексту: Правилник), чиме је прекршио одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Хрватски национални помак није извршио попис имовине и обавеза на дан 31. 12. 2021. године, што је супротно одредбама Закона о рачуноводству и ревизији Федерације Босне и Херцеговине и интерном акту политичке странке, Правилнику о рачуноводству политичке странке.

Странка није извршила попис основних средстава, новчаних средстава на трансакционим рачунима и благајни, потраживања и обавеза политичке странке, што за резултат има погрешно исказане приходе, расходе, потраживања и обавезе у Годишњем обрачуну за 2021. годину, односно годишњем финансијском извјештају који је политичка странка поднијела Централној изборној комисији Босне и Херцеговине.

Увидом у Инвентурну листу која је предочена у току обављања ревизије, установљено је да је странка извршила попис инвентара – столица на дан 13. 6. 2023. године.

Странка у својим пословним књигама исказује потраживања по основу депозита за изборе (такса за изборе) у износу од 2.300,00 КМ, иако је у току 2021. године извршен повраћај таксе у износу од 2.000,00 КМ. Странка је уплату у износу од 2.000,00 КМ требала прокњижити на конту потраживања, а разлику од 300,00 КМ искњижити на терет трошкова.

- (2) Хрватски национални помак није поднио годишњи финансијски извјештај за 2021. годину у складу с чланом 3. став (2) Правилника.

Увидом у Обрасце годишњег финансијског извјештаја, установљено је да политичка странка није доставила Образац 1 (*Општи подаци о политичкој странци*) у чврстој копији.

- (3) У пословним књигама и Обрасцу 2 (*Преглед промета свих трансакционих рачуна политичке странке*) годишњег финансијског извјештаја политичка странка је исказала трансакциони рачун број 3382302273664049 код Уникредит банке са сљедећим стањем и прометом: почетно стање у износу од 6.228,73 КМ, укупан промет улаза у износу од 2.000,53 КМ, укупан промет излаза у износу од 8.229,26 КМ и стање на дан 31. 12. 2021. године у износу од 0,00 КМ. Увидом у изводе с овог трансакционог рачуна, установљено је да је почетно стање на дан 1. 1. 2021. године износило 6.238,73 КМ, укупан промет улаза 2.000,53 КМ, укупан промет излаза 8.239,26 КМ, те стање на дан 31. 12. 2021. године у износу од 0,00 КМ.

С обзиром на то да је странка у Обрасцу 2 исказала погрешне податке о почетном стању и укупном промету излаза, прекршила је одредбе члана 11. Правилника.

- (4) Политичка странка није у Обрасцу 2.1 (*Стање благајне*) исказала промет остварен путем благајне, чиме је прекршила одредбе члана 12. Правилника.

- (5) У пословним књигама политичке странке евидентирано је сљедеће: почетно стање на дан 1. 1. 2021. године у износу од 0,00 КМ, укупан промет улаза у износу од 500,00 КМ, укупан промет излаза у износу од 500,00 КМ, те стање на дан 31. 12. 2021. године у износу од 0,00 КМ.

Увидом у документацију о пословању путем благајне, благајнички извјештај бр. 1, установљено је да је странка дана 14. 1. 2021. године извршила полог новца у благајну у износу од 500,00 КМ те да је истог дана извршена исплата средстава по фискалним рачунима у истом износу. Међутим, контролом фискалних рачуна установљено је да је збир исплаћених фискалних рачуна износио 497,50 КМ, а не 500,00 КМ, колико је исплаћено, као и да се рачуни односе на набавку извршену у току 2020. године.

Наведено указује да странка није успоставила интерне контроле те да није водила правилне и правовремене евиденције о пословању готовим новцем, расходима и обавезама странке.

- (6) Хрватски национални помак је у Обрасцу 3 (*Извори финансирања*) у оквиру осталих прихода исказао и приходе по основу повраћаја уплаћене таксе за овјеру политичке странке за учешће на Локалним изборима 2020. године у износу од 2.000,00 КМ.

Увидом у пословне књиге, установљено је политичка странка таксу за овјеру политичке странке за учешће на Локалним изборима 2020. године у износу од 2.300,00 КМ, коју је уплатила у току 2020. године, евидентирала на конту 1150 – *Депозит за изборе*, те на дан 1. 1. 2021. године у својим пословним књигама исказује потраживање у износу од 2.300,00 КМ. С обзиром на то да је дана 16. 3. 2021. године извршен повраћај средстава у износу од 2.000,00 КМ, странка је наведену уплату требала евидентирати на конту 1150 – *Депозит за изборе*, те за разлику од 300,00 КМ теретити конто трошкова.

На основу наведеног, установљено је да странка није остварила приходе у износу од 2.000,00 КМ по основу повраћаја дијела уплаћене таксе, већ расходе у износу од 300,00 КМ.

Погрешним исказивањем прихода и расхода у годишњем финансијском извјештају, политичка странка је прекршила одредбе чланова 13, 21. и 22. Правилника.

- (7) Странка је средства примљена из буџета Кантона 10 у износу од 80.000,00 КМ, која није остварила у складу с одредбама члана 3. став (1) Закона о финансирању политичких странака, исказала као приходе из буџета, чиме је прекршила одредбе чланова 13. и 19. Правилника.
- (8) Хрватски национални помак није у пословним књигама и обрасцима расхода годишњег финансијског извјештаја правилно исказао расходе, чиме је прекршио одредбе чланова 21. и 22. Правилника. Такође, установљено је да странка није евидентирала све трошкове, дио трошкова је евидентирала у моменту плаћања, односно у износу плаћених трошкова, док је дио трошкова евидентиран без рачуна. Поред наведеног, установљено је да рачуни нису овјерени за књижење и плаћање, иако је чланом 6. Правилника о рачуноводству Хрватског националног помака установљено да се контрола формалне, суштинске и рачунске исправности књиговодствених исправа потврђује потписом предсједника или лица које он овласти.

Ревизијом финансијског извјештаја, установљено је сљедеће:

- Контролом трошкова репрезентације, које је странка у годишњем финансијском извјештају исказала у износу од 1.994,12 КМ, установљено је да политичка странка није правилно евидентирала рачуне добављача „Еко Стридон“ д. о. о. Томиславград, тј. није правилно евидентирала трошкове.

Увидом у пословне књиге странке и аналитичку картицу потраживања правног лица „Еко Стридон“ д. о. о. Томиславград од политичке странке у периоду од 1. 1. до 31.

12. 2021. године, видљиво је да у пословним књигама странке није било евидентирано почетно стање у износу од 495,95 КМ. Такође, видљиво је да је политичка странка у својим пословним књигама прокњижила два пута исти трошак по рачунима и отпремницама добављача у износима од 60,70 КМ и 43,01 КМ, док је трошак у износу од 391,94 КМ евидентирала без рачуна. Странка на дан 31. 12. 2021. године нема обавезе према добављачу „Еко Стридон“ д. о. о. Томиславград, што одговара подацима које је исказао добављач.

- Увидом у рачуне који су евидентирани на конту 4001 – *Материјал и енергија*, установљено је да је на истом конту евидентирана набавка каблова и УСБ-а по фискалним рачунима из 2020. године, трошкови електричне енергије, канцеларијског материјала и цвијећа.

1. Политичка странка у пословним књигама за 2021. годину није евидентирала трошкове електричне енергије за децембар 2021. године у износу од 72,12 КМ.

2. У току обављања ревизије није предочен рачун у износу од 150,00 КМ, који је у пословним књигама евидентиран на дан 31. 12. 2021. године, а односи се на добављача „Цвјећарна Мија“. Увидом у изводе бр. 20 и 51 с трансакционог рачуна странке број 3382300273663176, установљено је да је странка дана 7. 5. 2021. године извршила плаћање рачуна бр. 2021-00002 од 27. 4. 2021. године у износу од 150,00 КМ те да је исти рачун поново платила 24. 12. 2021. године. Странка је, дакле, у пословним књигама евидентирала обавезу у износу од 150,00 КМ те њено плаћање дана 7. 5. 2021. године, односно дана 24. 12. 2021. године. У поступку ревизије предочено је да странка није имала рачун на износ од 150,00 КМ од 31. 12. 2021. године те да је добављач „Цвјећарна Мија“ дана 9. 2. 2022. године извршио повраћај погрешно уплаћених средстава у износу од 150,00 КМ. Странка је, међутим, затворила аванс књижењем износа од 150,00 КМ на конту обавезе према добављачу.

Наведено указује на то да странка није водила правилне евиденције о својим расходима и обавезама, чиме је трошкове и обавезе погрешно исказала у својим пословним књигама и годишњем финансијском извјештају.

- Увидом у пословне књиге, установљено је да странка рачун добављача „ХТ Еронет“ за децембар 2021. године у износу од 49,61 КМ није евидентирала у својим пословним књигама за 2021. годину.

- Странка је трошкове закупнине пословног простора евидентирала у својим пословним књигама и исказала у годишњем финансијском извјештају у износу од 14.400,00 КМ, односно у мањем износу за 4.800,00 КМ у односу на уговорену закупнину. Увидом у Уговор о закупу пословног простора, установљено је да је Хрватски национални помак користио простор, на неодређено вријеме, почевши од 1. 1. 2021. године, уз обавезу да плаћа мјесечну закупнину од 1.600,00 КМ, односно 19.200,00 КМ годишње.

- Контролом рачуна који су евидентирани на конту трошкова рекламе, установљено је да је странка трошак у износу од 100,00 КМ евидентирала без рачуна.

(9) Хрватски национални помак није у Обрасцу 5 (*Обавезе*) годишњег финансијског извјештаја исказао обавезе на дан 31. 12. 2021. године, чиме је прекршио одредбе члана 24. Правилника.

Према подацима из пословних књига, обавезе политичке странке на дан 31. 12. 2021. године износиле су 1.748,64 КМ.

Поред наведеног, а контролом финансијске документације, установљено је да није извршено усаглашавање обавеза с добављачима.

- Хрватски национални помак је у својим пословним књигама исказао обавезе према добављачу „ХТ Еронет“ у износу од 61,04 КМ. С обзиром на то да странка није евидентирала рачун за децембар 2021. године у износу од 49,61 КМ, тако су и обавезе странке према овом добављачу исказане у мањем износу за 49,61 КМ.
- С обзиром на то да политичка странка није евидентирала трошкове електричне енергије за децембар 2021. године у износу од 72,12 КМ, нити трошкове закупнине пословног простора за период октобар – децембар 2021. године у износу од 4.800,00 КМ, тако ни обавезе према добављачима нису правилно исказане у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају.

2. УЈЕДИЊЕНА СРПСКА (Код 1972)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Уједињена Српска се финансирала из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	68.993,97	17,56
2.	Прилози физичких лица (3-а)	13.630,00	3,47
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	309.957,80	78,89
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	392.581,77	99,92
II	Остали приходи и друго	323,45	0,08
	Извори финансирања (I+II)	392.905,22	100,00

Ревизијом финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Уједињена Српска прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 8. став (1), члана 11. став (1) и став (2) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Уједињена Српска је средства у износу од 132.862,37 КМ утрошила мимо Програма утрошка средстава за 2021. годину, чиме је прекршила је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Политичка странка је у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, исказала укупне расходе у износу од 294.217,64 КМ.

Увидом у Програм утрошка средстава који је странка доставила, установљено је да је Уједињена Српска за 2021. годину планирала трошкове у укупном износу од 301.150,00 КМ.

Прегледом финансијског извјештаја и финансијске документације, установљено је да је политичка странка средства утрошила мимо свог програма утрошка средстава за 2021. годину, како слиједи:

- Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове које није планирала Програмом утрошка средстава за 2021. годину, у износу од 21.534,55 КМ, и то: трошкове горива и мазива у износу од 741,93 КМ, трошкове осталих закупнина у износу од 4.980,00 КМ, трошкове услуга у износу од 160,00 КМ, бруто плате запослених у износу од 9.642,84 КМ, накнаде за топли оброк, превоз, регрес и сл. у износу од 3.608,80 КМ и трошкове хотелских услуга у износу од 2.400,98 КМ.
- Уједињена Српска је прекорачила планиране трошкове за 111.327,82 КМ како слиједи: трошкове канцеларијског материјала за 30.175,18 КМ, трошкове воде за 17,49 КМ, трошкове закупнине од физичких лица за 37.920,89 КМ, трошкове закупнине пословних простора од правних лица за 22.192,99 КМ, трошкове репрезентације за 4.674,62 КМ, трошкове платног промета за 156,36 КМ, остале расходе за 4.173,65 КМ, трошкове комуналних услуга за 1.256,25 КМ, трошкове превоза за 284,00 КМ и трошкове телефонских и ПТТ услуга за 10.476,39 КМ.

Уједињена Српска је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове канцеларијског материјала у износу од 33.675,18 КМ, трошкове воде у износу од 517,49 КМ, трошкове закупнине пословних простора од физичких лица у износу од 83.420,89 КМ, трошкове закупнине пословних простора од правних лица у износу од 22.192,99 КМ, трошкове репрезентације у износу од 4.874,62 КМ, трошкове платног промета у износу од 1.856,36 КМ, остале расходе у износу од 9.173,65 КМ, трошкове комуналних услуга у износу од 2.256,25 КМ, трошкове превоза у износу од 2.284,00 КМ и трошкове телефонских и ПТТ услуга у износу од 25.476,39 КМ.

Анализом Програма утрошка средстава за 2021. годину, установљено је да је странка наведене трошкове планирала како слиједи: трошкове канцеларијског материјала у износу од 3.500,00 КМ, трошкове воде у износу од 500,00 КМ, трошкове закупа канцеларијског простора – физичка лица у износу од 35.000,00 КМ, трошкове закупнине пословних простора – правна лица у износу од 10.500,00 КМ, трошкове репрезентације у износу од 200,00 КМ, трошкове платног промета у износу од 1.700,00 КМ, трошкове осталих расхода у износу од 5.000,00 КМ, трошкове комуналних услуга у износу од 1.000,00 КМ, трошкове превоза у износу од 2.000,00 КМ и трошкове телефонских и ПТТ услуга у износу од 15.000,00 КМ.

- б) Уједињена Српска је прекршила одредбе члана 5. став (4) и члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Прегледом годишњег финансијског извјештаја политичке странке, установљено је да је странка примила неновчану донацију по основу коришћења пословног простора без накнаде те је није евидентирала у пословним књигама и није исказала у годишњем финансијском извјештају, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Увидом у Уговор о подзакупу пословног простора број 184-08/19 од 28. 8. 2019. године, установљено је да је Уједињена Српска од 1. 9. 2019. године користила без накнаде пословни простор у Шамцу, на адреси Улица Мајке Јевросиме, Парк II. Такође је установљено да је подзакуподавац Партија демократског прогреса, Општински одбор Шамац, која је закључила Уговор о закупу са закуподавцем „МЕГАМАРКЕТ ИНТЕРНАЦИОНАЛ“ д. о. о. Брчко.

С обзиром на то да Уједињена Српска није платила накнаду за коришћење наведеног пословног простора, остварила је неновчану донацију Партије демократског прогреса коју је у складу с Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и Законом о финансирању политичких странака била дужна евидентирати у пословним књигама и пријавити у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину.

Имајућу у виду да се политичка странка Партија демократског прогреса у 2021. години финансирала приходима из буџета, Уједињена Српска је остварила неновчану донацију политичке странке, која је забрањена одредбама члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

(2) Уједињена Српска није издала потврде о прилозима у укупном износу од 4.350,00 КМ које је примила од два физичка лица, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

ц) На основу обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину и друге финансијске документације, установљено је да Уједињена Српска није водила правилне и потпуне евиденције о приходима, расходима и обавезама, те годишњи финансијски извјештај за 2021. годину није попунила у складу с Правилником, што је супротно рачуноводственим прописима и одредбама члана 11. став (1) и став (2) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Уједињена Српска није извршила потпун и свеобухватан попис имовине и обавеза на дан 31. 12. 2021. године.

Увидом у извјештај Комисије за попис, установљено је да попис не садржи попис готовине у износу од 203,15 КМ, колико је странка исказала у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају. Такође је установљено да пописна листа основних средстава садржи ставку *Опрема* чија је вриједност на дан 31. 12. 2021. године износила 10.742,93 КМ, а за коју се не може установити на коју опрему се односи.

Исто тако, у пописној листи обавеза према добављачима на дан 31. 12. 2021. године наведено је да странка има обавезе према добављачима у износу од 33.117,31 КМ. У пописној листи су наведене обавезе према „осталим добављачима“ у износу од 14.587,01 КМ за које није могуће установити према којим добављачима и у којем износу странка има обавезе.

Циљ пописа имовине и обавеза је установљавање њиховог стварног стања те усклађивање стања у пословним књигама са стварним стањем установљеним пописом, као претпоставком за правилно финансијско извјештавање, а што је прописано Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Такође, политичка странка није донијела интерна акта којима би уредила рачуноводствене поступке и финансијско извјештавање те унутрашње контроле ради спречавања погрешног евидентирања прихода и расхода и злоупотребе финансијских средстава, а што је прописано одредбама члана 11. став (2) Закона о финансирању политичких странака.

(2) Уједињена Српска није у годишњем финансијском извјештају пријавила трансакциони рачун број 555000025763121 код Нове банке а. д., чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

У току обављања ревизије, установљено је да је трансакциони рачун број 5550000025763121 код Нове банке а. д. угашен дана 23. 4. 2021. године те да на њему није било промета.

Странка је имала обавезу да у годишњем финансијском извјештају искаже све трансакционе рачуне који су били активни у извјештајном периоду, без обзира на то да ли је остварен промет.

- (3) У финансијском извјештају странка није пријавила комплетну организациону структуру у складу с чланом 10. Правилника.

Увидом у уговоре о закупу, установљено је да је странка користила пословне просторе, а при томе у својој организационој структури није исказала сљедеће општинске одборе: Лончари, Пелагићево, Лопаре, Шамац, Ново Горажде, Љубиње, Петрово, Осмаци, Котор Варош, Вишеград, Чајниче, Источно Ново Сарајево, Соколац, Србац, Нова Топола, Станари, Козарска Дубица, те градске одборе: Приједор, Зворник и Бања Лука, као и одбор Брчко.

- (4) Прегледом годишњег финансијског извјештаја, пословних књига и додатне документације, установљено је да Уједињена Српска није успоставила потпуне и тачне евиденције о приходима странке те их није правилно исказала у годишњем финансијском извјештају.

1. У пословним књигама и Обрасцима 3 (*Извори финансирања*) и 3-е (*Неновчане донације и рачуни које странка није имала обавезу да плати*), странка није исказала неновчану донацију по основу коришћења пословног простора у Шамцу без накнаде, чиме је прекршила одредбе чланова 13. и 18. Правилника.

2. Уједињена Српска је у годишњем финансијском извјештају исказала чланарине у износу од 68.993,97 КМ, прилоге физичких лица у износу од 13.630,00 КМ, приходе из буџета у износу од 309.957,80 КМ и остале приходе у износу од 323,45 КМ.

Контролом извода с трансакционих рачуна, установљено је да су приходи од чланарина износили 49.105,00 КМ, прилози физичких лица 17.980,00 КМ и приходи из буџета 318.996,77 КМ. Такође, странка је остварила остале приходе по основу повраћаја таксе у износу од 6.500,00 КМ.

Увидом у пословне књиге, установљено је да је странка дио прихода из буџета у износу од 18.138,97 КМ, у годишњем финансијском извјештају и пословним књигама, исказала као чланарину, док је прилоге физичких лица у износу од 4.350,00 КМ исказала као приход из буџета у износу од 2.600,00 КМ, односно као чланарину у износу од 1.750,00 КМ.

Невођењем тачних евиденција, странка је погрешно исказала износ примљених чланарина, прилоге физичких лица, приходе из буџета и остале приходе у годишњем финансијском извјештају, чиме је прекршила одредбе чланова 13, 14. и 19. Правилника.

3. У Обрасцу 3-ф (*Приходи из буџета*) странка није исказала тачне податке о приходима из буџета, чиме је прекршила одредбе члана 19. Правилника.

- Уједињена Српска исказала је приходе из буџета Републике Српске у износу од 201.623,35 КМ. Контролом извода с трансакционог рачуна установљено је да је из буџета Републике Српске на рачун странке уплаћено 215.513,15 КМ.
- Уједињена Српска је у годишњем финансијском извјештају исказала приходе из буџета сљедећих општина: Челинац у износу од 1.695,33 КМ, Пале у износу од 499,00 КМ, Фоча у износу од 948,87 КМ и Котор Варош у износу од 1.527,79 КМ. Контролом извода с трансакционог рачуна установљено је да је странка примила средства из буџета наведених општина, како слиједи: Општина Челинац 2.122,45 КМ, Општина Пале 534,00 КМ, Општина Фоча 1.626,67 КМ и Општина Котор Варош 2.037,04 КМ.
- Странка је у Обрасцу 3-ф исказала приходе из буџета Федерације Босне и Херцеговине у износу од 11.500,00 КМ.

Контролом извода с трансакционог рачуна, установљено је да се странка није финансирала из буџета Федерације Босне и Херцеговине те да је у 2021. години из буџета Босне и Херцеговине примила средства у износу од 5.000,00 КМ.

Такође, установљено је да је странка као приходе из буџета исказала повраћај уплаћеног новчаног износа таксе за овјеру пријаве за учешће политичких субјеката на Локалним изборима за 2020. годину у износу од 6.300,00 КМ и повраћај уплаћеног новчаног износа таксе за овјеру пријаве за учешће политичких субјеката на поновљеним изборима у Добоју и Сребреници у износу од 200,00 КМ.

Уједињена Српска је средства у износу од 6.500,00 КМ требала исказати у Обрасцу 3 као остали приход, а не као приход из буџета.

(5) Политичка странка није правилно исказала расходе у Обрасцима 4 (*Укупни расходи политичке странке*), 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*) и 4.2 (*Трошкови пропаганде*) финансијског извјештаја, нити је у пословним књигама успоставила правилне евиденције о расходима, чиме је прекршила рачуноводствене прописе и одредбе чланова 21, 22. и 23. Правилника.

- Странка није успоставила и водила аналитичке евиденције о трошковима по мјесту настанка трошка, тј. за сваки организациони дио појединачно, нити је у годишњем финансијском извјештају трошкове исказала у Обрасцима 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*) за сваки организациони дио појединачно, чиме је прекршила одредбе члана 7. став (2) Правилника.
Странка је имала обавезу да настале трошкове распореди по мјесту настанка трошка, односно исказе по одборима.
- Странка је у пословним књигама и финансијском извјештају исказала трошкове закупа пословних простора Главног одбора у износу од 105.613,88 КМ, и то: трошкове бруто накнада закупа физичким лицима у износу од 83.420,89 КМ и трошкове закупа правним лицима у износу од 22.192,99 КМ.

Увидом у документацију, установљено је да су трошкови закупа Главног одбора и општинских одбора странке за које Главни одбор плаћа закуп исказани у једном износу као трошак Главног одбора.

1. Увидом у уговоре о закупу пословних простора, установљено је да су трошкови закупа пословних простора које су користили сљедећи одбори: Теслић, Станари,

Пелагићево, Пале, Дервента, Кнежево, Котор Варош, Осмаци, Шипово, Нова Топола, Челинац, Рогатица, Братунац, Власеница, Билећа, Рудо, Љубиње, Србац, Фоча, Вишеград, Петрово, Соколац, Лопаре, Шамац, Ново Горажде, Козарска Дубица, Чајниче, Приједор, Источна Илица, Дервента, Источно Ново Сарајево, Добој, Зворник, Бијељина, Требиње и Бања Лука, као и одбор Брчко, у 2021. години износили 105.158,13 КМ.

2. Увидом у пословне књиге и контролом извода с трансакционог рачуна, установљено је да је странка у 2021. години евидентирала и трошкове закупа у Пелагићеву који се односе на 2020. годину у износу од 195,62 КМ. Такође је установљено да је Уједињена Српска исказала трошкове закупа у Власеници мање за износ од 80,00 КМ, а у Рудом мање за износ од 152,00 КМ. Странка је исказала трошкове закупа у Љубињу више за 60,01 КМ, док трошкове закупа за пословне просторе које је користила у Добоју у износу од 55,11 КМ и Теслићу у износу од 232,80 КМ није исказала.
3. Странка је као трошкове закупа пословних простора исказала трошкове коришћења школског дворишта у износу од 120,00 КМ по рачуну ЈУ Основна школа „Иво Андрић“ Бања Лука, број 19/21 од 6. 8. 2021. године, трошкове закупа у износу од 100,00 КМ по рачуну добављача Синиша Видовић, закуподавац, Бања Лука, број И09-006-118/2021 од 31. 12. 2021. године и закуп фоајеа СД „Обилићево“ у износу од 500,00 КМ по рачуну добављача ЈУ „Спортски центар Зворник“, број 1-Р-1909/21 од 23. 12. 2021. године.
Странка је ове трошкове требала исказати као трошкове осталих закупнина.
4. Уједињена Српска није пријавила и није евидентирала трошкове закупа пословног простора у Шамцу који је користила без накнаде.
5. Уједињена Српска је исказала трошкове кампање у Обрасцу 4.2 годишњег финансијског извјештаја у износу од 29.700,26 КМ.
Прегледом пословних књига, установљено је да је странка на конту осталих трошкова рекламе и пропаганде (конто 5359) евидентирала сторно предрачуна и дуплог књижења рачуна из претходних година у укупном износу од 27.816,23 КМ те је прокњижила фактуру из претходне године у износу од 12.728,60 КМ, чиме је остале трошкове рекламе и пропаганде умањила за износ од 15.087,63 КМ.
Укупни остали трошкови за рекламу и пропаганду у 2021. години износили су 44.786,89 КМ, колико је странка требала исказати у годишњем финансијском извјештају.
Странка је корекције књижења требала спровести на начин да 27.816,23 КМ прокњижи у корист осталих прихода, а износ од 12.728,60 КМ на терет расхода ранијих година.
6. Новчане помоћи које је странка дала физичким лицима у сврхе лијечења и изградње породичне куће странка је евидентирала као хуманитарне расходе у износу од 400,00 КМ, односно као накнаду за топли оброк, превоз, регрес и слично у износу од 500,00 КМ. Увидом у пословне књиге установљено је да на исплате физичким лицима, које имају карактер личних примања, није обрачунат нити плаћен порез на доходак.
7. Увидом у пословне књиге, установљено је да је странка трошкове набавке застава књижила на два различита конта, као трошкове канцеларијског материјала и трошкове непроизводних услуга.

- (6) Странка је поједине трошкове евидентирала на основу предрачуна, док је неке трошкове, настале ранијих година и трошкове наредне године, евидентирала као трошкове текућег периода.

Поред наведеног, установљени су недостаци код рачуна добављача који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима. У складу с рачуноводственим прописима, књиговодствена исправа мора бити потпуна, истинита, рачунски тачна и уредна, сачињена тако да омогућава потпун увид у вјеродостојност документа.

Такође, установљено је да рачуни нису овјерени пријемним печатом и нису одобрени за књижење и плаћање.

- Уједињена Српска је у пословним књигама по основу предрачуна евидентирала трошкове осталих закупнина у износу од 4.095,00 КМ, трошкове канцеларијског материјала у износу од 22.464,00 КМ, трошкове хотелских услуга у износу од 164,00 КМ и остале трошкове пропаганде у износу од 6.500,00 КМ.

Увидом у предрачун добављача „Бамбуси“ Бањалука, број 2145/21 од 16. 11. 2021. године за набавку 1.200 комада шушкаваца у износу од 22.464,00 КМ установљено је да га је странка исказала као трошак канцеларијског материјала, док је по предрачуну Агенције „Вип рекламе“, број 3/21 од 29. 1. 2021. године у износу од 3.057,00 КМ странка на конту осталих трошкова пропаганде евидентирала трошак у износу од 1.500,00 КМ, тј. у износу који је платила добављачу дана 10. 5. 2021. године.

Такође, странка је трошкове за хотелски смјештај по предрачуну добављача „Слобопром С“ Брчко дистрикт, број 63/21 од 16. 11. 2021. године у износу од 164,00 КМ исказала као накнаду за топли оброк, превоз, регрес и сл.

- Прегледом пословних књига и увидом у рачун добављача „Културни центар Требиње“, број 11/20 од 25. 2. 2020. године, установљено је да је странка као трошкове осталих закупнина евидентирала употребу позоришне сале у износу од 585,00 КМ, а коју је користила дана 29. 2. 2020. године.

С друге стране, Уједињена Српска је у Обрасцу 4.2 (*Трошкови пропаганде*) као трошкове остале пропаганде исказала и трошкове закупа свадбеног салона за прославу 8. марта 2022. године, а по предрачуну добављача „Џунгла“ д. о. о. Добој, број 147/21 од 27. 12. 2021. године у износу од 5.000,00 КМ.

- На рачуну добављача „Кафе бар“ с. п. Росић Миленко Бања Лука, број МФК-00020-12-21 од 30. 8. 2021. године у износу од 1.055,75 КМ као назив артикла наведена је конзумација хране и пића, без спецификације о врсти и количини хране и пића, а рачун није потписан од стране издаваоца и примаоца услуге.

- (7) Уједињена Српска је у годишњем финансијском извјештају исказала непоменуте остале расходе у износу од 9.173,63 КМ.

Увидом у пословне књиге, установљено је да је странка 2. 1. 2021. године донијела Одлуку број 01/21 о отпису аванса датих добављачима (19 добављача), те је дана 2. 1. 2021. године извршила отпис аванса на терет непоменутих осталих расхода у износу од 9.173,63 КМ.

У циљу установљавања стварног стања, Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је од правних лица „Антина нет“ д. о. о. Теслић, „Гатарих“ д. о. о. Дервента и „Рекламе Дарко“ с. п. Лакташи, за које су отписани аванси, затражила да

доставе изводе отворених ставки на дан 31. 12. 2021. године и аналитичке картице потраживања и обавеза за политичку странку Уједињена Српска.

Увидом у достављену документацију, установљено је следеће:

- Странка је у својим пословним књигама на конту 1510 – *Дати аванси другим правним лицима из РС* исказала почетно стање потраживања од „Антиена нет“ д. о. о. Теслић на дан 1. 1. 2021. године у износу од 1.000,00 КМ.

Увидом у документацију коју је доставило правно лице „Антиена нет“ д. о. о. Теслић установљено је да Уједињена Српска нема потраживања и обавеза према овом правном лицу, али да Уједињена Српска у својим пословним књигама није евидентирала рачун број 379/18 од 28. 12. 2018. године у износу од 1.000,00 КМ.

- Странка је на дан 2. 1. 2021. године искњижила своја потраживања по основу датих аванса правном лицу „Гатарих“ д. о. о. Дервента у износу од 1.287,00 КМ. Увидом у документацију коју је доставило ово правно лице, установљено је да странка нема потраживања и обавеза, што одговара подацима из пословних књига странке на дан 31. 12. 2021. године. Такође, установљено је да је странка рачуне из 2020. године у укупном износу од 818,51 КМ евидентирала у пословним књигама 2021. године.

- Правно лице „Рекламе Дарко“ ПР с. п. Лакташи, за које је Уједињена Српска извршила отпис датих аванса у износу од 4.261,14 КМ, доставило је, дана 5. 9. 2023. године, након издавања прелиминарног извјештаја, Централној изборној комисији Босне и Херцеговине аналитичку картицу купца и извод отворених ставки купца за 2021. годину, из којих је установљено да ово правно лице нема потраживања или обавеза према странци.

- С обзиром на то да је на дан 31. 12. 2021. године Уједињена Српска исказала потраживања по основу датих аванса добављачу „Микро принт“ Шева Давор с. п. Бања Лука у износу од 1.170,00 КМ, Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је и овом правном лицу упутила захтјев да достави извод отворених ставки на дан 31. 12. 2021. године и аналитичке картице потраживања и обавеза за политичку странку Уједињена Српска.

Прегледом документације коју је доставио „Микро принт“ Шева Давор с. п. Бања Лука, установљено је да Уједињена Српска код овог добављача има преплату у износу од 11,70 КМ, те да у својим пословним књигама нема прокњижен рачун број 341/2021 од 21. 7. 2021. године у износу од 1.158,30 КМ.

Непоступање у складу с рачуноводственим прописима и принципима којима је установљено да се трошкови евидентирају у моменту настанка обавезе, а не у моменту плаћања, проузроковало је погрешно исказивање трошкова у извјештајним периодима, односно погрешно исказивање трошкова по врсти трошка.

Наведено указује на то да странка није успоставила потпуне и правовремене евиденције о својим расходима и обавезама, што за резултат има погрешно исказане расходе у годишњем финансијском извјештају.

- (8) Уједињена Српска није у годишњем финансијском извјештају евидентирала и у пословним књигама правилно исказала обавезе према добављачима на дан 31. 12. 2021. године, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника. Такође, странка није извршила усаглашавање међусобних обавеза и потраживања с добављачима, што за резултат има погрешно исказане обавезе странке.

Служба за ревизију је од Уједињене Српске затражила да достави конфирмације стања обавеза на дан 31. 12. 2021. године од добављача „Рекламе Дарко“ ПР с. п. Лакташи „Бамбуси“ д. о. о. Бања Лука, „Слобо пром“ д. о. о. Лончари, „Гастро империал“ д. о. о., Бијељина, „Астра медиа“ д. о. о. Бијељина, „Радио Љубић“ д. о. о. Прњавор, „Метромедиа“ д. о. о. Бања Лука, „Одговор контакт“ д. о. о. Бања Лука и „Хотел Приједор“ а. д. Приједор. Од наведених добављача конфирмације су доставили „Бамбуси“ д. о. о. Бања Лука, „Хотел Приједор“ а. д. Приједор и „Метромедиа“ д. о. о. Бања Лука.

- Увидом у финансијску картицу потраживања правног лица „Бамбуси“ д. о. о. Бања Лука од Уједињене Српске, установљено је да странка на дан 31. 12. 2021. године има преплату у износу од 22.464,00 КМ. Уједињена Српска је, међутим, у својим пословним књигама прокњижила Предрачун у износу од 22.464,00 КМ и његово плаћање, односно обавезе према добављачу на дан 31. 12. 2021. године су затворене, те нема потраживања по основу аванса.

(9) У годишњем финансијском извјештају за 2021. годину странка је у Обрасцу 3-а исказала прилоге физичких лица у укупном износу од 13.630,00 КМ, за које је издала 6 потврда о примљеним прилозима физичких лица. Потврде о примљеним прилозима, које је издала Уједињена Српска, нису у складу с одредбама члана 6. Правилника.

Увидом у потврде о примљеним прилозима које је странка издала физичким лицима, установљено је да образац потврде не садржи број личног документа. Такође, установљено је да странка на пет потврда није уписала адресу лица које је уплатило прилог.

У складу с одредбама из члана 6. Правилника, политичка странка је дужна сваком физичком и правном лицу од којег је примила чланарину или прилог издати потврду у којој су садржани сљедећи подаци: назив политичке странке, серијски број потврде, укупан износ чланарине/прилога, име и презиме/назив донатора, број личног документа/идентификациони број донатора, адреса и мјесто пребивалишта/сједишта донатора, датум уплате, датум издавања потврде и потпис овлашћеног лица.

3. ДЕМОКРАТСКИ САВЕЗ – ДЕМОС (Код 2420)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, Демократски савез – ДЕМОС се финансирао из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	17.715,00	10,24
2.	Прилози физичких лица (3-а)	38.800,00	22,43
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	8.976,00	5,19
7.	Приходи из буџета (3-ф)	107.510,10	62,14
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-9)	173.001,10	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	173.001,10	100,00

Ревизијом финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Демократски савез – ДЕМОС прекршио одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

а) Демократски савез – ДЕМОС је средства у износу од 39.363,45 КМ утрошио мимо Програма утошка средстава, чиме је прекршио одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Увидом у годишњи финансијски извјештај за 2021. годину, установљено је да је Демократски савез – ДЕМОС у 2021. години остварио расходе у износу од 147.941,04 КМ.

Програмом утрошка средстава за 2021. годину Демократски савез – ДЕМОС је планирао расходе у износу од 155.000,00 КМ.

Увидом у Програм утрошка средстава, установљено је да је странка планирала трошкове бруто плата запослених у износу од 40.000,00 КМ и трошкове закупнине пословних простора у износу од 45.000,00 КМ, док је прегледом финансијског извјештаја и пословних књига установљено да су трошкови бруто плата запослених остварени у износу од 51.717,18 КМ, а трошкови закупнине пословних простора у износу од 54.555,00 КМ.

Демократски савез – ДЕМОС је у годишњем финансијском извјештају исказао трошкове у износу од 18.091,27 КМ, које није планирао Програмом утрошка средстава, и то: трошкове стручних публикација, часописа, дневних новина у износу од 30,00 КМ, трошкове гријања у износу од 470,80 КМ, трошкове књиговодствених услуга у износу од 3.600,00 КМ, трошкове рекламе и пропаганде у износу од 361,50 КМ, трошкове воде у износу од 1.372,56 КМ, трошкове пореза и других обавеза у износу од 2.818,40 КМ, трошкове горива и мазива у износу од 350,23 КМ, трошкове канцеларијског материјала у износу од 378,99 КМ, трошкове непроизводних услуга у износу од 150,01 КМ, трошкове поштарине, интернетских услуга у износу од 330,16 КМ, трошкове услуга у износу од 2.202,82 КМ,

трошкове осталих закупнина у износу од 100,00 КМ, таксе, новчане казне и слично у износу од 1.550,00 КМ и остале трошкове пропаганде у износу од 4.375,80 КМ.

- б) Демократски савез – ДЕМОС поступио је супротно одредбама члана 5, став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Увидом у изводе с трансакционих рачуна, установљено је да је Градски одбор Зворник, у току 2021. године, на трансакциони рачун странке уплатио чланарину у износу од 15.300,00 КМ.

Контролом достављене документације, установљено је да је Градски одбор Зворник средства по основу прикупљене чланарине у износу од 8.660,00 КМ уплатио на трансакциони рачун странке након протекла 10 дана од дана пријема готовинске уплате, чиме је прекршио одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Поред наведеног, установљено је да странка није издавала потврде физичким лицима о примљеној чланарини, што је, такође, супротно одредбама члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- ц) На основу обављене ревизије годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да Демократски савез – ДЕМОС није водио правилне, потпуне и правремене евиденције о приходима, расходима и обавезама, није поступао у складу с рачуноводственим прописима и принципима благајничког пословања и годишњи финансијски извјештај није попунио у складу с одредбама Правилника, чиме је прекршио одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Демократски савез – ДЕМОС није извршио редован попис имовине и обавеза на дан 31. 12. 2021. године, као претпоставку за правилно финансијско извјештавање, односно исказивање имовине, обавеза, прихода и расхода политичке странке у 2021. години, а што је прописано Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Политичка странка је донијела интерни акт којим се уређују рачуноводствени поступци и финансијско извјештавање те унутрашње контроле ради спречавања погрешног евидентирања прихода и расхода, те злоупотребе финансијских средстава, међутим, увидом у пословне књиге и финансијску документацију, установљено је да Демократски савез – ДЕМОС није поступао у складу са својим Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама.

- Подаци о приходима и расходима које је странка исказала у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину који је политичка странка доставила Централној изборној комисији Босне и Херцеговине не одговарају подацима из Биланса успјеха за 2021. годину.

Демократски савез – ДЕМОС је у годишњем финансијском извјештају исказао укупне приходе у износу од 173.001,10 КМ, док је у пословним књигама и Билансу успјеха за 2021. годину исказао укупне приходе у износу од 164.025,00 КМ. У годишњем финансијском извјештају политичка странка је исказала укупне расходе у износу од 147.941,04 КМ, а у пословним књигама и Билансу успјеха за 2021. годину расходе у укупном износу од 138.965,00 КМ. Поред наведеног, установљено је да је странка средства у износу од 8.976,00 КМ која по износу одговарају приходима по основу неновчаних донација евидентирала у ванбилансној евиденцији, на контима 8848 – *Остала актива у ванбилансној евиденцији* и 8948 – *Остала пасива у ванбилансној евиденцији*.

- (2) Политичка странка није водила благајничко пословање и није успоставила евиденције о готовинском промету путем благајне те није пријавила тачан промет благајне у финансијском извјештају, чиме је прекршила одредбе члана 12. Правилника.

Демократски савез – ДЕМОС је у годишњем извјештају за 2021. годину, на Обрасцу 2.1 (*Промет благајне*) исказао промет благајне Главног одбора Бања Лука и то: почетно стање у износу 0,00 КМ, укупан промет улаза и излаза у износу од 15.300,00 КМ и стање на дан 31. 12. 2021. години у износу од 0,00 КМ.

Контролом извода с трансакционих рачуна странке, установљено је да је Градски одбор Зворник на трансакциони рачун странке уплатио готовинска средства у укупном износу од 15.300,00 КМ на име чланарине више физичких лица. Увидом у пословне књиге и аналитичку картицу благајне, установљено је да је странка промет благајне евидентирала на основу готовинских уплата Градског одбора Зворник на њен трансакциони рачун.

Демократски савез – ДЕМОС је, у току обављања ревизије, ревизорима предочио признанице као доказ о примљеним готовинским уплатама чланарине. Странка није предочила благајничку документацију као што су налози уплате и исплате у благајну и благајнички дневник, што упућује на чињеницу да странка није водила дневнике благајне, није сачинила налоге наплате за уплате чланарине физичких лица које је примила путем благајне, а за уплате новчаних средстава из благајне на трансакциони рачун није сачинила налоге исплате из благајне.

Такође, увидом у достављене признанице о уплати готовине, установљено је да су физичка лица у 2021. години на име чланарине Градском одбору Зворник уплатила средства у износу од 15.310,00 КМ.

На основу наведеног, установљено је да Демократски савез – ДЕМОС није водио благајну у складу с правилима и принципима благајничког пословања те да је приход од чланарина у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају за 2021. годину исказао у мањем износу за 10,00 КМ.

- (3) Прегледом годишњег финансијског извјештаја, пословних књига и додатне документације, установљено је да Демократски савез – ДЕМОС није успоставио потпуне и тачне евиденције о приходима странке те их није правилно исказао у годишњем финансијском извјештају, чиме је прекршио одредбе чланова 13, 14, 18. и 19. Правилника.

Демократски савез – ДЕМОС је у годишњем финансијском извјештају исказао укупне приходе у износу од 173.001,10 КМ и то: чланарине у износу од 17.715,00 КМ, прилоге физичких лица у износу од 38.800,00 КМ, приходе од поклона у износу од 8.976,00 КМ и приходе из буџета у износу од 107.510,10 КМ.

- Увидом у достављене признанице о уплати чланарине у готовини, које је доставио Градски одбор Зворник, и изводе с трансакционих рачуна Главног одбора, установљено је да приходи од чланарина износе 17.725,00 КМ, што је за 10,00 КМ мање од износа прихода које је странка исказала у годишњем финансијском извјештају и пословним књигама.

- У поступку ревизије финансијског извјештаја установљено је да Демократски савез – ДЕМОС није у својим пословним књигама евидентирао приходе по основу неновчаних донација у износу од 8.976,00 КМ.

Наиме, странка је у Обрасцу 3-е (*Неновчане донације и рачуни које странка није имала обавезу да плати*) годишњег финансијског извјештаја исказала неновчану донацију од правног лица *L . T. G. Company d. o. o.* Бања Лука по основу бесплатно уступљеног пословног простора у износу од 7.800,00 КМ и неновчану донацију физичког лица Споменка Стојановића у износу од 1.176,00 КМ, по основу његове уплате за накнаду за коришћење пословног простора у Фочи.

- У Обрасцу 3-ф (*Приходи из буџета*) странка није исказала тачне податке о приходима из буџета.

Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала приходе из буџета градова и општина: Бања Лука у износу од 28.239,90 КМ, Бијељина у износу од 33.661,89 КМ, Источно Ново Сарајево у износу од 1.440,00 КМ, Котор Варош у износу од 2.171,29 КМ и Шипово у износу од 1.308,29 КМ.

Контролом извода с трансакционог рачуна, установљено је да је странка примила средства из буџета ових градова и општина, како слиједи: Бања Лука 17.963,11 КМ, Бијељина 32.038,68 КМ, Источно Сарајево 1.440,00 КМ, Котор Варош 2.037,04 КМ и Шипово 1.442,54 КМ.

- Увидом у изводе с трансакционог рачуна и документацију коју је доставила Народна скупштина Републике Српске, установљено је да су Демократском савезу – ДЕМОС-у уплаћена средства у износу од 5.500,00 КМ, која су из буџета издвојена за покриће трошкова рада посланика у Народној скупштини Републике Српске.

С обзиром на то да Демократски савез – ДЕМОС није учествовао на Општим изборима 2018. године и није имао освојене мандате, средства која су му из буџета исплаћена за покриће трошкова рада посланика у Клубу посланика ДЕМОС-а у Народној скупштини Републике Српске, представљају донације тих посланика, односно засупника, а не приход из буџета Града Бање Луке.

- Странка је као приход из буџета исказала повраћај уплаћеног новчаног износа таксе за овјеру пријаве за учешће политичких субјеката на Локалним изборима за 2020. годину у износу од 6.400,00 КМ. Странка је средства у износу од 6.400,00 КМ требала исказати као остали приход, а не као приход из буџета ФБиХ.

(4) Ревизијом финансијског извјештаја, установљено је да странка није успоставила потпуне и правовремене евиденције о својим расходима, односно није успоставила евиденције о расходима по организационим одборима те их није на правилан начин исказала у годишњем финансијском извјештају, чиме је прекршила рачуноводствене прописе и одредбе члана 7. став (1) те чланова 21. и 22. Правилника.

- У годишњем финансијском извјештају Демократски савез – ДЕМОС је исказао трошкове закупа пословних простора које су користили слједећи одбори: ОО Чајниче у износу од 2.600,00 КМ, ОО Прњавор у износу од 3.351,44 КМ, ГО Градишка у износу од 5.759,47 КМ, ГО Добој у износу од 62,59 КМ и ГО Зворник у износу од 8.812,50 КМ.

Увидом у достављене уговоре о закупу, установљено је да су трошкови закупа пословног простора који је користио ОО Чајниче износили 2.400,00 КМ, ОО Прњавор 3.000,00 КМ, ГО Градишка 5.728,32 КМ, ГО Добој 68,28 КМ и ГО Зворник 8.312,50 КМ.

Увидом у аналитичке картице трошкова закупа, установљено је да је странка за ОО Чајниче поред закупнине пословног простора за дванаест мјесеци 2021. године исказала и трошкове закупа за децембар 2020. године, чиме је трошкове закупа увећала за 200,00 КМ, а трошкове закупа пословног простора у Добоју је исказала у мањем износу за 5,69 КМ у односу на уговорену цијену закупнине.

Такође, увидом у рачун добављача ГП „Градип“ а. д. Прњавор, број 2021-Т004-53-000036 од 9. 3. 2021. године и пословне књиге, установљено је да је странка као трошкове закупа пословног простора исказала и трошкове електричне енергије и утрошак воде у укупном износу од 351,44 КМ.

Исто тако, странка је као трошкове закупа пословног простора ГО Градишка исказала и трошкове електричне енергије у износу од 31,15 КМ, док је трошкове закупа пословног простора у фебруару за ГО Зворник у износу од 500,00 КМ два пута евидентирала и платила.

- Демократски савез – ДЕМОС није исказао трошкове закупа пословног простора које је користио ОО Соколац у износу од 2.400,00 КМ, док је трошкове закупа пословног простора које је користио ОО Теслић у износу од 276,60 КМ, у пословним књигама и у годишњем финансијском извјештају, исказао као трошкове пореза и других обавеза (конто 5550 – *Трошкови пореза на закуп*).
- Контролом комуналних услуга које је странка у Обрасцу 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*) за Главни одбор исказала у оквиру трошкова услуга, установљено је да странка на конту 53202 – *Комуналне услуге – одвоз смећа* није евидентирала трошкове по рачуну за јануар 2021. године у износу од 13,92 КМ. Странка је на конту 53202 евидентирала комуналне услуге – одвоз смећа за период фебруар – децембар 2021. године у износу од 153,12 КМ, док је на конту 4320023 – *Обавезе према добављачу „Чистоћа“, а. д. Бања Лука* евидентирала рачуне за период јануар – децембар 2021. године у укупном износу од 167,04 КМ.
- Увидом у рачуне за телекомуникационе услуге за период јануар–децембар 2021. године, установљено је да су трошкови телекомуникационих услуга износили 617,30 КМ. Странка је трошкове за период јануар–јули 2021. године у износу од 356,54 КМ евидентирала на конту 53150 – *Трошкови телефона, интернета Главни одбор*, те исказала у Обрасцу 4.1 као трошкове Главног одбора, док је рачуне за период август–децембар 2021. године у износу од 260,76 КМ исказала у Обрасцу 4.1 Градског одбора Добој као трошкове ПТТ услуга.
- Политичка странка није у пословним књигама евидентирала, нити у финансијском извјештају исказала трошкове књиговодствених услуга за децембар 2021. године.
- Контролом трошкова ситног инвентара и аутомобилских гума, установљено је да је странка набавку столица по рачуну добављача *ФЕФ Експорт-Импорт* Сарајево у износу од 1.272,00 КМ директно прокњижила на терет трошкова, иако је набавку требала евидентирати на конто основних средстава. Поступајући на тај начин,

политичка странка је пропустила да успостави евиденције о својим основним средствима.

- Демократски савез – ДЕМОС је у Обрасцу 4.2 (*Трошкови пропаганде*) исказао трошкове у износу од 4.340,70 КМ. Контролом рачуна, установљено је да је странка набавку билборда по основу кампање странке у периоду од 9. 12. 2020. године до 22. 12. 2020. године, евидентирала као трошак 2021. године. Без обзира на то што је добављач „Метромедиа“ Бања Лука рачун за билборде издао тек 26. 1. 2021. године, странка је трошкове требала укалкулисати у пословним књигама за 2020. годину.
 - Политичка странка је рачун добављача „Зворник стан“ а. д. Зворник за утрошени плин за децембар 2020. године у износу од 67,76 КМ евидентирала као трошак 2021. године, док је пропустила евидентирати трошак утрошеног плин по рачуну број 1885 од 30. 4. 2021. године у износу од 61,90 КМ и камату за јануар и фебруар 2021. године у износу од 0,81 КМ.
 - Демократски савез – ДЕМОС је у Обрасцу 4.1 Градског одбора Добој исказао трошкове репрезентације у износу од 6.356,75 КМ.
Увидом у појединачне рачуне, установљено је да се трошкови односе на кетеринг, набавку пића и сл. те да се поједини трошкови не односе на Градски одбор Добој, већ су трошкови Градског одбора Приједор. Наиме, увидом у рачун добављача „МЛАДОСТ-ТРАДЕ“ д. о. о. Приједор, број 4791 од 4. 6. 2021. године у износу од 331,95 КМ, установљено је да је набавку овјерио Градски одбор Приједор.
 - У Обрасцу 4.1 Градског одбора Добој исказани су трошкови електричне енергије у износу од 172,36 КМ. Увидом у аналитичку картицу трошкова, установљено је да су прокњижени трошкови електричне енергије за јануар, април, мај, јуни и децембар, да је рачун за април у износу од 24,21 КМ прокњижен два пута, док рачуни за фебруар, март, јули, август, септембар, октобар и новембар нису евидентирани у пословним књигама.
Демократски савез – ДЕМОС у пословним књигама није исказао ни све трошкове воде за простор који је користио Градски одбор Добој. Странка је у пословним књигама евидентирала само рачуне за период јануар–март 2021. године у износу од 40,79 КМ.
 - Демократски савез – ДЕМОС није у годишњем финансијском извјештају у Обрасцу 4.1 Општинског одбора Шамац исказао трошкове електричне енергије и трошкове комуналних услуга, иако је користио пословни простор у Шамцу.
 - Странка је трошкове закупнине пословног простора у Фочи које је користила по основу неновчане донације физичког лица у износу од 1.176,00 КМ исказала у пословним књигама у ванбилансној евиденцији.
- (5) Демократски савез – ДЕМОС није водио правилне и потпуне евиденције о својим обавезама, није вршио усаглашавање обавеза с добављачима и није све обавезе на дан 31. 12. 2021. године исказао у годишњем финансијском извјештају, чиме је прекршио одредбе члана 24. Правилника.
- Демократски савез – ДЕМОС је у Обрасцу 5 (*Обавезе*) исказао обавезе према правном лицу МХ „Електропривреда Републике Српске“ а. д. Требиње у износу од

501,32 KM, у оквиру којих су и обавезе по рачунима за простор у Зворнику, који нису гласили на странку већ на закуподавца.

Увидом у изводе отворених ставки на дан 31. 12. 2021. године које је доставило ово правно лице, обавезе Демократског савеза – ДЕМОС-а по основу електричне енергије износиле су 585,38 KM и то: Соколац 63,74 KM, Чајничке 27,44 KM, Фоча 133,00 KM, Пале 94,29 KM, Рогатица 23,92 KM, Пелагићево 27,41 KM, Добој 82,83 KM и Шипово 132,74 KM те дуг у износу од 0,01 KM.

Према подацима с рачуна за јануар 2022. године за простор у Зворнику, који је испостављен закуподавцима Емину и Мустафи Бегташевићу, а који је у поступку ревизије дат ревизорима, обавезе странке за коришћење електричне енергије за овај простор на дан 31. 12. 2021. године износиле су 207,13 KM.

Наведено указује на то да су укупне обавезе странке по основу утрошене електричне енергије веће од исказаних те да странка није у својим пословним књигама евидентирала све трошкове електричне енергије и обавезе према добављачу.

- Увидом у податке које је доставио добављач „Астра медија“ д. о. о. Бијељина, установљено је да Демократски савез – ДЕМОС на дан 31. 12. 2021. године нема обавезе према овом правном лицу.

Демократски савез – ДЕМОС у својим пословним књигама и у Обрасцу 5 (*Обавезе*) није исказао обавезе према овом правном лицу, али исказује потраживања по основу уплаћеног аванса у износу од 257,40 KM из ранијег периода.

Политичка странка, такође, исказује преплату у износу од 501,70 KM на аналитичкој картици добављача „Алтернативна телевизија“. Увидом у картицу добављача „Алтернативна телевизија“, установљено је да је странка 3. 3. 2021. године извршила уплату у износу од 9.850,00 KM, док је обавеза из ранијих година износила 9.348,30 KM.

- Аналитичка евиденција о обавезама према добављачу, односно потраживањима по основу аванса-преплата за „Водовод“ а. д. Добој и „Зворник стан“ а. д. Зворник нису вођене на правилан начин.

Према подацима с рачуна добављача „Водовод“ а. д. Добој, обавезе Демократског савеза – ДЕМОС-а на дан 31. 12. 2020. године, односно 1. 1. 2021. године износиле су 39,80 KM. Странка је, међутим, у својим пословним књигама на аналитичкој картици обавеза према добављачу исказала почетно стање – преплату у износу 46,82 KM. Странка је у току године извршила плаћање обавеза у укупном износу од 121,71 KM, али није књижила улазне рачуне за период од априла до децембра 2021. године те је на крају извјештајног периода извршила пренос преplate у износу од 127,74 на конто 1516 – *Аванси*.

Исто тако, увидом у аналитичку картицу добављача „Зворник стан“ а. д. Зворник за 2021. годину, установљено је да Демократски савез – ДЕМОС према овом правном лицу на дан 31. 12. 2021. године има обавезу у износу од 55,63 KM. Странка је у пословним књигама и финансијском извјештају исказала преплату у износу од 12,04 KM на конту 1513 – *Аванси*.

Наведено указује на то да политичка странка није евидентирала трошкове у моменту настанка, односно није водила потпуне евиденције о расходима и обавезама.

- (6) Демократски савез – ДЕМОС је издао потврду о пријему неновчане донације од физичког лица по основу коришћења пословног простора у Фочи у износу већем за 24,00 КМ од износа дате донације, чиме је прекршио одредбе члана 6. Правилника.

Увидом у Уговор о закупу пословног простора у Фочи установљено је да мјесечна закупнина износила 98,00 КМ, односно годишња закупнина 1.176,00 КМ. Странка је у финансијском извјештају исказала трошкове закупа пословног простора у Фочи у износу од 1.176,00 КМ и неновчану донацију физичког лица Споменка Стојановића у износу од 1.176,00 КМ.

Прегледом потврда о примљеним прилозима које је странка издала физичким и правним лицима, установљено је да је странка издала потврду број Д-02-10/21 од 27. 12. 2021. године на име Споменко Стојановић за извршену уплату у име ДЕМОС-а за коришћење простора ОО ДЕМОС Фоча у износу од 1.200,00 КМ.

- (7) Увидом у финансијску документацију политичке странке и књиговодствене исправе, установљени су недостаци код дијела рачуна добављача који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима. Такође, установљено је да рачуни нису овјерени за књижење и плаћање.

На рачуну добављача „Мотел Ле Понт“ Приједор, број 70-442/21 од 1. 6. 2021. године у износу од 300,00 КМ наведено је „кетеринг за 30 особа“ без спецификације о врсти хране и пића. Такође, на рачуну добављача „Гарфиелд“ Добој, број 1/2021 од 3. 9. 2021. године у износу од 2.600,00 КМ, у дијелу рачуна у којем се уписује назив услуге наведено је „ресторанске услуге – кетеринг“, у количини 1 ком., без навођења врсте хране/пића и количина.

4. ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „НЕЗАВИСНИ БЛОК“ (Код 2314)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, Политичка организација „Независни блок“ се финансијала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ	Структура
		(КМ)	(%)
1.	Чланарина	7.761,96	2,20
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	90,00	0,03
7.	Приходи из буџета (3-ф)	318.784,70	90,33
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	326.636,66	92,56
II	Остали приходи и друго	26.258,45	7,44
	Извори финансирања (I+II)	352.895,11	100,00

Ревизијом финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Политичка организација „Независни блок“ прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Политичка организација „Независни блок“ План прихода и расхода за 2021. годину није сачинила на начин да обезбјеђује транспарентност утрошених средстава, као и његово поређење с оствареним трошковима, те је финансијска средства у износу од 54.580,98 КМ утрошила мимо установљеног Плана прихода и расхода за 2021. годину, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Политичка странка је у годишњем финансијском извјештају исказала укупне трошкове у износу од 253.877,03 КМ.

У Плану прихода и расхода за 2021. годину, странка је планирала укупне трошкове у износу од 301.800,00 КМ, укључујући и трошкове по основу неплаћених фактура из 2020. године у износу од 37.000,00 КМ, који су требали бити укључени у План прихода и расхода за 2020. годину.

Увидом у План прихода и расхода за 2021. годину, Служба за ревизију је утврдила да је он сачињен на начин да не обезбјеђује транспарентност утрошених средстава, као и његово поређење с оствареним трошковима, односно није аналитичан.

Политичка странка је финансијска средства у износу од 54.580,98 КМ утрошила мимо установљеног плана расхода за 2021. годину, и то:

Странка је трошкове таксе и новчаних казни остварила у износу већем за 25.585,00 КМ у односу на планирани износ. Планом прихода и расхода за 2021. годину, трошкови таксе и новчаних казни планирани су у износу од 5.000,00 КМ, а остварени су у укупном износу од 30.585,00 КМ.

Политичка организација „Независни блок“ је трошкове пропаганде планирала у износу од 15.000,00 КМ, а остварила их је у износу од 27.175,13 КМ, што је за 12.175,13 КМ више у односу на планиране.

У Плану прихода и расхода за 2021. годину, странка није предвидјела сљедеће трошкове: трошкове канцеларијског материјала, трошкове одржавања опреме, трошкове услуга, трошкове репрезентације, трошкове платног промета, трошкове претходних година, трошкове осталог материјала, трошкове стипендије и трошкове судске таксе.

Странка је у 2021. години наведене трошкове остварила у укупном износу од 16.820,85 КМ, и то: трошкове канцеларијског материјала у износу од 591,05 КМ, трошкове одржавања опреме у износу од 30,00 КМ, трошкове услуга у износу од 1.678,73 КМ, трошкове репрезентације у износу од 8.107,61 КМ, трошкове платног промета у износу од 2.211,40 КМ, трошкове претходних година у износу од 2.636,06 КМ, трошкове осталог материјала у износу од 866,00 КМ, трошкове стипендије у износу од 200,00 КМ и трошкове судске таксе у износу од 500,00 КМ.

- б) Странка је прекршила одредбе члана 5. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Политичка организација „Независни блок“ није водила пословне књиге у складу с рачуноводственим прописима, није водила потпуне и правилне евиденције о својим

приходима, расходима и обавезама те обрасце годишњег финансијског извјештаја није попунила у складу с Правилником, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) У годишњем финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, политичка странка је на Обрасцу 1.1 (*Општи подаци о политичкој странци – територијална организација политичке странке*), у оквиру организационе структуре навела: Централну странку у Сарајеву, Кантонални одбор странке у Зеници и Кантонални одбор странке у Бихаћу те одборе Доњи Вакуф, Какањ, Вареш, Сански Мост, Завидовићи, Тешањ и Високо.

Контролом података о финансирању политичких странака из буџета свих нивоа власти, као и контролом промета извода с трансакционих рачуна политичке странке, утврђено је да је странка осим прихода које је остварила из буџета Зеничко-добојског кантона и Унско-санског кантона, остварила приход и из Средњобосанског кантона и Босанско-подрињског кантона те општина Хаџићи, Бихаћ и Кључ, што указује на чињеницу да Политичка организација „Независни блок“ у годишњем финансијском извјештају није пријавила све организационе дијелове.

Странка је у току 2021. године закључила уговоре о дјелу с физичким лицима ради спровођења активности у вези с техничком реализацијом, организационим, аналитичким и административно-техничким пословима у Зеници, Приједору и Бањој Луци.

С обзиром на то да политичка странка у финансијском извјештају није пријавила комплетну организациону структуру, прекршила је одредбе члана 10. Правилника.

- (2) Прегледом годишњег финансијског извјештаја, пословних књига и додатне документације, установљено је да Политичка организација „Независни блок“ није успоставила благовремене, потпуне и тачне евиденције о чланаринама, прилозима физичких лица и правних лица, приходима из буџета те их није правилно исказала у годишњем финансијском извјештају, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака и чланова 13, 14, 18. и 19. Правилника.

- У пословним књигама и годишњем финансијском извјештају странка је исказала приходе од чланарине у износу од 7.761,96 КМ, те је физичким лицима – члановима странке издала потврде о примљеним чланаринама.

Контролом трансакционих рачуна странке установљено је да су чланарину, у различитим износима, уплатила четири физичка лица и то: два физичка лица у износу од по 20,00 КМ, физичко лице Аида Ибрахимпашић у износу од 1.116,00 КМ и физичко лице Амер Обрадовић у износу од 6.605,96 КМ за које је странка издала потврде о примљеној чланарини.

Увидом у Одлуку о препоруци плаћања и висини евентуалне чланарине у Политичкој организацији „Независни блок“ установљено је да се чланарина плаћа на добровољној основи и да је износ годишње чланарине дефинисан у распону од 12,00 до 120,00 КМ.

Имајући у виду да је препоручени максимални износ годишње чланарине 120,00 КМ, Политичка организација „Независни блок“ је у Обрасцу 3 (*Извори финансирања*) требала исказати чланарину у износу од 280,00 КМ и прилоге физичких лица у

износу од 7.481,96 КМ, и то: прилог физичког лица Аида Ибрахимпашић у износу од 996,00 КМ и прилог физичког лица Амер Обрадовић у износу од 6.485,96 КМ.

Странка је била обавезна прилоге физичких лица исказати у Обрасцу 3-а годишњег финансијског извјештаја те физичким лицима издати потврде о примљеним прилозима.

- Политичка организација „Независни блок“ је у годишњем финансијском извјештају исказала остале приходе у износу од 26.258,45 КМ. Прегледом годишњег финансијског извјештаја и пословних књига, установљено је да је странка као остале приходе исказала приход од камата у износу од 2,59 КМ и накнадно установљене приходе из претходних година у износу од 26.255,86 КМ.

Увидом у књижно обавјештење број 1-8/19 од 20. 8. 2019. године добављача ГП „ЖПП“ д. д. Сарајево, установљено је да је правно лице извршило одобрење дуга Политичкој организацији „Независни блок“ по основу рачуна из 2017. и 2018. године у укупном износу од 26.255,86 КМ, што представља његову неновчану донацију, коју је странка требала исказати у Обрасцу 3-е (*Приходи од поклона и услуга које политичка странка није имала обавезу да плати*) годишњег финансијског извјештаја.

Поред тога, Политичка организација „Независни блок“ је у годишњем финансијском извјештају остале приходе у износу од 26.255,86 КМ исказала на основу књижног обавјештења из 2019. године, што указује на чињеницу да странка није успоставила благовремене евиденције о својим приходима.

- Политичка странка је у годишњем финансијском извјештају средства у износу од 1.200,00 КМ која је примила по основу повраћаја уплаћеног новчаног износа таксе за овјеру пријаве за учешће политичких субјеката на Локалним изборима за 2020. годину исказала као приход из буџета Босне и Херцеговине. Политичка организација „Независни блок“ је наведена средства требала исказати као остали приход.

(3) Прегледом финансијске документације, установљено је да потврде које је странка издала физичким лицима од којих је примила чланарину не садрже податке прописане чланом 6. Правилника, односно не садрже податке о броју личног документа, адреси и мјесту пребивалишта.

(4) Политичка организација „Независни блок“ у пословним књигама није успоставила потпуне, правилне и благовремене евиденције о својим расходима и обавезама и није их правилно исказала у годишњем финансијском извјештају, чиме је прекршила одредбе чланова 21, 22, 23. и 24. Правилника.

- У годишњем финансијском извјештају Политичка организација „Независни блок“ је исказала трошкове закупа пословних простора које су користили сљедећи организациони дијелови: Централа у износу од 18.462,60 КМ, Кантонални одбор Зеница у износу од 7.258,80 КМ и Кантонални одбор Бихаћ у износу од 3.000,00 КМ.

Увидом у достављене уговоре о закупу, установљено је да су трошкови закупа пословног простора који је користила Централа странке износили 18.252,00 КМ, као и да је странка као трошкове закупа пословног простора исказала трошкове закупа сале за састанке по основу рачуна добављача *Унитиц* д. о. о. Сарајево, број 3127-КС/2021 од 7. 10. 2021. године у износу од 210,60 КМ.

- Увидом у пословне књиге странке, установљено је да је странка трошкове новчаних казни и прекршајног поступка евидентирала у мањем износу за 500,00 КМ.

Странка је дана 26. 5. 2021. године евидентирала новчану казну у износу од 27.000,00 КМ коју је изрекла Централна изборна комисија Босне и Херцеговине и коју странка плаћа у ратама. Странка је дана 4. 10. 2021. године извршила плаћање прве рате новчане казне у износу од 2.250,00 КМ коју је прокњижила на конту новчаних казни те је накнадно извршила њено прекњижење на конто обавеза, али у износу од 2.750,00 КМ, чиме је укупне трошкове и обавезе умањила за 500,00 КМ.

- Политичка организација „Независни блок“ је у финансијском извјештају за 2021. годину, супротно рачуноводственим прописима, исказала трошкове који су настали у претходним годинама, што указује на то да није водила правилне евиденције о својим расходима.

Увидом у пословне књиге и рачун добављача „Ускинфо Промоција“ д. о. о. Бихаћ, број 67-10-2021, установљено је да је странка трошкове објављивања банера на порталу по основу кампање Избори 2020. године у периоду од 14. 10. 2020. године до 14. 11. 2020. године у износу од 1.755,00 КМ евидентирала као трошкове пропаганде – остали трошкови. Без обзира на то што је добављач рачун за објаву банера на порталу издао дана 22. 10. 2021. године, странка је ове трошкове требала урачунати у пословним књигама и исказати у годишњем финансијском извјештају за 2020. годину.

Такође, странка је на дан 31. 12. 2021. године исказала потраживање по основу аванса датог добављачу Д. Д. агенција „ВИП ХД“ Сарајево у износу од 5.382,00 КМ.

У току обављања ревизије, добављач је испоставио фактуру број 38-2023 од 7. 8. 2019. године и фискални рачун број 408 од 13. 7. 2023. године у износу од 5.382,00 КМ за услуге медијског праћења предизборних активности (снимање скупова) и снимање видео-спота. На рачуну је наведено да је странка наведени износ уплатила из два дијела и то: дана 30. 8. 2019. године у износу од 3.000,00 КМ и дана 7. 5. 2021. године у износу од 2.382,00 КМ. Политичка организација „Независни блок“ је и ове трошкове у својим пословним књигама и финансијском извјештају требала исказати у години у којој су настали.

Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала расходе из ранијих година у износу од 2.636,06 КМ.

Увидом у пословне књиге и достављену документацију установљено је да је странка у пословним књигама, на конту 40890 – *Накнадно установљени расходи из прошле године*, евидентирала закуп пословног простора за јули 2019. године у износу од 2.310,00 КМ, утрошак воде у износу од 35,10 КМ и трошкове електричне енергије у износу од 20,76 КМ, хостинг пакет за период јули–децембар 2020. године у износу од 70,20 КМ и закупнину пословног простора у Завидовићима за децембар 2020. године у износу од 200,00 КМ.

- Политичка организација „Независни блок“ је у Обрасцу 5 (*Остале обавезе*) исказала обавезе према правном лицу МХ „Електропривреда БиХ“ д. д. Бихаћ у износу од 26,94 КМ, МХ „Електропривреда БиХ“ д. д. Бреза у износу од 10,99 КМ и МХ „Електропривреда БиХ“ д. д. Зеница у износу од 80,27 КМ.

Увидом у изводе отворених ставки на дан 31. 12. 2021. године, које је доставила „Електропривреда Босне и Херцеговине“ д. д. Сарајево, обавезе Политичке организације „Независни блок“ по основу електричне енергије за подручје снабдијевања Зеница износе 80,27 КМ, док за Бихаћ и Брезу нема података.

Према подацима с рачуна за децембар 2021. године за простор у Бихаћу, који је испостављен закуподавцу Халиму Ступцу, а који је у поступку ревизије дат ревизорима, обавезе странке за коришћење електричне енергије за простор у Бихаћу на дан 31. 12. 2021. године износиле су 26,92 КМ.

Наведено указује на то да странка у својим пословним књигама нема правилно евидентиране обавезе према добављачима.

- (5) Увидом у финансијску документацију политичке странке и књиговодствене исправе, установљени су недостаци код дијела рачуна добављача који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима.

Наиме, на рачуну добављача Пансион „Чаролија“ Влашић, број 1-2021 од 21. 6. 2021. године у износу од 1.398,00 КМ као врста услуге наведено је „организација савјетовања семинарског типа уз конзумацију јела и пића“ без спецификације о врсти хране и пића.

5. ХРВАТСКА РЕПУБЛИКАНСКА СТРАНКА (Код 1705)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Хрватска републиканска странка се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	745,30	0,61
3.	Прилози правних лица (3-б)	600,00	0,49
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	119.433,74	97,59
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	120.779,04	98,69
II	Остали приходи и друго	1.600,00	1,31
	Извори финансирања (I+II)	122.379,04	100,00

Ревизијом финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Хрватска републиканска странка прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Политичка странка је финансијска средства у износу од 47.347,32 КМ утрошила мимо установљеног Програма утрошка средстава за 2021. годину, те су прекршене одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Увидом у годишњи финансијски извјештај за 2021. годину, установљено је да је Хрватска републиканска странка у 2021. години остварила расходе у укупном износу од 57.915,58 КМ.

Програмом утрошка средстава за 2021. годину који је Централној изборној комисији Босне и Херцеговине достављен уз годишњи финансијски извјештај за 2020. годину, Хрватска републиканска странка планирала је расходе у укупном износу од 11.070,00 КМ, и то: 1) трошкове канцеларијског материјала у износу од 1.000,00 КМ; 2) трошкове електричне енергије у износу од 600,00 КМ; 3) најам простора у Мостару и Ливну у износу од 7.800,00 КМ; 4) трошкове телекомуникација у износу од 800,00 КМ; 5) трошкове воде у износу од 70,00 КМ; 6) рачуноводствене услуге у износу од 500,00 КМ; и 7) остале материјалне трошкове у износу од 300,00 КМ.

Прегледом финансијског извјештаја и финансијске документације, установљено је да је политичка странка средства утрошила мимо свог програма утрошка средстава за 2021. годину, како слиједи:

- Увидом у пословне књиге и финансијски извјештај, установљено је да је политичка странка остварила трошкове који нису планирани, и то: услуге одржавања, трошкове репрезентације, трошкове одржавања домене и графичке услуге које је у финансијском извјештају исказала као трошкове стручног образовања – семинари, трошкове уговора о дјелу, трошкове репрезентације, трошкове платног промета, трошкове пореза и других обавеза, хуманитарне расходе, трошкове адвокатских услуга и судске трошкове, трошкове ревизије и трошкове закупа сала.

У коригованом годишњем финансијском извјештају странка је исказала услуге одржавања у износу од 3.274,00 КМ, трошкове репрезентације у износу од 5.329,97 КМ, трошкове одржавања домене и графичке услуге у износу од 2.455,03 КМ, трошкове уговора о дјелу у износу од 8.080,00 КМ, трошкове платног промета у износу од 689,14 КМ, трошкове пореза и других обавеза у износу од 962,38 КМ, хуманитарне расходе у износу од 24.373,80 КМ, трошкове адвокатских услуга и судске трошкове у износу од 1.755,00 КМ, остале трошкове у износу од 70,00 КМ и трошкове закупа сала у износу од 100,00 КМ, односно укупно 47.089,32 КМ.

- Странка је планиране трошкове електричне енергије прекорачила за 258,00 КМ. У Програму утрошка средстава за 2021. годину странка је планирала трошкове електричне енергије у износу од 600,00 КМ, а остварила их је у износу од 858,00 КМ.

б) На основу обављене ревизије годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да Хрватска републиканска странка није водила правилне и потпуне евиденције о расходима и обавезама, није поступала у складу с рачуноводственим прописима и годишњи финансијски извјештај није попунила у складу с одредбама Правилника, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Увидом у Инвентурну листу на дан 31. 12. 2021. године, установљено је да је извршен попис основних средстава и опреме, али да није извршен попис новчаних средстава на трансакционим рачунима и благајни, потраживања и обавеза политичке странке, што је прописано Законом о рачуноводству и ревизији Федерације Босне и Херцеговине и Правилником о рачуноводству политичке странке.

- (2) Странка је у пословним књигама све расходе евидентирала на нивоу политичке странке, као расходе организационог дијела у Мостару, односно није успоставила евиденције о трошковима за сваки организациони дио појединачно.

Такође, странка није успоставила аналитичке евиденције за трошкове телефона, књиговодствене услуге, адвокатске услуге и сл., већ их је књижила у оквиру аналитичког конта 4015 – *Остале услуге*, мјесечно, у збирном износу. Исто тако, странка је трошкове ноћења исказала у оквиру конта 4013 – *Трошкови за репрезентацију, рекламу*.

- (3) Хрватска републиканска странка није у годишњем финансијском извјештају исказала тачне податке о расходима, чиме је прекршила одредбе чланова 21. и 22. Правилника.

- Подаци о трошковима које је политичка странка исказала у Обрасцу 4.1 годишњег финансијског извјештаја не одговарају подацима које је странка евидентирала у својим пословним књигама.

Странка је трошкове у износу од 5.637,93 КМ које је евидентирала у пословним књигама на конту 4015 – *Остале услуге* исказала у Обрасцу 4.1 у укупном износу од 5.364,96 КМ, како слиједи: утрошена вода у износу од 60,45 КМ, трошкови стручног образовања – семинари у износу од 2.455,03 КМ, трошкови телефона (фиксни телефони) у износу од 794,48 КМ, трошкови књиговодствених услуга у износу од 500,00 КМ, трошкови адвокатских услуга и судски трошкови у износу од 1.755,00 КМ и трошкови ревизије у износу од 70,00 КМ.

Увидом у аналитичке картице, налоге књижења и рачуне, установљено је сљедеће:

- Трошкове одржавања домена и графичке услуге по рачунима добављача „Висигн креативни студио“ и „Лефтор“ у износима од 2.367,28 КМ и 87,75 КМ, односно укупно 2.455,03 КМ странка је исказала као трошкове стручног усавршавања – семинари.
- Увидом у аналитичке картице и налоге књижења установљено је да је странка рачуне за електричну енергију за април 2021. године у укупном износу од 62,56 КМ евидентирала на конту трошкова енергије у износу од 42,56 КМ, док је 20,00 КМ евидентирала као остале услуге, чиме је податке о трошковима електричне енергије и осталим услугама исказала у погрешном износу.
- Према подацима из пословних књига – аналитичке картице обавеза према добављачу „ХТ Еронет“, трошкови телефонских услуга износили су 777,45 КМ, док је странка у Обрасцу 4.1 исказала трошкове телефонских услуга у износу од 794,48 КМ.
- Странка у пословним књигама није правилно евидентирала трошкове одржавања и трошкове репрезентације. Наиме, странка је у пословним књигама трошкове услуга одржавања евидентирала у износу од 3.711,00 КМ, иако су ови трошкови износили 3.274,00 КМ. С друге стране, странка је трошкове репрезентације евидентирала у износу од 4.892,97 КМ, а остварила их је у износу од 5.329,97 КМ. У коригованом годишњем финансијском извјештају странка је трошкове репрезентације исказала у износу од 5.332,97 КМ.
- Хрватска републиканска странка није у својим пословним књигама евидентирала, нити је у годишњем финансијском извјештају исказала, трошкове закупнине пословног простора који је користила у Грудама у износу од 1.500,00 КМ, те је

трошкове закупа сале у износу од 100,00 КМ у Обрасцу 4.1 погрешно исказала као трошкове закупнине пословних простора.

(4) Контролом исплата уговора о дјелу и донација физичким лицима, установљено је да у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају нису исказани сви трошкови пореза на доходак и доприноса и обавезе по истом основу, што је супротно одредбама чланова 21, 22. и 24. Правилника.

- Контролом исплата уговора о дјелу установљено је да је странка у току новембра и децембра 2021. године исплатила накнаде физичким лицима у укупном износу од 3.600,00 КМ, али да није извршила плаћање обавеза по основу пореза на доходак и доприноса у складу с пореским прописима.

Странка у својим пословним књигама није евидентирала ни трошкове, нити обавезе настале по наведеном основу, тако да их није исказала ни у годишњем финансијском извјештају који је доставила Централној изборној комисији Босне и Херцеговине.

- Увидом у документацију, установљено је да је странка на основу појединачних одлука о донирању новчаних средстава за студирање, те Одлуке за донирање новчаних средстава за гостовање на трибини, исплатила средства физичким лицима у укупном износу од 1.700,00 КМ, те их је евидентирала на конту хуманитарних расхода.

С обзиром на то да су новчана средства исплаћена физичким лицима, наведене исплате имају карактер личних примања, на које је странка имала обавезу да обрачуна и плати порез на доходак и доприносе у складу с пореским прописима.

Странка трошкове и обавезе по основу пореза на доходак и доприноса на исплаћена новчана средства физичким лицима није евидентирала у пословним књигама, нити је исказала у годишњем финансијском извјештају, чиме је прекршила одредбе чланова 21, 22. и 24. Правилника.

(5) Увидом у финансијску документацију политичке странке и књиговодствене исправе, установљени су недостаци код дијела рачуна добављача који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима. Такође, установљено је да рачуни нису овјерени за књижење и плаћање, иако је чланом 6. Правилника о рачуноводству Хрватске републиканске странке установљено да се контрола формалне, суштинске и рачунске исправности књиговодствених исправа потврђује потписом директора или лица које он овласти.

- На рачуну добављача „Ресторан Сан Антонио“ Ружићи, број 29/21 од 20. 12. 2021. године у износу од 560,00 КМ, у дијелу рачуна у којем се уписује назив артикла или услуге наведено је „конзумација јела и пића“, у количини 1 ком., без навођења врсте хране/пића и количина. Такође, на рачуну добављача „Вила Милас“ Мостар, број 9231/2021 од 13. 10. 2021. године у укупном износу од 2.400,00 КМ, наведено је „вечера“ у износу од 1.920,00 КМ, док је на рачуну *Грил Грин парк*, број 01-1/21 од 4. 6. 2021. године у износу од 437,00 КМ наведено „конзумација јела и пића по фискалном рачуну бр.“.
- Рачун добављача „Керамика Леко“, број 46/21 од 14. 5. 2021. године у износу од 700,00 КМ не садржи потпис одговорног лица и печат добављача. Странка у прилогу рачуна има фискални рачун.

- У оквиру трошкова репрезентације, странка је евидентирала и трошкове ноћења за више лица која нису запослена у странци, док на рачуну добављача Хотел „Оток“ Груде, број 01-276/2021 од 20. 12. 2021. године нису наведени подаци о лицу које је користило услугу ноћења.
- (6) Увидом у потврде о примљеним прилозима које је странка издала физичким и правним лицима установљено је да потврде не садрже серијски број потврде, број личног документа/идентификациони број донатора и адресу и мјесто пребивалишта/сједишта донатора, што је супротно одредбама члана 6. Правилника.

6. НАПРЕДНА СРПСКА – НС (Код 1694)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Напредна Српска – НС се финансира из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	8.378,22	31,97
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	8.378,22	31,97
II	Остали приходи и друго	17.829,20	68,03
	Извори финансирања (I+II)	26.207,42	100,00

Ревизијом финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Напредна Српска – НС прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 11. и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

а) Напредна Српска – НС није поступила у складу с одредбама члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Увидом у годишњи финансијски извјештај за 2021. годину, установљено је да је Напредна Српска – НС у 2021. години остварила расходе у укупном износу од 21.487,27 КМ.

Напредна Српска – НС је у Плану прихода и расхода за 2021. годину планирала расходе у укупном износу од 26.850,00 КМ.

(1) Напредна Српска – НС је планиране трошкове судских такси и казне прекорачила за 250,00 КМ, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

У Плану прихода и расхода за 2021. годину странка је планирала трошкове судских такси и казне у износу од 8.500,00 КМ, а остварила их је у износу од 8.750,00 КМ.

- (2) Увидом у рачуне добављача „Легал АР“ Чавић Александар с. п., број 23-12/2021 од 31. 12. 2021. године у износу од 2.600,00 КМ и „Легал ИТ“ Горан Талијан с. п., број 37-12/2021 од 31. 12. 2021. године у износу од 2.000,00 КМ, установљено је да су рачуни издати за остала савјетовања те да је услугом обухваћен сет услуга савјетовања, организације рада, обуке активиста и чланова, креирања приједлога јавних политика, ИТ-услуга, административно-техничких и сродних послова. На рачунима није прецизирано које услуге су конкретно извршене, нити је потврђен пријем услуге.

С обзиром на то да су у описима рачуна наведене исте врсте услуга и да на рачунима није потврђено извршење услуге, није било могуће утврдити у коју сврху су коришћена финансијска средства странке, односно да ли су финансијска средства политичке странке Напредна Српска – НС у износу од 4.600,00 КМ утрошена искључиво за остваривање циљева политичке странке.

- б) На основу обављене ревизије годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да Напредна Српска – НС није водила правилне и потпуне евиденције о промету путем трансакционог рачуна и расходима, није поступала у складу с рачуноводственим прописима и годишњи финансијски извјештај није попунила у складу с одредбама Правилника, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Напредна Српска – НС није извршила редован попис имовине и обавеза на дан 31. 12. 2021. године, као претпоставку за правилно финансијско извјештавање, односно исказивање имовине, обавеза, прихода и расхода политичке странке у 2021. години, а што је прописано Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Такође, политичка странка није донијела интерна акта којима би уредила рачуноводствене поступке и финансијско извјештавање, те унутрашње контроле ради спречавања погрешног евидентирања прихода и расхода, те злоупотребе финансијских средстава, а што је била обавезна у складу с одредбама члана 11, став (2) Закона о финансирању политичких странака.

- (2) Странка је у Бруто билансу за период 1. 1–31. 12. 2021. године и годишњем финансијском извјештају који је доставила Централној изборној комисији Босне и Херцеговине исказала стање новчаних средстава у благајни на дан 241,39 КМ.

Иако је дала изјаву да у 2021. години није обављала пословање путем готовинске благајне, странка је била обавезна да изврши попис новчаних средстава у благајни на дан 31. 12. 2021. године.

- (3) Странка је у својим пословним књигама и годишњем финансијском извјештају исказала стање на трансакционом рачуну број 5551000048911733 код Нове банке а. д. на дан 31. 12. 2021. године у износу од 30,00 КМ, иако је, према подацима Централне банке Босне и Херцеговине о рачунима пословних субјеката, наведени рачун угашен 16. 4. 2021. године.

Наведено указује на то да странка није водила правилне евиденције о оствареном промету и салду трансакционог рачуна, те да у Обрасцу 2 (*Преглед промета свих трансакционих рачуна*) није исказала правилан промет и салдо, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

- (4) Увидом у финансијску документацију политичке странке и књиговодствене исправе, установљени су недостаци код дијела рачуна добављача који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима.

На рачуну добављача „Легал АР“ Чавић Александар с. п., број 23-12/2021 од 31. 12. 2021. године у износу од 2.600,00 КМ и рачуну добављача „Легал ИТ“ Горан Талијан с. п., број 37-12/2021 од 31. 12. 2021. године у износу од 2.000,00 КМ, није прецизирано које услуге су извршене и није потврђен пријем услуге. Такође, установљено је да рачуни нису овјерени за књижење и плаћање.

Прилог бр. 2. – Налази ревизије из извјештаја о прегледу годишњих финансијских извјештаја политичких странака за 2021. годину

1. САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА – СНСД (Код 515)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Савез независних социјалдемократа – СНСД се финансирао из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	603.903,45	19,05
2.	Прилози физичких лица (3-а)	575.617,00	18,16
3.	Прилози правних лица (3-б)	30.000,00	0,95
4.	Приходи од имовине (3-ц)	1.050,00	0,03
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	40.006,19	1,26
7.	Приходи из буџета (3-ф)	1.874.702,71	59,14
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	3.125.276,35	98,58
II	Остали приходи и друго	44.888,62	1,42
	Извори финансирања (I+II)	3.170.164,97	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Савез независних социјалдемократа – СНСД прекршио одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 6. став (3), члана 8. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. ставови (1) и (4) Закона о финансирању политичких странака.

а) Савез независних социјалдемократа – СНСД сачинио је Програм утрошка средстава на начин којим се не обезбјеђује потпуна транспарентност трошкова, те је средства у износу од 97.474,08 КМ утрошио мимо Програма утрошка, чиме је прекршио је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Програмом утрошка средстава за 2021. годину, који је политичка странка доставила уз годишњи финансијски извјештај за 2020. годину, а потом и његовим ребалансом од 3. 11. 2021. године, предвиђени су трошкови у износу од 2.825.777,20 КМ, набавка опреме у износу од 250.000,00 КМ, куповина пословних простора у износу од 700.000,00 КМ и куповина аутомобила у износу од 40.000,00 КМ, што укупно износи 3.815.777,20 КМ.

Набавка опреме, пословних простора и возила не представља трошак текуће године, па планиране исплате средстава у ту сврху нису требале бити обухваћене Програмом утрошка средстава за 2021. годину.

(2) У финансијском извјештају, политичка странка је пријавила остварене трошкове у износу од 2.156.433,40 КМ, у оквиру којих је амортизација сталних средстава у износу од 77.936,44 КМ.

Увидом у структуру планираних и остварених трошкова, установљено је да Програм утрошка средстава није сачињен на начин да обезбиједи потпуну транспарентност утрошка средстава, као и његово поређење с оствареним трошковима.

Такође, трошкови су нереално планирани у односу на обим пословања политичке странке. Искључујући из Програма утрошка средстава набавку опреме, пословних простора и возила, планирани трошкови су остварени у проценту од 73,55%. Неки од трошкова (трошкови превоза и трошкови осигурања) остварени су у проценту од 10% од планираних трошкова.

(3) Анализом остварених трошкова, установљено је да је Савез независних социјалдемократа – СНСД планиране трошкове прекорачио за износ од 69.216,96 КМ, трошкове у износу од 8.000,00 КМ није предвидио Програмом утрошка средстава, а за трошкове у износу од 20.257,12 КМ није могуће утврдити да ли су садржани у некој од категорија планираних трошкова и у којем износу.

- Програмом утрошка средстава странка је предвидјела трошкове услуга организације сједница у износу од 150.000,00 КМ и остале непроизводне услуге у износу од 60.000,00 КМ.

Политичка странка је остварила и у финансијском извјештају исказала трошкове непроизводних услуга у износу од 143.259,46 КМ, у оквиру којих су садржани: трошкови организације сједница Савеза независних демократа – СНСД-а у износу од 14.042,25 КМ, трошкови страначког окупљања на Козари под слоганом „Живјеће Српска“ у износу од 54.5054,33 КМ, трошкови концерата у износу од 44.096,70 КМ које је организовао Градски одбор СНСД-а Бања Лука, трошкови страначког скупа у износу од 28.014,01 КМ који је организовао Главни одбор СНСД-а и трошкови осталих непроизводних услуга у износу од 2.600,92 КМ.

С обзиром на то да се концерти и страначки скупови, за које је политичка странка утрошила средства у износу од 129.216,96 КМ, не могу сматрати сједницама политичке странке, већ су то према Програму утрошка средстава остале непроизводне услуге, Савез независних социјалдемократа – СНСД је планиране трошкове осталих непроизводних услуга прекорачио за износ од 69.216,96 КМ.

- Странка је остварила хуманитарне расходе у износу од 8.000,00 КМ, које није предвидјела својим програмом утрошка средстава.

- У финансијском извјештају политичка странка је исказала трошкове услуга у износу од 12.031,15 КМ, трошкове осталих закупнина у износу од 6.628,65 КМ, трошкове обезбјеђења у износу од 1.392,30 КМ, губитке од расходованих сталних средства у износу од 155,40 КМ и камате и курсне разлике у износу од 49,62 КМ, за које није могуће утврдити да ли су планирани и у којем износу. Трошкове закупнине у Програму утрошка странка није навела аналитички по врстама закупа, а значајан дио трошкова је планирала као остале нематеријалне трошкове.

б) Политичка странка је прекршила одредбе члана 5. став (4), члана 6. став (3) и члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Савез независних социјалдемократа – СНСД није успоставио евиденцију, нити је у финансијском извјештају пријавио неновчане донације које је остварио од превозника који су превозили чланове и симпатизере политичке странке на страначки скуп, који је 21. августа 2021. године одржан на Козари. Према броју улазница које је Национални

парк „Козара“ фактурисао политичкој странци, скупу је присуствовало 14 хиљада чланова и симпатизера политичке странке који су дошли из свих крајева Републике Српске.

Према доступним информацијама, учесницима на скупу на Козари 12. 8. 2021. године је сугерисано да их што више дође аутобусима да би се смањила гужва на прилазима Козари, а одбори политичке странке ће сами организовати превоз учесника.

Политичка странка је у својим пословним књигама евидентирала трошкове превоза код Градског одбора СНСД-а Приједор у износу од 3.000,00 КМ, које је фактурисало правно лице „Аутотранспорт Приједор“ а. д., за услуге превоза 21. 8. 2021. године на релацији Приједор–Мраковица–Приједор.

У финансијском извјештају политичка странка је поред трошкова у износу од 3.000,00 КМ које је платио њен организациони дио у Приједору, пријавила и трошкове превоза у износу од 800,00 КМ, које је платила Општина Кнежево самосталном предузетнику „БоБо“, власник Живко Ђурановић, по рачуну број 14/21 од 23. 8. 2021. године, за превоз на релацији Кнежево–Козара.

Износ трошкова превоза који је политичка странка пријавила у финансијском извјештају у износу од 3.800,00 КМ, а имајући у виду број купљених улазница од 14 хиљада, потврђује чињеницу да је већина услуга превоза учесника на скуп на Козари пружена без накнаде, чиме је политичка странка остварила неновчане донације које је била обавезна да пријави у свом финансијском извјештају.

С обзиром на то да политичка странка није успоставила евиденције о лицима која су бесплатно извршила услуге превоза, нити је на други начин установљен њихов идентитет, Савез независних социјалдемократа – СНСД је остварио неновчане донације од анонимних донатора, које су одредбама из члана 8. став (1) тачка ц) Закона о финансирању политичких странака забрањен извор финансирања политичких странака.

(2) Политичка странка је у финансијском извјештају пријавила неновчане донације естрадних умјетника из Републике Србије, у износу од 22.000,00 КМ, који су на скуповима Градског одбора СНСД-а у Бањој Луци одржали четири концерта.

- Јован Перишић је одржао два концерта, први концерт 21. 12. 2021. године, а други концерт 22. 12. 2021. године у Бањој Луци. Наступ овог умјетника политичка странка је пријавила као двије неновчане донације у износу по 4.500,00 КМ.
- Мирослав Илић је одржао концерт у Бањој Луци 26. 12. 2021. године. Наступ естрадног умјетника политичка странка је пријавила као неновчану донацију у износу од 7.000,00 КМ.
- Радмила Манојловић је концерт у Бањој Луци одржала 28. 12. 2021. године. Њен наступ странка је у извјештају пријавила као неновчану донацију у износу од 6.000,00 КМ.

Према доступним подацима о тржишним цијенама наступа естрадних умјетника из Републике Србије, установљено је да је политичка странка неновчане донације евидентирала и у финансијском извјештају, те их пријавила у износу који су нижи од тржишне вриједности пружених услуга.

Према доступним подацима, хонорари наведених естрадних умјетника износе 8.000,00 до 10.000,00 евра.

С обзиром на то да у складу с одредбом из члана 6. став (3) Закона о финансирању политичких странака укупан износ добровољних прилога физичког лица једној политичкој странци не смије прелазити износ од 10.000,00 КМ, Савез Независних социјалдемократа – СНСД је остварио прилоге изнад законом прописаног лимита.

ц) Прегледом финансијског извјештаја, пословних књига и финансијске документације, установљено је да политичка странка није успоставила потпуне евиденције о приходима и расходима, годишњи финансијски извјештај није попунила на начин како је Централна изборна комисија БиХ прописала Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака (у даљњем тексту: Правилник), чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Политичка странка није у пословним књигама успоставила потпуне евиденције о дијелу неновчаних донација и дијелу прихода из буџета, чиме је прекршила рачуноводствене прописе и одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) Закона о финансирању политичких странака. Такође, странка дио неновчаних донација није пријавила ни у финансијском извјештају, чиме је прекршила и одредбе члана 12. став (4) овог закона.

1. У пословним књигама странка није успоставила евиденцију о неновчаној донацији коју је остварио њен организациони дио у Новом Граду коришћењем пословног простора без плаћања закупнине. Уговором о додјели пословних просторија на коришћење који је Општина Нови Град 10. 6. 2021. године закључила са Савезом независних социјалдемократа – СНСД-ом, политичкој странци је на коришћење без накнаде додијељен пословни простор површине 48,16 m². Политичка странка је у коригованом финансијском извјештају, који је 25. 12. 2023. године доставила Централној изборној комисији БиХ, пријавила неновчану донацију Општине Нови Град у износу од 1.200,00 КМ.

2. Политичка странка није евидентирала у пословним књигама, нити је пријавила у финансијском извјештају, неновчане донације које је остварила по основу бесплатних услуга превоза, док је донације естрадних умјетника евидентирала и пријавила у извјештају у износима који су нижи од тржишне вриједности, као што је наведено у налазу под б).

Непријављивањем поменутих донација, политичка странка је прекршила и одредбе члана 13. и члана 18. Правилника.

3. За два организациона дијела политичка странка у пословним књигама није евидентирала приход из буџета.

- Из буџета Општине Столац Савезу независних социјалдемократа – СНСД-у исплаћена су средства у износу од 1.529,41 КМ. Општина Столац је у свом акту број 01/1-272-1/22 од 2. 3. 2022. године навела да су средства, по захтјеву одборника Недјељка Ђоге, исплаћена на његов лични рачун. У прилогу акта Општина је доставила копију овјерене Изјаве коју је дао Недјељко Ђоге, у којој наводи да жели да се њему, као одборнику изабраном у Општинско вијеће Столац, средства с конта *Трансфер за парламентарне политичке странке* исплате у корист његовог личног рачуна.

- Из буџета Општине Кнежево Савезу независних социјалдемократа – СНСД-у издвојена су средства у износу од 2.119,70 КМ. Општина Кнежево је доставила акт

број 04-03-3/22 од 7. 3. 2022. године скупа с Одлуком о одобрењу средстава Савезу независних социјалдемократа – СНСД-у у наведеном износу. Општинска одлука је реализована тако што су средства која су издвојена Савезу независних социјалдемократа – СНСД-у исплаћена занатској радњи „Банана“ у износу од 91,20 КМ, занатској радњи „Бобо“ у износу од 800,00 КМ и штампарији *Десигн* из Челинца у износу од 1.228,50 КМ.

У коригованом финансијском извјештају за 2021. годину, од 21. 12. 2023. године, политичка странка је пријавила проход из буџета Општине Столац у износу од 1.529,41 КМ и буџета Општине Кнежево у износу од 2.119,70 КМ.

(2) Прегледом пословних књига и финансијске документације, установљено је да Савез независних социјалдемократа – СНСД у пословним књигама није успоставио потпуне евиденције о дијелу расхода политичке странке, чиме је поред рачуноводствених прописа прекршио и одредбе члана 11. и члана 12. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

- Странка није евидентирала у пословним књигама трошкове закупа пословног простора који је користио њен организациони дио у Новом Граду.
- Политичка странка је трошкове закупнине код Градског одбора СНСД-а у Бањој Луци у пословним књигама исказала у износу од 66.078,08 КМ. Према уговорима о закупу, које је политичка странка закључила с правним лицем „Слобопром“ д. о. о. Бања Лука и правним лицем „Руди Чајавец“ Бања Лука, закупнина је износила 59.670,00 КМ.

У коригованом финансијском извјештају, политичка странка је пријавила трошак закупнине пословног простора код организационог дијела у Новом Граду у износу од 1.200,00 КМ, а код Градског одбора СНСД-а у Бањој Луци трошак закупнине у износу од 59.670,00 КМ.

(3) Политичка странка, усљед непотпуних евиденција о дијелу трошкова у пословним књигама, ни у финансијском извјештају није пријавила стварно стање трошкова, чиме је поред рачуноводствених прописа, одредаба члана 11. и члана 12. став (1) Закона о финансирању политичких странака, прекршила и одредбе члана 12. став (4) овог закона и одредбе чланова 21. и 22. Правилника.

- Странка у пословним књигама није успоставила потпуне евиденције, нити је у извјештају пријавила дио трошкова превоза чланова и симпатизера политичке странке на страначки скуп Савеза независних социјалдемократа – СНСД-а, који је 21. августа 2021. године одржан на Козари.
- Трошкове у вези с организацијом скупова Градског одбора СНСД-а у Бањој Луци странка је евидентирала у пословним књигама и пријавила у финансијском извјештају у нижим износима од тржишне вриједности услуга.

(4) Политичка странка је у финансијском извјештају у оквиру трошкова изборне кампање за Пријевремене изборе за градоначелника Града Приједора исказала трошкове штампања плаката и плакатирања у износу од 11.798,28 КМ и трошкове оглашавања у штампаним и електронским медијима у износу од 10.737,68 КМ.

Међутим, супротно одредбама члана 23. Правилника, странка није пријавила трошкове интернетског оглашавања. Ове услуге политичкој странци је обезбиједило правно лице

„Ворто“ д. о. о. Бања Лука, с којим је Савез независних социјалдемократа – СНСД закључио уговор о пословној сарадњи, уз мјесечне накнаде од 3.000,00 КМ.

Према извјештајима правног лица „Ворто“ д. о. о. Бања Лука о управљању налозима на друштвеним мрежама, које је политичка странка доставила уз очитовање на Прелиминарни извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину Савеза независних социјалдемократа – СНСД-а, политичка странка је у мјесецу новембру имала 137 објава на друштвеним мрежама, а у децембру 119 објава.

(5) Увидом у рачуне за рекламу и пропаганду, односно оглашавање политичке странке путем друштвених мрежа, установљени су недостаци код рачуна добављача „Ворто“ д. о. о. Бања Лука, који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима.

У складу с рачуноводственим прописима, садржај књиговодствене исправе мора несумњиво и вјеродостојно показивати врсту и обим настале промјене (куповина, количина, цијена, укупан износ), карактер пословне промјене у књиговодствено-техничком смислу, техничка обиљежја, потписе лица којима се потврђује да је материјал испоручен, односно услуга извршена и сл.

- Савез независних социјалдемократа – СНСД је 26. 2. 2021. године с правним лицем „Ворто“ д. о. о. Бања Лука закључио уговор о пословној сарадњи, уз мјесечну накнаду до 3.000,00 КМ, којом се политичкој странци обезбјеђују услуге у области комуникације с јавношћу у периоду од 1. 3. 2021. године до 28. 2. 2022. године.

У складу с наведеним споразумом, правно лице „Ворто“ д. о. о. Бања Лука политичкој странци је испоставило рачуне за пружене услуге интернетског оглашавања, како је наведено у извјештају странке, у периоду од марта до децембра 2021. године у мјесечним износима од 2.975,31 КМ до 2.997,54 КМ, што укупно износи 29.884,14 КМ. На рачунима, које је политичкој странци испоставио наведени добављач, нису наведени врста и обим пружених услуга те платформе на којима је политичка странка промовисана.

Након што је политичкој странци достављен Прелиминарни извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја, с налазима ревизије, странка је 25. 12. 2023. године доставила мјесечне извјештаје правног лица „Ворто“ д. о. о. Бања Лука о управљању налозима на друштвеним мрежама, у којима су наведене друштвене мреже путем којих је промовисан Савез независних социјалдемократа – СНСД и број објава на свакој од друштвених мрежа. Међутим, у извјештајима нису наведени датуми оглашавања политичке странке и њених чланова, вријеме оглашавања, дужина трајања огласа, цијена огласа, као ни сврха оглашавања.

На основу наведених извјештаја није могуће утврдити број огласа нити трошкове изборне кампање Савеза независних социјалдемократа – СНСД на пријевременим изборима за градоначелника Града Приједора, која је спроведена путем друштвених мрежа.

С обзиром на то да је на рачунима добављача сваки мјесец фактурисана накнада по уговору о пословној сарадњи, а не врста, цијена и обим пружене услуге, а што се не може утврдити ни на основу извјештаја које је политичка странка накнадно доставила, рачуни правног лица „Ворто“ д. о. о. Бања Лука у књиговодствено-техничком смислу нису потпуне и адекватне исправе у складу с рачуноводственим прописима.

Трошкови изборне кампање на пријевременим изборима за градоначелника Града Приједора

Савез независних социјалдемократа – СНСД учествовао је на пријевременим изборима за градоначелника Града Приједора, који су одржани 12. 12. 2021. године.

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ, Савез независних социјалдемократа – СНСД је у сврху изборне кампање за пријевремене изборе за градоначелника Града Приједора могао да потроши средства у износу од 25.919,70 КМ.

У годишњем финансијском извјештају за 2021. годину политичка странка је пријавила трошкове изборне кампање у износу од 22.535,96 КМ. Поред износа трошкова изборне кампање који су пријављени у финансијском извјештају, политичка странка је имала и трошкове интернетског оглашавања, чији износ није пријавила у финансијском извјештају.

2. СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (Код 008)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине се финансирала из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	236.515,00	9,40
2.	Прилози физичких лица (3-а)	59.783,00	2,38
3.	Прилози правних лица (3-б)	1.250,00	0,05
4.	Приходи од имовине (3-ц)	457.665,41	18,20
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	14.616,00	0,58
7.	Приходи из буџета (3-ф)	1.733.426,15	68,92
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	2.503.255,56	99,53
II	Остали приходи и друго	11.890,69	0,47
	Извори финансирања (I+II)	2.515.146,25	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 6. став (2), члана 8. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине није сачинила план на начин којим би се обезбиједила транспарентност планираног трошења средстава, као и поређење остварених трошкова с планираним, те је финансијска средства у износу од 607.078,64 КМ утрошила мимо Финансијског плана за 2021. годину, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине је у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину исказала расходе у укупном износу од 2.178.281,37 КМ, од чега се 700.549,12 КМ односи на трошкове амортизације.

Увидом у Оквирни финансијски план прихода и расхода за 2021. годину, установљено је да је Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине планирала расходе у укупном износу од 975.960,00 КМ.

Анализом Финансијског плана странке за 2021. годину, установљено је да план није сачињен на начин којим би се обезбиједила транспарентност планираног трошења средстава, као и поређење остварених трошкова с планираним.

Прегледом финансијског извјештаја и финансијске документације, установљено је да је политичка странка средства утрошила мимо свог финансијског плана расхода за 2021. годину, како слиједи:

- Странка је планиране трошкове горива и мазива прекорачила за 23.750,96 КМ, трошкове електричне енергије за 36.506,33 КМ, трошкове телефона (фиксног и мобилног) за 30.132,43 КМ, трошкове поштарине и интернетских услуга за 5.266,44 КМ, трошкове закупа пословних простора за 12.112,08 КМ, трошкове репрезентације за 50.758,68 КМ, трошкове платног промета за 22.711,38 КМ, бруто плате запослених за 51.165,43 КМ, накнаде за топли оброк, превоз, регрес и сл. за 13.302,00 КМ, трошкове књиговодствених услуга за 248,00 КМ, трошкове комуналних услуга за 13.454,46 КМ, трошкове превоза за 4.451,00 КМ, стручне публикације, часописи и дневне новине за 2.880,69 КМ, трошкове хотелских услуга за 780,38 КМ, трошкове адвокатских услуга и судске трошкове за 23.508,20 КМ и трошкове непроизводних услуга у износу од 5.125,69 КМ, односно укупно 296.154,15 КМ.

- Странка није планирала остале расходе, а остварила их је у износу од 42.850,00 КМ.

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала остале расходе у укупном износу од 47.193,50 КМ, у оквиру којих је исказала трошкове регистрације аута у износу од 2.346,28 КМ, трошкове програмског рјешења *Wand* у износу од 1.783,02 КМ и трошкове осталог материјала у износу од 214,20 КМ. Странка је у свом финансијском плану трошкове регистрације аута планирала у износу од 3.500,00 КМ, а трошкове програмског рјешења *Wand* у износу од 2.000,00 КМ.

- Странка није планирала трошкове рекламе и пропаганде, трошкове услуга, трошкове камата, таксе, новчане казне и сл., трошкове дневница и путне трошкове, хуманитарне расходе, трошкове пореза и др. обавеза, расходе претходних година, трошкове гријања, трошкове ситног инвентара и аутомобилских гума и трошкове премије осигурања, а остварила их је у укупном износу од 268.074,49 КМ.

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала трошкове рекламе и пропаганде у износу од 18.344,59 КМ, трошкове услуга у износу од 21.748,55 КМ, трошкове камата у износу од 3.905,04 КМ, таксе, новчане казне и сл. у износу од 18.119,87 КМ, трошкове дневница и путне трошкове у износу од 11.669,59 КМ, хуманитарне расходе у износу од 44.200,19 КМ, трошкове пореза и др. обавеза у износу од 32.392,16 КМ, расходе претходних година у износу од 102.669,10 КМ, трошкове гријања у износу од 7.500,69 КМ, трошкове ситног инвентара и аутомобилских гума у износу од 5.883,28 КМ и трошкове премије осигурања у износу од 1.641,43 КМ.

- б) Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине прекршила је одредбе члана 5. став (4) и члана 6. став (2) Закона о финансирању политичких странака.

У поступку прегледа финансијског извјештаја установљено је да прилог правног лица „Санчо“ д. о. о. Сребреник у износу од 500,00 КМ није уплаћен на трансакциони рачун Главног одбора странке.

Такође је установљено да ни прилози физичких лица-донатора СДП БиХ Брчко дистрикта БиХ у укупном износу од 3.630,00 КМ, прилог ОО СДП Центар у износу од 140,00 КМ, те прилози Кантоналног одбора СДП Кантона Сарајево у укупном износу од 2.850,00 нису уплаћени на трансакциони рачун Главног одбора странке.

С обзиром на то да прилози физичких и правних лица нису уплаћени на трансакциони рачун Главног одбора политичке странке, прекршене су одредбе члана 6 став (2) Закона о финансирању политичких странака.

Прилог физичког лица у износу од 140,00 КМ који је уплаћен у благајну ОО СДП Центар уопште није уплаћен на трансакциони рачун, чиме су прекршене и одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- ц) Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине извршила је отпис својих обавеза према „ХИТ ТВ“ Брчко дистрикта БиХ у износу од 1.286,00 КМ, те је остварила приходе које је у годишњем финансијском извјештају исказала у Обрасцу 3 (*Извори финансирања*) у оквиру осталих прихода.

У поступку прегледа годишњег финансијског извјештаја политичка странка је доставила Одлуку Организације СДП БиХ Брчко дистрикта БиХ број 01-36/21 од 16. 12. 2021. године о отпису обавеза према „ХИТ ТВ“ Брчко дистрикта БиХ те копију рачуна број 535/2010 за емитовање реклама.

Према подацима које је доставила Општина Шамац, Предузеће за радиодифузну, производну и трговинску дјелатност „ХИТ“ д. о. о. Брчко дистрикта БиХ имало је закључен Уговор с Општином Шамац о набавци услуге „Медијско праћење активности (услуге информисања) општине Шамац“ у износу 15.000,00 КМ.

С обзиром на то да је политичка странка у 2021. години извршила отпис обавеза из ранијих година према правном лицу, које је у току 2021. године имало закључен уговор о јавној набавци услуга с органом извршне власти у већем износу од 10.000,00 КМ, остварила је неновчану донацију која је чланом 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака забрањена политичким странкама.

- д) Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине није у пословним књигама успоставила правилне, правовремене и потпуне евиденције о новчаним средствима, приходима, расходима и обавезама те образце годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину није попунила у складу с одредбама Правилника, чиме су прекршене одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака. Такође, установљено је да пословне књиге нису вођене на правилан начин те да у складу с одредбама члана 11. Закона о финансирању политичких странака нису успостављене адекватне интерне контроле над нижим организационим дијеловима политичке странке ради спречавања погрешног евидентирања прихода и расхода.

- Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине није водила пословне књиге у складу с рачуноводственим прописима и праксом.
- Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине није извршила попис основних средстава. Такође, увидом у пословне евиденције установљено је да странка није успоставила помоћну књигу основних средстава странке.

- Увидом у пословне књиге, односно аналитичке картице потраживања од купаца, установљено је да је странка умјесто почетног стања потраживања на појединачним картицама извршила пренос укупног дуговног и потражног промета из претходне године, чиме је остварени промет у току године увећан за износ промета претходне године. Такав начин књижења почетног стања потраживања није у складу с рачуноводственим прописима и праксом.

На исти начин, странка је исказала промет по аналитичким картицама обавеза према добављачима.

- Странка је у пословним књигама за 2020. годину исказала остала краткорочна потраживања у укупном износу од 33.782,59 КМ. У току 2021. године, политичка странка је искњижила потраживања од Централне изборне комисије Босне и Херцеговине у износу од 12.100,00 КМ, за која је у претходним извјештајима о ревизији установљено да су погрешно исказана у пословним књигама странке. На дан 31. 12. 2021. године, политичка странка исказује остала краткорочна потраживања у укупном износу од 21.682,59 КМ.

Исто тако, странка у пословним књигама исказује потраживања од запослених у укупном износу од 13.260,05 КМ, иако се, у складу с важећим прописима, ова потраживања морају правдати кроз трошкове или се новац треба вратити политичкој странци. Истичемо да је дана 28. 10. 2021. године извршена наплата потраживања од Ирме Кабахије у износу од 12.090,00 КМ по пресуди.

Поред наведеног, а што је констатовано и у Извјештају о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину и постизборног финансијског извјештаја – Општи избори 2018. године, Извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2019. годину те Извјештају о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину и постизборног финансијског извјештаја – Локални избори 2020. године, странка кроз низ година на конту осталих дугорочних разграничења исказује обавезу у износу од 46.570,00 КМ. На конту осталих дугорочних разграничења ни током 2021. године није било никаквих промјена.

- (2) Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине није попунила Образац 2 (*Преглед промета свих трансакционих рачуна политичке странке*) годишњег финансијског извјештаја у складу с одредбама члана 11. Правилника.

- Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине у Обрасцу 2 годишњег финансијског извјештаја није исказала трансакциони рачун број 3387202238350954 код Уникредит банке д. д. који је, према подацима из Јединственог регистра рачуна у Босни и Херцеговини, угашен 18. 8. 2021. године.
- Странка је извршила исправку Обрасца 2 годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину на начин да је из Обрасца искључила трансакционе рачуне који су угашени прије 2021. године те рачуне које је исказала два (2) пута у Обрасцу. Странка, међутим, у пословним књигама води угашене трансакционе рачуне те исказује да на њима на дан 31. 12. 2021. године има новчана средства, како слиједи: ОО Рудо број 1610300005320446 у износу од 4,28 КМ, ОО Б. Шамац број 5514602206359132 у износу од 3,62 КМ, ОО Челинац број 5517102243968526 у износу од 202,05 КМ, ОО Рибник број 5517102236343550 у износу од 1,02 КМ, ОО Требиње број 1610200040430862 у износу од 496,32 КМ.

- У Обрасцу 2 политичка странка није исказала тачне податке о промету оствареном путем трансакционих рачуна Главног одбора странке број 3387302205322158, 1610000011860007 и 3387202238391015.

1. У Обрасцу 2 годишњег финансијског извјештаја исказан је трансакциони рачун Главног одбора број 3387302205322158 код Уникредит банке д. д. са сљедећим подацима о стању и промету: почетно стање у износу од 103,26 КМ, укупан промет улаза у износу од 24.821,46 КМ, укупан промет излаза у износу од 24.828,64 КМ и стање на дан 31. 12. 2021. године у износу од 96,08 КМ. Увидом у изводе с трансакционог рачуна, установљено је да је почетно стање износило 103,26 КМ, укупан промет улаза 25.121,46 КМ, укупан промет излаза 25.128,64 КМ, а стање на дан 31. 12. 2021. године 96,08 КМ.

2. У Обрасцу 2 годишњег финансијског извјештаја странка није исказала тачне податке о промету излаза и салду на дан 31. 12. 2021. године на трансакционом рачуну Главног одбора број 1610000011860007 код Рајфајзен банке д. д.

Наиме, странка је у Обрасцу 2 исказала трансакциони рачун Главног одбора број 1610000011860007 са сљедећим подацима о стању и промету: почетно стање у износу од 1.526,90 КМ, укупан промет улаза у износу од 246.796,45 КМ, укупан промет излаза у износу од 241.622,54 КМ и стање на дан 31. 12. 2021. године у износу од 6.700,81 КМ. Увидом у изводе с трансакционог рачуна, установљено је да је почетно стање износило 1.526,90 КМ, укупан промет улаза 246.796,45 КМ, укупан промет излаза 241.642,44 КМ, а стање на дан 31. 12. 2021. године 6.680,91 КМ.

3. У годишњем финансијском извјештају странка није исказала тачне податке о промету оствареном путем трансакционог рачуна Главног одбора број 3387202238391015 код Уникредит банке д. д.

Странка је у Обрасцу 2 исказала сљедеће податке о стању и промету оствареном путем овог трансакционог рачуна: почетно стање у износу од 7.583,47 КМ, укупан промет улаза у износу од 18.890,37 КМ, укупан промет излаза у износу од 21.131,77 КМ и стање на дан 31. 12. 2021. године у износу од 5.342,07 КМ. Увидом у изводе с трансакционог рачуна, установљено је да је почетно стање износило 7.583,47 КМ, укупан промет улаза 1.628.799,87 КМ, укупан промет излаза 1.631.041,27 КМ, а стање на дан 31. 12. 2021. године 5.342,07 КМ.

(3) Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине није у годишњем финансијском извјештају правилно исказала приходе, чиме је прекршила одредбе члана 13. и члана 19. Правилника.

- У Обрасцу 3-ф (*Приходи из буџета*) годишњег финансијског извјештаја Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине исказала је приходе из буџета Босне и Херцеговине у износу од 77.546,45 КМ, колико је и евидентирала у пословним књигама. Увидом у изводе с трансакционих рачуна Главног одбора број 1610000011860007 и 3387202238391015, установљено је да је странка из буџета Босне и Херцеговине примила средства у износу од 66.146,45 КМ.

Контролом промета трансакционог рачуна Главног одбора број 3387302205322158 (Изборни рачун), установљено је да је извршен повраћај таксе за учешће на Локалним изборима 2020. године у износу од 11.400,00 КМ те повраћај таксе за учешће на Локалним изборима у Мостару 2020. године у износу од 300,00 КМ. Странка је повраћај таксе у износу од 11.400,00 КМ евидентирала на конту

прихода из буџета Босне и Херцеговине, док је повраћај таксе у износу од 300,00 КМ евидентирала на картици конта 40895 – *Расходи претходних година* и то као сторно расхода (у минусу 300,00 КМ).

- Увидом у пословне књиге, установљено је да странка није водила правилне евиденције о својим приходима, на начин да је дио прихода из буџета евидентирала као чланарине, повраћај таксе за овјеру учешћа на Локалним изборима 2020. године у износу од 11.400,00 КМ евидентирала је као приходе из буџета Босне и Херцеговине, док је средства по основу повраћаја таксе за учешће на Локалним изборима у Мостару 2020. године у износу од 300,00 КМ евидентирала на конту расхода.

Такође, странка у пословним књигама није евидентирала неновчане донације по основу бесплатног коришћења пословних просторија у Новом Сарајеву, Јабланици, Кључу и Илијашу, а које је у коригованом Обрасцу 3-е (*Неновчане донације и рачуни које политичка странка није имала обавезу да плати*) финансијског извјештаја исказала у укупном износу од 14.616,00 КМ.

- (4) Политичка странка у Обрасцу 3-б (Прилози правних лица) није навела сједиште правних лица-донатора политичке странке, нити је навела број потврде, чиме је прекршила одредбе члана 15. Правилника.

У складу с важећим прописима, сједиште је саставни дио назива сваког правог лица.

- (5) Подаци које је странка исказала у Обрасцима 3 (*Извори финансирања*) и 3-ц (*Приходи од имовине*) финансијског извјештаја не одговарају подацима о оствареним приходима по основу издавања простора у закуп, чиме су прекршене одредбе чланова 13. и 16. Правилника.

Увидом у уговоре о закупу пословних просторија које је Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине закључила са закупопримцима и фактуре, установљено је да странка у пословним књигама и Годишњем финансијском извјештају није исказала тачне податке о приходима, како слиједи:

- Странка је приходе остварене по основу издавања просторија правном лицу *Keen* д. о. о. исказала у мањем износу за 1.538,46 КМ.

Странка је у Финансијском извјештају исказала приходе по основу издавања простора овом правном лицу у износу од 1.538,46 КМ. Увидом у Споразум о раскиду уговора о закупу пословног простора, установљено је да се уговор раскида 5. 3. 2021. године. На основу установљеног утврђено је да је приход од закупнине износио 3.076,92 КМ.

- У Годишњем финансијском извјештају исказани су приходи од издавања пословног простора правном лицу „Међународна квалитетна школа – Међународна школа Сарајево“ у износу од 350.625,20 КМ.

Увидом у пословне књиге, установљено је да је политичка странка извршила пренос прихода у износу од 263.957,70 КМ с аналитичке картице 38004 – *Разграничене наплаћене закупнине* на аналитичку картицу 4170 – *Услуге* те да је на картици прихода евидентирала и фактуру за октобар 2021. године у износу од 24.476,08 КМ, те приход у износу од 62.191,42 КМ, односно укупне приходе у износу од 350.625,20 КМ.

Прегледом достављене документације установљено је да је „Међународна квалитетна школа – Међународна школа Сарајево“ користила просторије уз обавезу да плаћа закупнину те је политичка странка издала рачун бр. 166/20 од 18. 9. 2020. године за период 1. 12. 2020. до 30. 11. 2021. године у износу од 287.953,85 КМ без ПДВ-а, односно 336.906,00 КМ с ПДВ-ом. Према овој факури, мјесечна закупнина без ПДВ-а износила је 23.996,15 КМ. Странка је унапријед наплаћену закупнину у пословним књигама за 2020. годину евидентирала на аналитичкој картици 38004 – *Разграничене наплаћене закупнине*.

Дана 30. 6. 2021. године закључен је нови Уговор о дугорочном закупу којим је предвиђено да почевши од 1. 10. 2021. године, годишња закупнина износи 465.220,80 КМ с укљученим ПДВ-ом, односно 397.624,62 КМ без ПДВ-а. Према овом уговору, почев од 1. 10. 2021. године, мјесечна закупнина без ПДВ-а износила је 33.135,38 КМ.

Имајући у виду одредбе уговора, рачун бр. 166/20, те рачун за октобар 2021. године, установљено је да политичка странка није издала рачун за октобар 2021. године у складу с уговором, као и да је укупан приход по основу издавања пословног простора требао износити 315.371,50 КМ.

- Политичка странка је у пословним књигама и Годишњем финансијском извјештају исказала приходе од издавања пословног простора правном лицу „ЕСО-промет“ д. о. о. Столац у износу од 43.419,66 КМ. Увидом у рачун бр. 89/21 од 18. 5. 2021. године за период јануар–април 2021. године у износу од 14.294,22 КМ без ПДВ-а, те рачун бр. 71/21 од 5. 5. 2021. године за период од маја 2021. године до фебруара 2027. године у износу од 251.206,94 КМ без ПДВ-а, установљено је да је мјесечна закупнина износила 3.573,56 КМ, односно укупно 42.882,60 КМ без ПДВ-а.

- (6) Увидом у документацију о осталим расходима установљено је да је странка на конту осталих расхода евидентирала приход од продаје аутомобила *цитроен Ц4* у износу продајне цијене од 6.917,00 КМ. У поступку прегледа Финансијског извјештаја, политичка странка је Централној изборној комисији Босне и Херцеговине доставила само Купопродајни уговор број 04/21 од 28. 10. 2021. године закључен између *Сафе Агент* д. о. о. и СДП БиХ, без друге пратеће документације, као што су: документација о књиговодственој вриједности аутомобила, документ о процијењеној вриједности, одлука о продаји аутомобила и сл.

Имајући у виду да Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине не води помоћну књигу основних средстава, односно нема податке о књиговодственој вриједности основних средстава појединачно, није могуће утврдити да ли је политичка странка остварила добитак од продаје основног средства и у којем износу.

- (7) Увидом у достављене потврде о примљеним прилозима од физичких лица, установљено је да на потврдама које је издао Главни одбор није наведена адреса и број личног документа физичког лица, док су потврде које је издала Организација СДП БиХ Брчко дистрикта БиХ издате дана 23. 8. 2022. године, те садрже бројеве од 1 до 3 из 2022. године, што је супротно одредбама члана 6. Правилника.

Исто тако, увидом у издате потврде о прилозима примљеним од правних лица „Санчо“ д. о. о., Велика Кладуша и *Cybervision* Велика Кладуша, установљено је да у потврдама није наведена адреса сједишта донатора, те да је странка у потврди издатој донатору „Санчо“ д. о. о. Велика Кладуша навела да је прилог уплаћен на рачун

Главног одбора, иако је уплаћен на трансакциони рачун ОО СДП Сребреник, број 3386900245087037.

- (8) Политичка странка је у годишњем финансијском извјештају исказала приходе СДП БиХ Брчко дистрикта БиХ у укупном износу од 20.493,33 КМ, и то: чланарине у износу од 690,00 КМ, прилоге физичких лица у износу од 4.030,00 КМ, приходе из буџета у износу од 14.486,81 КМ и остале приходе у износу од 1.286,52 КМ.

Увидом у пословне књиге и достављену документацију, установљено је да странка у Финансијском извјештају није правилно исказала приходе СДП БиХ Брчко дистрикта БиХ, чиме је прекршила одредбе чланова 13, 14, 18. и 19. Правилника.

- У Обрасцу 3-а (*Прилози физичких лица*) СДП БиХ Брчко дистрикта БиХ исказани су прилози у укупном износу од 4.030,00 КМ и то: Есад Атић у износу од 2.900,00 КМ, Егнин Хусеиновић у износу од 1.000,00 КМ, Нусрет Кустурица у износу од 100,00 КМ те прилог нижи од 100,00 КМ у износу од 30,00 КМ.

Прегледом достављених налога наплате, установљено је да је Есад Атић донирао странци средства у укупном износу од 2.630,00 КМ, а Егнин Хусеиновић прилог у износу од 1.000,00 КМ.

Увидом у појединачне налоге наплате, установљено је да је Нусрет Кустурица у току 2021. године плаћао додатну чланарину у укупном износу од 500,00 КМ те редовну чланарину у износу од 48,00 КМ, које је странка евидентирала као приходе од чланарине у износу од 148,00 КМ и донације у износу од 400,00 КМ.

- У годишњем финансијском извјештају исказани су приходи из буџета Брчко дистрикта БиХ у износу од 14.486,81 КМ. Увидом у изводе с трансакционог рачуна установљено је да су дана 14. 6. 2021. године уплаћена средства из буџета Брчко дистрикта БиХ у износу од 14.486,81 КМ те да је дана 21. 6. 2021. године извршен пренос средстава у износу од 7.243,41 КМ физичком лицу Алија Дењагић по основу Споразума о заједничком дјеловању у Скупштини Брчко дистрикта БиХ. На основу наведеног, установљено је да су приходи Социјалдемократске партије Босне и Херцеговине из буџета Брчко дистрикта БиХ износили 7.243,40 КМ, а не 14.486,81 КМ.

Такође, установљено је да је странка пренос средстава физичком лицу Алији Дењагићу по основу Споразума о заједничком дјеловању у Скупштини Брчко дистрикта БиХ у износу од 7.243,41 КМ у пословним књигама и Годишњем финансијском извјештају исказала као остале расходе, чиме је укупне приходе и укупне расходе исказала у већем износу за 7.243,41 КМ у односу на остварене.

Наведено указује на то да пословне књиге нису вођене на правилан начин, као и да, у складу с одредбама члана 11. Закона о финансирању политичких странака, нису успостављене адекватне интерне контроле над нижим организационим дијеловима политичке странке ради спречавања погрешног евидентирања прихода и расхода.

- Увидом у пословне књиге СДП БиХ Брчко дистрикта БиХ, установљено је да је извршен отпис обавеза према добављачу „ХИТ ТВ“ у износу од 1.286,52 КМ у корист осталих прихода. Странка је остварене приходе по основу отписаних обавеза исказала у Обрасцу 3 (*Извори финансирања*) Годишњег финансијског извјештаја као остале приходе, чиме је прекршила одредбе чланова 13. и 18. Правилника.

Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине је приходе у износу од 1.286,52 КМ по основу отписаних обавеза према добављачу требала исказати у Обрасцу 3-е (*Неновчане донације и рачуни које политичка странка није имала обавезу платити*).

- Контролом расхода претходних година, установљено је да је странка отпис обавеза према добављачу *Аваз рото-пресс* д. о. о. у износу од 3.878,00 КМ по основу усаглашавања салда, те сторно рачуна добављача Обрт „Мегал-ин“, број 01-0-25/18 од 10. 8. 2018. године у износу од 15.200,00 КМ умјесто на конту прихода евидентирала као сторно трошкова на дуговној страни конту 40895 – *Расходи претходних година*.

Поступајући на тај начин, странка је избјегла да пријави приходе по основу усаглашавања салда с добављачима, односно приходе је исказала у мањем износу у односу на остварене, чиме је прекршила одредбе члана 13. Правилника.

Странка је остварене приходе по основу усаглашавања салда с добављачима *Аваз рото-пресс* д. о. о. у износу од 3.878,00 КМ и Обрт „Мегал-ин“ у износу од 15.200,00 КМ требала исказати у Обрасцу 3 (*Извори финансирања*) Годишњег финансијског извјештаја као остале приходе.

- (9) Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине није у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају правилно и у потпуности исказала расходе, чиме је прекршила одредбе чланова 21, 22. и 23. Правилника.

- Политичка странка је у Обрасцима 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*) годишњег финансијског извјештаја погрешно исказала остале расходе, трошкове осталог материјала и трошкове непроизводних услуга. Наиме, странка је трошкове осталог материјала у износу од 2.730,78 КМ исказала као трошкове непроизводних услуга, док је трошкове осталог материјала у износу од 214,20 КМ, трошкове регистрације аутомобила у износу од 2.346,28 КМ и трошкове програмског рјешења *Wand* у износу од 1.783,02 КМ исказала као остале расходе.
- Контролом трошкова закупнине пословних просторија установљено је да је странка трошкове провизије у износу од 14,00 КМ евидентирала на конту трошкова закупнине пословних просторија.
- Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине је трошкове изборне кампање за пријевремене изборе за начелника Општине Травник у укупном износу од 2.396,13 КМ погрешно исказала у Обрасцу 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*) као трошкове рекламе и пропаганде и трошкове осталих закупнина. Странка је трошкове изборне кампање за пријевремене изборе за начелника Општине Травник требала исказати у Обрасцу 4.2 (*Трошкови пропаганде*) годишњег финансијског извјештаја.
- Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине није водила аналитичке евиденције о трошковима закупа пословних просторија по мјесту настанка трошка, тј. за сваки организациони дио појединачно, нити је у годишњем финансијском извјештају у Обрасцима 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*) нижих организационих одбора исказала тачне податке о

У поступку прегледа финансијског извјештаја, установљено је следеће:

1. Странка је у Обрасцу 4.1 Главног одбора исказала трошкове закупнине пословних простора у укупном износу од 79.066,26 КМ, иако Главни одбор странке не користи просторије по основу закупа.

Контролом трошкова евидентираних на аналитичкој картици конта 40120 – *Трошкови закупнине* за Главни одбор (мјесто тр. 111107 *Уникредит загребачка банка* и мјесто тр. 111112 *Фонд солидарности*), установљено је да је странка на истој картици евидентирала трошкове закупнине пословних простора које су користили градски и општински одбори Бања Лука, Бугојно, Бусовача, Бужим, Добој Југ, Добој Исток, Фоча-Устиколина, Горњи Вакуф-Ускопље, Кладањ, Крешево, Костајница, Ливно, Мостар, Оцак, Олово, Прозор-Рама, Сапна, Столац, Теочак, Горажде, Жепче, Чапљина, Кисељак, Зеница и Бихаћ.

2. На основу расположиве документације (уговори о закупу и аналитичке картице конта 40120 – *Трошкови закупнине за Главни одбор*), установљено је да је странка у пословним књигама евидентирала и у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупнине пословних просторија у мањем износу у односу на уговорену закупнину, и то: ГО Бања Лука у износу од 1.989,00 КМ, ОО Бугојно у износу од 500,00 КМ, ОО Бусовача у износу од 200,00 КМ, ОО Бужим у износу од 200,00 КМ, ОО Добој Југ у износу од 150,00 КМ, ОО Добој Исток у износу од 150,00 КМ, ОО Фоча-Устиколина у износу од 100,00 КМ, ОО Кладањ у износу од 180,00 КМ, ОО Крешево у износу од 100,00 КМ, ОО Костајница у износу од 160,00 КМ, ОО Оцак у износу од 180,00 КМ, ОО Олово у износу од 215,00 КМ, ОО Прозор-Рама у износу од 200,00 КМ, ОО Сапна у износу од 150,00 КМ, ОО Теочак у износу од 150,00 КМ и ОО Жепче у износу од 150,00 КМ.

С друге стране, странка је у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају трошкове закупнине пословних просторија које су користили ОО Горњи Вакуф-Ускопље и ОО Ливно исказала у већем износу у односу на уговорену цијену закупнине.

3. Политичка странка у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају није исказала трошкове закупнине пословних просторија које је користила у Лакташима, а који су, према подацима из уговора о закупу пословних просторија, износили 3.000,00 КМ.
4. Трошкови закупа пословног простора који је користио ОО Вогошћа исказани су у већем износу за 800,00 КМ у односу на стварне трошкове. Странка је у пословним књигама, на конту 40120, мјесто трошка: *Трошкови закупнине за Главни одбор* и мјесто трошка: *ОО Вогошћа*, евидентирала трошкове у укупном износу од 3.608,00 КМ, док су трошкови закупнине за коришћење пословног простора, према подацима које је доставила Општина Вогошћа, износили 2.808,00 КМ.
5. Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине је у коригованим Обрасцима 4.1 исказала трошкове закупнине пословних просторија које је користила у Новом Сарајеву, Јабланици, Кључу и Илијашу, али исти евидентирани у пословним књигама.
6. Странка није исказала трошкове закупнине пословних просторија које су користили ОО Илија и ОО Лукавац, а који су, према подацима које су доставиле ове општине, износили 982,80 КМ, односно 843,60 КМ.

Исто тако, установљено је да је странка трошкове закупнине пословних просторија које су користили сљедећи организациони одбори СДП БиХ исказала у мањем износу у односу на уговорену цијену закупа: ОО Теслић 92,04 КМ, ОО Калесија 235,88 КМ, ОО Центар Сарајево 763,60 КМ, ОО Добој 47,36 КМ, ОО Живинице 535,43 КМ, ОО Сански Мост 149,79 КМ и ОО Коњиц 630,12 КМ, док су трошкови закупнине пословних просторија које је користио ОО Градачац исказани у већем износу за 1.723,02 КМ у односу на стварне.

У поступку прегледа годишњег финансијског извјештаја, није могло бити установљено колико су износили трошкови закупнине пословних просторија које су користили организациони дијелови странке у Кисељаку, Бихаћу, Чапљини, Тешњу и Какњу, јер странка није доставила уговоре о закупу.

- Политичка странка је у Обрасцу 4.1 исказала трошкове ОО СДП Дрвар у укупном износу од 2.625,00 КМ, и то: трошкове платног промета у износу од 165,00 КМ и остале расходе у износу од 2.460,00 КМ. Увидом у достављену документацију, установљено је да су дана 10. 11. 2020. године исплаћена средства у износу од 2.460,00 КМ за рад у основним организацијама те да је дана 12. 2. 2021. године достављено Правдање новчаних средстава у којем је наведено да су средства утрошена у сврху прикупљања потписа за изборну кампању током Општинских избора 2020–2024. у Дрвару.

На основу исплатнице и правдања, политичка странка је прокњижила исплату из благајне на конту 1001083 – *Благајна – ОО СДП Дрвар* те је евидентирала расходе у износу од 2.460,00 КМ на конту 408442 – *Помоћ мјесним одборима*.

- У годишњем финансијском извјештају Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине је исказала хуманитарне расходе у укупном износу од 44.200,19 КМ. Увидом у пословне књиге странке, установљено је да су хуманитарни расходи евидентирани на конту 4060 – *Хуманитарни расходи – помоћи* у износу од 42.930,19 КМ и конту 4061 – *Помоћ организацијама* у износу од 5.655,00 КМ, односно укупно 48.585,19 КМ.

У узетом узорку, благајничким налозима за исплату Градског одбора СДП БиХ Тузла, установљено је да су вршене исплате новчане помоћи физичким лицима, помоћи пензионерима, мјесним заједницама и основним организацијама ГО СДП БиХ Тузла, а на основу појединачних молби и захтјева. Такође, увидом у пословне књиге установљено је да је у извјештајном периоду Градски одбор СДП БиХ Тузла исплатио хуманитарне расходе-помоћи у укупном износу од 14.055,01 КМ.

1. Увидом у појединачне захтјеве, установљено је да су новчане помоћи у износу од 6.150,00 КМ исплаћене физичким лицима, у готовини, путем благајне, без пратеће документације о здравственом стању или социјалном статусу лица којима се помоћ исплаћује. За средства у износу од 1.050,00 КМ која су су исплаћена физичким лицима уз захтјеве за помоћ је достављена и медицинска документација, те су помоћи исплаћене путем трансакционог рачуна.
2. Средства у износу од 550,00 КМ исплаћена су путем трансакционог рачуна удружењима, 200,00 КМ је исплаћено готовински удружењу, док су средства у укупном износу од 1.300,00 КМ исплаћена као подршка СДП-а пензионерима путем трансакционог рачуна.

3. Када је ријеч о исплатама средстава мјесним заједницама, средства у износу од 2.800,00 КМ су, изузев исплате Савјету МЗ Тушањ у износу од 200,00 КМ, исплаћена готовински, из благајне, а на основу захтјева основних организација ГО СДП БиХ Тузла. Поред наведеног, установљено је да поједини захтјеви нису потписани нити садрже печат мјесне заједнице, већ су потписани као „Савјет МЗ“.
4. Дана 31. 12. 2021. године из благајне су исплаћена средства у укупном износу од 1.500,00 КМ за 10 основних организација ГО СДП БиХ Тузла, а на основу Одлуке о новчаној помоћи основним организацијама за спровођење редовних активности и организацију обиљежавања празника.

Увидом у пословне књиге странке, није установљено да је на исплаћена средства физичким лицима, која имају карактер личних примања, обрачунат и плаћен порез на доходак.

С обзиром на то да странка у организационој структури нема мјесне одборе, те да мјесни одбори (основне организације, форуми жена и форуми младих) дјелују у оквиру општинских/градских/кантоналних одбора, у пословним књигама су исплате требале бити евидентирани на конту *Потраживања од мјесних одбора* до момента достављања рачуна за утрошена средства. Тек по достављању рачуна за услуге и/или робе, странка је трошкове требала евидентирати у пословним књигама и то по врсти трошка и у износу стварног трошка, те их исказати у финансијском извјештају у складу с одредбама члана 22. Правилника.

- Странка је на конту 40895 – *Расходи претходних година* евидентирала расходе у укупном износу од 102.059,49 КМ, што указује на то да странка не води правовремене евиденције о својим расходима и обавезама.

Увидом у поједине рачуне и документацију на основу које је извршено књижење расхода на конту 40895 – *Расходи претходних година* за ОО СДП Градачац, ОО Грачаница, ГО Бања Лука и ОО Завидовићи, које је политичка странка доставила у поступку прегледа финансијског извјештаја, установљено је да је странка извршила књижење рачуна за телефонске услуге, канцеларијски материјал, електричну енергију, гријање, репрезентацију, цвијеће и сл. из 2020. године, те рачуне за изборну кампању за Локалне изборе 2020. године, како слиједи:

1. Увидом у поједине рачуне ОО СДП Градачац које је политичка странка на конту 40895 – *Расходи претходних година* исказала у износу од 3.538,11 КМ, установљено је да су на овом конту евидентирани трошкови из 2020. годину за телефонске услуге, канцеларијски материјал, цвијеће те промоцију кандидата за Локалне изборе 2020. године.
2. На конту 40895 – *Расходи претходних година* за ОО Грачаница, који су исказани у укупном износу од 25.192,52 КМ, евидентирани су рачуни из 2020. године за телефонске услуге, електричну енергију, гријање, репрезентацију, канцеларијски материјал те рачуни за изборну кампању за Локалне изборе 2020. године.
3. На картици конта 40895 за ГО Бања Лука евидентирани су расходи по рачуну за телефонске услуге за децембар 2020. године те исплате физичком лицу Саши Грбићу, координатору за посматраче и бирачке одборе, у укупном износу од 1.000,00 КМ. Физичком лицу Саши Грбићу дана 10. 11. 2020. године исплаћена су средства у износу од 300,00 КМ готовински из благајне, о чему је сачињен

налог исплате број 07, те дана 11. 11. 2020. године средства у износу од 700,00 КМ, о чему је сачињена признаница 35/22.

Чињеница да су исплате које су извршене из благајне у току 2020. године прокњижене тек у 2021. години указује на то да политичка странка у пословним књигама није правовремено евидентирала пословне промјене, односно да нема правилне евиденције о пословању готовим новцем.

4. Контролом рачуна који су евидентирани на конту 40895 за ОО Завидовићи, а које је политичка странка доставила у току обављања прегледа, установљено је да су у пословним књигама евидентирани и рачуни ОО Завидовићи из 2020. године за услуге копирања, закупа сале, репрезентацију, канцеларијски материјал, електричну енергију, те рачун за фотографисање кандидата за општинско вијеће за изборе 2020. године.
5. На конту 40895 – *Расходи претходних година* Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине прокњижила је и отпис потраживања од Централне изборне комисије Босне и Херцеговине у износу од 12.100,00 КМ, која је политичка странка погрешно водила у својим пословним књигама.

Такође, политичка странка је на истом конту евидентирала и отпис обавеза према добављачима *Аваз рото-пресс* д. о. о. у износу од 3.878,00 КМ и Обрт „Мегал-ин“ у износу од 15.200,00 КМ, и то као сторно трошка, чиме је укупне расходе исказала у мањем износу од остварених.

- Увидом у аналитичку картицу конта 3000 – *Обавезе према добављачима* за партнера 02584 (*Картично плаћање*), установљено је да странка на овој картици има преплату у износу од 24.403,31 КМ, од чега се на почетно стање односи 13.914,38 КМ, а 10.488,93 КМ представља картично плаћање у току 2021. године.

Чињеница да је ријеч о картичном плаћању рачуна, указује на то да је странка платила робе или услуге, али да није прокњижила рачуне, тј. трошкове у својим пословним књигама.

- (10) Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине није у годишњем финансијском извјештају и пословним књигама правилно исказала обавезе према добављачима, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника.

У годишњем финансијском извјештају политичка странка је исказала укупне обавезе на дан 31. 12. 2021. године у износу од 1.951.577,67 КМ, што не одговара подацима исказаним у Билансу стања на дан 31. 12. 2021. године. У Билансу стања на дан 31. 12. 2021. године Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине је исказала укупне обавезе у износу од 2.045.566,00 КМ. У пословним књигама које води Организација СДП БиХ Брчко дистрикта БиХ исказане су обавезе овог организационог дијела по основу нето хонорара у износу од 173,88 КМ те преплата према добављачима у износу од 447,39 КМ.

Увидом у пословне књиге, установљено је да је странка, као и у пословним књигама за 2020. годину, умјесто салда по почетном стању пренијела износ дуговне и потражне стране из претходног периода, чиме је укупан промет по картицама обавеза према добављачима исказала у већем износу у односу на остварени промет у 2021. години. Поред наведеног, установљено је да странка није усаглашавала обавезе с добављачима, тако да у пословним књигама на аналитичким картицама обавеза према добављачима има исказане и преплате, што указује на то да нема потпуне и правилне евиденције о својим расходима и обавезама.

На основу достављених извода отворених ставки, установљено је сљедеће:

- Подаци о обавезама према добављачу „Завод за планирање и изградњу Општине Какањ“, које странка исказује у својим пословним књигама и годишњем финансијском извјештају, не одговарају подацима које је доставио добављач.

У Обрасцу 5.2 (*Остале обавезе*) годишњег финансијског извјештаја политичка странка је исказала обавезе према добављачу „Завод за планирање и изградњу Општине Какањ“ у износу од 11.437,48 КМ, док у пословним књигама странка исказује обавезе у износу од 9.805,00 КМ. Према подацима из Извода отворених ставки на дан 31. 12. 2021. године, потраживања правног лица „Завод за планирање и изградњу Општине Какањ“ од ОО СДП БиХ Какањ износе 10.167,54 КМ.

- У годишњем финансијском извјештају странка је исказала обавезе према добављачу „Метромедиа“ д. о. о. Сарајево у износу од 186.566,30 КМ. Увидом у Извод отворених ставки који је доставио добављач установљено је да обавезе странке на дан 31. 12. 2021. године износе 263.039,65 КМ. Странка је оспорила обавезе у износу од 70.681,85 КМ које се према наводима странке односе на камату.
- Странка у пословним књигама исказује обавезе према добављачу „Ресторан Дубровник“ Зеница у износу од 6.613,78 КМ. Према подацима из Извода отворених ставки на дан 31. 12. 2021. године који је доставио добављач, обавезе Социјалдемократске партије Босне и Херцеговине према добављачу „Ресторан Дубровник“ Зеница износе 6.693,78 КМ.
- Организација СДП БиХ Брчко дистрикта БиХ је из својих пословних књига искњижила обавезе према добављачу Радиотелевизија „ХИТ“ Брчко, те на дан 31. 12. 2021. године нема обавезе према овом добављачу. Увидом у податке које је доставио добављач „ХИТ“ д. о. о. Брчко дистрикт БиХ, установљено је да обавезе Организације СДП БиХ Брчко дистрикта БиХ на дан 31. 12. 2021. године износе 183,76 КМ.
- У Обрасцу 5 странка је исказала обавезе према добављачу „Мегал“ у износу од 9.802,60 КМ. Увидом у пословне књиге, установљено је да је на аналитичкој картици обавеза према добављачу „Мегал“ исказана преплата у износу од 6.876,97 КМ.

Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине није доставила изводе отворених ставки на дан 31. 12. 2021. године, већ аналитичке картице обавеза према добављачима из својих пословних књига, како слиједи: „Независне новине“, „Мегал“, „Адверто медиа“, „Еуро мастер“ д. о. о., РТВ „УСК“, „Есо-промет“ д. о. о. и СУР „Дубровник“. За добављача СУР „Дубровник“ странка је навела да је добављач угашен, док је за добављача „Есо промет“ д. о. о. доставила копију рачуна.

- (11) Увидом у финансијску документацију политичке странке и књиговодствене исправе, установљени су недостаци код дијела рачуна добављача који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима. Такође, установљено је да рачуни нису овјерени за књижење и плаћање, нити је писаним актом уређен начин трошења финансијских средстава странке.

На рачуну добављача „Есо-промет“ д. о. о. Столац, број 76/21 од 15. 3. 2021. године у износу од 442.792,35 КМ наведено је „фактурисање грађевинских радова... Хотел Столац“. Уз рачун је издат и фискални рачун 3168 од 31. 3. 2021. године. Рачун добављача није овјерен од стране Социјалдемократске партије Босне и Херцеговине, односно не садржи потпис примаоца којим се потврђује пријем грађевинских радова. На рачуну нису наведени изведени грађевински радови, нити спецификације врсте

материјала и појединачне количине материјала. Поред наведеног, рачун није овјерен за књижење, а прокњижен је на аналитичкој картици конта 00105 – *Зграда Столац*.

Трошкови изборне кампање на пријевременим изборима за начелника Општине Травник

Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине је у коалицији с политичком организацијом „Народ и правда“ и Нашом странком учествовала на пријевременим изборима за начелника Општине Травник, који су одржани 2021. године.

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ, Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине је у сврху изборне кампање за пријевремене изборе за начелника Општине Травник, као чланица коалиције, могла да потроши средства у износу од 4.765,10 КМ.

Према подацима и документацији коју је доставила странка, установљено је да су њени трошкови изборне кампање за пријевремене изборе за начелника у Општини Травник износили 2.396,13 КМ.

3. САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ (Код 1182)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Савез за бољу будућност БиХ се финансирао из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	22.591,84	2,66
2.	Прилози физичких лица (3-а)	25.997,00	3,06
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	25.798,16	3,03
7.	Приходи из буџета (3-ф)	773.858,02	91,05
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	848.245,02	99,80
II	Остали приходи и друго	1.622,15	0,20
	Извори финансирања (I+II)	849.907,17	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Савез за бољу будућност БиХ прекршио одредбе члана 4. став (1), члана 6. став (5), члана 8. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Савез за бољу будућност БиХ је финансијска средства у износу од 64.615,14 КМ утрошио мимо установљеног Програма утрошка средстава за 2021. годину, док за средства у износу од 31.115,02 КМ није установљено да су утрошена искључиво за остваривање циљева политичке странке, чиме су прекршене одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Странка је у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину исказала укупне расходе у износу од 653.863,31 КМ.

Увидом у Програм утрошка средстава за 2021. годину који је доставио Савез за бољу будућност БиХ, установљено је да је странка планирала трошкове у укупном износу од 915.787,00 КМ.

Анализом достављеног Програма утрошка средстава за 2021. годину установљено је да странка није планирала све трошкове, а да је поједине трошкове остварила у већем износу од планираних, како слиједи:

Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове претходних година у износу од од 2.973,23 КМ, остале нематеријалне трошкове у износу од 463,89 КМ, остале расходе у износу од 140,19 КМ и трошкове обезбјеђења у износу од 1.216,10 КМ, које није планирала Програмом утрошка средстава за 2021. годину.

Странка је планирала трошкове електричне енергије, горива и мазива у износу од 15.000,00 КМ, а остварила је трошкове електричне енергије у износу од 6.214,72 КМ и трошкове горива и мазива у износу од 10.930,27 КМ, што је за 2.144,99 КМ више од планираних трошкова.

Савез за бољу будућност БиХ планирао је трошкове осталих закупнина у износу од 3.000,00 КМ, а у 2021. години наведене трошкове је остварио у износу од 6.965,70 КМ, што је за 3.965,70 КМ више у односу на средства планирана Програмом утрошка средстава.

Савез за бољу будућност БиХ је трошкове рекламе и пропаганде планирао у износу од 17.000,00 КМ, а остварио их је у износу од 26.252,97 КМ, што је за 9.252,97 КМ више у односу на план.

Странка је трошкове књиговодствених услуга исказала у износу већем за 669,24 КМ у односу на планирани износ. Програмом утрошка средстава за 2021. годину, трошкови књиговодствених услуга планирани су у износу од 14.040,00 КМ, а странка их је, у обрасцима годишњег финансијског извјештаја, исказала у износу од 14.709,24 КМ.

Планиране трошкове услуга странка је прекорачила за 6.607,91 КМ. У Програму утрошка средстава трошкови услуга планирани су у износу од 3.000,00 КМ, а остварени су у износу од 9.607,91 КМ.

Савез за бољу будућност БиХ је трошкове репрезентације планирао у износу од 20.000,00 КМ. У Обрасцу 4.1 годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину странка је трошкове репрезентације исказала у износу од 32.896,46 КМ, што је за 12.896,46 КМ више у односу на планирана средства.

Савез за бољу будућност БиХ је у Програму утрошка средстава планирао трошкове бруто плата запослених у износу од 183.216,00 КМ, а у Обрасцу 4.1 годишњег финансијског извјештаја ове трошкове је исказао у износу од 200.918,68 КМ, односно више за 17.702,68 КМ од планираних.

Планиране трошкове пореза и других обавеза странка је прекорачила за 146,78 КМ. Странка је остварила трошкове пореза и других обавеза у износу од 1.146,78 КМ, а планирала их је у износу од 1.000,00 КМ.

Савез за бољу будућност БиХ је планирао трошкове закупнине возила у износу од 14.040,00 КМ, а остварио их је у износу од 20.475,00 КМ, што је за 6.435,00 КМ више од планираних трошкова.

- (2) Централа странке је у току 2021. године исплатила трошкове дневница у иностранству у износу од 14.370,00 КМ, путне трошкове у иностранству у износу од 3.751,46 КМ и услуге ноћења у износу од 12.993,56 КМ.

Увидом у путне налоге који су издати Едису Рамовићу, установљено је да је наведено лице више пута у току 2021. године путовало у Црну Гору (Тиват) и Хрватску (Загреб), те да су му по том основу исплаћене дневнице у износима од 100,00 КМ до 800,00 КМ. Такође, увидом у путне налоге је установљено да је као сврха путовања наведено обављање службеног посла, а на појединим рачунима за смјештај је као корисник смјештаја наведен је назив странке, а не лице које је упућено на службени пут.

На основу наведеног, није било могуће утврдити у коју сврху су коришћена финансијска средства странке, односно да ли су средства странке утрошена искључиво за остваривање циљева политичке странке.

- б) Савез за бољу будућност БиХ је прекршио одредбе члана 6. став (5) Закона о финансирању политичких странака.

Увидом у пословне књиге и контролом извода с трансакционих рачуна странке, установљено је да је физичко лице Фахрудин Радончић више пута у току године уплатио средства на рачун странке и то: дана 19. 1. 2021. године донацију у износу од 10.000,00 КМ, дана 26. 1. 2021. године донацију у износу од 5.000,00 КМ и дана 21. 12. 2021. године чланарину у износу од 2.500,00 КМ. Укупан износ уплаћених средстава од физичког лица Фахрудина Радончића, предсједника странке, у току 2021. године износио је 17.500,00 КМ.

Како је укупан износ средстава, укључујући и чланарину, које је члан политичке странке у току једне календарске године уплатио на рачун политичке странке већи за 2.500,00 КМ од законом дозвољеног износа, Савез за бољу будућност БиХ је прекршио одредбе члана 6. став (5) Закона о финансирању политичких странака.

- ц) Савез за бољу будућност БиХ прекршио је одредбе члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу прегледа финансијског извјештаја, установљено је да је Савез за бољу будућност БиХ примио прилог у износу од 15.000,00 КМ од правног лица које је склопило уговоре о јавним набавкама роба с органима извршне власти на свим нивоима у Босни и Херцеговини, а чија је вриједност већа од 10.000,00 КМ, чиме је прекршио одредбе члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Странка је у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину исказала неновчану донацију правног лица *Robot general trading co д. о. о.* Сарајево у износу од 15.000,00 КМ. Наведено правно лице је дана 14. 4. 2021. године донијело одлуку о отпису дуга Савезу за бољу будућност БиХ у износу од 15.000,00 КМ, на основу које је странка у пословним књигама искњижила обавезу према овом правном лицу и исказала приход од неновчане донације.

Увидом у податке које су доставили Општина Братунац и Служба за заједничке послове институција БиХ, правно лице *Robot general trading co д. о. о.* Сарајево је током 2021. године имало склопљен Уговор с Општином Братунац о набавци и испоруци средстава за хигијену и намирница за бифе Општинске управе Братунац и набавци намирница за потребе организовања пријема, манифестација и сл. укупне вриједности од 18.029,10 КМ

и Оквирни споразум о набавци воћа и поврћа са Службом за заједничке послове институција БиХ у вриједности од 240.798,09 КМ.

д) Прегледом финансијског извјештаја, установљено је да Савез за бољу будућност БиХ није у пословним књигама водио правилне и потпуне евиденције о готовом новцу, приходима, расходима и обавезама те обрасце годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину није попунио у складу с одредбама Правилника, чиме је прекршио одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Савез за бољу будућност БиХ није у Обрасцу 2 (*Преглед промета свих трансакционих рачуна политичке странке*) исказао тачне податке о својим трансакционим рачунима, чиме је прекршио одредбе члана 11. Правилника.

Наиме, Савез за бољу будућност БиХ је у Обрасцу 2 промет остварен путем трансакционог рачуна број 1027080000035947 код Унион банке д. д. Сарајево исказао као промет трансакционог рачуна број 1020500000113197 код Унион банке д. д. Сарајево који је угашен 10. 1. 2017. године. Такође, странка је промет остварен путем трансакционог рачуна број 5520251477796263 код Адико банке а. д. Бања Лука исказала као промет трансакционог рачуна број 1321002023258212 код НЛБ банке д. д. Сарајево.

- Странка је у годишњем финансијском извјештају пријавила трансакциони рачун број 1020500000113197 код Унион банке д. д. Сарајево, за који је установљено да је угашен 10. 1. 2017. године. За наведени рачун странка је исказала почетно стање у износу од 292,95 КМ, укупан промет улаза у износу 5.900,00 КМ, укупан промет излаза у износу 5.578,50 КМ и стање на дан 31. 12. 2021. године у износу од 614,45 КМ, што су подаци који одговарају промету по трансакционом рачуну број 1027080000035947 код Унион банке д. д. Сарајево.

- Савез за бољу будућност БиХ је у годишњем финансијском извјештају два пута пријавио трансакциони рачун број 1321002023258212 код НЛБ банке д. д. Сарајево с два различита промета. Контролом извода с трансакционог рачуна број 5520251477796263 код Адико банке, које је странка доставила, установљено је слjedeће: почетно стање у износу од 30,00 КМ, укупан промет излаза у износу од 30,00 КМ и салдо на дан 31. 12. 2021. године у износу од 0,00 КМ, што одговара промету који је странка исказала као један од промета по трансакционом рачуну број 1321002023258212 код НЛБ банке д. д. Сарајево.

(2) На основу обављеног прегледа, установљено је да странка у Обрасцима 3 (*Извори финансирања*) и 3-а (*Прилози физичких лица*) није навела тачне податке о уплаћеним чланаринама и прилозима физичких лица, чиме је прекршила одредбе чланова 13. и 14. Правилника.

Савез за бољу будућност БиХ је у годишњем финансијском извјештају исказао чланарину у износу од 22.591,84 КМ и приходе од донација у износу од 25.997,00 КМ. Контролом извода с трансакционих рачуна и достављене документације, установљено је да је странка примила чланарину у износу од 22.027,84 КМ и приходе од донација у износу од 26.561,00 КМ.

Прегледом финансијског извјештаја и извода с трансакционих рачуна, установљено је слjedeће:

1. Странка је у Обрасцу 3-а исказала да је примила донацију физичког лица Кенана Алијагића у износу од 680,00 КМ, за коју је издала потврду о уплати донације. Контролом извода с трансакционог рачуна, установљено је да је Кенан Алијагић на име чланарине уплатио износ од 168,00 КМ, а на име донације износ од 1.112,00 КМ.
2. Странка је у Обрасцу 3-а исказала да је примила донацију физичког лица Рифата Чабрића у износу од 1.120,00 КМ, за коју је издала потврду о уплати донације. Контролом извода с трансакционог рачуна, установљено је да је Рифат Чабрић уплатио на име чланарине износ од 24,00 КМ, а на име донације износ од 1.280,00 КМ.
3. Странка је у Обрасцу 3-а исказала да је примила донацију физичког лица Фарука Ћупине у износу од 28,00 КМ, за коју је издала потврду о уплати донације. Контролом извода с трансакционог рачуна, установљено је да је Фарук Ћупина на рачун странке уплатио 308,00 КМ чланарине, а да у току 2021. године није дао донацију Савезу за бољу будућност БиХ.

Такође, контролом издатих потврда о примљеним прилозима физичких лица, установљено је да странка у потврдама није навела тачне податке о донаторима или није навела све потребне податке о донаторима (број личне карте и адреса), односно податке о износима уплаћених прилога, чиме је прекршила одредбе члана 6. Правилника.

Увидом у издате потврде, установљено је да у потврдама о уплатама донација за 13 донатора-физичких лица недостају подаци о броју личне карте и/или адреси донатора, док је за наведена три лица у потврдама исказан погрешан износ прилога.

- (3) Савез за бољу будућност БиХ у Обрасцу 3-е (*Неновчане донације и рачуни које странка није имала обавезу да плати*) годишњег финансијског извјештаја није исказао тачан износ примљених неновчаних донација, чиме је прекршио одредбе чланова 13. и 18. Правилника.

Прегледом пословних књига и Обрасца 3-е годишњег финансијског извјештаја, установљено је да је странка као неновчану донацију исказала приход по основу коришћења пословног простора без накнаде у Високом у износу од 1.008,00 КМ. Увидом у Уговор о закупу пословног простора којим право располагања има Град Високо, број 03-1-19-118/20 од 16. 7. 2020. године, установљено је да је пословни простор дат странци у закуп и то уз мјесечну накнаду од 158,42 КМ.

На основу наведеног напријед, установљено је да политичка странка није остварила приходе по основу коришћења пословног простора без накнаде у Високом у износу од 1.008,00 КМ, чиме је приходе од неновчаних донација исказала у већем износу за 1.008,00 КМ у односу на остварене.

- (4) У Обрасцу 3-ф (*Приходи из буџета*) странка није правилно исказала приходе из буџета кантона и општина, чиме је прекршила одредбе члана 19. Правилника.

- Савез за бољу будућност БиХ је у годишњем финансијском извјештају исказао приходе из буџета Кантона Сарајево у износу од 65.729,55 КМ и Зеничко-добојског кантона у износу од 42.680,23 КМ.

Увидом у изводе с трансакционог рачуна, установљено је да је странка из буџета Кантона Сарајево у 2021. години примила средства у износу од 71.862,89 КМ, док

је из буџета Зеничко-добојског кантона примила средства у износу од 36.546,89 КМ.

- Странка је у Обрасцу 3-ф годишњег финансијског извјештаја исказала приходе из буџета Општине Нови Град у износу од 1.562,49 КМ, буџета Општине Нови Град Сарајево у износу од 1.333,32 КМ и буџета Општине Ново Сарајево у износу од 7.296,34 КМ.

Контролом извода с трансакционог рачуна, установљено је да Савез за бољу будућност БиХ из буџета Општине Нови Град у току 2021. године није примио финансијска средства, док је из буџета Општине Нови Град Сарајево примио средства у износу од 3.333,32 КМ. Странка је из буџета Општине Ново Сарајево примила средства у износу од 6.858,84КМ.

- (5) Савез за бољу будућност БиХ је у годишњем финансијском извјештају исказао остале приходе у износу од 1.662,15 КМ.

Увидом у достављену документацију и пословне књиге, установљено је да остали приходи износе 65,10 КМ, а односе се на отпис дупло књиженог рачуна из ранијих година у износу 65,00 КМ и отписа ситних салда у износу од 0,10 КМ.

Према изјави књиговође, странка је, у годишњем финансијском извјештају, као остали приход исказала корекцију књиженог предрачуна добављача *Мурикс* д. о. о. у износу од 1.597,05 КМ, а коју је извршила у пословним књигама у 2020. години и исказала у годишњем финансијском извјештају у 2020. години.

Савез за бољу будућност је у годишњем финансијском извјештају исказао остале приходе у већем износу за 1.597,05 КМ од стварних, чиме је прекршио одребе члана 13. Правилника.

- (6) Увидом у уговоре о закупу пословних простора, установљено је да странка у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају није исказала све трошкове закупа пословних простора које су користили општински и градски одбори: Бреза, Ново Сарајево, Нови Град Сарајево, Завидовићи, Кључ, Тузла, Живинице, Вогошћа и Високо, чиме је прекршила одредбе чланова 21. и 22. Правилника.

- Савез за бољу будућност БиХ исказао је трошкове закупа пословног простора у Брези у износу од 39,29 КМ. Увидом у податке и Уговор о закупу пословних просторија од 8. 7. 2020. године установљено је да мјесечни закуп износи 39,29 КМ, односно трошак закупа за 2021. годину износи 157,16 КМ, што је за 117,87 КМ више од износа који је странка исказала у годишњем финансијском извјештају.

- Странка је исказала трошкове закупа за пословни простор који је користио организациони одбор у Општини Ново Сарајево у износу од 1.908,00 КМ. Према подацима које је доставила Општина Ново Сарајево, установљено је да је мјесечни закуп износио 173,95 КМ, односно трошкови закупа за 2021. годину износили су 2.087,40 КМ, што је за 179,40 КМ више од исказаног износа.

- Савез за бољу будућност БиХ исказао је трошкове закупа пословног простора у Општини Нови Град Сарајево у износу од 561,60 КМ. Увидом у Уговор о закупу пословног простора од 1. 11. 2021. године, установљено је да је мјесечни закуп износио 351,00 КМ, односно да су трошкови закупа за 2021. годину износили 702,00 КМ.

- Према подацима које је доставио Град Завидовићи, установљено је да је закуп пословног простора који је странка користила у Завидовићима износио 230,00 КМ мјесечно, тј. 2.760,00 КМ годишње. Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупа за пословни простор у Завидовићима у износу од 2.744,40 КМ.
 - Странка није исказала трошкове закупа пословног простора који је користила у Кључу у износу од 300,00 КМ.
 - Странка је исказала трошкове закупа пословног простора који користи Градски одбор Тузла за 23,08 КМ мање од стварних трошкова. Увидом у допис Града Тузле установљено је да Савез за бољу будућност БиХ користи пословни простор у Тузли, површине 179,61 m², уз мјесечни закуп од 210,14 КМ, што износи 2.311,54 КМ годишње. У годишњем финансијском извјештају странка је исказала трошкове закупа пословног простора у Тузли у износу од 2.288,46 КМ.
 - Увидом у достављене податке Града Живиница, установљено је да трошкови закупа пословног простора износе 51,76 КМ мјесечно, односно за 2021. годину 517,60 КМ, а које странка није исказала у годишњем финансијском извјештају и није евидентирала у пословним књигама.
 - Савез за бољу будућност БиХ је трошкове закупа пословног простора у Вогошћи исказао у износу од 117,00 КМ, што је за 1.287,00 КМ мање од уговорене цијене закупа. Увидом у Уговор о закупу, установљено је да годишњи закуп пословног простора у Вогошћи износи 1.404,00 КМ.
 - У годишњем финансијском извјештају Савез за бољу будућност БиХ је исказао трошкове закупа у Високом у износу од 1.008,00 КМ, што је за 893,04 КМ мање од уговореног износа закупа. Увидом у пословне књиге и Уговор о закупу с Градом Високо, установљено је да је мјесечни закуп пословног простора износио 158,42 КМ, односно да је годишњи закуп износио 1.901,04 КМ.
- (7) Политичка странка није водила потпуне и правовремене евиденције о расходима, што за резултат има погрешно исказане расходе у годишњем финансијском извјештају, чиме су прекршене одредбе чланова 21, 22. и 23. Правилника.

У поступку прегледа годишњег финансијског извјештаја установљено је да је странка у пословним књигама за 2021. годину евидентирала рачун из 2016. године, а да није евидентирала све расходе настале у току 2021. године, што указује на то да дио расхода странка није евидентирала у моменту настанка.

- Прегледом финансијског извјештаја и пословних књига, установљено је да је Савез за бољу будућност БиХ у пословним књигама евидентирао укупне трошкове у износу од 654.756,35 КМ, док је у годишњем финансијском извјештају трошкове исказао у износу од 653.863,31 КМ.

Контролом трошкова странке, установљено је да странка у годишњем финансијском извјештају није пријавила дио трошкова закупа пословног простора у Високом у износу од 893,04 КМ.

- Савез за бољу будућност БиХ је у годишњем извјештају и пословним књигама, због погрешних евиденција, исказао мање трошкове за износ од 12.600,00 КМ.

Савез за бољу будућност БиХ је у пословним књигама на конту 128133 – *Потраживања за таксе ЦИК* евидентирао почетно стање у износу од 18.500,00 КМ, што је износ који је странка уплатила по основу таксе за учешће на Локалним изборима у 2020. години. У 2021. години Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је извршила повраћај средстава од таксе на рачун странке у износу од 5.900,00 КМ. Странка је за овај износ умањила потраживање и на дан 31. 12. 2021. године на конту 128133 – *Потраживања за таксе ЦИК* исказала стање у износу од 12.600,00 КМ.

Странка је требала затворити потраживање и у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају исказати трошак по основу таксе, новчане казне и сл. у износу од 12.600,00 КМ.

- Увидом у пословне књиге, установљено је да је странка у оквиру расхода из претходних година евидентирала трошкове горива у износу од 874,00 КМ по рачуну добављача „Карамујић“ д. о. о. Горњи Рахић, Брчко дистрикт, број 5812/16 од 17. 10. 2016. године, а који се односи на набавку дизел горива у количини од 493,79 литара.

Поред наведеног, истичемо да странка на конту 128120 – *Потраживања за дате авансе* на дан 31. 12. 2021. године исказује салдо у износу од 57.884,27 КМ, што упућује на то да није вршила усаглашавање својих обавеза с добављачима, односно да трошкови нису евидентирани у пословним књигама у периоду у којем су настали.

(8) Савез за бољу будућност БиХ није у годишњем финансијском извјештају евидентирао и у пословним књигама правилно исказао обавезе према добављачима на дан 31. 12. 2021. године, чиме је прекршио одредбе члана 24. Правилника.

- Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала обавезе према Граду Високо у износу од 792,10 КМ, а према подацима које је доставио Град Високо обавезе странке износе 2.696,54 КМ.
- Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала обавезе према добављачу Град Тузла, Служба за економски развој у износу од 325,94 КМ. Увидом у Извод отворених ставки добављача, Град Тузла са стањем на дан 31. 12. 2021. године, који је странка овјерила, установљено је да странка има преплату у износу од 212,89 КМ.
- Увидом у податке које је доставио Град Живинице, установљено је да Град Живинице од Савеза за бољу будућност БиХ по основу закупа пословног простора потражује средства у износу од 67,68 КМ, док странка, у својим пословним књигама и годишњем финансијском извјештају, нема евидентираних обавеза према овом добављачу.

(9) Прегледом финансијске документације политичке странке, установљено је да рачуни добављача, који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима, нису овјерени потписом овлашћеног лица за књижење и плаћање.

Наиме, установљено је да рачуни добављача „Даани“ д. о. о. Сарајево, број 38/21 од 27. 12. 2021. године у износу од 2.550,00 КМ, добављача „Традиција“ д. о. о. Вишеград, број 55/21 од 12. 11. 2021. године у износу од 3.276,00 КМ и добављача „ИЦ Штампарија Мостар“ д. о. о. Мостар, број 21-360-001221 од 12. 11. 2021. године у износу од 2.836,55 КМ, на основу којих је Савез за бољу будућност БиХ

евидентирао и платио трошкове репрезентације, нису овјерени за књижење и нису потписани од стране лица које је робу преузело.

(10) Контролом благајне Централне и одбора странке у Брчко дистрикту БиХ, установљено је да благајнички извјештаји нису вођени у складу с прописима о благајничком пословању те да поједине исплате нису вршене на основу валидне документације.

- Централна странка је у току 2021. године исплатила трошкове дневница у иностранству у износу од 14.370,00 КМ, путне трошкове у иностранству у износу од 3.751,46 КМ и услуге ноћења у износу од 12.993,56 КМ, као што је наведено у налазу а) став (2).

Увидом у извршене исплате дневница и путних трошкова, установљено је да су они исплаћени на основу путних налога који су издати Едису Рамовићу, Јасмину Кучуковићу, Мустафи Алихоџи и Адису Алићу. Према подацима из путних налога, наведена лица су више пута у току 2021. године путовала у Црну Гору (Тиват) и Хрватску (Загреб) те су им по том основу исплаћене дневнице у износу од 100,00 КМ до 800,00 КМ.

Такође, увидом у путне налоге, установљено је да је на налозима као сврха путовања наведено обављање службеног посла, а на појединим рачунима за смјештај је као корисник смјештаја наведен назив политичке странке, а не лице које је упућено на службени пут.

На основу наведеног није могло бити установљено у коју сврху су коришћена финансијска средства странке, односно да ли су средства странке утрошена искључиво за остваривање циљева политичке странке.

- У годишњем финансијском извјештају странка је исказала промет благајне у Брчко дистрикту БиХ: почетно стање износи 908,09 КМ, укупан промет улаза износи 6.000,00 КМ, укупан промет излаза износи 1.684,16 КМ и стање на дан 31. 12. 2021. године износи 5.223,93 КМ.

Контролом извода с трансакционог рачуна, установљено је да је одбор странке у Брчко дистрикту БиХ у току 2021. године више пута подизао средства с трансакционог рачуна у укупном износу од 6.000,00 КМ, а која нису била потребна за неометано текуће готовинско пословање, те је поступио супротно Уредби о условима и начину плаћања готовим новцем.

Подизање готовине с трансакционог рачуна и њен полог на благајну врши се у случају када у благајни недостају готовинска средства за текуће потребе странке.

- Контролом благајне, установљено је да је странка из благајне Брчко дистрикта платила угоститељске услуге по основу слједећих рачуна: парагон блок број 380489 од 16. 6. 2021. године добављача Трговинска радња „Боба“ Брчко у износу од 460,00 КМ, и рачуна број 38195 од 23. 12. 2021. године добављача „Тофита“ с. п. вл. Рикановић Ненад, Брчко, у износу од 461,50 КМ.

Готовинским плаћањем извршених услуга у износу већем од 200,00 КМ, Савез за бољу будућност БиХ је поступио супротно одредбама Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем.

Поред наведеног, истичемо да налози исплате из благајне нису потписани од стране благајника и лица које је новац примило.

4. САВЕЗ МЛАДИХ СНАГА (Код 2325)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Савез младих снага се финансирао из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	26.664,59	100,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	26.664,59	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	26.664,59	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Савез младих снага прекршио одредбе члана 4. став (1), члана 8. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (4) и став (5) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Савез младих снага је средства у износу од 36.745,24 КМ утрошио без Програма утрошка средстава. Такође је установљено да више од половине средстава, која су политичкој странци уплаћена из буџета, нису утрошена за остваривање страначких циљева, чиме су прекршене одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.
- (1) У складу с одредбама из члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка је обавезна сачинити Програм утрошка средстава за сваку календарску годину, те у складу с њим да средства користи искључиво за остваривање циљева установљених својим програмом и статутом.

Обавјештењем број 03-07-6-606-1/21 од 15. 3. 2021. године за подношење годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину, од политичке странке је затражено да достави Програм утрошка средстава за 2021. годину. Политичка странка није поступила по захтјеву Централне изборне комисије БиХ, односно није доставила Програм утрошка средстава за 2021. годину.

У току обављања прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, од политичке странке је актом број 03-07-6-511-5/22 од 19. 8. 2022. године затражено да уз додатну финансијску документацију достави и Програм утрошка средстава за 2021. годину.

Након наведеног захтјева, Савез младих снага је 2. 12. 2022. године доставио документ на којем су наведени: датум 7. 11. 2021. године и назив „План прихода и утрошка средстава за 2021. годину, ребаланс – измјена и допуна“.

С обзиром на то да политичка странка није доставила План утрошка средстава за 2021. годину, документ који је сачињен 7. 11. 2021. године није узет у разматрање па је

установљено да је Савез младих снага средства у износу од 36.745,24 КМ утрошио без Програма утрошка средстава.

(2) Прегледом финансијског извјештаја политичке странке и друге финансијске документације, установљено је да више од половине средстава, која су политичкој странци уплаћена из буџета, није утрошено за остваривање страначких циљева.

- У финансијском извјештају је политичка странка пријавила хуманитарне расходе у износу од 13.605,74 КМ, док је у пословним књигама исти трошак евидентирала као услуге одржавања опреме.

Према евиденцијама из пословних књига странка је за наведени трошак исплатила средства правном лицу *Penny Plus d. o. o.* Сарајево, чија је дјелатност продаја грађевинског материјала, металне робе, боја и стакла средства, у износу од 9.684,29 КМ.

Правном лицу *Bau & Garten d. o. o.* Сарајево, чија је дјелатност трговина металном робом, бојама и стаклом, странка је исплатила средства у износу од 3.800,00 КМ.

Укупан износ средстава исплаћен је готовински, средствима из благајне странке.

- Трошкове превоза, у износу од 3.233,34 КМ, политичка странка је у пословним књигама и финансијском извјештају евидентирала на основу готовинских исплата за гориво. Странка нема властита возила, није издавала путне налоге и није водила евиденције ко је користио возила, када и у коју сврху.

- Политичка странка је за љекарске прегледе и набавку лијекова утрошила средства у износу од 1.994,04 КМ. Такође, странка није доставила евиденцију о корисницима наведених услуга.

(3) Савез младих снага је, поред плаћања трошкова за које је установљено да нису настали за остваривање страначких циљева, дао новчане позајмице Угоститељској радњи „Пуцан“ из Сарајева у износу од 2.200,00 КМ.

б) Савез младих снага је остварио приход у износу од 26.664,59 КМ из извора који је политичким странкама забрањен чланом 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

- Увидом у акт Општине Стари Град Сарајево, број 07-11-19-49/22 од 7. 3. 2022. године, који је достављен Централној изборној комисији БиХ, установљено је да из њеног буџета нису издвојена средства за финансирање политичке странке Савез младих снага. Општина Стари Град Сарајево је у поменутом акту навела да су средства, у износу од 14.879,00 КМ, планирана и исплаћена политичкој странци Савез за Стари Град.

Међутим, увидом у изводе с трансакционог рачуна политичке странке Савез младих снага, те њене пословне књиге и финансијски извјештај, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, установљено је да су средства, која су планирана и издвојена за политичку странку Савез за Стари Град, исплаћена Савезу младих снага.

- Из буџета Града Сарајева политичкој странци Савез младих снага су исплаћена средства у износу од 11.785,59 КМ. Град Сарајево је у свом акту, број 06-11-1180-1/2022 од 15. 2. 2022. године, који је достављен Централној изборној комисији БиХ, навео да су средства у износу од 14.385,59 КМ, издвојена за политички субјекат Савез за Стари Град – Савез младих снага.

На основу броја трансакционих рачуна на које су уплаћена средства из буџета Града Сарајева, а који су наведени у претходно поменутом акту, установљено је да су

средства у износу од 11.785,59 КМ исплаћена политичкој странци Савез младих снага. Поменута средства политичка странка Савез младих снага је у пословним књигама и финансијском извјештају евидентирала као њен приход из буџета.

На основу наведеног, а имајући у виду чињеницу да политичка странка Савез младих снага није освојила мандате за наведене нивое власти, установљено је да су политичкој странци Савез младих снага исплаћена средства у износу од 26.664,59 КМ, која су из буџета издвојена за финансирање политичке странке Савез за Стари Град.

ц) Прегледом годишњег финансијског извјештаја, финансијске документације коју је политичка странка доставила на захтјев Централне изборне комисије БиХ те доказа из других извора, установљено је да политичка странка пословне књиге није водила у складу с рачуноводственим прописима, није успоставила потпуне и тачне евиденције о новчаним токовима, приходима, расходима и обавезама те годишњи финансијски извјештај није попунила у складу с одредбама Правилника.

(1) Савез младих снага у финансијском извјештају није пријавио трансакциони рачун број 1610000200530245.

У пословним књигама је путем овог рачуна евидентиран промет у износу од 35,00 КМ. Увидом у регистар трансакционих рачуна код Централне банке БиХ, установљено је да је рачун угашен 26. 10. 2021. године.

Иако је рачун угашен у току извјештајног периода, политичка странка је, у складу с одредбама из члана 11. Правилника, имала обавезу да га пријави у финансијском извјештају.

(2) Политичка странка није успоставила потпуне и правилне евиденције о својим приходима, расходима и обавезама.

1. Средства која су из буџета Општине Стари Град Сарајево и Град Сарајево исплаћена за финансирање друге политичке странке, Савез младих снага је, супротно одредбама члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака, у пословним књигама и финансијском извјештају евидентирао као свој приход из буџета у износу од 26.664,59 КМ.

2. У пословним књигама, политичка странка је евидентирала укупне трошкове у износу од 33.154,00 КМ, а у финансијском извјештају који је поднијела Централној изборној комисији БиХ пријавила је трошкове у износу од 36.745,24 КМ.

- Увидом у пословне књиге и финансијску документацију, установљено је да политичка странка није успоставила систем који би обезбиједио транспарентност утрошка средстава, нити је испоштовала прописе којима су уређени услови и начин плаћања готовим новцем.

Средства која су пристизала на трансакциони рачун, странка је одмах по њиховим уплатама подизала и преносила као пологе готовине у благајну.

На наведени начин странка је у пословним књигама и финансијском извјештају евидентирала промет благајне: почетно стање 42,56 КМ, уплате у благајну у износу од 38.150,00 КМ, исплате из благајне у износу од 34.079,29 КМ и стање средстава на благајни на дан 31. 12. 2021. године у износу од 4.113,27 КМ. Иако се ради о новчаницама у реалном облику, странка је њихове исплате и стање на благајни евидентирала у непостојећим апоенима.

На захтјев Централне изборне комисије БиХ политичка странка није доставила копију документације на основу које је извршила готовинска плаћања из благајне те евидентирала трошкове у пословним књигама и финансијском извјештају.

- Увидом у изводе с трансакционог рачуна и пословне књиге политичке странке, установљено је да су сви трошкови, супротно рачуноводственим прописима, евидентирани у моменту плаћања, а не у моменту када је странка извршила набавку добара или када јој је извршена услуга.
- Политичка странка није успоставила евиденције о добављачима, већ је трошкове евидентирала у моменту готовинских исплата из благајне. С обзиром на то да су у пословним књигама евидентирани само плаћени трошкови и без евидентирања добављача, није могуће утврдити у којем износу су трошкови остварени те да ли политичка странка има неизмирених обавеза.

3. У финансијском извјештају политичка странка није пријавила обавезе које је у пословним књигама евидентирала у износу од 543,84 КМ. Обавезе се односе на неплаћене порезе и доприносе обрачунате на додатна примања у ранијим годинама. Непријављивањем обавеза у финансијском извјештају, политичка странка је прекршила одредбе члана 24. Правилника.

(3) У сврху прегледа и контроле финансијског извјештаја, од политичке странке је затражено да уз додатну документацију достави копију документације на основу које је у финансијском извјештају евидентирала: хуманитарне расходе, трошкове превоза, трошкове рекламе и пропаганде и трошкове здравствених услуга.

Политичка странка је умјесто тражене документације доставила двије одлуке: Одлуку о коришћењу средства за хуманитарне сврхе, број 04-11/21 од 7. 11. 2021. године и Одлуку о коришћењу средстава за потребе превоза, број 19-1/22 од 11. 1. 2020. године. У одлукама је генерално наведено како се средства могу исплатити у хуманитарне сврхе и за трошкове превоза.

С обзиром на то да политичка странка није доставила документацију на основу које је извршила готовинске исплате из благајне у износу од 21.807,67 КМ за наведене трошкове, прекршила је одредбе члана 12. став (5) Закона о финансирању политичких странака.

5. СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА (Код 018)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Српска демократска странка се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	187.719,45	13,92
2.	Прилози физичких лица (3-а)	36.112,69	2,68
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	14.662,50	1,09
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	9.620,91	0,71
7.	Приходи из буџета (3-ф)	1.007.817,21	74,75
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	1.255.932,76	93,15
II	Остали приходи и друго	92.309,99	6,85
	Извори финансирања (I+II)	1.348.242,75	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Српска демократска странка прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 8. став (1) и став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

а) Српска демократска странка је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, јер није сачинила Програм утрошка средстава по врстама трошкова, односно на начин којим би се обезбиједила потпуна транспарентност планираног трошења средстава, као и да је финансијска средства у износу од 67.560,63 КМ утрошила мимо установљеног финансијског плана за 2021. годину.

Српска демократска странка је у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину исказала укупне трошкове у износу од 855.662,43 КМ. У Билансу успјеха Српске демократске странке за 2021. годину укупни расходи исказани су у износу од 937.663,00 КМ, што је за 82.000,57 КМ више од износа трошкова које је странка исказала у годишњем извјештају за 2021. годину.

Српска демократска странка је Финансијским планом за 2021. годину, који је доставила уз годишњи финансијски извјештај за 2020. годину, планирала укупне трошкове у износу од 991.000,00 КМ.

Анализом достављеног финансијског плана за 2021. годину, установљено је да га странка није сачинила по врстама трошкова, односно на начин којим би се обезбиједила потпуна транспарентност планираног трошења средстава, као и његово поређење с оствареним трошковима.

- Финансијским планом нису планирани трошкови услуга, трошкови ситног инвентара, трошкови превоза, остали нематеријални трошкови, трошкови непроизводних услуга, трошкови рекламе и пропаганде и трошкови осталих закупнина, а које је странка исказала у годишњем финансијском извјештају у укупном износу од 59.855,33 КМ.

Наиме, странка је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове услуга у износу од 9.828,71 КМ, трошкове ситног инвентара у износу од 4.195,85 КМ, трошкове превоза у износу од 400,00 КМ, остале нематеријалне трошкове у износу од 1.396,50 КМ, трошкове непроизводних услуга у износу од 8.116,73 КМ и трошкове рекламе и пропаганде у износу од 35.917,54 КМ.

- Српска демократска странка је планирала трошкове електричне енергије у износу од 30.000,00 КМ, а остварила их је у износу од 30.475,15 КМ, што је за 475,15 више од планираних средстава.

Исто тако, странка је планирала трошкове пореза на имовину и комуналне накнаде у износу од 10.000,00 КМ, а остварила их је у износу од 17.230,45 КМ, што је за 7.230,45 КМ више од планираног.

Напомињемо да је странка Централној изборној комисији Босне и Херцеговине доставила Ребаланс финансијског плана од дана 23. 12. 2021. године, којим је укупне трошкове планирала у износу од 948.000,00 КМ. С обзиром на то да је план донесен на крају године, када су већ познати остварени трошкови, Ребаланс финансијског плана за 2021. годину није узет у разматрање.

б) Српска демократска странка је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Политичка странка није у годишњем финансијском извјештају исказала прилог физичког лица Миодрага Бурдеља у износу од 200,00 КМ, који је ово физичко лице уплатило на трансакциони рачун странке дана 26. 4. 2021. године, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

У Обрасцу 3-а (*Прилози физичких лица*) годишњег финансијског извјештаја странка је исказала прилог Миодрага Бурдеља у износу од 1.234,00 КМ, док је контролом извода с трансакционих рачуна установљено је да је Миодраг Бурдељ уплатио прилоге у укупном износу од 1.434,00 КМ.

ц) Српска демократска странка је отписом обавеза остварила неновчане донације које су забрањене чланом 8. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Увидом у аналитичке картице добављача, установљено је да је Српска демократска странка у 2021. години извршила отпис обавеза из ранијих година према Општини Гацко у износу од 2.617,50 КМ КМ, чиме је остварила неновчану донацију која је чланом 8. став (1) тачка а) Закона о финансирању политичких странака забрањена политичким странкама.

(2) Странка је на основу Одлуке о отпису обавеза, број 02-54.1-02/22 од 17. 2. 2022. године, извршила отпис обавеза у износу од 65.670,17 КМ, а због истека законског рока за плаћање од три године. Српска демократска странка је отпис обавеза у годишњем финансијском извјештају исказала као остали приход.

- Прегледом достављене документације установљено је да је Српска демократска странка у 2021. години извршила отпис обавеза из ранијих година према Општини Нови Град у износу од 117,22 КМ и Општини Козарска Дубица у износу од 187,05 КМ, чиме је остварила неновчане донације у износу од 304,27 КМ које су чланом 8. став (1) тачка а) Закона о финансирању политичких странака забрањене политичким странкама.

- Српска демократска странка је у 2021. години из својих пословних књига искњижила обавезе према јавним установама: Јавна установа Средњошколски центар „Никола Тесла“ Котор Варош у износу од 500,00 КМ, Јавна установа „Петар Кочић“ Мркоњић Град у износу од 351,00 КМ, Јавна установа „Дом за старија лица“ Добој у износу од 1.275,00 КМ, Јавна установа „Дом културе“ Билећа у износу од 100,00 КМ, Јавна установа „Преслица“ Добој у износу од 2.565,12 КМ, те је остварила неновчане донације у износу од 4.791,12 КМ, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

- Странка је извршила отпис обавеза према правним лицима: „Електродистрибуција“ а. д. Пале у износу од 141,09 КМ, Рудник и термоелектрана „Угљевик“ у износу од 90,00 КМ, „Електро-Бијељина“ у износу од 212,51 КМ, „Електродистрибуција“ Источно Сарајево у износу од 77,36 КМ, чиме је остварила неновчане донације у износу од 520,96 КМ, те је прекршила одредбе члана 8. став (1) тачка ц) Закона о финансирању политичких странака.

- На основу обављеног прегледа финансијског извјештаја, установљено је да је Српска демократска странка остварила неновчану донацију по основу отписа обавеза према правним лицима „Телевизија КЗ“ д. о. о. Прњавор у износу од 4.750,00 КМ и „Полис“ д. о. о. Прњавор у износу од 400,00 КМ.

С обзиром на то да су правна лица „Телевизија КЗ“ д. о. о. Прњавор и „Полис“ д. о. о. Прњавор у току 2021. године имала закључене уговоре о јавној набавци с Градом Приједором, а „Телевизија КЗ“ д. о. о. Прњавор и с Градом Прњавором у износу већем од 10.000,00 КМ, странка је прекршила одредбе члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

д) Прегледом годишњег финансијског извјештаја и друге финансијске документације, установљено је да Српска демократска странка у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају није тачно и потпуно исказала салдо трансакционог рачуна, приходе, расходе и обавезе, није правилно извршила класификацију прихода и расхода и није обрасце годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину попунила у складу с Правилником, чиме је прекршила рачуноводствене прописе и одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Странка у Обрасцу 2 (*Преглед промета свих трансакционих рачуна*) није исказала тачне податке о салду на трансакционом рачуну број 5551000048261251 код Нове банке, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

Српска демократска странка је у годишњем финансијском извјештају исказала почетно стање трансакционог рачуна број 5551000048261251 код Нове банке у износу од 804,04 КМ, промет улаза у износу од 94.456,76 КМ, промет излаза у износу од 95.128,87 КМ и салдо на дан 31. 12. 2021. године у износу 131,93 КМ.

Контролом извода с трансакционог рачуна, установљено је да је почетни салдо износио 797,04 КМ, промет улаза 94.456,76 КМ, промет излаза 95.128,87 КМ и салдо на дан 31. 12. 2021. године је износио 124,93 КМ.

(2) Подаци о приходима, расходима и обавезама које је Српска демократска странка исказала у годишњем финансијском извјештају не одговарају износима прихода, расхода и обавеза који су исказани у пословним књигама странке и Завршном рачуну странке. Такође, Српска демократска странка није водила пословне књиге у складу с рачуноводственим правилима и прописима, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1).

- Странка је, у годишњем финансијском извјештају, укупне приходе исказала у износу од 1.348.242,75 КМ, док је у Билансу успјеха исказала укупне приходе у износу од 1.348.017 КМ. Прегледом извода с трансакционих рачуна и пословних књига, установљено је да су укупни приходи у 2021. години износили 1.348.002,72 КМ. Странка није у пословним књигама извршила закључна књижења на рачунима прихода.

- У годишњем финансијском извјештају странка је исказала укупне трошкове у износу од 855.662,43 КМ. Увидом у Биланс успјеха странке установљено је да је странка укупне трошкове исказала у износу од 937.487 КМ, док су у пословним књигама укупни трошкови евидентирани у износу од 937.663,15 КМ.

Прегледом пословних књига странке, установљено је да је странка у пословним књигама извршила пренос расхода у већем износу од евидентираних трошкова, чиме су на дан 31. 12. 2021. године на контима трошкова исказана салда на потражној страни, што је супротно рачуноводственим прописима.

- Странка је у Обрасцу 5 (*Обавезе*) годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину исказала укупне обавезе у износу од 274.928,52 КМ. У Билансу стања за

2021. годину, странка је исказала обавезе у износу од 299.931 КМ, а у пословним књигама 274.000,12 КМ.

(3) Српска демократска странка у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају није успоставила тачне, правилне и потпуне евиденције о приходима, чиме је прекршила одредбе чланова 13, 14, 18. и 19. Правилника.

- Српска демократска странка је приходе по основу отписаних обавеза према правним и физичким лицима у укупном износу од 68.521,15 КМ исказала као остале приходе у Обрасцу 3 финансијског извјештаја, чиме је прекршила одредбе чланова 13. и 18. Правилника.

Контролом је установљено да су наведени приходи настали по основу отписа обавеза које су настале прије три или више година.

Странка је неновчане донације по основу отписаних обавеза према правним и физичким лицима требала исказати у Обрасцу 3-е (*Неновчане донације и рачуни које странка није имала обавезу платити*) годишњег финансијског извјештаја.

- Српска демократска странка у годишњем финансијском извјештају није тачно исказала приходе од чланарине и прилоге физичких лица, чиме је прекршила одредбе чланова 13. и 14. Правилника.

Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала приходе од чланарине у износу од 187.719,45 КМ и прилоге физичких лица у износу од 36.112,00 КМ. Контролом извода с трансакционих рачуна, установљено је да су приходи од чланарине износили 187.849,31 КМ, а прилози физичких лица 36.312,69 КМ.

- Странка није исказала тачан износ прихода из буџета, те је прекршила одредбе чланова 13. и 19. Правилника.

Српска демократска странка је у годишњем финансијском извјештају исказала приходе из буџета у износу од 1.007.817,21 КМ, а контролом је установљено да приходи из буџета износе 1.007.247,32 КМ, тј. да су у финансијском извјештају приходи из буџета исказани у већем износу за 569,88 КМ од остварених.

Странка је исказала приход из буџета Општине Трново у износу од 289,08 КМ, Општине Нови Град у износу од 3.834,78 КМ, Општине Модрича у износу од 5.355,95 КМ, Општине Фоча у износу од 5.616,43 КМ и Општине Котор Варош у износу од 11.389,93 КМ.

Контролом извода с трансакционих рачуна и достављене документације установљено је да је приход из буџета Општине Трново износио 394,20 КМ, Општине Нови Град 3.734,78 КМ, Општине Модрича 4.780,95 КМ, Општине Фоча 7.118,67 КМ и Општине Котор Варош 9.887,69 КМ.

(4) Увидом у уговоре о закупу пословних простора, установљено је да Српска демократска странка, у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају, није исказала тачне податке о трошковима закупа пословних простора које је користила у Станарима, Хан Пијеску, Дервенти и Сребреници, чиме је прекршила одредбе чланова 21. и 22. Правилника.

- Српска демократска странка није тачно исказала трошкове закупа пословних простора које је, у току 2021. године, користила у општинама Станари, Хан Пијесак и Дервента.

Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупа пословних простора у Станарима у износу од 3.200,00 КМ и Хан Пијеску у износу од 1.500,00 КМ.

Увидом у уговоре о закупу пословног простора, које је странка доставила, установљено је да је трошак закупа пословног простора за 2021. годину у Станарима износио 3.000,00 КМ, а у Хан Пијеску 1.551,00 КМ.

- Српска демократска странка је пријавила трошкове закупа пословног простора у Дервенти у износу од 1.108,16 КМ.

Увидом у уговор о закупу пословног простора установљено је да трошкови закупа пословног простора у Дервенти износе 758,16 КМ.

Странка је у примједбама на прелиминарни извјештај навела да је као трошак закупа пословног простора исказан једнократни закуп сале по рачуну Јавне установе „Центар за културу“ Дервента, број 26/21 од 19. 7. 2021. године у износу од 350,00 КМ. Српска демократска странка је трошкове закупа сале у износу од 350,00 КМ требала исказати као трошкове осталих закупа.

- Српска демократска странка није у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају исказала трошкове по основу коришћења пословног простора у Сребреници, који су према подацима које је доставила Општина Сребреница, износили 92,40 КМ.

(5) Странка је у годишњем финансијском извјештају, а због погрешних евиденција, погрешно исказала податке о трошковима, чиме је прекршила одредбе чланова 21. и 22. Правилника.

- Странка је на конту 5355 – *Трошкови за проспекте, плакате и афише* евидентирала трошак по рачуну број 1943/20 од 28. 12. 2020. године добављача *Сотрех д. о. о.* Бања Лука у износу од 819,00 КМ за услуге штампања плаката странке.

С обзиром на то да се рачун односи на услуге које су извршене у 2020. години, странка је трошкове по овом рачуну требала евидентирати као расходе претходног периода.

- Српска демократска странка је средства од повраћаја таксе по основу учешћа на Локалним изборима у 2020. години исказала као расход на конту 5594 – *Такса пријаве за изборе* у негативном износу од 12.200,00 КМ, чиме је умањила укупне расходе.

Увидом у пословне књиге странке, установљено је да је странка на конту 2899 – *Остала активна временска разграничења* по почетном стању на дан 1. 1. 2021. године евидентирала 13.000,00 КМ по основу плаћене таксе за учешће на Локалним изборима, те да на дан 31. 12. 2021. године исказује исти салдо.

- Странка је уплатама у износу од 12.200,00 КМ требала затворити конто 2899 – *Остала активна временска разграничења*, а разлику од 800,00 КМ у пословним књигама евидентирати као трошак.

Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала расходе по основу утрошка воде у Братунцу у износу 33,48 КМ. У Примједбама на Прелиминарни

извјештај странка је изјавила да у својим пословним књигама нема евидентиране расходе по основу утрошка воде у Братунцу, што указује на то да странка није правилно пријавила расходе у годишњем финансијском извјештају.

- Српска демократска странка је на конту 5351 – *Трошкови за проспекте, плакате и афише* исказала трошак по предрачуну број 167 од 16. 11. 2021. године добављача „МакоПринт“ д. о. о. Бања Лука у износу од 212,94 КМ за *roll up* и услугу штампе плаката. Предрачун је документ на основу којег се врши плаћање, а не може бити књиговодствена исправа на основу које се признаје трошак у пословним књигама.

(6) Српска демократска странка је прекршила одредбе члана 24. Правилника.

Увидом у Образац 5 (*Обавезе*) годишњег финансијског извјештаја установљено је да је странка дио обавеза исказала у негативном износу, што није уобичајено, те да није исказала тачне податке о својим обавезама на дан 31. 12. 2021. године.

Исто тако, у поступку прегледа финансијског извјештаја, установљено је да Српска демократска странка није у пословним књигама правилно евидентирала обавезе према добављачима на дан 31. 12. 2021. године. Такође, установљено је да странка није извршила усаглашавање међусобних обавеза и потраживања с добављачима, што у завршници има погрешно евидентиране и исказане обавезе странке.

- Српска демократска странка је у годишњем финансијском извјештају исказала обавезу према Општини Гацко у негативном износу од 30,00 КМ.

Увидом у Извод отворених ставки Општине Гацко, који је странка потписала и овјерила, а који је доставила Општина, установљено је да Српска демократска странка према Општини Гацко има преплату у износу од 707,50 КМ. Странка је износ од 707,50 КМ евидентирала на конту 1510 – *Дати аванси другим лицима у РС*.

- Српска демократска странка је у годишњем финансијском извјештају исказала обавезе у негативном износу од 46.019,69 КМ од чега: обавезе за бруто лична примања -19.155,98 КМ, а обавезе према добављачима у укупном износу од - 26.863,71 КМ.

Наведено указује на то да странка нема правилне и тачне евиденције о својим обавезама.

Трошкови изборне кампање на пријевременим изборима за градоначелника Града Приједора

Српска демократска странка је у коалицији с Партијом демократског прогреса и Демократским народним савезом учествовала на пријевременим изборима за градоначелника Града Приједора.

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ, Српска демократска странка је у сврху изборне кампање на пријевременим изборима за градоначелника Града Приједора могла потрошити средства у износу од 8.639,90 КМ.

У годишњем финансијском извјештају, Српска демократска странка није пријавила трошкове изборне кампање.

6. НЕЗАВИСНА БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ЛИСТА (Код 2328)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Независна босанскохерцеговачка листа се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	520,00	0,32
2.	Прилози физичких лица (3-а)	5.190,00	3,16
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	3.902,64	2,38
7.	Приходи из буџета (3-ф)	141.673,36	86,32
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	151.286,40	92,18
II	Остали приходи и друго	12.837,28	7,82
	Извори финансирања (I+II)	164.123,68	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Независна босанскохерцеговачка листа прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 8. став (1) и став (4), члана 11. став (1) и став (2) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(а) Политичка странка је трошкове, које је у финансијском извјештају пријавила у износу од 127.460,41 КМ, остварила без Програма утрошка средстава, док за трошкове у износу од 7.001,28 КМ није установљено у коју сврху су средства утрошена.

(1) У складу с одредбама из члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка је обавезна да сачини Програм утрошка средстава за сваку календарску годину те да у складу с њим средства користи искључиво за остваривање циљева установљених својим програмом и статутом. Програм утрошка средстава политичка странка је обавезна да достави Централној изборној комисији БиХ до 31. 3. текуће године.

Од Независне босанскохерцеговачке листе је, обавјештењем број 03-07-6-606-1/21 од 15. 3. 2021. године за подношење годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину, затражено да достави Програм утрошка средстава за 2021. годину.

Политичка странка није поступила по наведеном захтјеву, односно није доставила Програм утрошка средстава.

Документ који је Независна босанскохерцеговачка листа Централној изборној комисији БиХ доставила 22. 9. 2022. године, у току контроле финансијског извјештаја, није узет у обзир, јер је политичка странка у потпуности преписала остварене режијско-административне трошкове из финансијског извјештаја те документ покушала представити као Програм утрошка средстава за 2021. годину.

(2) Независна босанскохерцеговачка листа је у пословним књигама и финансијском извјештају пријавила трошкове улагања у туђа средства у износу од 7.001,28 КМ. На рачуну правног лица „Неимари“ д. о. о. Сарајево, број 74/2021 од 4. 8. 2021. године, које је доставила политичка странка, у наведеном износу су фактурисани грађевинско-занатски и електрорадови у просторијама странке, док су у обрачуну изведених радова наведени: израда електроинсталација, рачунарске мреже и грађевински радови на глетовању и бојењу зидова. Извођач радова је потврдио да су радови изведени у објекту на адреси Обала Кулина Бана број 24/2.

С обзиром на то да је пословни простор на наведеној адреси у власништву Општине Стари Град Сарајево, Централна изборна комисија БиХ се обратила Општини са захтјевом да одговори да ли је Независна босанскохерцеговачка листа 2021. године извршила улагање у општински простор, које је политичка странка навела у свом финансијском извјештају.

Општина Стари Град Сарајево је у свом акту број 04-11-9338/23 од 15. 12. 2023. године навела да Општинска Служба за привреду нема информацију о изведеним радовима у вези с израдом електроинсталација, рачунарске мреже и грађевинских радова на глетовању и бојењу зидова у пословном простору у улици Обала Кулина Бана број 24/2, а који је у власништву Општине Стари Град Сарајево.

Такође, Општина је констатовала да Независна босанскохерцеговачка листа, закупопримац пословног простора у улици Обала Кулина Бана број 24/2, није Служби за привреду Општине Стари Град Сарајево поднијела захтјев за издавање сагласности за текуће одржавање.

На основу наведеног, није установљено у коју сврху и с којим циљем је Независна босанскохерцеговачка листа остварила трошак средстава у износу од 7.001,28 КМ.

(б) Политичка странка је прекршила одредбе члана 5. став (4) и члана 8. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака на сљедећи начин:

(1) Независна босанскохерцеговачка листа није успоставила евиденцију у пословним књигама, нити је у финансијском извјештају пријавила неновчане донације које је остварила коришћењем пословних простора у Општини Стари Град Сарајево и Општини Калесија.

-Политичка странка је за свој рад без плаћања закупнине користила пословни простор Општине Стари Град Сарајево, на адреси Обала Кулина бана 24. С обзиром на то да политичка странка није плаћала закупнину, остварила је неновчану донацију, о којој није успоставила евиденцију у пословним књигама, нити ју је пријавила у свом финансијском извјештају.

-Увидом у акт Општине Калесија број 02-04-1748/22 од 2. 8. 2022. године и Одлуку о начину и условима расподјеле пословних простора у стамбено-пословној згради „Стари МУП“ Калесија, стамбено-пословној згради „Зворничанка“ и пословној згради „Дом младих“ Калесија („Службени гласник Општине Калесија“, број 4/21 од 7. 5. 2021. године), установљено је да је Независна босанскохерцеговачка листа користила пословне просторије површине 27 m² у згради „Зворничанка“.

Општина Калесија је у свом акту навела да је закупнина за Независну босанскохерцеговачку листу плаћена у износу од 172,50 КМ, те да је на дан 31. 12. 2021. године остао дуг странке у износу од 27,00 КМ.

Контролом финансијске документације и пословних књига странке, установљено је да закупнину није платила Независна босанскохерцеговачка листа. С обзиром

на то да је обавезу политичке странке за закупнину измирило друго лице, странка је остварила неновчану донацију у износу од 172,50 КМ.

Политичка странка је, у складу с одредбама из члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака, била обавезна да у пословним књигама успостави евиденцију о наведеним донацијама и да их пријави у финансијском извјештају по тржишној вриједности.

- (2) Општина Калесија није навела лице које је платило закупнину коју је користила Независна босанскохерцеговачка листа, нити друге податке на основу којих би се утврдио идентитет донатора, па је донација коју је странка остварила у износу од 172,50 КМ забрањена у складу с одредбом из члана 8. став (1) тачка е) Закона о финансирању политичких странака.
- (3) Независна босанскохерцеговачка листа је остварила неновчане донације од правног лица које је с органом извршне власти имало склопљене уговоре о јавним набавкама, чија вриједност у једној календарској години прелази износ од 10.000,00 КМ.

- Политичка странка је 2021. године евидентирала у пословним књигама и пријавила у финансијском извјештају неновчану донацију правног лица *Tehnograd-company d. o. o.* Тузла у износу од 3.902,64 КМ, те навела да ју је остварила отписом дуговања према овом правном лицу.

Међутим, увидом у пословне књиге и финансијску документацију установљено је да је Независна босанскохерцеговачка листа остварила неновчану донацију од правног лица *Jata group d. o. o.* Сребреник.

Правно лице *Jata group d. o. o.* Сребреник је 19. 8. 2020. године донијело Одлуку о уплати новчане донације Независној босанскохерцеговачкој листи у износу од 2.902,64 КМ и Одлуку број 01-2111/20 од 1. 10. 2020. године о уплати новчане донације у износу од 1.000,00 КМ. Одлуку је правно лице *Jata group d. o. o.* Сребреник реализовало на начин да је измирило обавезе Независне босанскохерцеговачке листе према правном лицу *Tehnograd-company d. o. o.* Тузла у износу од 3.902,64 КМ.

- Правно лице *Jata group d. o. o.* Сребреник је у свом акту број 01-3151/23 од 21. 11. 2023. године, који је доставило Централној изборној комисији БиХ навело да је у складу с Одлуком о уплати неновчане донације, број 01-1636/20 од 6. 8. 2020. године Градском одбору Независне босанскохерцеговачке листе Тузла дало донацију у износу од 500,00 КМ. Донација је реализована уплатом средстава правном лицу *OFF-SET d. o. o.* Тузла у име Независне босанскохерцеговачке листе.

Политичка странка, супротно одредбама члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака, није успоставила евиденцију о наведеној донацији и није ју пријавила у финансијском извјештају

Увидом у акт Града Сребреника број 02-19-537/23 од 24. 11. 2023. године, установљено је да је правно лице *Jata group d. o. o.* Сребреник 2020. и 2021. године имало склопљене уговоре о јавним набавкама с Градом Сребреником. Уговори су 2020. године склопљени у износу од 3.209.504,27 КМ, а 2021. године у износу од 2.725.513,74 КМ.

Неновчане донације које је Независна босанскохерцеговачка листа остварила од правног лица *Jata group d. o. o.* Сребреник у износу од 4.402,64 КМ, у складу с

одредбом из члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака, представљају забрањен извор финансирања политичке странке.

(ц) Прегледом финансијског извјештаја, пословних књига и финансијске документације, установљено је да Независна босанскохерцеговачка листа није успоставила адекватне евиденције о новчаним токовима, евиденције о приходима, расходима и обавезама које су непотпуне и неблаговремене и финансијски извјештај није попуњен на начин како је Централна изборна комисија БиХ прописала Правилником, чиме су прекршене одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Политичка странка није успоставила адекватне евиденције о новчаним токовима у пословним књигама и финансијском извјештају.

- У финансијском извјештају политичка странка није пријавила девизни рачун број 1012722681, отворен код Привредне банке д. д. Сарајево,.

Иако је банка у свом акту, број 03-01-02-7569/22 од 13. 9. 2022. године навела да Независна босанскохерцеговачка листа у току 2021. године није остварила промет, странка је у складу с одредбама из члана 11. Правилника била обавезна да пријави рачун у финансијском извјештају који је поднијела Централној изборној комисији БиХ.

- Политичка странка је у финансијском извјештају пријавила промет благајне: почетно стање 216,15 КМ, уплате у благајну у износу од 5.676,41 КМ, исплате из благајне у износу од 3.854,27 КМ и стање средстава на благајни на дан 31. 12. 2021, године у износу од 2.038,29 КМ. Увидом у изводе с трансакционог рачуна установљене су уплате средстава у благајну, као благајнички максимум, у износу од 4.550,00 КМ.

Такође, у пословним књигама су установљене погрешне евиденције, којима су промет благајне и стање средстава на благајни неосновано приказани у већем износу за 1.126,41 КМ.

Поред наведеног, политичка странка је промет готовине путем благајне, као и средства на дан извјештајног периода, у пословним књигама и финансијском извјештају исказала у непостојећим новчаним апоенима.

(2) У пословним књигама, политичка странка није успоставила евиденције о приходима у складу с рачуноводственим прописима и одредбама члана 1, став (1) и члана 12, став (1) Закона о финансирању политичких странака. Такође, странка није правилно исказала приходе ни у финансијском извјештају који је поднијела Централној изборној комисији БиХ.

- Увидом у документацију о осталим приходима установљено је да је странка као остали приход, у износу од 12.500,00 КМ, пријавила укупан износ који је остварила продајом моторног возила. Истовремено, странка је у пословним књигама и финансијском извјештају исказала губитак од продаје моторног возила у износу од 11.592,57 КМ, што одговара књиговодственој вриједности возила у моменту продаје.

На основу наведеног, установљено је да је политичка странка остварила добитак од продаје моторног возила у износу од 907,43 КМ, а не приход од 12.500,00 КМ, како је евидентирала у пословним књигама и пријавила у финансијском извјештају.

- Повраћај таксе за овјеру за учешће на Локалним изборима 2020. године у износу од 3.800,00 КМ, који је извршен у складу с Одлуком Централне изборне комисије БиХ о

поврату уплаћеног износа таксе за овјеру, број 06-1-07-3-163/21 од 25. 2. 2021. године, политичка странка је евидентирала као приход из буџета Кантона Сарајево.

С обзиром на то да су политичкој странци враћена њена средства, те да уплата таксе није правилно евидентирана у пословним књигама 2020. године, странка није остварила приход из буџета, који је у финансијском извјештају пријавила у износу од 3.800,00 КМ. Наведени износ странка је требала евидентирати као остали приход.

- Траншу у износу од 2.560,00 КМ, коју је остварила из буџета Босанско-подрињског кантона, политичка странка је пријавила као приход из буџета Кантона Сарајево.
 - Политичка странка није евидентирала у пословним књигама, нити је пријавила у финансијском извјештају, неновчане донације остварене неплаћањем закупнина пословног простора у Општини Стари Град Сарајево и Општини Калесија, као што је наведено у налазу под б). Непријављивањем неновчаних донација странка је прекршила одредбе члана 13. и члана 18. Правилника.
 - Неновчане донације правног лица *Jata group d. o. o.* Сребреник у износу од 3.902,64 КМ, политичка странка је евидентирала као донацију правног лица *Tehnograd-company d. o. o.* Тузла у наведеном износу, а донацију у износу од 500,00 КМ уопште није пријавила у финансијском извјештају.
- (3) Евиденције о расходима политичка странка није успоставила благовремено и у складу с рачуноводственим прописима. У пословним књигама, странка је дио трошкова евидентирала у моменту плаћања, а не у моменту када је политичкој странци пружена услуга, па није могуће установити да ли је политичка странка остварила и друге трошкове осим оних које је пријавила у финансијском извјештају.
- Странка није евидентирала у пословним књигама и није пријавила у финансијском извјештају трошкове закупнине пословних простора, које су јој додијелиле Општина Стари Град Сарајево, Општина Калесија и Општина Вогошћа.
С обзиром на то да су друге политичке странке, које су користиле пословни простор у Општини Стари Град Сарајево, у својим финансијским извјештајима пријавиле закупнину у износу од 391,14 КМ, да се закључити да је и Независна босанскохерцеговачка листа остварила трошак у истом износу.
 - Према подацима из акта Општине Калесија, број 02-04-1748/22 од 2. 8. 2022. године, закупнина пословног простора који је користила Независна босанскохерцеговачка листа износила је 199,50 КМ.
 - Општина Вогошћа је у свом акту број 03-36-Сл./22 од 10. 8. 2022. године навела да је Независна босанскохерцеговачка листа током 2021. године користила пословни простор површине 18 m², који се налази у Управној згради „Јасмин Исановић-Жути“, те да цијена закупа износи 11,7 КМ/m². У складу с наведеним, цијена мјесечног закупа је износила 210,60 КМ, па је закупнина за 2021. годину износила 2.527,20 КМ.
 - Трошак закупнине пословног простора који је политичкој странци додијелила Општина Илиџа у пословним књигама и финансијском извјештају странке евидентиран је у износу од 187,90 КМ, иако је према уговору о закупу трошак износио 366,48 КМ.
 - Политичка странка је у пословним књигама и финансијском извјештају евидентирала губитак од продаје моторног возила у износу од 11.592,57 КМ, иако је продајом остварила добитак у износу од 907,43 КМ, као што је претходно објашњено у ставу (2).

- (4) Политичка странка није успоставила потпуне евиденције о својим обавезама.
- У пословним књигама и финансијском извјештају странка није евидентирала обавезе према Општини Вогошћа у износу од 2.527,20 КМ и Општини Калесија у износу од 27,00 КМ по основу неплаћених закупнина за 2021. годину.
 - С обзиром на то да је Независна босанскохерцеговачка листа дио трошкова евидентирала у моменту њиховог плаћања, а не у моменту када је странци пружена услуга, те да је прегледом финансијског извјештаја установљено да странка није евидентирала дио трошкова, није могуће установити да ли је на дан 31. 12. 2021. године имала и друге обавезе, осим оних које је пријавила у финансијском извјештају.
- (5) Увидом у потврде о примљеним донацијама од физичких лица, установљено је да оне нису издате у складу с одредбама из члана 6. став (1) Правилника.
- Потврде не садрже број личног документа донатора, нити адресу и мјесто пребивалишта донатора.
- (6) Увидом у финансијску документацију политичке странке и књиговодствене исправе, установљени су недостаци код дијела рачуна добављача који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима.
- На основу рачуна за репрезентацију, који су у процесу прегледа финансијског извјештаја узети као узорак, није могуће установити количину и цијену пружених угоститељских услуга.
На рачуну правног лица „Еуропа“ д. о. о. Сарајево, Хотел „Холидеј“, број 2021/1-80-216-502 од 19. 7. 2021. године, на износ од 2.098,00 КМ, политичкој странци је фактурисано пиће у количини 1 по цијени од 98,00 КМ и храна у количини 1 по цијени од 2.000,00 КМ.
На рачуну истог правног лица, број 2021/1-80-216-1587 од 18. 11. 2021. године, на износ од 1.336,50 КМ, политичкој странци је фактурисано пиће у количини 1 по цијени од 86,50 КМ и храна у количини 1 по цијени од 1.250,00 КМ.
 - Рачун правног лица „Неимари“ д. о. о. Сарајево, број 74/2021 од 4. 8. 2021. године који је странци испостављен за изведене грађевинско-занатске и електрорадове у износу од 7.001,28 КМ није потписан од стране Независне босанскохерцеговачке листе као инвеститора, нити постоји други документ који би потврдио да су изведени радови који су фактурисани и које је политичка странка платила.
 - Едукациони центар „Барбадос“ д. о. о. Сарајево, Пословна јединица „Интернет клуб“ Вогошћа је политичкој странци фактурисао обраду и штампу летака у вриједности од 1.007,00 КМ. Рачун није потписао испоручилац материјала, нити је политичка странка потврдила његов пријем.
- Поред наведеног, установљено је да рачуни нису овјерени за плаћање и књижење у пословне књиге странке, што потврђује чињеницу да политичка странка није успоставила систем контрола књиговодствених исправа у складу с рачуноводственим прописима.
- (7) Увидом у рачуне за књиговодствене услуге које је политичкој странци испоставила Агенција „Агенс“ Сарајево, власница Нермина Јусић, у износу од 14.040,00 КМ, установљено је да политичка странка нема успостављене интерне контроле, а што је прописано одредбом члана 11. став (2) Закона о финансирању политичких странака.

Иако је власница Агенције „Агенс“ Сарајево лице овлашћено за подношење финансијског извјештаја Независне боснскохерцеговачке листе за 2021. годину, рачун за књиговодствене услуге, број 2021-312 од 30. 7. 2021. године на износ од 8.190,00 КМ и рачун број 2021-537 од 29. 12. 2021. године на износ од 5.850,00 КМ, које је испоставила Нермина Јусић, нису контролисани од стране друге овлашћеног лица у политичкој странци, нити су одобрени за плаћање и књижење у пословним књигама политичке странке.

7. СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ (Код 090)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Странка демократске акције се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	53.903,96	1,46
2.	Прилози физичких лица (3-а)	399.531,73	10,80
3.	Прилози правних лица (3-б)	11.450,00	0,31
4.	Приходи од имовине (3-ц)	57.561,09	1,56
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	61.060,02	1,65
7.	Приходи из буџета (3-ф)	3.068.235,39	82,91
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	3.651.742,19	98,68
II	Остали приходи и друго	48.871,69	1,32
	Извори финансирања (I+II)	3.700.613,88	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Странка демократске акције прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 6. став (2), члана 8. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Политичка странка је трошкове у износу од 3.091.903,24 КМ остварила без Програма утрошка средстава, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

У складу с одредбама из члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка је обавезна сачинити Програм утрошка средстава за сваку календарску годину, те у складу с њим средства користити искључиво за остваривање циљева установљених својим програмом и статутом. Програм утрошка средства политичка странка је обавезна доставити Централној изборној комисији БиХ.

У складу с наведеним, од Странке демократске акције је, обавјештењем број 03-07-6-606-1/21 од 15. 3. 2021. године за подношење годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину, затражено да достави Програм утрошка средстава за 2021. годину.

Политичка странка није поступила по захтјеву Централне изборне комисије БиХ, односно није доставила Програм утрошка средстава. Такође, Странка демократске акције Програм утрошка средстава није доставила ни након рока датог у наведеном акту.

С обзиром на то да политичка странка Програм утрошка средства није доставила нити по обавјештењу Централне изборне комисије БиХ, нити током 2021. године, сматра се да је трошкове остварила без Програма утрошка средстава.

б) Увидом у финансијску документацију Странке демократске акције, установљено је да су прилози физичких лица у износу од 295.397,66 КМ и прилози правних лица у износу од 11.450,00 КМ уплаћени на трансакционе рачуне нижих организационих дијелова, а не на рачун Централне странке. У складу с одредбама члана 6. став (2) Закона о финансирању политичких странака, добровољни прилози у новцу уплаћују се на трансакциони рачун Централне политичке странке.

ц) Странка демократске акције је прекршила одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака на начин:

(1) Политичка странка је у свом финансијском извјештају пријавила неновчану донацију Града Сребреника у износу од 840,00 КМ те навела да ју је остварила коришћењем простора у власништву Града, без плаћања закупнине.

Град Сребреник је Централној изборној комисији БиХ доставио акт број 07-1373/2023 од 24. 11. 2023. године, у којем наводи да Град нема пословне просторе у свом власништву те према њиховим сазнањима пословни простор који је користила Странка демократске акције је у периоду од 1992. до 1995. године био у власништву Основне школе „Братство јединство“ Сребреник, а касније је прешао у власништво Министарства образовања Тузланског кантона.

С обзиром на то да се, у складу с одредбом из члана 8. став (1) тачка а) Закона о финансирању политичких странака, забрањује органима управе државе БиХ, ентитета, кантона, Брчко дистрикта БиХ те градским и општинским органима да финансирају политичке странке, Странка демократске акције је коришћењем пословног простора у власништву Министарства образовања Тузланског кантона остварила забрањен прилог.

(2) Странка је у финансијском извјештају пријавила неновчане донације Општине Бреза и Града Ливно, које је остварила коришћењем општинског, односно градског пословног простора без накнаде.

- У свом финансијском извјештају политичка странка је по наведеном основу пријавила неновчану донацију Општине Бреза, у износу од 725,16 КМ. Општина Бреза је својим актом број 04/1-10-19-3624/2023 од 24. 11. 2023. године обавијестила Централну изборну комисију БиХ да није додијелила пословне просторије у свом власништву Странци демократске акције на коришћење.

- Странка демократске акције је пријавила неновчану донацију у износу од 3.000,00 КМ, по основу нефактурисане закупнине пословног простора у власништву Града Ливна. Град Ливно је доставио акт број 07-19-2380/22 од 28. 11. 2023. године у којем наводи да Странци демократске акције није додијелио простор на коришћење, нити постоји закупни однос између Града Ливна и организационог дијела Странке демократске акције.

Политичка странка је у финансијском извјештају исказала трошкове закупнине, као и друге трошкове који указују на чињеницу да је користила пословне просторе у Брези и Ливну.

С обзиром на то да је Странка демократске акције користила пословне просторе без накнаде, а који јој нису додијељени у складу с одлукама надлежних органа, прекршила је одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

д) Прегледом финансијског извјештаја, пословних књига и финансијске документације, установљено је да политичка странка није успоставила потпуне евиденције о новчаним токовима, приходима, расходима и обавезама, годишњи финансијски извјештај није попунила на начин како је Централна изборна комисија БиХ прописала Правилником, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Политичка странка није пријавила у финансијском извјештају трансакциони рачун и благајну ОО СДА Усора, код КО СДА Херцеговачко-неретванског кантона уписала је непостојећи број трансакционог рачуна, док је код ОО СДА Приједор погрешно уписала број рачуна.

- Странка је код КО СДА Херцеговачко-неретванског кантона пријавила трансакциони рачун број 3389002202047644 са сљедећим прометом: почетно стање на дан 1. 1. 2021. године у износу од 4.446,92 КМ, уплате у износу од 92.689,55 КМ, исплате с рачуна у износу од 87.701,02 КМ и стање на дан 31. 12. 2021. године у износу од 9.435,45 КМ. Након што је Странка демократске акције доставила изводе с трансакционог рачуна овог организационог дијела странке, установљено је да је поменути промет остварен путем трансакционог рачуна број 3387302220083909.

- Код ОО СДА Приједор у финансијском извјештају је пријављен трансакциони рачун број 5510370001276464. Према подацима из Јединственог регистра трансакционих рачуна Централне банке Босне и Херцеговине, трансакциони рачун овог организационог дијела странке је 5510370001275464.

- Увидом у изводе с трансакционог рачуна ОО СДА Усора, број 3387202213844680, установљено је да је политичка странка остварила сљедећи промет: почетно стање 18,49 КМ, уплате из буџета Општине Усора у износу од 849,23 КМ и исплате с рачуна у износу од 867,73 КМ. Рачун је угашен 16. 11. 2021. године.

С рачуна ОО СДА Усора извршене су готовинске исплате средства, као благајнички максимум, у износу од 800,00 КМ. У финансијском извјештају Странка демократске акције није пријавила благајну овог организационог дијела странке.

(2) Странка демократске акције није успоставила правилну евиденцију о дијелу неновчаних донација, дијелу прихода из буџета и прихода од имовине.

1. Политичка странка је у финансијском извјештају пријавила неновчане донације Општине Кладањ у износу од 180,00 КМ, Града Завидовића у износу од 4.200,00 КМ, Општине Бреза у износу од 725,16 и Града Ливна у износу од 3.000,00 КМ, те навела да их је остварила коришћењем пословних простора који су јој додијељени на коришћење без накнаде.

- Општина Кладањ је у свом акту број 02-04-1867/22 од 2. 8. 2022. године навела да није издавала пословне просторе политичким странкама. Такође, политичка странка у пословним књигама и финансијском извјештају није евидентирала трошкове

електричне енергије нити друге трошкове који би указивали на коришћење пословног простора.

- Град Завидовићи је у свом акту број 01-04-4/23-АП-112 од 24. 11. 2023. године навео да Странка демократске акције ОО Завидовићи користи властите канцеларије у Улици др Пинкаса Бандта бр. 10 у приземљу зграде „Стара општина“, које су уписане у посједовни лист политичке странке 22. 5. 1999. године.
 - Општина Брежа је у свом акту број 04/1-10-19-3624/2023 од 24. 11. 2023. године навела да Странци демократске акције није додијелила пословни простор на коришење.
 - Град Ливно је у акту број 07-19-2380/22 од 28. 11. 2023. године навео да политичке странке нису 2021. године користиле просторе у власништву Града Ливна.
2. Политичка странка је евидентирала у пословним књигама и пријавила у финансијском извјештају приход од имовине у износу од 57.561,09 КМ.
Увидом у структуру прихода установљено је да је добитак од продаје сталних средстава у износу од 8.732,46 КМ странка пријавила као приход од имовине на Обрасцу 3-ц финансијског извјештаја. На Обрасцу 3-ц исказује се приход од имовине од које странка остварује приход, док је имовина у њеном власништву.
 3. Странка демократске акције је пријавила приход из буџета Града Мостара у износу од 92.430,84 КМ. Град Мостар је доставио акт број 05/1-11-2557/22-1 од 30. 11. 2023. године у којем наводи да су Странци демократске акције 2021. године уплаћена средства у износу од 96.526.34 КМ.
 4. Политичка странка у Обрасцу 3-б (*Прилози правних лица*) није навела сједиште правних лица – донатора странке. Такође, политичка странка ни у Обрасцу 3-ц (*Приходи од имовине у власништву политичке странке*) није навела сједиште правних лица корисника имовине у власништву.
У складу с важећим прописима, сједиште је саставни дио назива сваког правог лица.
- (3) Странка демократске акције није успоставила благовремене и адекватне евиденције о дијелу расхода те их у финансијском извјештају није исказала у складу с одредбама чланова 21, 22. и 23. Правилника.
1. У финансијском извјештају политичка странка је исказала расходе претходних година у износу од 56.524,08 КМ. Ови трошкови указују на чињеницу да политичка странка дио трошкова није евидентирала у моменту када је извршила набавку добара и услуга, што је супротно рачуноводственим прописима и одредбама члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.
 2. Политичка странка није правилно исказала дио трошкова закупнине пословних простора.
 - У финансијском извјештају пријављени су трошкови закупнине пословног простора у Завидовићима у износу од 4.200,00 КМ, иако Странка демократске акције у овом граду има простор у власништву, као што је наведено у налазу под тачком (2).
 - Странка није пријавила закупнину пословног простора у Граду Тузли. Овај град је доставио акт број 04-19-12390/22 од 1. 8. 2022. године, у којем се наводи да је Градски одбор СДА Тузла у Улици Патриотске лиге број 18 користио пословни простор

површине 105.77 m² и заједничке просторије површине 48.76 m² уз мјесечну закупнину од 15227 КМ. Обавеза плаћања закупнине тече од 9. 8. 2021. године.

У акту се такође наводи да су сви закупци пословних простора, укључујући и политичке странке, у складу с Одлуком о привременом ослобађању плаћања закупнине за пословне просторе које Град Тузла издаје („Службени гласник Града Тузле“, бр. 5/21) за период од 1. 5. 2021. до 31. 10. 2021. године били ослобођени плаћања закупнине.

- Код КО СДА Херцеговачко-неретванског кантона и ГО СДА Мостар нису исказани трошкови закупнине.
- У финансијском извјештају политичка странка је трошкове у износу од 84.111,85 КМ класификовала на начин да није могуће установити у коју сврху су они настали. Странка је евидентирала трошкове услуга у износу од 46.381,49 КМ, трошкове осталог материјала у износу од 26.824,67 КМ и остале расходе у износу од 10.905,69 КМ. Оваква класификација трошкова не обезбјеђује транспарентност утрошка средстава, односно није могуће установити која врста услуга је пружена, који материјал је странка набавила и у коју сврху га је утрошила.

(4) Странка демократске акције у пословним књигама није успоставила тачне и благовремене евиденције о својим обавезама на дан 31. 12. 2021. године, чиме је прекршила рачуноводствене прописе. У финансијском извјештају, на Обрасцу 5 (*Обавезе политичке странке*), обавезе нису пријављене у складу с одредбама члана 24. Правилника.

1. У пословним књигама странка је евидентирала обавезе према добављачима у износу од 767.351,06 КМ, а у финансијском извјештају их је исказала у износу од 773.351,06 КМ.
 2. Политичка странка је у финансијском извјештају навела да су њене обавезе у износу од 1.234.823,23 КМ настале у периоду од 10. 12. 2021. године до 31. 12. 2021. године. Такође, странка је навела обавезе према правним лицима која су брисана из судског регистра и обавезе које према конфирмацијама добављача не постоје, или су мање од износа обавеза које је странка пријавила у свом финансијском извјештају.
- Политичка странка је на дан 31. 12. 2021. године исказала обавезу према правном лицу „Бемуст“ д. о. о. Сарајево у износу од 37.573,36 КМ те навела да је она настала 10. 12. 2021. године. Међутим, увидом у финансијске извјештаје Странке демократске акције из ранијег периода, као и раније ревизорске извјештаје, установљено је да је странка поменути обавезу пријавила и у извјештају 2016. године, с датумом њеног настанка 10. 12. 2016. године. Против правног лица „Бемуст“ д. о. о. Сарајево покренут је стечајни поступак код Општинског суда у Сарајеву 20. 10. 2016. године, након чега је ово правно лице брисано из судског регистра.
 - Странка демократске акције је на дан 31. 12. 2021. године исказала обавезу према правном лицу „ТП Маркети“ у износу од 56.351,42 КМ те навела да је она настала 10. 12. 2021. године, иако је увидом у финансијске извјештаје Странке демократске акције из ранијег периода и извјештаје ревизије, установљено да је странка поменути обавезу, у истом износу пријавила и 2016. године, с датумом њеног настанка 10. 12. 2016. године. Такође, увидом у регистар правних лица, установљено је да наведено правно лице не постоји у регистру.

- У годишњем финансијском извјештају странка је на дан 31. 12. 2021. године исказала своје обавезе према правном лицу „Центротранс“ у износу од 21.800,00 КМ, наводећи да је настала 10. 12. 2021. године. Увидом у финансијске извјештаје странке из ранијег периода, установљено је да је ова обавеза настала 2016. године.
- Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала обавезу према правном лицу „Гријање“ д. о. о. Зеница у износу од 17.157,66 КМ и навела да је обавеза настала 10. 12. 2021. године. Исту обавезу политичка странка је исказала и у свом извјештају за 2018. годину.
- За обавезу према правном лицу „Босниа – хотели и ресторани“ д. о. о. Сарајево, у износу од 8.792,50 КМ, странка је навела да је настала 10. 12. 2021. године. Увидом у извјештај ревизије финансијског извјештаја за 2020. годину, установљено је да је Странка демократске акције ову обавезу пријавила у извјештају за 2017. годину, с датумом њеног настанка 10. 12. 2017. године.
- Странка је исказала обавезу према правном лицу „Вализон“ у износу од 6.435,00 КМ те навела да је она настала 10. 12. 2021. године. Увидом у извјештај ревизије финансијског извјештаја за 2020. годину, установљено је да је странка обавезу према овом правном лицу, у истом износу, пријавила и 2018. године, с датумом њеног настанка 10. 12. 2018. године.
- Странка демократске акције је у пословним књигама и финансијском извјештају исказала обавезе према Граду Мостару у износу од 117.224,08 КМ. Иако је наведена обавеза настала књижењем трошкова закупнине пословног простора у периоду од 2009. до 2014. године, странка је као датум настанка обавезе навела дан 10. 12. 2021. године.

Увидом у Анекс уговора о закупу пословних просторија број 05/2-25-1360/09 од 14. 4. 2022. године, установљено је да је дуг Странке демократске акције на дан 31. 12. 2021. године према Граду Мостару износио 33.474,58 КМ и чинили су га неплаћена закупнина у износу од 13.960,80 КМ и ПДВ на закупнину у износу од 19.513,78 КМ. Додатно, Град Мостар је Анексом уговора о закупу признао Странци демократске акције улагања за санацију и уређење пословног простора у износу од 39.489,50 КМ. Град Мостар и Странка демократске акције су истовремено договорили да се улагања странке у простор пребијају закупнином, а да странка дуг по основу ПДВ-а измири у 24 мјесечне рате у износима по 813,07 КМ.

Ревизијом финансијских извјештаја Странке демократске акције за 2020. годину установљено је да је странка у пословним књигама у периоду од 1. 1. 2009. до 31. 12. 2014. године евидентирала трошкове и обавезе према Граду Мостару, по основу закупнине у износима од 1.551,20 КМ увећаним за 263,70 КМ по основу ПДВ-а, што је укупно износило 1.814,90 КМ мјесечно.

У претходно поменутом анексу уговора о закупу пословних просторија, који су 14. 4. 2022. године, потписали градоначелник Града Мостара и Странка демократске акције, наведено је да је политичка странка била обавезна да све вријеме закупног односа плаћа само мјесечни износ ПДВ-а установљен у члану 4. став (2) Уговора о закупу пословних просторија број 05/2-25-1360/09 од 19. 1. 2009. године. Овим је купац, односно политичка странка, била ослобођена плаћања основицекупа од почетка закупног односа до 31. 5. 2019. године, односно до дана трајања закупног односа установљеног у Уговору о споразумном раскиду уговора о закупу пословних просторија број 05/2-25-85452/19 од 27. 5. 2019. године.

- Политичка странка је у пословним књигама и финансијском извјештају исказала обавезе према Служби за заједничке послове органа и тијела Федерације Босне и Херцеговине у износу од 42.266,18 КМ, по основу камата на закупнину пословног простора, који је Странка демократске акције користила до 2011. године.
На захтјев Централне изборне комисије БиХ, Служба за заједничке послове органа и тијела Федерације Босне и Херцеговине доставила је акт број 02-11-5257/23 од 21. 12. 2023. године у којем наводи да је салдо потраживања од Странке демократске акције на дан 31. 12. 2021. године 0,00 КМ.
3. Странка демократске акције је у финансијском извјештају навела да су обавезе за бруто плате у износу од 266.058,80 КМ и обавезе по основу уговора о дјелу у износу од 131.245,68 КМ настале 10. 12. 2021. године.
Ревизијом финансијског извјештаја Странке демократске акције за 2020. годину, установљено је да су у питању неизмирене обавезе за порез и доприносе на исплаћене плате запосленима и уговоре о дјелу у ранијим годинама, па је политичкој странци, без квалификовања мишљења, скренута пажња да је изложена високом ризику од додатних трошкова камата и трошкова принудне наплате од стране порезних органа.

Трошкови изборне кампање на пријевременим изборима за начелника општина Травник и Фоча

Странка демократске акције учествовала је на пријевременим изборима за начелника Општине Травник и начелника Општине Фоча (ФБиХ), који су одржани 2021. године.
Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ, Странка демократске акције је у сврху изборне кампање за пријевремене изборе за начелника Општине Травник могла да потроши средства у износу од 14.295,30 КМ и начелника Општине Фоча у износу од 481,50 КМ, што укупно износи 14.776,80 КМ.
Политичка странка је у финансијском извјештају пријавила трошкове изборне кампање за пријевремене изборе за начелника Општине Травник у износу од 4.782,42 КМ.

8. ДЕМОКРАТСКИ НАРОДНИ САВЕЗ (Код 0461)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Демократски народни савез се финансирао из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	3.730,00	0,47
2.	Прилози физичких лица (3-а)	10.150,00	1,27
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	1.800,00	0,22
7.	Приходи из буџета (3-ф)	781.386,50	97,66
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	797.066,50	99,62
II	Остали приходи и друго	3.004,79	0,38
	Извори финансирања (I+II)	800.071,29	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљен је да је Демократски народни савез прекршио одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 8. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака и члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

а) Демократски народни савез План прихода и расхода за 2021. годину није сачинио на начин којим обезбјеђује транспарентност утрошених средстава, као и његово поређење с оствареним трошковима, док је финансијска средства у износу од 105.337,00 КМ утрошио мимо установљеног Плана прихода и расхода за 2021. годину, чиме је прекршио одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Политичка странка је у годишњем финансијском извјештају исказала укупне трошкове у износу од 752.930,05 КМ.

У Плану прихода и расхода за 2021. годину, странка је планирала укупне трошкове у износу од 830.000,00 КМ.

Политичка странка План прихода и расхода за 2021. годину није сачинила на начин којим обезбјеђује транспарентност утрошених средстава, као и његово поређење с оствареним трошковима, односно он није аналитичан. У Плану прихода и расхода странка није навела трошкове по врстама, већ их је навела паушално, као нпр. трошкове транспорта, телекомуникација и интернета у једном износу од 32.500,00 КМ.

Увидом у План прихода и расхода за 2021. годину, Служба за ревизију је установила да је политичка странка прекорачила планиране трошкове у укупном износу од 105.337,00 КМ, и то: материјалне трошкове (режијски трошкови и материјал за одржавање) у износу од 8.602,33 КМ, трошкове закупнине пословних простора у износу од 16.414,54 КМ, трошкове услуге одржавања опреме и простора у износу од 5.895,92 КМ, трошкове осигурања и накнаде банкама у износу од 13,50 КМ, трошкове такси, штампе и осталих нематеријалних трошкова у износу од 5.486,85 КМ, трошкове плата и накнада за рад и услуге у износу од 40.541,81 КМ, трошкове пореза у износу од 84,08 КМ, трошкове правних, рачуноводствених и осталих услуга у износу од 19.424,89 КМ и трошкове транспорта, телекомуникација и интернета у износу од 8.873,08 КМ.

б) Демократски народни савез није пријавио неновчану донацију, чиме је прекршио одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Према доступним подацима из екстерних извора, установљено је да је странка у сврху предизборне кампање за пријевремене изборе за градоначелника Града Приједора, који су одржани 12. 12. 2021. године, користила плакат и банер с називом кандидата.

Увидом у пословне књиге странке и достављене рачуне, није установљено да су евидентирани трошкови плаката и банера који су коришћени за потребе изборне кампање, нити су плаћени.

С обзиром на то да није платила плакат и банер, странка је остварила неновчану донацију коју је имала обавезу да пријави у финансијском извјештају.

Чињеница да нема података о донатору који је извршио плаћање поменутог изборног материјала упућује на то да је странка примила анонимну донацију, што је забрањено одредбом члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

ц) Демократски народни савез није водио пословне књиге у складу с рачуноводственим прописима, није водио правилне и потпуне евиденције о својим потраживањима,

приходима, расходима и обавезама те обрасце годишњег финансијског извјештаја није попунио у складу с Правилником, чиме је прекршио одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Демократски народни савез није у пословним књигама на конту прихода, односно расхода евидентирао приходе по основу неновчане донације у износу од 1.800,00 КМ те расходе у истом износу, чиме подаци о укупним приходима и расходима исказани у годишњем финансијском извјештају не одговарају подацима из Биланса успјеха за 2021. годину и пословним књигама.

Странка је у Билансу успјеха за 2021. годину исказала приходе у укупном износу од 798.271 КМ, а расходе у укупном износу од 751.130 КМ, док су у годишњем финансијском извјештају исказани приходи у укупном износу од 800.071,29 КМ, а расходи у укупном износу од 752.930,05 КМ.

(2) Демократски народни савез је у годишњем финансијском извјештају неправилно исказао податке о приходима из буџета, чиме је прекршио одредбе члана 19. Правилника.

Странка је у Обрасцу 3-ф (*Приходи из буџета*) исказала приходе из буџета Општине Источно Ново Сарајево у износу од 6.336,00 КМ. Увидом у изводе с трансакционог рачуна број 5620990000110783 код НЛБ банке а. д., установљено је да су странци уплаћена средства из буџета Града Источног Сарајева у том износу, а не из буџета Општине Источно Ново Сарајево.

(3) Демократски народни савез није у годишњем финансијском извјештају исказао неновчану донацију у виду бесплатног плаката и банера, чиме је прекршио одредбе члана 13. и члана 19. Правилника.

(4) Демократски народни савез у пословним књигама није успоставио потпуне и тачне евиденције о својим расходима и обавезама те их у финансијском извјештају није пријавио у складу с одредбама чланова 21, 22, 23. и 24. Правилника.

- Увидом у фактуру добављача Новинска агенција Републике Српске „СРНА“ а. д. Бијељина број 1003/18 и пословне књиге странке, установљено је да је обавеза у износу од 292,50 КМ по предметној фактури настала у 2018. години, а коју је странка платила и прокњижила као трошак у 2021. години. Политичка странка је обавезна трошкове евидентирати у моменту настанка обавезе, а не у моменту плаћања обавезе.
- Политичка странка трошкове закупа пословних простора није евидентирала у моменту настанка обавезе, што за резултат има погрешно исказане расходе и обавезе у годишњем финансијском извјештају и пословним књигама странке.

Такође, подаци које је странка исказала у годишњем финансијском извјештају не одговарају подацима из уговора о закупу пословних простора, нити подацима из пословних књига.

У годишњем финансијском извјештају Демократски народни савез исказао је трошкове пословних простора у укупном износу од 190.980,54 КМ.

Према подацима из уговора о закупу пословних простора у 2021. години, које је доставила странка, установљено је да су трошкови закупа пословних простора у 2021. години износили укупно 186.283,04 КМ.

1. У годишњем финансијском извјештају и пословним књигама, политичка странка је евидентирала трошкове закупа пословног простора у Гацку у мањем износу за 117,00 КМ у односу на стварне.
2. Странка је у Обрасцу 4.1 годишњег финансијског извјештаја погрешно исказала трошкове закупнине пословног простора у Модричи. Увидом у Уговор о закупу пословног простора број 01-У12/20 од 29. 12. 2020. године, установљено је да је странка имала обавезу да за коришћење пословног простора у Модричи мјесечно плаћа 350,00 КМ, тј. за период од 1. 1. до 31. 12. 2021. године износ од 4.200,00 КМ. Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупнине пословног простора у износу од 4.375,50 КМ, од чега се 175,50 КМ односи на трошак закупа сале Српског културног центра Модрича.

Такође, странка је у годишњем финансијском извјештају трошкове закупа сале Дома културе Рудо у укупном износу од 400,00 КМ исказала као трошкове закупнине пословних простора.

Странка је трошкове закупа сала требала исказати у оквиру осталих закупнина.

3. Странка је погрешно исказала трошкове закупнине пословног простора у Рогатици. Увидом у Уговор о закупу пословног простора с физичким лицем Томиславом Батинићем, установљено је да је странка имала обавезу да за коришћење пословног простора у Рогатици за период од 1. 1. 2021. до 31. 12. 2021. године плати износ од 4.800,00 КМ. Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупнине пословног простора у износу од 4.872,00 КМ, с обзиром на то да је у наведену врсту трошка укључила и трошкове закупа Општине Рогатице из 2020. године у износу од 72,00 КМ.
4. Странка је у Обрасцу 4.1 годишњег финансијског извјештаја исказала трошкове закупнине пословног простора у Зворнику у износу од 15.645,75 КМ, што је за 672,75 КМ више од стварних.
5. Политичка странка је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупнине пословног простора у Калиновику у износу од 200,00 КМ. Увидом у пословне књиге за 2021. годину установљено је да је странка евидентирала трошкове закупнине из 2020. године, тј. евидентирала је трошкове у моменту плаћања.

С обзиром на то да странка није евидентирала све трошкове закупа пословних простора, тако ни обавезе према закуподавцима нису евидентирани у пословним књигама и исказане у годишњем финансијском извјештају.

- Политичка странка није у пословним књигама евидентирала трошкове таксе у износу од 4.200,00 КМ. Наиме, странка је у пословним књигама на конту 226802 – *Дате таксе за учешће на изборима* по почетном стању исказала потраживање у износу од 13.400,00 КМ. У току 2021. године извршен је повраћај таксе у износу од 9.200,00 КМ, те је преостали износ у износу од 4.200,00 КМ странка требала прокњижити на конту трошкова те затворити потраживање. Странка је на овај начин трошкове исказала у мањем износу у односу на остварене, односно неосновано је исказала потраживања.
- Подаци о трошковима пропаганде које је странка исказала у Обрасцу 4.2 (*Трошкови пропаганде*) за Градски одбор Приједор нису правилно исказани.

Странка је у Обрасцу 4.2 исказала трошкове пропаганде за Градски одбор Приједор у износу од 421,10 КМ, од чега се 210,50 КМ односи на трошкове рекламе по рачуну из јануара 2021. године.

С друге стране, странка је учествовала на пријевременим изборима за градоначелника Града Приједора који су одржани 12. 12. 2021. године, те је према достављеним рачунима остварила трошкове изборне кампање у износу од 12.458,60 КМ. Овај износ није коначан, јер странка у пословним књигама није исказала трошкове плаката и банера који су коришћени за потребе изборне кампање.

Поред наведеног, Демократски народни савез је у годишњем финансијском извјештају исказао трошкове пропаганде у укупном износу од 46.353,42 КМ, а њих је у пословним књигама и Билансу успјеха исказао у износу од 46.283,42 КМ, чиме су трошкови пропаганде исказани у већем износу за 70,00 КМ од остварених.

- Увидом у достављену финансијску документацију странке о трошковима пропаганде, установљени су недостаци код дијела рачуна добављача који представљају књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима. Установљено је да рачуни нису овјерени за књижење и плаћање.

Увидом у рачуне правних лица: СТР Графички атеље „ГРАФИТ“ Приједор, број 41-10/21 од 29. 10. 2021. године, „БЛМОЈГРАД Игор Пожгај“ с. п. Бања Лука, број 005/21 од 15. 9. 2021. године, „АЛО Медиа Систем“ д. о. о. Бања Лука, број ИФ-00007-1-21 од 31. 12. 2021. године, „Телевизија К3“ д. о. о. Прњавор, број 1/424 од 7. 12. 2021. године, „Милмакс“ д. о. о. Козарска Дубица, број ИФ0005 од 4. 3. 2021. године, „Рекламе Дарко“ Трн-Лакташи, број 44/02/21 од 9. 2. 2021. године, „ММ Принт“ Челинац, број 02/10/21 од 19. 10. 2021. године и број 01/04/21 од 1. 4. 2021. године, „Традиција“ д. о. о. Вишеград, број 50/21 од 29. 9. 2021. године, „Маниа“ д. о. о. Бања Лука, број 43/2021 од 3. 3. 2021. године и број 03/2021 од 15. 1. 2021. године, Фото видео „Флеш“ Градишка, број 32/2021 од 5. 11. 2021. године и 36/2021 од 1. 12. 2021. године, Штампарија *Design*, Челинац, број 52-11/2021 од 22. 11. 2021. године и број 03-11/21 од 3. 11. 2021. године, ЈП „Дервентски лист и радио Дервента“ д. о. о., број 22/2021 од 4. 1. 2021. године и број 165/2021 од 6. 5. 2021. године, установљено је да на рачунима није потврђен пријем робе или извршење услуге.

Трошкови изборне кампање на пријевременим изборима за градоначелника Града Приједора

Демократски народни савез је учествовао на пријевременим изборима за градоначелника Града Приједора који су одржани дана 12. 12. 2021. године, у оквиру коалиције „За наш Приједор“, заједно с Партијом демократског прогреса и Српском демократском странком.

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ, Демократски народни савез је као чланица коалиције у сврху изборне кампање за пријевремене изборе за градоначелника Града Приједора могао да потроши средства у износу од 8.639,90 КМ.

Према подацима и документацији коју је доставила странка, установљено је да су трошкови изборне кампање за пријевремене изборе за градоначелника Града Приједора износили 12.458,60 КМ, што је за 3.818,70 КМ више у односу на законом дозвољени лимит на трошкове кампање, чиме су прекршене одредбе члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине. Поред износа трошкова изборне кампање, који су пријављени у финансијском извјештају, установљено је да политичка странка није пријавила трошкове оглашавања путем плаката и банера.

9. ПАРТИЈА ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА (Код 440)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Партија демократског прогреса се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	1.504,17	0,20
2.	Прилози физичких лица (3-а)	22.574,17	3,01
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	714.154,74	95,08
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	738.233,08	98,29
II	Остали приходи и друго	12.873,48	1,71
	Извори финансирања (I+II)	751.106,56	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Партија демократског прогреса прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 8. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Партија демократског прогреса је финансијска средства у износу од 326.708,01 КМ утрошила мимо установљеног Финансијског плана за 2021. годину, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Странка је у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину исказала укупне расходе у износу од 534.506,72 КМ.

Увидом у Финансијски план за 2021. годину који је странка доставила, установљено је да је странка планирала трошкове у укупном износу од 618.000,00 КМ, од чега је обавезе према добављачима планирала у износу од 413.000,00 КМ. Обавезе према добављачима нису дио Програма утрошка средстава, већ требају бити планиране и реализоване као трошак периода у којем је услуга пружена политичкој странци или је политичка странка извршила набавку материјала.

Анализом достављеног Финансијског плана за 2021. годину, установљено је да је странка остварила трошкове у износу од 175.307,88 КМ, које није планирала Програмом утрошка.

Наиме, странка Финансијским планом за 2021. годину није планирала, а у Обрасцу 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*) годишњег финансијског извјештаја је исказала трошкове ситног инвентара и аутомобилских гума у износу од 248,42 КМ, трошкове осталих закупнина у износу од 2.582,48 КМ, трошкове одржавања опреме у износу од 1.325,27 КМ, трошкове услуга у износу од 2.638,46 КМ, трошкове непроизводних услуга у износу од 13.667,17 КМ, трошкове уговора о дјелу у износу од

9.093,42 KM, трошкове платног промета у износу од 2.405,40 KM, расходе камата у износу од 6,18 KM, трошкове дневница и путних трошкова у износу од 760,00 KM, трошкове накнада за топли оброк, превоз, регрес и сл. у износу од 27.819,09 KM, остале нематеријалне трошкове у износу од 4.570,54 KM, остале расходе у износу од 87.994,17 KM, расходе претходних година у износу од 1.309,60 KM, трошкове превоза у износу од 1.935,00 KM, трошкове стручних публикација, часописа, дневних новина у износу од 910,67 KM, трошкове закупнине возила у износу од 10.831,95 KM, трошкове хотелских услуга у износу од 1.522,67 KM и трошкове адвокатских услуга у износу од 5.687,39 KM.

Такође, даљњом анализом Финансијског плана за 2021. годину странке установљено је да је странка поједине трошкове остварила у износу већем за 151.400,13 KM у односу на Финансијски план, како слиједи:

- Странка је трошкове закупа остварила у износу већем за 32.461,52 KM у односу на планирани износ. Финансијским планом за 2021. годину, странка је трошкове закупа планирала у износу од 20.000,00 KM, а у годишњем финансијском извјештају их је исказала у износу од 52.461,52 KM.
- Партија демократског прогреса је трошкове бруто плата планирала у износу од 82.000,00 KM, а остварила их је у износу од 167.106,61 KM, што је за 85.106,61 KM више у односу на планиране.
- Странка је планирала трошкове за ПТТ услуге у износу од 18.000,00 KM, док је у финансијском извјештају исказала телефонске трошкове и трошкове ПТТ услуга, трошкове мобилних телефона и трошкове поштарине и интернета у износу од 21.829,64 KM, што је за 3.829,64 KM више од планираних трошкова.
- Партија демократског прогреса је планирала изборне и судске таксе у износу од 8.000,00 KM, а у годишњем финансијском извјештају је исказала трошкове таксе, новчане казне и сл. у износу од 22.836,62 KM, што је за 14.836,62 KM више од планираног износа.
- Странка је планирала трошкове комуналних услуга у износу од 2.000,00 KM, а у годишњем финансијском извјештају је исказала трошкове гријања, комуналних услуга и утрошене воде у износу од 2.062,63 KM што је за 62,63 KM више од планираних трошкова.
- Партија демократског прогреса је планирала трошкове кампање, промоције те огласа, саопштења у укупном износу од 15.000,00 KM, а у Обрасцу 4.2 годишњег финансијског извјештаја је исказала трошкове пропаганде у износу од 30.103,11 KM, што је за 15.103,11 KM више од планираних средстава.

б) Партија демократског прогреса је прекршила одредбе члана 5. став (4) и члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Партија демократског прогреса није у пословним књигама евидентирала и у годишњем финансијском извјештају није исказала неновчану донацију коју је примила по основу коришћења пословног простора у Зворнику, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Партија демократског прогреса је у Зворнику користила пословни простор у власништву Града за који није закључила уговор о коришћењу те није платила закупнину, чиме је остварила неновчану донацију коју није евидентирала у годишњем финансијском извјештају.

Увидом у достављену документацију, установљено је да је Партија демократског прогреса користила пословни простор у власништву Града Зворника у 2021. години бесправно, тј. без одлуке надлежног органа, чиме је прекршила и одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

- (2) Увидом у достављену документацију, установљено је да је странка као остале приходе исказала и приходе који су настали по основу отписа обавеза према добављачима у износу од 100,00 КМ.

Прегледом достављене документације, установљено је да је Партија демократског прогреса у 2021. години извршила отпис обавеза према правном лицу „Водовод и канализација“ а. д. Бијељина у износу од 100,00 КМ. Правно лице „Водовод и канализација“ а. д. Бијељина је акционарско друштво у којем је уложени јавни капитал већи од 25%, те је Партија демократског прогреса остварила неновчану донацију која је чланом 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака забрањена политичким странкама.

- ц) Прегледом годишњег финансијског извјештаја, установљено је да Партија демократског прогреса није успоставила правилне, тачне и потпуне евиденције о својим приходима, расходима и обавезама, није извршила правилну класификацију прихода те обрасце годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину није попунила у складу с одредбама Правилника, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Партија демократског прогреса у Обрасцу 2 (*Преглед промета свих трансакционих рачуна политичке партије*) годишњег финансијског извјештаја није правилно исказала податке о промету по трансакционом рачуну број 5620990000062962, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

Странка је у годишњем финансијском извјештају за трансакциони рачун број 5620990000062962 код НЛБ развојне банке исказала почетно стање у износу од 2.691,52 КМ, укупан промет улаза у износу 864.802,87 КМ, укупан промет излаза у износу 829.891,08 КМ и стање на дан 31. 12. 2021. године у износу од 37.603,31 КМ.

Контролом извода с овог трансакционог рачуна, установљено је сљедеће: почетно стање у износу од 2.691,52 КМ, укупан промет улаза у износу од 876.557,14 КМ, укупан промет излаза у износу од 841.645,35 КМ и салдо на дан 31. 12. 2021. године у износу од 37.603,31 КМ.

- (2) Партија демократског прогреса, супротно рачуноводственим прописима, у пословним књигама није успоставила потпуне евиденције о својим приходима и у годишњем финансијском извјештају није исказала тачне податке о приходима, чиме је прекршила одредбе чланова 13, 18. и 19. Правилника.

- У Обрасцу 3 (*Извори финансирања*) и 3-е (*Неновчане донације и рачуни које странка није имала обавезу да плати*) годишњег финансијског извјештаја странка није исказала неновчану донацију по основу коришћења пословног простора без накнаде у Зворнику, чиме је прекршила одредбе чланова 13. и 18. Правилника.
- Странка је приходе по основу отписаних обавеза према правном лицу у износу од 100,00 КМ исказала као остале приходе у Обрасцу 3 финансијског извјештаја, чиме је прекршила одредбе чланова 13. и 18. Правилника.

Прегледом је установљено да су приходи у износу од 100,00 КМ настали по основу отписаних обавеза према правном лицу „Водовод и канализација“ а. д. Бијељина, те представљају неновчану донацију правног лица коју је Партија демократског прогреса требала исказати у Обрасцу 3-е финансијског извјештаја.

- У Обрасцу 3-ф (*Приходи из буџета*) Партија демократског прогреса није правилно исказала приходе из буџета Босне и Херцеговине и Општине Козарска Дубица, чиме је прекршила одредбе члана 19. Правилника.

1. Странка је као приход из буџета Босне и Херцеговине исказала средства од повраћаја таксе у износу од 200,00 КМ.

Партија демократског прогреса је у 2020. години уплатила таксу за овјеру пријаве за учешће на Локалним изборима 2020. године у износу од 13.900,00 КМ, што је у пословним књигама евидентирала на конту 2268 – *Остала разна краткорочна потраживања из пословања*. Дана 16. 3. 2021. године Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је на трансакциони рачун странке уплатила средства у износу од 7.600,00 КМ по основу повраћаја уплаћеног износа таксе за овјеру, те је странка у пословним књигама затворила потраживање и у годишњем финансијском извјештају исказала расходе по основу таксе, новчане казне и сл. у износу од 6.300,00 КМ.

Дана 15. 4. 2021. године Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је на трансакциони рачун странке извршила повраћај уплаћеног новчаног износа таксе за овјеру пријаве за учешће на поновљеним изборима у Добоју и Сребреници у износу од 200,00 КМ, што је странка у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају исказала као приход из буџета.

Партија демократског прогреса је за износ од 200,00 КМ требала умањити расходе по основу таксе, новчане казне и сл.

2. У годишњем финансијском извјештају странка је исказала приход из буџета Општине Козарска Дубица у износу од 37.884,42 КМ.

Контролом извода с трансакционог рачуна странке, установљено је да је Општина Козарска Дубица у току 2021. године Партији демократског прогреса уплатила укупно 50.915,88 КМ. Анализом уплата на трансакциони рачун установљено је да је странка од Општине Козарска Дубица примила средства у износу од 2.034,81 КМ по основу трансфера из буџета општине, а средства у износу од 48.881,07 КМ по основу судских пресуда, од чега се износ од 16.722,42 КМ односи на измирење главног дуга, а износ од 32.158,65 КМ на надокнаду трошкова камате, трошкова парничног поступка и судских трошкова.

Партија демократског прогреса је средства у износу до 18.757,23 КМ требала исказати као приход из буџета Општине Козарска Дубица, док је средства у износу од 32.158,65 КМ требала исказати као остали приход.

- (3) Увидом у уговоре о закупу пословних простора, установљено је да Партија демократског прогреса у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају није исказала тачне податке о трошковима закупа пословних простора које је користила у Зворнику, Сребреници и Пелагићеву, чиме је прекршила одредбе чланова 21. и 22. Правилника.

- Странка није у годишњем финансијском извјештају исказала и није евидентирала у својим пословним књигама трошкове закупа пословног простора у Зворнику.

Увидом у достављену документацију, установљено је да Град Зворник у 2021. години није политичким странкама давао у закуп пословне просторије, нити је донио одлуку о висини и начину плаћања закупнине. Такође је установљено да је Партија демократског прогреса бесправно користила пословни простор у Зворнику, у Улици Светог Саве бр. 33, површине 52 m², а који није пријавила у годишњем финансијском извјештају.

Партија демократског прогреса је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове електричне енергије за ГО ПДП Зворник.

- На основу дописа Општине Сребреница, број 01-022-147/22 од 17. 8. 2022. године, установљено је да су трошкови закупа ОО ПДП Сребреница у 2021. години износили 82,08 КМ, а Партија демократског прогреса их није исказала у годишњем финансијском извјештају и није евидентирала у пословним књигама.
- Партија демократског прогреса, у Обрасцу 4.1 годишњег финансијског извјештаја, није исказала трошкове закупнине за Општински одбор ПДП Пелагићево, док је за њега исказала трошкове електричне енергије.

(4) На основу обављеног прегледа финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Партија демократског прогреса у пословним књигама извршила погрешну класификацију трошкова, дио трошкова и прихода је исказала у мањем износу у односу на остварене, што је довело до погрешно исказаних података о приходима и расходима у годишњем финансијском извјештају.

1. Странка је, у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају, а због погрешно извршених исправки књижења грешака које су настале у претходној години, исказала мање трошкове и приходе од остварених за износ од 2.780,48 КМ, чиме је прекршила одредбе чланова 13, 21, 22. и 23. Правилника.

- Партија демократског прогреса је у својим пословним књигама рачун добављача *Grandcommerce d. o. o.* Козарска Дубица, број 11-424 од 17. 11. 2020. године у износу од 297,30 КМ, који је два пута књижила у претходној години, евидентирала у 2021. години у негативном износу на конту 5512 – *Трошкови угоститељских услуга у ужем смислу (храна и пиће)*, због чега су у годишњем финансијском извјештају трошкови репрезентације, односно укупни трошкови исказани у мањем износу за 297,30 КМ од стварних.
- Странка је трошкове репрезентације исказала у мањем износу за 143,18 КМ, јер је рачун добављача *Тримикс д. о. о.* Бијељина, број 25851/20 од 6. 12. 2020. године, који је два пута књижила у претходној години, сторнирала на конту 5510 – *Трошкови репрезентације у сопственим пословним просторијама* у износу од 143,18 КМ, чиме је трошкове репрезентације, односно укупне трошкове, исказала у мањем износу за 143,18 КМ.
- Увидом у пословне књиге, установљено је да је странка трошкове оглашавања у штампаним и електронским медијима у пословним књигама и Обрасцу 4.2 годишњег финансијског извјештаја исказала у мањем износу за 2.340,00 КМ у односу на остварене.

Наиме, странка је у пословним књигама за 2020. годину рачун добављача Радио-телевизија „Слобомир“ за трошкове емитовања новогодишњих и божићних честитки број 394/20 од 31. 12. 2020. године у износу од 2.340,00 КМ евидентирала два пута. Дана 5. 1. 2021. године странка је у пословним књигама за 2021. годину извршила

исправку погрешног књижења наведеног рачуна на начин да је сторнирала трошкове оглашавања у штампаним и електронским медијима за износ од 2.340,00 КМ и умањила обавезе према добављачу у истом износу.

Странка је исправке погрешних књижења рачуна требала евидентирати у пословним књигама и исказати у финансијском извјештају у корист прихода у укупном износу од 2.780,48 КМ, а не умањити трошкове текућег периода.

2. Партија демократског прогреса је по основу исправке грешке по почетном стању, а која се односила на погрешно исказане обавезе према добављачу *Вилукс д. о. о. Бања Лука*, евидентирала трошкове у износу од 1.111,50 КМ на конту 5351 – *Трошкови за проспекте, плакате и афише*, чиме је трошкове текуће године исказала у износу већем за 1.111,50 КМ од стварних трошкова.

Поред наведеног, установљено је да је странка на аналитичкој картици конта обавеза према добављачу *Вилукс д. о. о. Бања Лука* прокњижила обавезе из претходне године на дуговној страни конта у негативном износу од 1.111,50 КМ, што је супротно рачуноводственим прописима.

3. Увидом у пословне књиге Партије демократског прогреса, установљено је да је странка у току 2021. године на конту накнада штете трећим лицима евидентирала трошкове закупа из ранијих година у износу од 19.648,56 КМ, што указује на то да нема правилне евиденције о расходима.

Партија демократског прогреса је у пословним књигама на конту 5795 – *Накнада штете трећим лицима* евидентирала износ од 87.994,17 КМ. У годишњем финансијском извјештају странка је овај износ исказала као остале расходе.

Увидом у судске пресуде те аналитичке картице, установљено је да је Партија демократског прогреса у 2021 години, платила Граду Добоју на име главног дуга износ од 19.648,56 КМ по основу неплаћене закупнине за коришћење пословног простора из ранијих година који се налази у Добоју и 68.345,60 КМ на име припадајуће камате.

Партија демократског прогреса је трошкове закупнине пословног простора у Добоју требала исказати у периоду у којем су настали.

4. Контролом трошкова кампање које је странка исказала на Обрасцу 4.2 годишњег финансијског извјештаја, установљено је да је странка у оквиру трошкова кампање исказала и трошкове по рачуну из 2020. године.

Странка је у пословним књигама и у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину исказала трошкове по рачуну УГ „Промо тим“ Бања Лука, број 0017/2020 од 22. 12. 2020. године за услуге објаве неограниченог броја ПР-текстова и једног банера у периоду од 30 дана у износу од 2.925,00 КМ.

- (5) Партија демократског прогреса у годишњем финансијском извјештају није правилно и тачно исказала своје обавезе, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника.

Партија демократског прогреса није у годишњем финансијском извјештају евидентирала и у пословним књигама тачно исказала обавезе према добављачима на дан 31. 12. 2021. године. Такође, странка није извршила усаглашавање међусобних обавеза и потраживања с добављачима, што за резултат има погрешно евидентиране и исказане обавезе странке.

Партија демократског прогреса је у Обрасцу 5 (*Обавезе*) годишњег финансијског извјештаја исказала обавезе према добављачу „КМЦ“ д. о. о. Бања Лука у износу од 4.600,84 КМ, што не одговара подацима који су исказани у пословним књигама странке, као и подацима које је доставио добављач.

Према подацима из Извода отворених ставки добављача на дан 31. 12. 2021. године, обавезе странке према правном лицу „КМЦ“ д. о. о. Бања Лука износе 3.412,91 КМ. Увидом у аналитичку картицу обавеза према добављачу „КМЦ“ у пословним књигама странке установљено је да је странка евидентирала обавезе према овом правном лицу у износу од 3.304,89 КМ.

Наведено указује на то да Партија демократског прогреса нема усаглашене евиденције о својим обавезама према добављачима, као и да су обавезе странке погрешно исказане, што је супротно одредбама члана 24. Правилника.

(6) Прегледом финансијске документације политичке странке, установљени су недостаци код рачуна добављача, који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима. У складу с рачуноводственим прописима, књиговодствена исправа мора бити потпуна, истинита, рачунски тачна и уредна, сачињена тако да омогућава потпун увид у вјеродостојност документа. Садржај књиговодствене исправе мора недвојбено и вјеродостојно показивати врсту и обим настале промјене (куповина, количина, цијена, укупан износ), карактер пословне промјене у књиговодствено-техничком смислу, техничка обиљежја и сл.

- Увидом у рачун *Macro Media Holding d. o. o.* Бања Лука, број ФА-23-0/21 од 7. 10. 2021. године, установљено је да је фактурисана услуга дизајна и организације догађаја с праћењем на интернетском порталу у износу од 5.265,00 КМ, без описа догађаја који је организован и без детаља о појединачним објавама (назив портала, број објава, вријеме трајања и сл.).
- Контролом благајне, установљено је да је странка из благајне платила угоститељске услуге по основу сљедећих фискалних рачуна: рачун број 230330 од 10. 1. 2021. године добављача „Стара Ада“ д. о. о. Бања Лука у износу од 236,50 КМ и фискалног рачуна од 30. 12. 2020. године добављача „Онсет“ д. о. о. Бања Лука, ПЈ Ресторан „Алас“ у износу од 226,50 КМ. Готовинским плаћањем извршених услуга у износу већем од 200,00 КМ, Партија демократског прогреса је поступила супротно одредбама Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем.
- Прегледом путних налога које је странка доставила, установљено је да на њима нема потписа лица које је исплатило средства из благајне, одобрило исплату, као ни потписа лица које је примило новац.

Трошкови изборне кампање на пријевременим изборима за градоначелника Града Приједора

Партија демократског прогреса је у коалицији са Српском демократском странком и Демократским народним савезом учествовала на пријевременим изборима за градоначелника Града Приједора, који су одржани 12. 12. 2021. године.

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ, Партија демократског прогреса је као чланица коалиције је у сврху изборне кампање за пријевремене изборе за градоначелника Града Приједора могла да потроши средства у износу од 8.639,90 КМ.

Партија демократског прогреса у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину није исказала трошкове пропаганде за ГО Приједор.

10. ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990 (Код 769)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Хрватска демократска заједница 1990 се финансира из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	2.246,00	0,47
2.	Прилози физичких лица (3-а)	250,00	0,05
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	478.339,78	99,08
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	480.835,78	99,60
II	Остали приходи и друго	1.992,88	0,40
	Извори финансирања (I+II)	482.756,66	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Хрватска демократска заједница 1990 прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. Закона о финансирању политичких странака.

а) Хрватска демократска заједница 1990 је средства у износу од 430.848,85 КМ утрошила без Програма утрошка, за хуманитарне расходе, трошкове репрезентације и трошкове осталог материјала у укупном износу од 96.248,99 КМ није установљено да су настали искључиво за остваривање циљева установљених њеним програмом и статутом, чиме су прекршене одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

(1) У складу с одредбама из члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка је обавезна да сачини Програм утрошка средстава за сваку календарску годину те да у складу с њим средства користи искључиво за остваривање циљева установљених својим програмом и статутом. Програм утрошка средстава политичка странка је обавезна да достави Централној изборној комисији БиХ.

У складу с наведеним, од Хрватске демократске заједнице 1990 је, обавјештењем број 03-07-6-606-1/21 од 15. 3. 2021. године за подношење годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину, затражено да достави Програм утрошка средстава за 2021. годину. Политичка странка није поступила по захтјеву Централне изборне комисије БиХ, односно није доставила Програм утрошка средстава.

У току прегледа и контроле годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину од Хрватске демократске заједнице 1990 је актом број 03-07-6-342-2/22 од 15. 8. 2022. године затражено да уз осталу финансијску документацију достави и Програм утрошка средстава за 2021. годину.

Политичка странка ни након другог захтјева, који јој је упућен од стране Централне изборне комисије БиХ, није доставила Програм утрошка, што недвосмислено потврђује чињеницу да је средства у износу од 430.848,85 КМ утрошила без донесеног Програма утрошка.

- (2) Увидом у структуру остварених трошкова, установљено је да је политичка странка остварила хуманитарне расходе у износу од 54.442,80 КМ, трошкове репрезентације у износу од 40.547,62 КМ и трошкове осталог материјала у износу од 33.545,71 КМ. Неколико њених организационих дијелова ове трошкове је остварило у енормно високим износима па се не може тврдити да су ти трошкови настали искључиво за остваривање циљева политичке странке.

-Централни одбор ХДЗ 1990 остварио је хуманитарне расходе у износу од 29.615,00 КМ, што чини 17,97% укупних расхода овог организационог дијела странке. Хуманитарни расходи код ОО ХДЗ 1990 Травник износе 9.150,00 КМ и чине 31,46% укупних расхода. КО ХДЗ 1990 СБК остварио је хуманитарне расходе у износу од 7.770,00 КМ и они чине 18,65% укупних трошкова овог организационог дијела политичке странке.

На захтјев странци да достави документацију о одобреним и исплаћеним хуманитарним расходима код Централног одбора ХДЗ 1990, ОО ХДЗ 1990 Травник и КО ХДЗ 1990 СБК Травник, који су у хуманитарне сврхе исплатили средства у износу од 46.535,00 КМ, странка је за ОО ХДЗ 1990 Травник доставила само дио одлука којима се одобравају исплате једнократних новчаних помоћи физичким лицима у износу од 2.150,00 КМ и исплате невладиним организацијама у износу од 2.000,00 КМ. У одлукама није наведено у коју сврху се помоћ исплаћује, нити је приложена било каква документација о потребама корисника хуманитарне помоћи.

За остале организационе дијелове политичка странка није доставила документацију на основу које су исплаћена средства у хуманитарне сврхе.

-КО ХДЗ 1990 ХБК Ливно остварио је трошкове репрезентације у износу од 20.535,99 КМ, што чини 59,17% укупних трошкова овог организационог дијела странке. Политичка странка није на захтјев Централне изборне комисије БиХ доставила документацију на основу које су исплаћени наведени трошкови.

-За трошкове који су у финансијском извјештају исказани као трошкови осталог материјала у износу од 29.178,00 КМ, политичка странка на захтјев Централне изборне комисије БиХ није доставила документацију, па за набавке Централног одбора ХДЗ 1990, у износу од 10.912,66 КМ, набавке ОО ХДЗ 1990 Пелагићево, у износу од 11.820,00 КМ и набавке ОО ХДЗ 1990 Читлук, у износу од 6.445,75 КМ, није установљено који је материјал набављен и у коју сврху. Трошкови осталог материјала код ОО ХДЗ 1990 Пелагићево чине 98,42% укупних трошкова, а код ОО ХДЗ 1990 Читлук 60,29%.

- б) Хрватска демократска заједница 1990 није успоставила евиденцију у пословним књигама, нити је у финансијском извјештају пријавила неновчане донације које је остварила коришћењем пословних простора без плаћања закупнине, а које су јој додијелили градови Широки Бријег и Љубушки и физичко лице Драго Станић.

- Увидом у акт Града Широког Бријега, број 03-293/22 од 29. 7. 2022. године установљено је да је канцеларијски простор површине 30 m² додијељен на коришћење Хрватској демократској заједници 1990. У акту није наведено да Хрватска демократска заједница 1990 има обавезу да плати закупнину, као што је наведено за

друге политичке странке, што указује на чињеницу да је простор додијељен на коришћење без наканде.

- Увидом у акт Града Љубушког, број 02-1-05-1971/22 од 16. 8. 2022. године, установљено је да је Хрватска демократска заједница 1990 без накнаде користила пословни простор у власништву овог града, површине 18,65 m².
- Политичка странка је на основу Уговора о закупу, закљученог с Драгом Станићем 1. 10. 2021. године, без накнаде користила пословни простор површине 24 m².

Странка је, у складу с одредбама из члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака, била обавезна у пословним књигама успоставити евиденцију о наведеним донацијама и пријавити их у финансијском извјештају по тржишној вриједности.

ц) Прегледом финансијског извјештаја, пословних књига и финансијске документације, установљено је да политичка странка није успоставила потпуне, тачне и правовремене евиденције о новчаним токовима, приходима, расходима и обавезама, годишњи финансијски извјештај није попунила на начин како је Централна изборна комисија БиХ прописала Правилником, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Хрватска демократска заједница 1990 није успоставила потпуне евиденције о промету новчаних средстава путем трансакционих рачуна и није успоставила систем благајничког пословања и извјештавања о њему у складу с важећим прописима.

1. Хрватска демократска заједница 1990 у пословним књигама и финансијском извјештају (на Обрасцу 2 – *Промет трансакционих рачуна*) није пријавила четири трансакциона рачуна, отворена код Уникредит банке д. д. Мостар (рачуни број 3381302265808457, 3381302265807584, 3381302232458790 и 3381002202775253), код једног трансакционог рачуна исказала је погрешан промет средстава, док код једног рачуна уопште није исказала промет, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

- Увидом у изводе с рачуна број 3381302265808457, установљено је да је странка остварила слједећи промет: почетно стање на дан 1. 1. 2021. године -10,00 КМ, уплате на рачун у износу од 14.700,00 КМ, исплате с рачуна у износу од 14.423,20 КМ и стање на дан 31. 12. 2021. године 266,84 КМ.
- Путем рачуна број 3381302265807584 остварен је слједећи промет: почетно стање на дан 1. 1. 2021. године -10,00 КМ, уплате на рачун у износу од 600,00 КМ, исплате с рачуна у износу од 616,00 КМ и стање на дан 31. 12. 2021. године -26,00 КМ.
- На основу извода с трансакционог рачуна број 3381302232458790, установљено је да је остварен промет у износу од 110,00 КМ и то само накнада банци за вођење рачуна, те стање на дан 31. 12. 2021. године у износу од -110,00 КМ.
- За непријављени рачун број 3381002202775253 политичка странка је доставила аналитичку картицу банке на којој није евидентиран промет током 2021. године.
- У финансијском извјештају политичка странка је путем трансакционог рачуна код ОО ХДЗ 1990 Томиславград, број 3382302263388645, пријавила укупан промет, односно уплате на рачун у износу од 2.988,11 КМ. Истовремено, евидентирала је приход који је остварила из буџета Општине Томиславград у износу од 6.670,35 КМ, а који је уплаћен на наведени рачун.

- Странка у финансијском извјештају није пријавила промет путем трансакционог рачуна број 306052000550336 код ОО ХДЗ 1990 Горњи Вакуф-Ускопље. Увидом у акт Општине Горњи Вакуф-Ускопље, број 02-11.2-449-1/22 од 6. 9. 2023. године, установљена је уплата средстава политичкој странци на наведени рачун, у износу од 1.832.00 КМ.
- 2. Политичка странка није успоставила евиденције о новчаним токовима путем благајне у складу с рачуноводственим прописима и принципима благајничког пословања.
 - Странка није евидентирала промет благајне Централног одбора у Мостару током 2021. године.
У пословним књигама и финансијском извјештају (на Обрасцу 2.1 – *Промет благајне*), странка је исказала средства на благајни у износу од 21.317,68 КМ, као почетно стање на дан 1. 1. 2021. године и стање средстава у истом износу на дан 31. 12. 2021. године. Увидом у изводе с трансакционог рачуна Централног одбора странке, број 3381002202706674, установљено је да је током 2021. године с рачуна подигнута готовина у износу од 18.000,00 КМ, као благајнички максимум. Политичка странка није пријавила промет средстава путем благајне, ни уплате на благајну у износу од 18.000,00 КМ, нити утрошак средстава, односно исплате из благајне.
 - Поред благајне Централног одбора, код којег је странка на дан 31. 12. 2021. године пријавила готовину у износу од 21.317,68 КМ, висок износ готовине је пријављен код КО ХДЗ 1990 ЗХК (у износу од 6.298,88 КМ) и ОО ХДЗ 1990 Неум (у износу од 3.400,00 КМ).
Политичка странка на захтјев Централне изборне комисије БиХ није доставила Инвентурну листу средстава на благајни на дан 31. 12. 2021. године за наведене организационе дијелове, па није установљено стварно стање средстава на благајни на дан 31. 12. 2021. године.
 - Политичка странка је износ готовине код 11 организационих дијелова исказала у непостојећим апоенима.
 - Политичка странка ни у пословним књигама ни у финансијском извјештају није евидентирала благајну ОО ХДЗ 1990 Равно. Увидом у изводе с трансакционог рачуна број 3381302265807584, установљено је да је политичка странка из средстава која су јој исплаћена из буџета Општине Равно, подигла средства у износу од 500,00 КМ као благајнички максимум.

Непријављивањем промета благајне, односно пријавом погрешног промета, политичка странка је прекршила одредбе члана 12. Правилника.

3. Контролом финансијске документације, установљено је да Централни одбор странке не поступа у складу с Уредбом о условима и начину плаћања готовим новцем.
У складу с поменутом Уредбом, пословни субјекти могу подизати готов новац са својих рачуна до износа установљеног благајничким максимумом, а Централна канцеларија Хрватске демократске заједнице 1990 у својој благајни исказује износ средстава већи од 20.000,00 КМ те га више година преноси из претходне у наредну годину у истом износу.
Висина благајничког максимума установљава се на основу просјечних дневних исплата из благајне у претходном мјесецу.

- (2) Хрватска демократска заједница 1990 није успоставила евиденцију о неновчаним донацијама и дијелу прихода из буџета, чиме је прекршила рачуноводствене прописе и одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.
1. Политичка странка у финансијском извјештају није пријавила неновчане донације које је остварила коришћењем пословних простора без плаћања закупнине, као што је наведено у налазу под б).
Непријављивањем поменутих донација, политичка странка је прекршила и одредбе члана 13. и члана 18. Правилника.
2. За четири организациона дијела Хрватска демократска заједница 1990 у пословним књигама није евидентирала приход из буџета, нити га је пријавила у финансијском извјештају.
- Увидом у изводе с трансакционог рачуна политичке странке број 3381302265807584, установљено је да је остварила приход из буџета Општине Равно у износу од 600,00 КМ. Средства су уплаћена странци 3. 3. 2021. године.
 - Из буџета Општине Столац Хрватској демократској заједници 1990 исплаћена су средства у износу од 1.529,41 КМ. Општина Столац је у свом акту, број 01/1-272-1/22 од 2. 3. 2022. године навела да су средства, по захтјеву одборнице Матее Раић, исплаћена на њен лични рачун. У прилогу акта, Општина је доставила копију овјерене Изјаве коју је дала Матеа Раић, у којој наводи да жели да се њој, као одборници изабраној у Општинско вијеће Столац, средства с конта *Трансфер за парламентарне политичке странке* исплате у корист њеног личног рачуна.
 - Општина Горњи Вакуф-Ускопље је на захтјев Централне изборне комисије БиХ доставила акт број 02-11.2-449-1/22 од 6. 9. 2023. године, у којем наводи да су Хрватској демократској заједници 1990 исплаћена средства у износу од 1.832.00 КМ.
 - Из буџета Општине Нови Травник за Хрватску демократску заједницу 1990 издвојена су и исплаћена средства у износу од 2.700,00 КМ. У акту број 04-262/823 од 6. 9. 2023. године који је Општина доставила Централној изборној комисији БиХ, наведено је да су двије транше по 300,00 КМ уплаћене на рачун политичке странке, а седам транши по 300,00 КМ уплаћено је на рачуне који не припадају политичкој странци.
3. Дио прихода из буџета странка у финансијском извјештају није правилно пријавила по организационим дијеловима и нивоима власти од којих је приходе остварила, чиме је прекршила одредбе чланова 13. и 19. Правилника.
- Средства која су странци исплаћена из буџета Западнохерцеговачког кантона, странка је у финансијском извјештају пријавила као приход КО ХДЗ 1990 СБК Травник, у износу од 53.628,85 КМ.
 - Приход остварен из буџета Општине Травник, у износу од 32.923,58 КМ, у финансијском извјештају пријављен је као приход ОО ХДЗ 1990 Нови Травник.
 - Приход у износу од 27.919,00 КМ, који је остварила из буџета Херцеговачко-неретванског кантона, странка је пријавила као приход из буџета Града Мостара.

- Приход из буџета Републике Српске, у износу од 63.348,14 КМ, политичка странка је у извјештају пријавила као приход из буџета Града Бање Луке.
- Из буџета Федерације Босне и Херцеговине политичка странка је остварила приход у износу од 53.082,00 КМ, а у финансијском извјештају пријавила је приход у износу од 57.941,22 КМ. Траншу из буџета Републике Српске у износу од 4.859,22 КМ странка је евидентирала као приход из буџета Федерације Босне и Херцеговине.
- У финансијском извјештају странка је исказала приход из буџета Општине Томиславград у износу од 6.670,35 КМ. Увидом у акт Општине Томиславград, број 04-11-1834/23 од 5. 9. 2023. године, установљено је да су Хрватској демократској заједници 1990 уплаћена средства у износу од 3.170,24 КМ.
Средства у износу од 3.500,00 КМ, која је странка исказала као приход уз буџета Општине Томиславград, чине интерни преноси средстава са КО ХДЗ 1990 ХБК Ливно на ОО ХДЗ 1990 Томиславград.

(3) Странка није успоставила потпуне, тачне и правовремене евиденције о својим расходима те их у финансијском извјештају није исказала у складу с одредбама чланова 21, 22. и 23. Правилника.

Такође, класификација трошкова по врстама не обезбјеђује потпуну транспарентност утрошка средстава.

1. Прегледом финансијског извјештаја је установљено да је Хрватска демократска заједница 1990 дио трошкова, супротно рачуноводственим прописима, евидентирала у моменту плаћања, а не у вријеме када је странка извршила набавку материјала и других добара или када јој је пружена услуга. У вези с наведеним, политичка странка је као трошкове 2021. године евидентирала трошкове који су настали у ранијим годинама.

- У финансијском извјештају код Централног одбора странке исказани су расходи из ранијих година у износу од 15.957,04 КМ. Ови трошкови указују на чињеницу да политичка странка трошкове није евидентирала у моменту када су настали већ у моменту њиховог плаћања.
- Странка је у извјештају за 2021. годину код Централног одбора исказала трошкове адвокатских услуга и судске трошкове у износу од 12.497,79 КМ. Увидом у изводе с трансакционог рачуна странке, установљено је да су 2021. године извршене судске пресуде за неплаћене обавезе из ранијих година.

2. Политичка странка је трошкове закупнине пословних простора исказала у износима који се значајно разликују од цијена закупнине за 2021. годину, које су установљене уговорима о закупу, док за своја три организациона дијела уопште није исказала трошкове закупнине.

- Закупнина пословног простора, према уговору о закупу закљученим с Вјекославом Рашићем који су користили Централна канцеларија странке, Градски одбор странке у Мостару и КО Херцеговачко-неретванског кантона, уговорена је у износу од 1.200,00 КМ мјесечно. Иако је трошак закупнине износио 14.400,00 КМ, странка га је у пословним књигама и финансијском извјештају исказала у износу од 6.600,00 КМ.

- Закупнина пословног простора који је користио КО ХДЗ 1990 Ливно, уговорена је са закуподавцем Зборком Бадров у износу од 3.360,00 КМ. Странка је у финансијском извјештају исказала трошак закупнине у износу од 5.320,00 КМ. Увидом у изводе с трансакционог рачуна, установљено је да је политичка странка закупнину из 2020. године, коју је платила 2021. године у износу од 2.240,00 КМ, у пословним књигама и финансијском извјештају евидентирала као трошак 2021. године.
 - Политичка странка није евидентирала у пословним књигама, нити је у финансијском извјештају пријавила трошкове закупнине код организационих дијелова у Томиславграду, Љубушком и Широком Бријегу.
3. У пословним књигама и финансијском извјештају политичка странка је пријавила хуманитарне расходе у износу од 54.442,80 КМ. Увидом у непотпуну финансијску документацију коју је доставила политичка странка, односно дио одлука којима се одобравају исплате једнократних новчаних помоћи физичким лицима, установљено је да исплате имају карактер личних примања. У одлукама није наведено у коју сврху се помоћ исплаћује, нити је приложена било каква документација која би потврдила да су корисници једнократних помоћи у стању социјалне потребе. Увидом у пословне књиге и изводе с одређених трансакционих рачуна, установљено је да политичка странка није, у складу с порезним прописима, обрачунала и уплатила порез и доприносе на лична примања, чиме је трошкове исказала у мањем износу од остварених.
4. У финансијском извјештају политичка странка је трошкове у износу од 33.545,71 КМ класификовала као трошкове осталог материјала. Оваква класификација трошкова не обезбјеђује транспарентност утрошка средстава, односно није могуће установити који материјал је странка набавила и у коју сврху га је утрошила.
- (4) Хрватска демократска заједница 1990 у пословним књигама није успоставила тачне евиденције о својим обавезама, чиме је прекршила рачуноводствене прописе. У финансијском извјештају, на Обрасцу 5 (*Обавезе политичке странке*), обавезе није пријавила у складу с одредбама члана 24. Правилника.
1. У пословним књигама и финансијском извјештају странка је исказала обавезе према добављачима у износу од 462.516,14 КМ. Истовремено је исказала негативан салдо обавеза према добављачима у износу од 34.899,35 КМ, што је непримјерено рачуноводственим принципима те потврђује чињеницу да политичка странка нема потпуне и тачне евиденције ни о својим трошковима ни о обавезама.
- У финансијском извјештају политичка странка је исказала негативан салдо обавеза према Друштву за послове лизинга *Порше лизинг* д. о. о. Сарајево у износу од 28.909,46 КМ, што би умјесто неплаћене обавезе добављачу представљало преплату, односно потраживање од добављача. Ревизијом финансијског извјештаја Хрватске демократске заједнице 1990 за 2020. годину, установљено је да политичка странка није евидентирала обавезу за набавку возила у износу од 30.239,99 КМ. Мјесечне исплате рата лизинга странка је евидентирала као преплату Друштву за послове лизинга *Порше лизинг* д. о. о. Сарајево.

- Политичка странка је исказала негативан салдо обавеза према правном лицу *ДЛ прес*, Љубушки у износу од 4.100,00 КМ и *Винер осигурању* у износу од 1.899,89 КМ.
2. У пословним књигама и финансијском извјештају Хрватска демократска заједница 1990 је исказала обавезе у износу од 95.839,62 КМ, за које је према подацима њених добављача установљено да су оне отписане.
 - Обавеза према правном лицу „Еуроплакат БХ“ д. о. о. Сарајево које странка низ година пријављује у финансијском извјештају у износу од 51.644,82 КМ, отписана је 2017. године.
 - Правно лице „Медиа Рес“ д. о. о. Мостар 2016. године је отписало обавезе према Хрватској демократској заједници 1990 у износу од 44.194,80 КМ.
 3. Политичка странка је обавезе у износу од 189.058,03 КМ пријавила као обавезе према разним добављачима и позајмице у износу од 14.982,00 КМ као обавезе према грађанима.

У складу с одредбама члана 24. Правилника, странка је обавезна у финансијском извјештају навести назив сваког правног лица, односно име физичког лица према којем има дуговање, скупа с износом дуга на посљедњи дан извјештајног периода.
 4. У финансијском извјештају странка је пријавила обавезе по основу позајмица од физичких лица у износу од 50.541,00 КМ те навела да су позајмице реализоване 31. 12. 2018. године, а рок враћања им је био 31. 12. 2019. године.

У финансијском извјештају за 2020. годину политичка странка је позајмице пријавила у истом износу, с тим да је за позајмице у износу од 28.466,00 КМ навела да су реализоване у периоду од 2006. до 2017. године.

С обзиром на дужину периода дуговања, те да нису закључени анекси уговора, нити су зајмодавци користили законска средства за наплату својих потраживања, није потврђено стање обавеза по основу позајмица које је странка пријавила у финансијском извјештају.
 5. Од Хрватске демократске заједнице 1990 је, актом број 03-07-6-342-2/22 од 15. 8. 2022. године, затражено да уз осталу финансијску документацију достави конфирмације, односно потврду њених обавеза на дан 31. 12. 2021. године од стране добављача: „Медиа Рес“, *Интер конект*, Агенција „Милас“, „Елит Медиа“ и „Еуроплакат БХ“, према којима је у финансијском извјештају исказала обавезе у износу од 248.944,28 КМ.

Политичка странка није поступила по захтјеву Централне изборне комисије БиХ, односно није доставила тражене конфирмације, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (5) Закона о финансирању политичких странака.

У складу с наведеним, а у недостатку конфирмација добављача, није потврђено стање обавеза које је Хрватска демократска заједница 1990 пријавила у свом финансијском извјештају.
- д) Политичка странка, иако је у складу с одредбом из члана 12. став (2) Закона о финансирању политичких странака имала обавезу да у годишњи финансијски извјештај укључи користи које је остварила од активности удружења „Хрватски народни сабор Босне и Херцеговине“, као његова чланица, политичка странка то није учинила.

11. СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА ФБИХ (Код 2697)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, Српска напредна странка ФБиХ се финансирала из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	100,00	0,95
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	8.000,00	76,19
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	8.100,00	77,14
II	Остали приходи и друго	2.400,00	22,86
	Извори финансирања (I+II)	10.500,00	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Српска напредна странка ФБиХ прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 8. став (1), члана 12. став (4) и став (5) и члана 13. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Српска напредна странка ФБиХ је средства обезбијеђена за финансирање странке утрошила без донесеног Програма утрошка средстава за 2021. годину, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Странка је у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину исказала расходе у укупном износу од 10.369,20 КМ.

Српска напредна странка ФБиХ није у току 2021. године, а ни по захтјеву за достављање додатне документације, доставила Програм утрошка средстава за 2021. годину.

- б) Политичка странка је у годишњем финансијском извјештају исказала приходе из буџета у укупном износу од 8.000,00 КМ.

На захтјев Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, Кантон 10 је својим актом број 03-02-11-78.2/21 од 23. 2. 2021. године, доставио податке о исплати средстава и Одлуку о одобравању средстава из буџета Кантона 10 за 2020. годину број 01-02-37/20 од 29. 12. 2020. године на основу које је извршена уплата средстава на рачун политичке странке Српска напредна странка ФБиХ. Увидом у достављену документацију, установљено је да су средства која су припадала Српској напредној странци по основу освојених мандата у периоду од 2018. до 2022. године, уплаћена на рачун Српске напредне странке ФБиХ, дана 27. 1. 2021. године, у износу од 8.000,00 КМ за 2020. годину.

Имајући у виду да се приходом из буџета сматра приход дефинисан чланом 3. став (1) тачка е) Закона о финансирању политичких странака, односно да се средства за рад расподјељују на основу освојених мандата, а да Српска напредна странка ФБиХ није имала освојене мандате у Кантону 10 у периоду од 2018. до 2022. године, као и да је уписана у регистар суда 3. 9. 2019. године, мишљења смо да је Српска напредна странка ФБиХ средства из буџета Кантона 10 у износу од 8.000,00 КМ примила супротно одредбама члана 8. став (1), тачка а) Закона о финансирању политичких странака.

ц) На основу обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја, установљено је да Српска напредна странка ФБиХ годишњи финансијски извјештај није поднијела на начин установљен Правилником и није доставила додатну документацију, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (4) и став (5) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Српска напредна странка ФБиХ је годишњи финансијски извјештај поднијела супротно одредбама члана 3 став (1) Правилника, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Увидом у службене евиденције, установљено је да је Српска напредна странка ФБиХ годишњи финансијски извјештај за 2021. годину поднијела у електронској форми, путем апликације ФИ ЦИК БиХ дана 31. 3. 2022. године. Странка је дана 4. 4. 2022. године Централној изборној комисији Босне и Херцеговине доставила Обрасце 1, 1.1, 2, 2.1, 3, 4 и 5 годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, одштампане из апликације у ПДФ-формату и овјерене потписом овлашћеног лица и печатом политичке странке.

У складу с наведеним, установљено је да странка није доставила прилог уз Обрасце 3 и 4, те Обрасце 3-а, 3-ф, 4.1 и 4.2 годишњег финансијског извјештаја, што је била обавезна да учини.

(2) Политичка странка у Обрасцу 1 (*Општи подаци о политичкој странци*) годишњег финансијског извјештаја није навела податке о овлашћеном лицу које је одговорно за вођење пословних књига политичке странке, подношење финансијских извјештаја и које је овлашћено да контактира с Централном изборном комисијом Босне и Херцеговине, чиме је прекршила одредбе члана 13. став (1) Закона о финансирању политичких странака и члана 9. Правилника.

(3) Српска напредна странка ФБиХ није у Обрасцу 2 (*Преглед промета свих трансакционих рачуна политичке партије*) годишњег финансијског извјештаја исказала рачун број 5713000000120975 код Комерцијалне банке а. д. Бања Лука, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

Увидом у Јединствени регистар рачуна у Босни и Херцеговини који се води код Централне банке БиХ, установљено је да Српска напредна странка ФБиХ код Комерцијалне банке а. д. Бања Лука има два трансакциона рачуна, и то рачун број 5713000000120975 и рачун број 5713000000121654.

Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала трансакциони рачун број 5713000000121654 са следећим прометом: почетно стање на дан 1. 1. 2021. године у износу од 14,20 КМ, укупан промет улаза у износу од 10.500,00 КМ, укупан промет излаза у износу од 10.397,60 КМ и салдо на дан 31. 12. 2021. године у износу од 116,60 КМ.

Увидом у Регистар налога за плаћање Кантона 10 од 27. 1. 2021. године, установљено је да је Кантон 10 средства у износу од 8.000,00 КМ уплатио Српској напредној странци ФБиХ на трансакциони рачун број 5713000000120975.

Странка је све трансакционе рачуне требала исказати у Обрасцу 2 годишњег финансијског извјештаја.

- (4) Дана 18. 8. 2022. године, Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је Српској напредној странци ФБиХ упутила Захтјев за достављање додатне документације за 2021. годину, којим је тражена достава документације о коришћењу пословног простора у 2021. години, Програм утрошка средстава за 2021. и 2022. годину, копија годишњег обрачуна за 2021. годину (Биланс стања и Биланс успјеха), Бруто биланс на дан 31. 12. 2021. године, главна књига с комплетним аналитичким евиденцијама странке за период 1. 1–31. 12. 2021. године, копије извода с трансакционих рачуна странке број 5713000000121654 и број 5713000000120975 код Комерцијалне банке а. д. Бања Лука за период 1. 1–31. 12. 2021. године и изводи отворених ставки за повјериоце „Дрво бест“, Хотел „Дрвар“ и „Компекс“.

Српска напредна странка ФБиХ није у остављеном року доставила тражену документацију, те је Централна изборна комисија БиХ дана 22. 2. 2023. године Ургенцијом за достављање додатне документације за 2021. годину поново затражила достављање наведене документације.

Српска напредна странка ФБиХ није у остављеном року доставила додатну документацију, те је прекршила одредбе члана 12. став (5) Закона о финансирању политичких странака.

Трошкови изборне кампање на пријевременим изборима за градоначелника Града Приједора

Српска напредна странка ФБиХ је учествовала на пријевременим изборима за градоначелника Града Приједора, који су одржани 12. 12. 2021. године.

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ, Српска напредна странка ФБиХ је у сврху изборне кампање за пријевремене изборе за градоначелника Града Приједора могла да потроши средства у износу од 25.919,70 КМ.

У годишњем финансијском извјештају за 2021. годину политичка странка је пријавила трошкове изборне кампање у износу од 100,00 КМ.

12. ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „НАРОД И ПРАВДА“ (Код 2317)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Политичка организација „Народ и правда“ се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	20.376,00	2,59
2.	Прилози физичких лица (3-а)	54.682,97	6,96
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	450,00	0,06
7.	Приходи из буџета (3-ф)	703.333,29	89,57
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	778.842,26	99,18
II	Остали приходи и друго	6.400,00	0,82
	Извори финансирања (I+II)	785.242,26	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Политичка организација „Народ и правда“ прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака и одредбе члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

а) Политичка странка је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака на сљедећи начин:

(1) Програмом утрошка средстава за 2021. годину и његовим ребалансом, који је предсједништво политичке странке усвојило 27. 9. 2021. године, Политичка организација Народ и правда планирала је укупне трошкове у износу од 855.500,00 КМ.

Поред планираних трошкова, политичка странка је у Програму утрошка средстава навела двије ставке, у укупном износу од 194.320,00 КМ, које не представљају трошкове. То су благајнички максимум у износу од 40.000,00 КМ и трошкови по насталим обавезама у износу од 154.320,00 КМ.

Новчана средства која политичка странка с трансакционог рачуна преноси у благајну, као благајнички максимум, не представљају трошак све док она не буду утрошена, односно исплаћена за услуге или набавке материјала у извјештајном периоду. У складу с наведеним, трошкови које је политичка странка намјеровала платити готовински, поштујући важеће финансијске прописе, требали су бити планирани по врстама трошкова, а не као благајнички максимум.

Исплате средстава 2021. године за измирење обавеза које су настале у претходним годинама не представљају трошак. Трошкови и обавезе се евидентирају у моменту када је политичкој странци пружена услуга или када је странка извршила набавку материјала

и опреме, па исплате средстава у текућој години за измирење обавеза из ранијег периода не представљају трошак.

- (2) Увидом у структуру планираних трошкова, установљено је да су поједини трошкови планирани у нереално високим износима, док је дио трошкова планиран на начин да не обезбјеђује потпуну транспарентност утрошка средстава, нити поређење остварених и планираних трошкова.

Да су трошкови планирани у нереално високим износима за обим пословања, потврђује чињеница да је политичка странка планиране трошкове остварила у проценту од 71,47%, док су неки од планираних трошкова остварени у проценту испод 30%.

- (3) У годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, странка је исказала остварене трошкове у износу од 614.987,16 КМ.

За трошкове у износу од 14.683,45 КМ није могуће установити да ли су предвиђени Програмом утрошка средстава, док су планирани трошкови прекорачени за износ од 13.510,52 КМ.

- Странка је трошкове запослених планирала као трошкове плата с припадајућим порезима и доприносима, те није могуће установити да ли су планом, у оквиру ове категорије трошкова, обухваћени трошкови топлог obroка, превоза и регреса и у којем износу. Странка је остварила трошкове топлог obroка, превоза и регреса запослених у износу од 12.829,00 КМ.
- Политичка странка је у финансијском извјештају исказала трошкове дневница и путне трошкове у износу од 258,00 КМ, трошкове превоза у износу од 1.214,90 КМ, расходе из претходних година у износу од 355,92 КМ и камате у износу од 25,63 КМ које с таквом класификацијом није предвидјела својим програмом утрошка средстава.
- Увидом у структуру планираних и остварених трошкова, установљено је да је политичка странка планиране трошкове репрезентације прекорачила за износ од 7.514,89 КМ и трошкове ситног инвентара за износ од 5.995,63 КМ.

- б) Прегледом финансијског извјештаја, пословних књига и финансијске документације, установљено је да политичка странка у пословним књигама није успоставила правилне и правовремене евиденције о новчаним токовима, приходима, расходима и обавезама те финансијски извјештај није попунила на начин како је Централна изборна комисија БиХ прописала Правилником, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Евиденције о новчаним токовима путем благајне нису успостављене у складу с рачуноводственим прописима и принципима благајничког пословања.

У пословним књигама политичке странке евидентиран је сљедећи промет благајне: почетно стање на дан 1. 1. 2021. године у износу од 1.172,45 КМ, уплате средстава у благајну у износу од 40.000,00 КМ, исплате средстава из благајне у износу од 39.754,35 КМ и стање средстава на дан 31. 12. 2021. године у износу од 1.418,10 КМ.

- Примљене донације и чланарине у готовини политичка странка није евидентирала као уплате средстава у благајну, нити је њихов полог на трансакциони рачун евидентирала као исплате средстава из благајне.

Увидом у изводе с трансакционог рачуна Централне канцеларије, установљено је да је политичка странка извршила полог донација и чланарина, у износу од 13.825,00 КМ, које није евидентирала путем благајне.

- Кроз благајничку документацију, промет благајне је евидентиран на мјесечном нивоу, а не у моменту када је политичка странка извршила готовинске трансакције. Дневници благајне сачињени су на посљедњи дан у мјесецу и на њима је наведено да су уплате благајничког максимума у благајну и све исплате из благајне извршене управо тог посљедњег дана у мјесецу. Исплате средстава из благајне, као и стање благајне, током цијелог периода у пословним књигама су евидентирани у непостојећим новчаним апоенима.
- Након што је Служба за ревизију политичкој странци доставила прелиминарни Извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину с налазима ревизије, странка је извршила корекције Обрасца 2.1. финансијског извјештаја те пријавила сљедећи промет благајне: почетно стање на дан 1. 1. 2021. године у износу од 1.172,45 КМ, уплате средстава у благајну у износу од 56. 519,00 КМ, исплате средстава из благајне у износу од 56. 273,35 КМ и стање средстава на дан 31. 12. 2021. године у износу од 1.418,10 КМ.

(2) Политичка странка није у пословним књигама успоставила евиденцију о неновчаној донацији коју је остварила коришћењем пословног простора без плаћања закупнине, а који јој додијелила Општина Илијаш, чиме је прекршила рачуноводствене прописе и одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

У коригованом годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, политичка странка је пријавила неновчану донацију Општине Илијаш у износу од 450,00 КМ.

(3) У пословним књигама, дио евиденција о трошковима политичке странке није успостављен благовремено и у складу с рачуноводственим прописима. Такође, класификација трошкова по врстама не обезбјеђује потпуну транспарентност утрошка средстава.

- У пословним књигама странка је трошкове евидентирала у износу од 628.400,21 КМ, а у годишњем финансијском извјештају их је пријавила у износу од 614.987,16 КМ.

Увидом у финансијску документацију, установљено је да у пословним књигама дио евиденција није благовремено успостављен. Дио трошкова евидентиран је у моменту плаћања, а не у моменту када је политичкој странци пружена услуга.

- Трошкови закупнине у пословним књигама евидентирани су у износу од 136.406,86 КМ, а у финансијском извјештају су пријављени у износу од 122.462,18 КМ. Закупнина из 2020. године, која је плаћена 2021. године у пословним књигама је евидентирана као трошак 2021. године.

- Политичка странка је трошак закупнине пословног простора код свог организационог дијела у Илијашу у финансијском извјештају пријавила у износу од 250,00 КМ, који је за 200,00 КМ нижи од неновчане донације Општине Илијаш, коју је странка пријавила у финансијском извјештају, чиме је прекршила одредбе чланова 21. и 22. Правилника.

Странка наведени трошак уопште није евидентирала у пословним књигама.

- Странка није у пословним књигама успоставила евиденцију о трошковима закупнине својих организационих дијелова у Општини Калесија и Општини Илица.

У коригованом финансијском извјештају политичка странка је пријавила трошак закупнине код свог организационог дијела Калесија у износу од 384,00 КМ, а код организационог дијела Илица у износу од 6.061,00 КМ.

Општина Илица је Политичкој организацији „Народ и правда“ додијелила на коришћење пословни простор површине 63 m², по цијени закупа од 2 КМ/m² увећаној за ПДВ.

Пословни простор површине 12 m² и по цијени од 2 КМ/m² политичкој странци је додијелила и Општина Калесија.

- (4) Политичка организација „Народ и правда“ је у финансијском извјештају, на Обрасцу 5. (*Обавезе политичке странке*), исказала обавезе на дан 31. 12. 2021. године у износу од 137.414,32 КМ и то: обавезе према добављачима у износу од 125.398,80 КМ, обавезе за плате и доприносе у износу од 11.471,50 КМ и обавезе по основу кредита и позајмица у износу од 544,03 КМ.

У пословним књигама странке обавезе на дан 31. 12. 2021. године евидентирани су у износу од 142.520,45 КМ и то: обавезе према добављачима у износу од 128.782,05 КМ, обавезе за плате и доприносе у износу од 11.975,36 КМ и обавезе по основу кредита у износу од 1.763,04 КМ.

- Увидом у аналитичке картице добављача, установљено је да су обавезе према правном лицу *Cafematic d. o. o.* Тузла, по основу закупнине, у пословним књигама дупло евидентирани за три мјесеца. Обавеза према овом правном лицу, која је у финансијском извјештају пријављена у износу од 1.579,50 КМ, у пословним књигама је евидентирана у износу од за 3.159,00 КМ.
- Према правном лицу *Фарекс д. о. о.* Тешањ, обавеза за закупнину је у пословним књигама евидентирана у износу већем за 600,00 КМ.
- Обавеза према КЈКП „Центар Скендерија“ д. о. о. Сарајево, која је потврђена конфирмацијом између политичке странке и овог правног лица у износу од 4.223,70 КМ, у пословним књигама је евидентирана у износу од 3.715,82 КМ.
- Дио обавеза према закуподавцима физичким лицима за децембар 2021. године није евидентиран у пословним књигама.

Трошкови изборне кампање на пријевременим изборима за начелника Општине Травник

Политичка организација „Народ и правда“ је у коалицији са Социјалдемократском партијом БиХ и Нашом странком учествовала на пријевременим изборима за начелника Општине Травник који су одржани 2021. године.

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ, Политичка организација „Народ и правда“ је у сврху изборне кампање за пријевремене изборе за начелника Општине Травник, као чланица коалиције, могла да потроши средства у износу од 4.765,10 КМ.

У годишњем финансијском извјештају за 2021. годину ова политичка странка је пријавила трошкове изборне кампање у износу од 13.129,80 КМ и прекорачила је лимит на трошкове изборне кампање, који је прописан у члану 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине, за износ од 8.364,70 КМ.

13. ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (Код 027)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, Хрватска демократска заједница Босне и Херцеговине се финансирала из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	94.005,47	3,92
2.	Прилози физичких лица (3-а)	153.364,54	6,39
3.	Прилози правних лица (3-б)	15.000,00	0,63
4.	Приходи од имовине (3-ц)	90,99	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	4.840,04	0,20
7.	Приходи из буџета (3-ф)	2.132.721,15	88,86
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	2.400.022,19	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	2.400.022,19	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Хрватска демократска заједница Босне и Херцеговине прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 6. став (2), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

а) Хрватска демократска заједница Босне и Херцеговине је финансијска средства у износу од 55.940,02 КМ утрошила мимо Програма утрошка средстава, чиме је прекршила је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

У годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, Хрватска демократска заједница Босне и Херцеговине исказала је укупне расходе у износу од 1.913.083,68 КМ.

Увидом у Ребаланс програма утрошка средстава за 2021. годину, установљено је да је странка планирала укупне расходе у износу од 2.101.000,00 КМ, од чега се 151.000,00 КМ односи на планиране трошкове амортизације.

Прегледом финансијског извјештаја и финансијске документације, установљено је да је политичка странка финансијска средства у износу од 55.940,02 КМ утрошила мимо Ребаланса програма утрошка средстава за 2021. годину, како слиједи:

- У Ребалансу програма утрошка средстава за 2021. годину странка је хуманитарне расходе планирала у износу од 152.000,00 КМ. У годишњем финансијском извјештају странка је хуманитарне расходе исказала у износу од 174.067,00 КМ, односно прекорачила је планарине хуманитарне расходе за 22.067,00 КМ;

- Хрватска демократска заједница Босне и Херцеговине је планиране трошкове стручног образовања и интелектуалне услуге прекорачила за 7.575,94 КМ. Странка је ове трошкове планирала у износу од 107.000,00 КМ, док их је остварила у укупном износу од 114.575,94 КМ;
- Странка је трошкове рекламе и репрезентације планирала у износу од 167.000,00 КМ. У годишњем финансијском извјештају странка је трошкове рекламе и пропаганде исказала у износу од 18.362,03 КМ, трошкове репрезентације у износу од 159.092,86 КМ и трошкове флаширане воде у износу од 3.768,90 КМ, односно укупно 181.223,79 КМ, чиме је планиране трошкове рекламе и репрезентације прекорачила за 14.223,79 КМ;
- Странка није планирала трошкове адвокатских услуга и судске трошкове, а њих је у годишњем финансијском извјештају исказала у износу од 1.994,00 КМ; и
- Странка је планиране остале расходе прекорачила за 10.079,29 КМ. У Ребалансу програма утрошка средстава за 2021. годину странка је остале расходе планирала у износу од 15.000,00 КМ, док их је остварила у износу од 25.079,29 КМ.

Поред наведеног, а увидом у документацију коју је доставила политичка странка, установљено је да је Централа странке из својих пословних књига на терет осталих расхода искњижила потраживања из ранијих година по основу позајмица датих политичким странкама Хрватска сељачка странка у износу од 10.000,00 КМ и Хрватска странка права БиХ у износу од 2.000,00 КМ. Служба за ревизију сматра да је искњижавањем потраживања у износу од 12.000,00 КМ Хрватска демократска заједница Босне и Херцеговине средства која су обезбијеђена за финансирање странке утрошила мимо Ребаланса програма утрошка средстава.

б) Хрватска демократска заједница Босне и Херцеговине прекршила је одредбе члана 5. став (4) и члана 6. став (2) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Хрватска демократска заједница Босне и Херцеговине није у пословним књигама евидентирала и у финансијском извјештају није пријавила неновчану донацију Града Лукавца по основу бесплатног коришћења пословног простора у току 2021. године, чиме је прекршила одредбу члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Увидом у податке које је доставио Град Лукавац, те Изјаву број 14/2023 од 21. 12. 2023. године, коју је странка доставила уз очитовање на Прелиминарни извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је ГО Лукавац користио простор у власништву Града Лукавца без накнаде.

У складу с Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и Законом о финансирању политичких странака, политичка странка је имала обавезу да неновчану донацију евидентира у пословним књигама и пријави у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину.

(2) Прилози физичких лица које је примио ГО Мостар у износу од 3.500,00 КМ, Одбор за Дистрикт Брчко у износу од 2.850,00 КМ и Централа у износу од 1.000,00 КМ нису уплаћени на трансакциони рачун Централне странке, што је супротно одредбама члана 6. став (2) Закона о финансирању политичких странака.

ц) На основу обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да Хрватска демократска заједница Босне и Херцеговине није водила потпуне, правилне и правовремене евиденције о новчаним средствима, приходима, расходима и обавезама, нити је обрасце годишњег финансијског извјештаја попунила у складу с Правилником, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Контролом благајне Централе странке, установљено је да благајнички извјештаји нису вођени на дневном нивоу. Странка није сачињавала налоге наплате за уплаћене прилоге, већ их је евидентирала на уплатницама-признаницама, што није уобичајено за пословање готовином путем благајне.

(2) Хрватска демократска заједница Босне и Херцеговине није у годишњем финансијском извјештају исказала тачне податке о чланаринама, чиме је прекршила одредбе члана 13. Правилника.

Увидом у изводе с трансцијоног рачуна ОО Столац установљено је да су приходи од чланарина остварени у износу од 2.814,00 КМ, док је странка у Обрасцу 3 (*Извори финансирања*) исказала чланарине ОО Столац у износу од 1.955,99 КМ.

(3) Политичка странка је у Обрасцу 3-а (*Прилози физичких лица*) годишњег финансијског извјештаја навела погрешне податке о донаторима и бројевима издатих потврда, чиме је прекршила одредбе члана 14. Правилника. Такође, установљено је да издате потврде о примљеним прилозима од физичких лица не садрже све потребне податке прописане чланом 6. Правилника.

- Странка је у коригованом Обрасцу 3-а годишњег финансијског извјештаја за ОО Груде у дијелу у којем се уписује број потврде, за донацију физичког лица Љубе Гризеља у износу од 2.000,00 КМ навела број потврде 02-1/21, а за донацију истог лица у износу од 1.000,00 КМ број потврде 02-1/21. Увидом у достављене потврде установљено је да је странка издала потврду бр. 1/21 за донацију овог физичког лица у износу од 1.000,00 КМ, док на потврди о примљеном прилогу у износу од 2.000,00 КМ није наведен број потврде.

- Увидом у достављене потврде о примљеним прилозима од физичких лица-донатора ОО Груде, установљено је да на три (3) потврде није наведен број потврде, а да на једној (1) потврди није наведена адреса донатора.

- Извршен је увид у благајничку документацију Централе о уплатама донација физичких лица и установљено је да су у дневнику благајне за јануар евидентирани прилози физичких лица у укупном износу од 9.600,00 КМ, у дневнику благајне за фебруар прилози физичких лица у укупном износу од 47.500,00 КМ те у дневнику благајне за март прилози физичких лица у укупном износу од 23.255,00 КМ, односно укупно 80.355,00 КМ, што чини 51% укупно примљених прилога физичких лица.

Политичка странка је за један дио уплата издала изјаве-потврде о примљеним прилозима које не садрже број потврде или бројеви наведени на потврдама не одговарају бројевима исказаним у Обрасцу 3-а. Такође, установљено је да бројеви потврда нису навођени хронолошки, што указује на то да политичка странка не издаје потврде на начин да обезбиједи континуитет, односно поступа супротно одредбама члана 6. Правилника.

1. Контролом благајничког извјештаја Централе странке 01/21 од 31. 1. 2023. године, установљено је да је странка у готовини примила прилоге пет (5) физичких лица у укупном износу од 9.600,00 КМ, те их је уплатила на трансакциони рачун дана 25. 1. 2021. године. Увидом у достављену документацију, установљено је да политичка странка није сачињавала налоге уплате, већ је на основу уплатница-признаница (у даљњем тексту: уплатница) евидентирала улазе у благајну. Такође, установљено је да је на уплатницама наведен датум пријема прилога 25. 1. 2021. године те хронолошки бројеви од броја 001/2021-д до броја 005/2021-д. Уз сваку уплатницу странка је доставила и изјаву-потврду о примљеним прилозима, међутим, на четири (4) потврде су наведени бројеви из 2020. године те је у дијелу у којем се уписује датум издавања потврде наведено 28. 12. 2020. године.
2. Контролом уплата донација у износу од 12.000,00 КМ на трансакциони рачун Централе странке од 5. 2. 2021. године, установљено је да је странка у готовини примила прилоге осам (8) физичких лица у износима од 300,00 КМ до 2.500,00 КМ, те је издала уплатнице од броја 006/2021-д до броја 013/2021-д. Уз сваку уплатницу странка је доставила и изјаву-потврду о примљеним прилозима, међутим, на четири (4) од осам (8) издатих потврда бројеви не одговарају бројевима наведеним у финансијском извјештају. Такође, бројеви потврда нису навођени хронолошки.
3. Дана 9. 2. 2021. године на трансакциони рачун Централе странке уплаћена су средства у износу од 5.500,00 КМ. Увидом у достављену документацију установљено је да су четири (4) физичка лица дана 8. 2. 2021. године дала прилоге странци у готовини у износима од 1.000,00 КМ до 2.000,00 КМ, те је странка издала уплатнице од броја 014/2021-д до броја 017/2021-д. Контролом издатих изјава-потврда о примљеним прилозима, установљено је да подаци о бројевима потврда које је странка навела у Обрасцу 3-а не одговарају бројевима издатих потврда.
4. Дана 10. 2. 2021. године на трансакциони рачун Централе странке уплаћена су средства у износу од 9.500,00 КМ. Увидом у достављену документацију установљено је да је дана 9. 2. 2021. године седам (7) физичких лица дало прилоге у готовини у износима од 500,00 КМ до 2.000,00 КМ, те да је странка издала уплатнице од бр. 018/2021-д до бр. 024/2021-д. Контролом издатих изјава-потврда о примљеним прилозима, установљено је да подаци о бројевима потврда које је странка навела у Обрасцу 3-а не одговарају бројевима које су наведени на потврдама.
5. Контролом достављене документације, установљено је да су дана 16. 2. 2021. године на трансакциони рачун Централе странке уплаћена средства у износу од 8.500,00 КМ која су прикупљена у готовом новцу путем благајне дана 15. 2. 2021. године. Наиме, четири (4) физичка лица су уплатила прилоге у готовини у износима од 1.000,00 КМ до 3.000,00 КМ, те је странка издала уплатнице од бр. 025/2021-д до бр. 028/2021-д. Контролом издатих изјава-потврда о примљеним прилозима, установљено је да у потврдама нису наведени бројеви потврда, а да је странка у Обрасцу 3-а навела бројеве потврда.
6. Увидом у достављену документацију, установљено је да су три (3) физичка лица дана 16. 2. 2021. године уплатила прилоге у готовини у укупном износу од 7.500,00 КМ, те да је 17. 2. 2021. године извршен полог средстава на

трансакциони рачун. Странка је издала уплатнице те изјаве-потврде о примљеним прилозима на којима није навела бројеве.

7. Дана 25. 2. 2021. године у благајну странке уплаћена су средства по основу донација три (3) физичка лица у укупном износу од 4.500,00 КМ, те је 26. 2. 2021. године извршен полог средстава на трансакциони рачун. Странка је издала уплатнице о пријему прилога те изјаве-потврде о примљеним прилозима на којима није наведен број потврде.
 8. Дана 11. 3. 2021. године у благајну странке уплаћена су средства по основу донација четири (4) физичка лица у укупном износу од 10.000,00 КМ. Странка је издала уплатнице о пријему те изјаве-потврде о примљеним прилозима на којима није наведен број потврде.
- (4) Увидом у достављене потврде о примљеним прилозима од правних лица, установљено је да издате потврде не садрже идентификациони број и адресу сједишта донатора, што је супротно одредбама члана 6. Правилника.
- (5) Странка у пословним књигама није евидентирала и у годишњем финансијском извјештају није исказала неновчану донацију Града Лукавца по основу коришћења пословног простора, чиме је прекршила одредбе чланова 13. и 18. Правилника.
- Политичка странка није у пословним књигама евидентирала неновчану донацију Општине Љубушки по основу коришћења пословног простора, коју је Обрасцу 3-е (*Неновчане донације и рачуни које политичка странка није имала обавезу да плати*) годишњег финансијског извјештаја исказала у износу од 2.304,00 КМ.
 - Странка је у Обрасцу 3-е исказала неновчану донацију Општине Вареш по основу коришћења пословног простора у износу од 830,00 КМ, док је Општина Вареш доставила податке да ниједна политичка странка није користила просторије у власништву Општине Вареш у 2021. години. Исто тако, политичка странка је у додатној документацији доставила Рјешење Општине Вареш из 2000. године према којем се ХДЗ БиХ дају у посјед просторије Општине Вареш.
- (6) Политичка странка у годишњем финансијском извјештају није исказала тачне податке о приходима из буџета, чиме је прекршила одредбе чланова 13. и 19. Правилника.
- Хрватска демократска заједница Босне и Херцеговине није у годишњем финансијском извјештају исказала приходе из буџета Општине Пелагићево. Увидом у податке које је доставила Општина Пелагићево, установљено је да су средства предвиђена за финансирање Хрватске демократске заједнице Босне и Херцеговине у износу од 1.000,00 КМ уплаћена на текући рачун физичког лица Иване Надаревић, на лични захтјев.
 - Политичка странка је у Обрасцу 3-ф (*Приходи из буџета*) годишњег финансијског извјештаја исказала приходе из буџета Општине Нови Травник у износу од 25.800,00 КМ. Увидом у податке које је доставила Општина Нови Травник, установљено је да је политичкој странци у току 2021. године уплаћено укупно 26.100,00 КМ. Средства су уплаћена на трансакциони рачун ОО Нови Травник, број 1549995000504671.
- (7) Странка је у годишњем финансијском извјештају приходе Централне странке из буџета Федерације Босне и Херцеговине исказала у износу од 626.743,63 КМ.

Контролом исказаног прихода установљено је да је у току 2021. године из буџета Федерације Босне и Херцеговине на рачун Хрватске демократске заједнице Босне и Херцеговине уплаћено укупно 653.139,14 КМ, од чега је на рачун Хрватске кршћанске демократске уније БиХ пребачено 26.395,57 КМ, односно Хрватска демократска заједница Босне и Херцеговине остварила је приходе из буџета Федерације Босне и Херцеговине у износу од 626.743,63 КМ.

Увидом у пословне књиге Централе странке, установљено је да је странка у својим пословним књигама на аналитичкој картици конта 41101 – *Приходи из буџета Федерације БиХ* (ОЈ: ХДЗ БиХ Централа) исказала приходе из буџета Федерације Босне и Херцеговине у износу од 733.025,45 КМ. Странка је средства исплаћена Хрватској кршћанској демократској унији БиХ у укупном износу од 26.395,57 КМ евидентирала на дуговној страни конта 41101 – *Приходи из буџета Федерације БиХ*. Такође, на дуговној страни конта 41101 – *Приходи из буџета Федерације БиХ*, странка је евидентирала и пренос средстава нижим организационим дијеловима странке у укупном износу од 40.100,00 КМ те је прокњижила плаћање обавезе по основу пореза на промет некретнина у износу од 13.134,00 КМ. Поред наведеног, странка је на овом конту евидентирала и пренос разлике у износу од 256,68 КМ који је настао као резултат гашења рачуна ОО Котор Варош.

Сматрамо да странка пренос средстава Хрватској кршћанској демократској унији БиХ, интерне преносе средстава и друга плаћања није требала евидентирати на дуговној страни конта 41101 – *Приходи из буџета Федерације БиХ*, јер није ријеч о преносу прихода по обрачуна резултата, већ о преносу средстава другој политичкој странци, интерном преносу средстава између одбора те књижењу плаћања обавеза по основу пореза на промет некретнина који улази у трошак набавке некретнине.

- Подаци о укупним приходима странке исказани у Билансу успјеха за 2021. годину не одговарају подацима из коригованог годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину. У коригованом годишњем финансијском извјештају за 2021. годину странка је исказала приходе у укупном износу од 2.400.022,19 КМ, док су у Билансу успјеха за 2021. годину укупни приходи исказани у износу од 2.403.176,00 КМ.
 - Контролом књиговодствених евиденција ОО Љубушки, установљено је да нису вођене правилне евиденције о приходима и расходима, односно да је странка трошкове по основу два рачуна из 2020. године у укупном износу од 20.250,00 КМ умјесто на конту расхода из ранијих година евидентирала на дуговној страни конта 41102 – *Приходи из буџета*, чиме је избјегла да исказе расходе у износу од 20.250,00 КМ.
- (8) Увидом у аналитичке картице Општинског одбора Витез, установљено је да подаци које је политичка странка исказала у годишњем финансијском извјештају не одговарају подацима из пословних књига које је водио овај одбор за 327,33 КМ, од чега се 300,00 КМ односу на трошкове закупнине пословног простора.

Наиме, политичка странка је у пословним књигама трошкове закупнине пословног простора који је користио ОО Витез евидентирала у мањем износу за 300,00 КМ у односу на остварене, односно није исказала обавезе према добављачу ЈУ „Радио Витез“ у износу од 300,00 КМ.

Исто тако, установљено је да је Општински одбор Витез плаћао накнаду физичком лицу за вођење пословних књига, а да на исплаћену накнаду није обрачунао нити платио припадајући порез на доходак и доприносе.

Општински одбор Витез није у својим пословним књигама укалкулисао трошкове бруто плате за децембар 2021. године, нити обавезе по истом основу те их није ни исказао у обрасцима годишњег финансијског извјештаја, чиме су прекршене одредбе чланова 21, 22. и 24. Правилника.

(9) Политичка странка није у годишњем финансијском извјештају правилно исказала податке о својим расходима, чиме је прекршила одредбе чланова 21. и 22. Правилника. Такође, прегледом финансијских извјештаја установљено је да дио расхода није правилно класификован, као и да странка у пословним књигама није евидентирала све расходе.

- Контролом исказаних података о расходима Централне странке установљено је да је странка трошкове репрезентације за флаширану воду исказала у пословним књигама на конту 4003 – *Утрошена вода*, те исказала као утрошак воде у годишњем финансијском извјештају.
- Увидом у благајнички извјештај Централне бр. 01/21 од 31. 1. 2021. године, установљено је да су путем благајне исплаћени рачуни за гориво из 2020. године у износу од 147,49 КМ. Странка је наведене рачуне евидентирала као трошкове 2021. године.
- Политичка странка није у пословним књигама евидентирала и у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупнине пословног простора који је користила у Лукавцу.
- Контролом исказаних трошкова закупнине пословних просторија установљено је да су трошкови закупнине исказани у мањем износу у односу на уговорену цијену закупнине, како слиједи: ГО Бихаћ у износу од 15.311,16 КМ и КО СБК Бусовача у износу од 400,00 КМ.
- Политичка странка је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупнине пословних просторија ОО Какањ у износу од 2.250,00 КМ, ОО Вареш у износу од 830,00 КМ и КО ЗЕ-ДО Жепче у износу од 5.700,00 КМ.

Увидом у достављену документацију, установљено је да је странка за ОО Какањ доставила изјаву да овај одбор користи просторија ГО Зеница у 2020. години, затим, доставила је Рјешење Општине Вареш из 2000. године према којем се ХДЗ БиХ дају у посјед просторије Општине Вареш, док је за КО ЗЕ-ДО Жепче навела да користи просторије које су у власништву ОО Жепче. Такође, Општина Вареш је доставила податке да ниједна политичка странка није користила просторије у власништву Општине Вареш у 2021. години.

С обзиром на то да није достављена документација, није могло бити потврђено да ли су трошкови закупнине које су исказали Одбор за Дистрикт Брчко у износу од 3.600,00 КМ и ОО Теслић у износу од 73,81 КМ, правилно исказани.

(10) Политичка странка није у Обрасцу 5 (*Обавезе*) исказала тачне податке о својим обавезама на дан 31. 12. 2021. године, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника.

- Политичка странка је у годишњем финансијском извјештају исказала обавезе према Општини Груде у износу од 2.878,20 КМ, што не одговара подацима које је доставила Општина. Према подацима које је доставила Општина Груде, обавезе странке према овој општини на дан 31. 12. 2021. године износе 1.439,10 КМ.
 - У Обрасцу 5 политичка странка је исказала да су обавезе ОО Љубушки износиле 287,49 КМ, што одговара подацима из пословних књига. Међутим, политичка странка у својим пословним књигама води преплату код добављача Мотел-ресторан „Мост“ у износу од 343,00 КМ, што указује на то да странка не води своје пословне евиденције у складу с рачуноводственим прописима.
- (11) Увидом у финансијску документацију политичке странке и књиговодствене исправе установљени су недостаци код дијела рачуна добављача који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима, док је неке трошкове странка евидентирала на основу предрачуна. Такође, установљено је да рачуни нису овјерени за књижење и плаћање.
- Странка је евидентирала трошкове услуга портала и домена по рачуну правног лица „Федерална новинска агенција – ФЕНА“, Сарајево бр. 661/2021 од 30. 11. 2021. године на износ од 100,00 КМ на којој је наведено да је фактурисано на основу наруџбенице број 20/21 за мјесец новембар 2021. године, без навођења врсте услуге и количине.
 - На конту 40154 – *Остали трошкови промоције*, странка је евидентирала рачун правног лица „Мировец“ д. о. о. Читлук бр. 6/21 од 22. 2. 2021. године на износ од 2.340,00 КМ на којој је наведено да је фактурисано извођење услуга, без навођења врсте услуге и количине.

14. СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ (Код 004)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Странка за Босну и Херцеговину се финансира из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ	Структура
		(КМ)	(%)
1.	Чланарина	2.641,59	0,83
2.	Прилози физичких лица (3-а)	3.250,00	1,03
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	453,06	0,14
7.	Приходи из буџета (3-ф)	310.508,21	98,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	316.852,86	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	316.852,86	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Странка за Босну и Херцеговину прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 6. став (2), члана 11. став (1) и став (2) и члана 12. став (1), став (4) и став (5) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Странка за Босну и Херцеговину План утрошка средстава није сачинила на начин да обезбјеђује довољну транспарентност утрошених средстава, као и његово поређење с оствареним трошковима, финансијска средства у укупном износу од 88.864,25 КМ утрошила је мимо установљеног Плана утрошка средстава за 2021. годину, док за трошкове услуга није установљено у којем износу су планирани, чиме су прекршене одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Политичка странка је у годишњем финансијском извјештају исказала укупне трошкове у износу од 255.426,07 КМ.

У Плану утрошка средстава за 2021. годину који је странка доставила уз годишњи финансијски извјештај за 2020. годину планирани су укупни трошкови у износу од 335.000,00 КМ.

Анализом Плана утрошка средстава за 2021. годину, установљене су мањкавости самог плана с обзиром на то да он не садржи податке који орган политичке странке га је донио и када, те је сачињен на начин да не обезбјеђује довољну транспарентност утрошених средстава, као и његово поређење с оствареним трошковима, односно није довољно аналитичан.

У Плану утрошка, странка је планирала сљедеће врсте трошкова: материјал и енергија, услуге, плате и остала примања запослених, амортизација, финансијски расходи, путни трошкови, хуманитарни расходи и остали расходи.

У поступку прегледа финансијског извјештаја, установљено је сљедеће:

- Увидом у План утрошка средстава за 2021. годину, Служба за ревизију је установила да је политичка странка финансијска средства у износу од 69.961,11 КМ утрошила мимо установљеног Плана утрошка средстава на начин да није планирала трошкове закупнине пословних простора, трошкове осталих закупнина, трошкове одржавања опреме, трошкове уговора о дјелу, трошкове репрезентације, трошкове таксе, новчане казне и трошкове премије осигурања.
- Политичка странка је прекорачила планиране трошкове плата и осталих примања запослених у укупном износу од 18.903,14 КМ. Странка је у плану утрошка средстава планирала плате и остала примања запослених у износу од 65.000,00 КМ, а остварила их је у износу од 83.903,14 КМ.
- У поступку прегледа није било могуће установити у којем износу су планирани трошкови услуга, трошкови непроизводних услуга, трошкови књиговодствених услуга, трошкови комуналних услуга, трошкови угоститељских услуга, трошкови адвокатских услуга, трошкови телефонских услуга и трошкови поштарине и интернетских услуга.

У финансијском извјештају странка је исказала трошкове услуга у износу од 21.394,07 КМ, трошкове непроизводних услуга у износу од 2.380,37 КМ, трошкове

књиговодствених услуга у износу од 9.564,00 КМ, трошкове комуналних услуга у износу од 2.508,51 КМ, трошкове угоститељских услуга у износу од 461,40 КМ, трошкове адвокатских услуга у износу од 2.633,80 КМ, трошкове телефонских услуга у износу од 6.296,54 КМ и трошкове поштарине и интернетских услуга у износу од 452,35 КМ. Странка је, међутим, трошкове услуга планирала у укупном износу од 130.000,00 КМ.

- б) Странка за Босну и Херцеговину није у пословним књигама евидентирала и у Обрасцу 3-е (Неновчане донације и рачуни које политичка странка није имала обавезу да плати) годишњег финансијског извјештаја пријавила неновчану донацију по основу бесплатног коришћења пословног простора у Кључу, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу акта Општине Кључ, број 02-45-1981/22 од 13. 9. 2022. године, установљено је да је Странка за Босну и Херцеговину у 2021. години бесплатно користила пословне просторије у власништву Општине Кључ, а које су на основу Одлуке Општинског вијећа дате на управљање Удружењу жена „Кључки бисери“.

У складу с Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и Законом о финансирању политичких странака, странка је имала обавезу да све донације евидентира у пословним књигама и пријави у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину.

- ц) Контролом годишњег финансијског извјештаја и трансакционих рачуна странке, установљено је да странка прилоге физичких лица које су примили нижи организациони дијелови, у укупном износу од 2.750,00 КМ, није уплаћивала на трансакциони рачун Централне странке, чиме је прекршила одредбе члана 6. став (2) Закона о финансирању политичких странака.
- д) Политичка странка није водила пословне књиге у складу с рачуноводственим прописима, није успоставила систем интерних контрола, није водила правилне и потпуне евиденције о својим приходима, расходима и обавезама, обрасце годишњег финансијског извјештаја није попунила у складу с Правилником и није доставила цјелокупну додатну документацију, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и став (2) и члана 12. став (1), став (4) и став (5) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Политичка странка нема успостављен систем унутрашње финансијске контроле над нижим организационим дијеловима.

Контролом годишњег финансијског извјештаја, пословних књига и документације коју је странка доставила, установљено је да Странка за Босну и Херцеговину води пословне књиге по организационим дијеловима, одвојено од Централне странке.

Централа странке нема успостављен систем интерних финансијских контрола над нижим нивоима странке, нити контролу над трошењем новчаних средстава. Иако су поједини одбори у 2021. години остварили значајан промет средстава, нису успостављене књиговодствене евиденције за сваки од организационих дијелова странке.

Поред наведеног, у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, странка није пријавила све трансакционе рачуне као ни промет остварен по њима, нити је евидентирала и пријавила све приходе и расходе.

У складу с чланом 11. став (2) Закона о финансирању политичких странака, странка је дужна својим интерним актима уредити систем унутрашње финансијске контроле над нижим организационим дијеловима ради спречавања погрешног евидентирања прихода и расхода, те злоупотребе финансијских средстава.

(2) У пословним књигама и Обрасцу 2 (*Преглед промета свих трансакционих рачуна политичке странке*) годишњег финансијског извјештаја, Странка за Босну и Херцеговину није евидентирала и пријавила све трансакционе рачуне, као ни промет остварен по њима, чиме је прекршила рачуноводствене прописе и одредбе члана 11. Правилника.

- Увидом у Извјештај Централне банке Босне и Херцеговине, потврде банака о оствареном промету и службене податке о приходима политичке странке из буџета, установљено је да странка у годишњем финансијском извјештају није пријавила сљедеће трансакционе рачуне: рачун број 1994400051980357 који припада ОО СБиХ Кључ отворен код Шпаркасе банке, рачун број 1321102014596495 који припада ОО СБиХ Кладањ отворен код НЛБ банке д. д. Сарајево, рачун број 5510040001110338 који припада ОО СБиХ Добој отворен код Уникредит банке а. д. Бања Лука, рачуни број 3387302238597038, 3389002206020861 и 387302207615335 отворени код Уникредит банке д. д. Сарајево, рачуни број 1610000016480020 и 1610000016480214 отворени код Рајфајзен банке д. д. Сарајево и рачун број 3060150000408381 отворен код Адико банке д. д. Сарајево.

Поред наведеног, Странка за Босну и Херцеговину није доставила Централној изборној комисији Босне и Херцеговине потврде банака о оствареном промету за трансакционе рачуне које није пријавила у годишњем финансијском извјештају 1415455320004081 код ББИ банке д. д. Сарајево, 5540080001128818 код Наше банке а. д. Бијељина и 5673631900094196 код Атос банке а. д. Бања Лука, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (5) Закона о финансирању политичких странака.

(3) Увидом у потврде о примљеним прилозима које је странка издала физичким лицима, установљено је да потврда издата физичком лицу Салему Халиловићу не садржи потпис овлашћеног лица. Поред тога, достављени налози благајне који су издати донаторима за Општинско вијеће СБиХ Какањ не представљају потврду чији садржај је прописан одредбама члана 6. Правилника.

У складу с одредбама из члана 6. Правилника, политичка странка је дужна сваком физичком и правном лицу од којег је примила чланарину или прилог издати потврду у којој су садржани сљедећи подаци: назив политичке странке, серијски број потврде, укупан износ чланарине/прилога, име и презиме/назив донатора, број личног документа/идентификациони број донатора, адреса и мјесто пребивалишта/сједишта донатора, датум уплате, датум издавања потврде и потпис овлашћеног лица.

Поред наведеног, странка је прекршила и одредбе члана 14. Правилника. Наиме, у Обрасцу 3-а (*Прилози физичких лица*) за Општинско вијеће СБиХ Какањ, странка је у колону у којој се уписује „број потврде из члана 6. Правилника“, уписала бројеве налога благајни умјесто броја потврде.

(4) Странка у пословним књигама није успоставила потпуне и тачне евиденције о својим приходима, чиме је прекршила рачуноводствене прописе, одредбе члана 11. Закона о финансирању политичких странка и одредбе чланова 13. и 19. Правилника.

- Подаци о укупним приходима које је странка исказала у годишњем финансијском извјештају који је доставила Централној изборној комисији Босне и Херцеговине не одговарају подацима који су евидентирани у пословним књигама нити подацима из Завршног рачуна за 2021. годину.

- Странка за Босну и Херцеговину је у Обрасцу 3 (*Извори финансирања*) годишњег финансијског извјештаја исказала приходе у укупном износу од 316.852,86 КМ, док је у Билансу успјеха за 2021. годину исказала приходе у укупном износу од 269.555,00 КМ.

У пословним књигама странке које води Централа странке и које су у поступку прегледа достављене као пословне књиге на нивоу странке, евидентирани су приходи у износу од 313.086,01 КМ, од чега се 107.611,41 КМ односи на интерне преносе средстава између организационих дијелова странке, које странка у складу с чланом 13. став (5) Правилника није исказала у годишњем финансијском извјештају.

Такође, увидом у пословне књиге, установљено је да је странка у пословним књигама евидентирала приходе Централне странке и приходе појединих организационих дијелова и то: Зеничко-добојски кантон, Живинице, Горажде, Завидовићи и Хацићи.

- Странка је у Обрасцу 3-ф (*Приходи из буџета*) годишњег финансијског извјештаја исказала приходе из буџета у укупном износу од 310.508,21 КМ, док их је у пословним књигама исказала у укупном износу од 295.780,03 КМ, што је за 14.728,18 КМ више у односу на остварене.

У годишњем финансијском извјештају странка је погрешно исказала приходе из буџета Федерације Босне и Херцеговине и градова и општина: Горажде, Грачаница, Кладањ, Нови Травник и Коњиц.

1. Странка је у Обрасцу 3-ф исказала приходе из буџета Федерације Босне и Херцеговине у износу од 89.474,10 КМ. Увидом у акт Владе Федерације Босне и Херцеговине, број 06-11-52/2021 од 18. 2. 2021. године, установљено је да је странка из поменутог буџета добила средства у износу од 86.174,00 КМ.

2. На основу акта број 03-11-2-597/22 од 22. 2. 2022. године од Града Горажда, установљено је да је странка из буџета града добила средства у износу од 1.012,27 КМ. У годишњем финансијском извјештају странка је исказала приходе из буџета Града Горажда у износу од 692,27 КМ.

3. Увидом у акт број 02-11/сл/2022 од 28. 2. 2022. године од Града Грачанице, установљено је да је странка из буџета града у 2021. години примила средства у

износу од 4.333,00 КМ, док је у Обрасцу 3-ф исказала приходе у износу од 3.740,40 КМ.

4. Актом број 03/1-11-515/22 од 3. 3. 2023. године, Општина Кладањ је доставила податке да у 2021. години није вршила исплате из буџета општине у корист политичких странака. Странка за Босну и Херцеговину је у годишњем финансијском извјештају исказала приход из ове општине у износу од 26.182,27 КМ.
5. Политичка странка је у Обрасцу 3-ф исказала приходе из буџета Општине Нови Травник у износу од 3.740,00 КМ. На основу акта Општине Нови Травник број 04-82/2022 од 15. 2. 2022. године, установљено је да је странка из буџета Општине Нови Травник примила средства у износу од 7.200,00 КМ.
6. Увидом у акт Општине Коњиц број 08-45-1-794/2022-1 од 23. 3. 2022. године, установљено је да је странка из буџета града у 2021. години добила средства у износу од 21.086,52 КМ. У годишњем финансијском извјештају, странка је исказала износ од 19.329,31 КМ.

Поред наведеног, Странка за Босну и Херцеговину у Обрасцу 3-ф годишњег финансијског извјештаја није исказала приходе из буџета Тузланског кантона у износу од 26.600,00 КМ, Града Бихаћа у износу од 2.238,04 КМ, Града Сребреника у износу од 2.894,94 КМ, Општине Кључ у износу од 1.671,43 КМ и Општине Добој Исток у износу од 840,00 КМ, чиме је прекршила одредбе члана 19. Правилника.

Такође, на основу акта Града Бихаћа број 01-04-36 од 3. 3. 2022. године, установљено је да је за уплату средстава у износу од 2.238,04 КМ из буџета овог града у 2021. години наведен трансакциони рачун број 1610000000000011. Наведени трансакциони рачун припада Рајафајзен банци д. д. Сарајево, те се прегледом не може са сигурношћу установити да ли је и коме извршена трансакција.

- Увидом у изводе с трансакционог рачуна, установљено је да је странка примила средства из буџета Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине на име повраћаја таксе за овјеру учешћа политичке странке на Локалним изборима 2020. године у укупном износу од 3.600,00 КМ. Странка је средства у износу од 3.300,00 КМ евидентирала у пословним књигама и исказала у годишњем финансијском извјештају као приходе из буџета Федерације Босне и Херцеговине. Средства у износу од 300,00 КМ странка је евидентирала у пословним књигама на конту 4173 – *Остали приходи*, али их није исказала у годишњем финансијском извјештају. Странка је у финансијском извјештају наведена средства требала исказати у Обрасцу 3 као остале приходе.
- (5) Политичка странка у пословним књигама није успоставила потпуне и тачне евиденције о својим расходима, те их у финансијском извјештају није пријавила у складу с одредбама члана 21. и члана 22. Правилника.

У годишњем финансијском извјештају, Странка за Босну и Херцеговину је исказала расходе у укупном износу од 255.426,07 КМ. У Билансу успјеха за период 1. 1–31. 12. 2021. године, странка је исказала расходе у износу од 263.339,00 КМ, док је у пословним књигама исказала расходе у износу од 309.910,12 КМ, што доказује да странка нема успостављен систем контроле и евиденције за сваки од организационих дијелова странке, нити контролу над трошењем новчаних средстава.

1. Странка за Босну и Херцеговину је у пословним књигама евидентирала и расходе само за поједине организационе дијелове странке и то: Централа, Зеничко-добојски кантон, Живинице, Горажде, Завидовићи и Хаџићи.
2. Странка за Босну и Херцеговину није у годишњем финансијском извјештају пријавила расходе Тузланског кантона, градова и општина Бихаћ, Сребреник, Кључ и Добој Исток. Као што је установљено у налазу под (4), наведени организациони дијелови су остварили приходе из буџета, што имплицира да су имали и расходе у извјештајном периоду.
3. Политичка странка у годишњем финансијском извјештају није потпуно и правилно исказала трошкове закупа пословних простора које је користила у 2021. години. Подаци које је странка исказала у годишњем финансијском извјештају не одговарају подацима из уговора о закупу пословних простора, нити подацима из пословних књига.

У годишњем финансијском извјештају, Странка за Босну и Херцеговину је исказала трошкове закупа пословних простора у укупном износу од 25.429,66 КМ.

Према подацима из уговора о закупу пословних простора у 2021. години, које је доставила странка, установљено је да су трошкови закупа пословних простора у 2021. години износили укупно 67.297,82 КМ.

- Политичка странка у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају није пријавила трошкове закупа код сљедећих организационих дијелова: КВ СБиХ Тузла у износу од 5.089,44 КМ, КВ СБиХ Мостар у износу од 3.600,00 КМ, ОО СБиХ Тешањ у износу од 1.560,00 КМ, ОО СБиХ Травник у износу од 1.170,00 КМ, ОО СБиХ Нови Град Сарајево у износу од 1.888,38 КМ, ОО СБиХ Стари Град Сарајево у износу од 25.170,96 КМ, ОО СБиХ Живинице у износу од 582,72 КМ и ОО СБиХ Какањ у износу од 2.692,80 КМ.
- Трошкови закупна пословних просторија које су користили сљедећи организациони дијелови странке исказани су у годишњем финансијском извјештају у већем износу у односу на уговорену цијену закупа: ОО СБиХ ДЦ Брчко у износу од 50,00 КМ и ОС СБиХ Тешањ у износу од 1.820,00 КМ.

Осим тога, на основу података из уговора о закупу установљено је да је странка у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупа пословних простора у мањем износу у односу на уговорену закупнину за организационе дијелове Централа странке у износу од 2.945,92 КМ и ОС СБиХ Коњиц у износу од 237,94 КМ.

Поред наведеног, странка је у Обрасцу 4.1 годишњег финансијског извјештаја исказала трошкове закупа пословног простора у Челићу у износу од 1.200,00 КМ. У поступку контроле није могло бити установљено колико су износили трошкови закупа пословних просторија које је користио ОС СБиХ Челић, јер странка није предочила уговор о закупу, нити га евидентирала у пословним књигама.

- Странка у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају није пријавила трошкове закупа пословних простора код организационих дијелова

Јабланица, Сребреница и Кључ које су им на коришћење додијелили Општина Јабланица, Општина Сребреница и Удружење жена „Кључки бисери“ Кључ.

4. Странка за Босну и Херцеговину није у годишњем финансијском извјештају и пословним књигама правилно исказала трошкове пропаганде, чиме је прекршила одредбе члана 23. Правилника.

Странка је у Обрасцу 4.2 годишњег финансијског извјештаја исказала трошкове пропаганде у укупном износу од 12.032,88 КМ које су остварили сљедећи организациони дијелови странке: ОС СБиХ Какањ у износу од 1.127,88 КМ, ОО СБиХ Тузла у износу од 5.380,00 КМ, КВСБиХ Зеница у износу од 2.000,00 КМ и КВ СБиХ Горажде у износу од 3.525,00 КМ.

У пословним књигама странке, трошкови за репрезентацију, рекламу и пропаганду су исказани у износу од 1.869,90 КМ и то за организационе дијелове: Завидовићи у износу од 830,40 КМ и Зеничко-добојски кантон у износу од 1.039,50 КМ. Трошкови штампарских услуга у пословним књигама странке су исказани у износу од 3.637,60 КМ које је остварио организациони дио КВ СБИХ Горажде.

С обзиром на то да политичка странка није водила правилне и потпуне евиденције о својим расходима, да у пословним књигама нису евидентирани трошкови свих организационих дијелова странке те да трошкови пропаганде исказани у финансијском извјештају по организационим одборима не одговарају подацима који су евидентирани у пословним књигама, у поступку прегледа није могао бити установљен стварни износ трошкова пропаганде.

- (6) Странка за Босну и Херцеговину у пословним књигама није успоставила потпуне и тачне евиденције о својим обавезама, није вршила усаглашавање својих обавеза с добављачима, нити је у финансијском извјештају пријавила све обавезе на дан 31. 12. 2021. године, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника,

Странка за Босну и Херцеговину је у годишњем финансијском извјештају исказала укупне обавезе у износу од 180.406,39 КМ, од чега обавезе по основу позајмица у износу од 45.495,00 КМ и остале обавезе (обавезе према добављачима, обавезе за плате, порез и доприносе те друге обавезе) у износу од 134.911,39 КМ. У Завршном рачуну, странка је пријавила укупне обавезе на дан 31. 12. 2021. године у износу од 147.197,00 КМ.

- Увидом у Образац 5.1 (*Обавезе политичке странке по кредитима и позајмицама*), установљено је да је странка у годишњем финансијском извјештају исказала обавезе по основу позајмица у износу већем за 6.500,00 КМ у односу на стварне.

Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала обавезе по основу позајмица према физичким лицима Смајл Гризић у износу од 4.500,00 КМ и Сенад Џаја у износу од 2.000,00 КМ. Увидом у пословне књиге установљено је да нису евидентиране обавезе по основу позајмица од наведених лица.

- Контролом исказаних обавеза у Обрасцу 5.2 (*Остале обавезе*), установљено је да политичка странка није исказала све обавезе те да подаци исказани у Обрасцу 5.2 не одговарају подацима из пословних књига и изводима отворених ставки добављача.

Увидом у пословне књиге, установљено је да Странка за Босну и Херцеговину у годишњем финансијском извјештају није пријавила све обавезе. Наиме, странка је пропустила да пријави обавезе према 26 добављача у укупном износу од 19.161,24 КМ, док је за 19 добављача исказала претплате у укупном износу од 16.330,22 КМ.

1. Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала обавезе према добављачу „Пројектни завод Херцеговина“ у износу од 9.900,00 КМ. Увидом у Извод отворених ставки на дан 12. 9. 2022. године, установљено је да наведени добављач на дан 31. 12. 2021. године од странке потражује средства у износу од 14.400,00 КМ.
2. Политичка странка је исказала обавезе према добављачу „Град Зеница“ у износу од 6.673,58 КМ. Увидом у аналитичку картицу „Град Зеница – Служба за привреду и управљање развојем“ за период од 1. 1. до 31. 12. 2021. године, установљено је да обавезе политичке странке на дан 31. 12. 2021. године према наведеном добављачу износе 1.110,08 КМ.
3. Увидом у Извод отворених ставки добављача „Општина Стари Град Сарајево“, установљено је да обавезе странке на дан 31. 12. 2021. године износе 9.844,04 КМ. Странка је у Обрасцу 5.2 исказала обавезе према овом добављачу у износу од 8.824,84 КМ.
4. На аналитичкој картици обавезе према добављачу „Телевизија Један“ д. о. о. (партнер 1230), политичка странка је исказала претплату у износу од 1.000,00 КМ, која се односи на почетно стање на дан 1. 1. 2021. године.

Према подацима добављача „Телевизија Један“ д. о. о., странка је на дан 1. 1. 2021. године имала обавезе према овом добављачу у износу од 6.780,50 КМ.

Странка током обављања прегледа финансијског извјештаја није доставила извод отворених ставки на дан 31. 12. 2021. године за овог добављача, али је доставила аналитичку картицу добављача „Телевизија Један“ д. о. о. о потраживањима од купца Странке за Босну и Херцеговину за период 1. 1–31. 12. 2020. године. Увидом у податке из наведене аналитичке картице, установљено је да су обавезе странке у износу од 7.780,50 КМ настале 2018. године, те да је дио обавеза у износу од 1.000,00 КМ измирен 27. 2. 2020. године, односно да су обавезе Странке за Босну и Херцеговину на дан 31. 12. 2020. године износиле 6.780,50 КМ.

5. Према подацима из Извода отворених ставки на дан 31. 12. 2021. године, странка према правном лицу „Ослобођење сервис“ д. о. о. Сарајево има обавезе у износу од 58,00 КМ. Странка у Обрасцу 5 (Обавезе) није исказала обавезе према овом правном лицу, док је у пословним књигама исказала обавезе према овом добављачу у укупном износу од 5.349,72 КМ.

15. СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА (Код 074)

Према подацима из коригованог годишњег финансијског извјештаја, Социјалистичка партија се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	33.409,00	5,33
2.	Прилози физичких лица (3-а)	16.850,00	2,69
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	4.000,00	0,64
7.	Приходи из буџета (3-ф)	558.204,81	89,06
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	612.463,81	97,71
II	Остали приходи и друго	14.328,86	2,29
	Извори финансирања (I+II)	626.792,67	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Социјалистичка партија прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 6. став (3), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

а) Социјалистичка партија прекршила је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, јер је финансијска средства у укупном износу од 28.235,12 КМ утрошила мимо установљеног Плана утрошка средстава за 2021. годину.

Политичка странка је у годишњем финансијском извјештају исказала укупне трошкове у износу од 538.616,77 КМ.

У Плану утрошка средстава за 2021. годину, странка је планирала укупне трошкове у износу од 556.000,00 КМ.

Увидом у План утрошка средстава за 2021. годину, Служба за ревизију је установила да је политичка странка прекорачила планиране трошкове у укупном износу од 25.816,36 КМ, и то: трошкове закупа у износу од 6.931,23 КМ, трошкове услуга одржавања у износу од 2.079,89 КМ, трошкове отпремнина, помоћи и награда у износу од 600,00 КМ, трошкове пореза у износу од 461,31 КМ, трошкове запослених на службеном путу у износу од 3.255,50 КМ, трошкове непроизводних услуга у износу од 1.408,63 КМ, расходе по основу залиха материјала, робе и услуга у износу од 5.617,22 КМ и остале нематеријалне трошкове у износу од 5.462,58 КМ.

Осим тога, анализом Плана утрошка средстава за 2021. годину, Служба за ревизију је установила да је странка финансијска средства у износу од 2.418,76 КМ утрошила мимо

установљеног Програма утрошка средстава, на начин да није планирала расходе претходних година.

- б) Социјалистичка партија прекршила је одредбе члана 5. став (4) и члана 6. став (3) Закона о финансирању политичких странака.

Странка је у Обрасцу 3-е (*Неновчане донације и рачуни које политичка странка није имала обавезу да плати*) годишњег финансијског извјештаја исказала неновчане донације по основу бесплатних концерата у Брчком у укупном износу од 4.000,00 КМ, док их у пословним књигама није евидентирала.

Према подацима из Обрасца 3-е, политичка странка је примила неновчану донацију од естрадног умјетника Саше Матића по основу бесплатно одржаног концерта у Брчком у износу од 2.500,00 КМ, као и неновчану донацију бенда „Магла бенд“ у износу од 1.500,00 КМ.

Странка је доставила уговоре о донацији од 30. 8. 2021. године с наведеним донаторима у којима је наведено да донатор прихвата молбу Општинског одбора СП Брчко за донације које прималац није у обавези платити.

Имајући у виду податке из екстерних извора, према којим тржишне цијене наступа естрадних умјетника који су дали неновчане донације износе 5.000,00 до 10.000,00 евра, политичка странка је наведене донације евидентирала и у финансијском извјештају пријавила у износима који су нижи од тржишне вриједности пружених услуга, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

С обзиром на то да у складу с одредбом из члана 6. став (3) Закона о финансирању политичких странака, укупан износ добровољних прилога физичког лица једној политичкој странци не смије прелазити износ од 10.000,00 КМ, Социјалистичка партија је остварила прилоге изнад законом прописаног лимита.

- ц) Прегледом финансијских извјештаја, установљено је да Социјалистичка партија није у пословним књигама успоставила правилне и потпуне евиденције о новчаним средствима, приходима, расходима и обавезама, обрасце годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину није попунила у складу с одредбама Правилника, чиме су прекршене одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Увидом у пословне књиге, установљено је да странка није успоставила правилне и потпуне евиденције о промету путем трансакционог рачуна број 5621008000040234 код НЛБ банке а. д. Бања Лука, на начин да исказано почетно стање, промет улаза и салдо на дан 31. 12. 2021. године у пословним књигама не одговара подацима исказаним у Обрасцу 2 (*Преглед промета свих трансакционих рачуна политичке странке*) годишњег финансијског извјештаја и изводима с наведеног трансакционог рачуна.

Странка је у годишњем финансијском извјештају по трансакционом рачуну број 5621008000040234 исказала сљедећи промет: почетно стање на дан 1. 1. 2021. године у износу од 18.971,67 КМ, укупан промет улаза у износу од 631.961,38 КМ, укупан промет излаза у износу од 611.285,79 КМ и стање на дан 31. 12. 2021. године у износу од 39.647,26 КМ. У пословним књигама, странка је исказала сљедећи промет: почетно стање на дан 1. 1. 2021. године у износу од 19.950,13 КМ, укупан промет

улаза у износу од 651.911,51 КМ, укупан промет излаза у износу од 611.285,79 КМ и стање на дан 31. 12. 2021. године у износу 40.625,72 КМ.

Уочене разлике у подацима о промету по трансакционом рачуну посљедица су погрешних књиговодствених евиденција, јер је странка у пословним књигама евидентирала почетно стање у укупном износу од 19.950,13 КМ, а које се састоји од четири ставке и то у износима од 18.971,67 КМ, 0,65 КМ, 5,81 КМ и 972,00 КМ.

- (2) Подаци које је странка исказала у Обрасцу 2.1 (*Преглед стања благајне политичке странке*) годишњег финансијског извјештаја о промету оствареном путем благајне не одговарају подацима исказаним у пословним књигама.

Странка је у Обрасцу 2.1 исказала сљедеће податке о стању и промету путем благајне: почетно стање у износу од 0,34 КМ, укупан промет улаза у износу од 22.950,00 КМ, укупан промет излаза у износу од 22.940,78 КМ и стање на дан 31. 12. 2021. године у износу од 9,56 КМ.

У пословним књигама, странка је исказала сљедећи промет: почетно стање на дан 1. 1. 2021. године у износу од 397,32 КМ, укупан промет улаза у износу од 23.347,32 КМ, укупан промет излаза у износу од 22.940,78 КМ и стање на дан 31. 12. 2021. године у износу од 406,54 КМ.

- (3) Странка у пословним књигама није успоставила потпуне и тачне евиденције о својим приходима, нити их је правилно исказала у обрасцима годишњег финансијског извјештаја, чиме је прекршила рачуноводствене прописе и одредбе чланова 13, 14. и 18. Правилника.

- Подаци о укупним приходима које је странка исказала у годишњем финансијском извјештају који је доставила Централној изборној комисији Босне и Херцеговине не одговарају подацима који су евидентирани у пословним књигама, нити подацима из Завршног рачуна за 2021. годину.

Социјалистичка партија је у коригованом годишњем финансијском извјештају исказала приходе у укупном износу од 626.792,67 КМ, док је у пословним књигама и Билансу успјеха за 2021. годину исказала приходе у укупном износу од 621.241,15 КМ.

- Увидом у потврде о примљеним прилозима које је странка издала физичким лицима, установљено је да потврде не садрже назив политичке партије и серијски број потврде, чиме је прекршила одредбе члана 6. Правилника.

Поред наведеног, у Обрасцу 3-а годишњег финансијског извјештаја, у колону у којој се уписује „број потврде из члана 6. Правилника“, странка је уписала број благајничког дневника умјесто броја потврде.

- Странка је у Обрасцу 3-е (*Неновчане донације и рачуни које политичка странка није имала обавезу да плати*) годишњег финансијског извјештаја неновчане донације по основу бесплатних концерата у Брчком, као што је наведено у налазу под б), исказала у мањем износу у односу на тржишну цијену наступа.

- (4) Социјалистичка партија није у финансијском извјештају исказала тачне податке о расходима, чиме је прекршила одредбе чланова 21. и 22. Правилника.

Политичка странка трошкове закупа пословних простора није евидентирала у моменту настанка, већ у моменту плаћања обавезе, што за резултат има погрешно исказане расходе и обавезе у годишњем финансијском извјештају и пословним књигама странке. Такође, подаци које је странка исказала у годишњем финансијском извјештају не одговарају подацима из уговора о закупу пословних простора нити подацима из пословних књига.

У годишњем финансијском извјештају, Социјалистичка партија је исказала трошкове пословних простора у укупном износу од 95.036,83 КМ.

Према подацима из уговора о закупу пословних простора у 2021. години које је доставила странка, установљено је да су трошкови закупа пословних простора у 2021. години износили укупно 89.646,25 КМ.

У поступку прегледа установљено је:

1. Социјалистичка партија је у 2021. години имала закључена два уговора о закупу пословних простора у Гацку и то: Уговор с Момиром Шупићем с цијеном закупнине у износу од 300,00 КМ мјесечно (300,00 КМ за један мјесец) и Уговор с Драганом Скоком с цијеном закупнине у износу од 200,00 КМ мјесечно (2.200,00 КМ за једанаест мјесеци), односно укупно 2.500,00 КМ. Странка је у годишњем финансијском извјештају трошкове закупнине пословног простора исказала у износу од 2.800,00 КМ, с обзиром на то да је у наведену врсту трошка укључила и трошкове закупа из 2020. године према Момиру Шупићу у износу од 300,00 КМ.
2. Странка је погрешно исказала трошкове закупнине пословног простора у Зворнику. Увидом у Уговор о закупу пословног простора с физичким лицем Спасом Бирчаковићем, установљено је да је странка имала обавезу да за коришћење пословног простора у Зворнику за период од 1. 1. 2021. до 31. 12. 2021. године плати износ од 2.760,00 КМ.
Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупнине пословног простора у износу од 7.163,92 КМ, од чега се 4.403,92 КМ односи на трошкове закупа пословног простора из ранијих година. Странка трошкове закупа из ранијих година није требала исказати као трошкове закупнине пословног простора већ као расходе ранијег периода.
3. Трошкове закупнине пословног простора у Палама, политичка странка је у годишњем финансијском извјештају и пословним књигама приказала у износу мањем за 2.298,00 КМ у односу на стварне. Странка је била обавезна да у 2021. години исплати износ од 3.000,00 КМ. Увидом у пословне књиге странке, прокњижен је трошак у износу од 702,00 КМ за јуни и јули 2020. године.
4. Политичка странка у Обрасцу 4.1 годишњег финансијског извјештаја није приказала трошкове закупнине пословног простора у Котор Варошу. Увидом у Уговор о закупу пословног простора с правним лицем УГ „Центар младих“ Котор Варош, странка је била обавезна да у 2021. години исплати износ од 2.808,00 КМ.
5. Трошкове закупнине пословних простора у Теслићу, политичка странка је исказала у износу већем за 150,00 КМ у односу на уговорене обавезе, с обзиром на то да је у Обрасцу 4.1 исказала и трошак из децембра 2020. године.
6. Политичка странка је у годишњем финансијском извјештају и пословним књигама трошкове закупнине пословног простора у Трнову приказала у износу мањем за 60,00 КМ у односу на стварне. Увидом у пословне књиге странке установљено је да

је трошак закупнине пословног простора прокњижен у износу од 660,00 КМ. Према подацима из Уговора о закупу пословног простора број 03-374-5/21, који је закључен за период од 1. 1. 2021. до 31. 12. 2021. године, трошкови закупнине пословног простора у Трнову износили су 720,00 КМ.

7. Странка је у Обрасцу 4.1 годишњег финансијског извјештаја погрешно исказала трошкове закупнине пословног простора у Угљевику. Увидом у Уговор о закупу пословног простора с правним лицем *Collonia d. o. o.* Брчко од 1. 1. 2021. године, установљено је да је странка имала обавезу да за коришћење пословног простора у Угљевику мјесечно плаћа 117,00 КМ, тј. за период од 1. 1. 2021. до 31. 12. 2021. године износ од 1.404,00 КМ. Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупнине пословног простора у износу од 1.287,00 КМ, што је за 117,00 КМ мање од стварних.
8. Странка је у Обрасцу 4.1 годишњег финансијског извјештаја погрешно исказала трошкове закупнине пословног простора у Мркоњић Граду. Увидом у Уговор о закупу пословног простора број 01-052-15/08 од 29. 5. 2008. године, установљено је да је странка имала обавезу да за коришћење пословног простора у Мркоњић Граду мјесечно плаћа 10,40 КМ, тј. за период од 1. 1. 2021. до 31. 12. 2021. године износ од 124,80 КМ. Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупнине пословног простора у износу од 228,80 КМ који укључују и обавезе ранијих година.

Поред наведеног, странка је у Обрасцу 4.1 годишњег финансијског извјештаја исказала трошкове закупа пословних простора које су користили ГО Бања Лука у износу од 4.110,96 КМ, ОО Градишка у износу од 2.021,76 КМ, ОО Милићи у износу од 600,00 КМ, ОО Рогатица у износу од 20,00 КМ и ОО Гламоч у износу од 100,00 КМ, а који се односе на обавезе по основу уговора о закупу пословних простора у 2020. години.

- (5) Социјалистичка партија није правилно исказала обавезе у годишњем финансијском извјештају и није вршила усаглашавање својих обавеза с добављачима, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника.
 - Увидом у пословне књиге странке, установљено је да је странка на конту 4302 – *Примљене позајмице* исказала износ од 2.000,00 КМ. Странка је наведену позајмицу била обавезна исказати на Обрасцу 5.1 (*Обавезе политичке странке по кредитима и позајмицама*) годишњег финансијског извјештаја.
 - Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала обавезе према добављачу Шумско газдинство „Добој“ у износу од 3.484,95 КМ. Увидом у Извод отворених ставки добављача, установљено је да наведени добављач на дан 31. 12. 2021. године од странке потражује средства у износу од 3.853,92 КМ.
 - Странка није доставила Извод отворених ставки на дан 31. 12. 2021. године за добављача Влада Брчко дистрикта, па током обављања прегледа финансијског извјештаја није могло бити установљено колико су износиле стварне обавезе за овог добављача.

16. ПЛАТФОРМА ЗА ПРОГРЕС (Код 2320)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, Платформа за прогрес се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	37.403,38	15,46
2.	Прилози физичких лица (3-а)	68.886,06	28,47
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	12.490,00	5,16
7.	Приходи из буџета (3-ф)	122.818,36	50,75
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	241.597,80	99,84
II	Остали приходи и друго	393,92	0,16
	Извори финансирања (I+II)	241.991,72	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Платформа за прогрес прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 8. став (1) и став (6), члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (4) и став (5) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Платформа за прогрес је финансијска средства у износу од 56.716,64 КМ утрошила мимо Програма утрошка средстава за 2021. годину, чиме је прекршила је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Увидом у Програм утрошка средстава за 2021. годину, установљено је да је странка планирала укупне расходе у износу од 228.546,39 КМ.

У годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, Платформа за прогрес је исказала укупне расходе у износу од 166.468,06 КМ, док је у Билансу успјеха за период од 1. 1. 2021. до 31. 12. 2021. године исказала расходе у укупном износу од 170.023,00 КМ.

Прегледом финансијског извјештаја и финансијске документације, установљено је да је политичка странка финансијска средства утрошила мимо свог програма утрошка средстава за 2021. годину, како слиједи:

- Странка није планирала трошкове платног промета, хуманитарне расходе, трошкове гријања, негативне курсне разлике, трошкове хотелских услуга, таксе и новчане казне и трошкове закупа опреме.

Увидом у годишњи финансијски извјештај, установљено је да је странка трошкове платног промета остварила у износу од 3.735,35 КМ, хуманитарне расходе у износу од 1.000,00 КМ, трошкове гријања у износу од 1.837,95 КМ, негативне курсне разлике у износу од 189,52 КМ, трошкове хотелских услуга у износу од 2.034,14 КМ, трошкове

таксе и новчаних казни у износу од 7.507,50 КМ и трошкове закупа опреме у износу од 2.317,00 КМ, односно укупно 18.621,46 КМ.

- Странка је планиране трошкове закупнине пословних простора прекорачила за 13.350,00 КМ. Трошкове закупнине пословних простора странка је планирала у износу од 19.800,00 КМ, а у пословним књигама их је исказала у износу од 33.150,00 КМ.
- У Програму утрошка средстава за 2021. годину, странка је планирала трошкове уговора о дјелу у износу од 12.357,00 КМ. Увидом у годишњи финансијски извјештај, установљено је да је странка трошкове уговора о дјелу остварила у износу од 37.102,18 КМ, чиме је планиране трошкове уговора о дјелу прекорачила за 24.745,18 КМ.
- Странка је планиране трошкове репрезентације прекорачила за 4.418,69 КМ, планиране трошкове ситног инвентара за 303,38 КМ, планиране трошкове телефона за 889,85 КМ, планиране дневнице и путне трошкове за 2.294,58 КМ, док је планиране трошкове штампања прекорачила за 60,51 КМ.

б) Платформа за прогрес је прекршила одредбе члана 8. став (1) и члана 8. став (6) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Платформа за прогрес је током 2021. године путем *PayPal* рачуна примила уплате од правних лица из иностранства и уплате за које нема довољно података о идентитету донатора, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (1) тачка и) и тачка е) Закона о финансирању политичких странака.

Увидом у податке о прегледу трансакција путем *PayPal* рачуна у периоду од 1. 1. до 31. 12. 2021. године, установљено је да је странка примила средства од следећих донатора: *20 Kronar Till Manniskan* у износу од 58,67 КМ, *Creating New Joy* у износу од 48,30 КМ, *ИТЦВ ГЛОБАЛ ФХ* у износу од 143,28 КМ, „Камени АПП“ у износу од 29,34 КМ, *Јумјуб* у износу од 28,34 КМ, односно укупно 307,93 КМ.

(2) Платформа за прогрес је током 2021. године примила прилоге посредством трећих лица, у укупном износу од 135,87 КМ, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (6) Закона о финансирању политичких странака.

ц) На основу обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да Платформа за прогрес није водила пословне књиге у складу с рачуноводственим прописима, није водила правилне, правовремене и потпуне евиденције о трансакционим рачунима, потраживањима, приходима, расходима и обавезама, годишњи финансијски извјештај није поднијела у законом прописаном року, обрасце годишњег финансијског извјештаја није попунила у складу с Правилником и није доставила сву тражену документацију, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (4) и став (5) Закона о финансирању политичких странака.

Потребно је напоменути да је књиговодствена агенција водила пословне књиге странке у периоду од 1. 1. до 31. 03. 2021. године, а да је странка наставила водити пословне књиге од 1. 4. до 31. 12. 2021. године, тако да постоје одвојене аналитичке картице за ове периоде, а оне су у поступку прегледа достављене Служби за ревизију.

(1) Увидом у пословне евиденције (аналитичке картице) за период од 1. 1. до 31. 03. 2021. године, установљено је да је на картицама прихода евидентирано почетно стање, које

је књижењима на дан 1. 1. 2021. године доведено на салдо 0,00 КМ, али је довело до увећаног промета по картицама конта 410000 (*Приходи од чланарине*) у износу од 27.038,29 КМ, конта 412000 (*Приходи од донација*) у износу од 222.805,98 КМ и конта 411000 (*Приходи општине*) у износу од 897,20 КМ. У Бруто билансу за овај период нису видљива ова почетна стања.

- (2) Платформа за прогрес годишњи финансијски извјештај није поднијела у законом прописаном року и на начин прописан одредбом члана 3. став (1) Правилника.

Увидом у службене евиденције, установљено је да је Платформа за прогрес годишњи финансијски извјештај за 2021. годину поднијела у електронској форми путем апликације ФИ ЦИК БиХ дана 6. 6. 2022. године. Странка је одштампане обрасце годишњег финансијског извјештаја за 2021. године у чврстој копији доставила дана 20. 5. 2022. године те дана 20. 6. 2022. године.

- (3) У Обрасцу 1-1 (*Организациона структура политичке странке*) годишњег финансијског извјештаја, Платформа за прогрес је навела да има само један организациони дио, Централну странку.

Увидом у уговоре о закупу пословних просторија и податке из пословних књига за 2021. годину, установљено је да је, осим просторија које је користила Централна, Платформа за прогрес користила и просторије у Бихаћу, Тузли и Сарајеву. Такође, увидом у обрасце годишњег финансијског извјештаја установљено је да се политичка странка финансијски финансира из буџета сљедећих општина и градова: Тешањ, Илиџа, Нови Град Сарајево, Вогошћа, Центар Сарајево, Ново Сарајево, Хаџићи, Коњиц, Грачаница, Сарајево и Тузла.

С обзиром на то да у годишњем финансијском извјештају није исказала цјелокупну организациону структуру, тј. није исказала ниже организационе одборе, странка је прекршила одредбе члана 10. Правилника.

- (4) Платформа за прогрес није у Обрасцу 2 (*Преглед промета свих трансакционих рачуна политичке странке*) годишњег финансијског извјештаја исказала три (3) трансакциона рачуна, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

Према подацима из Јединственог регистра рачуна у Босни и Херцеговини, странка је у току 2021. године имала активне рачуне код Шпаркасе банке д. д. Сарајево, број: 1994990000255514, 1994990000255708 и 1994990000256581, али их није исказала у годишњем финансијском извјештају.

- (5) Контролом исказаних података о приходима из буџета, установљено је да политичка странка није у обрасцима годишњег финансијског извјештаја правилно исказала приходе из буџета, чиме је прекршила одредбе чланова 13. и 19. Правилника.

Политичка странка је у годишњем финансијском извјештају исказала приходе из буџета у износу од 122.818,36 КМ, док је у пословним књигама евидентирала приходе из буџета у износу од 124.357,52 КМ.

Контролом исказаних података о приходима из буџета, установљено је сљедеће:

- Странка је у Обрасцу 3-ф (*Приходи из буџета*) исказала приходе из буџета Града Тузле у износу од 37.772,84 КМ. Увидом у изводе с трансакционих рачуна странке, установљено је да је странка из буџета Града Тузле примила средства у укупном износу од 40.209,20 КМ.

- У Обрасцу 3-ф Платформа за прогрес исказала је приходе из буџета Општине Центар Сарајево у износу од 11.726,64 КМ. Контролом извода с трансакционих рачуна странке, установљено је да су из буџета Општине Центар Сарајево на рачун странке уплаћена средства у укупном износу од 10.829,44 КМ.

(6) Странка је у финансијском извјештају пропустила да исказе остале приходе у износу од 2.300,00 КМ, чиме је и укупне приходе исказала у мањем износу у односу на остварене, што је супротно одредбама члана 13. Правилника.

Наиме, у току 2021. године на трансакциони рачун странке уплаћена су средства с трансакционог рачуна Министарства финансија и трезора БиХ у износу од 2.300,00 КМ, а по основу повраћаја таксе за овјеру пријаве политичке странке за учешће на Локалним изборима 2020. године.

Странка је у пословним књигама наведена средства, умјесто на контима прихода, евидентирала на конту обавеза према добављачима, тако да су и у пословним књигама погрешно исказани подаци о приходима и обавезама.

(7) Странка није водила правилне и правовремене евиденције о својим приходима, односно подаци о чланаринама и прилозима који су исказани у обрасцима годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину не одговарају износу остварених прихода у 2021. години, чиме су прекршене одредбе чланова 13, 14. и 15. Правилника.

Увидом у пословне књиге, установљено је да је странка на истом конту у пословним књигама евидентирала прилоге и физичких и правних лица, односно није успоставила правилне евиденције о прилозима, као претпоставку за правилно финансијско извјештавање. Такође, установљено је да странка евиденције о уплатама чланарине, донација и прихода из буџета и уплатама на *PayPal* рачун водила и на конту потраживања, те на дан 31. 12. 2021. године исказује салдо на рачуну 121001 – *Потраживање од чланарина* у износу од 1.033,88 КМ, а на конту 121002 – *Потраживања од донација* салдо у износу од 3.089,90 КМ

- Служба за ревизију је установила да је странка, на исти начин као и у претходном периоду, уплату средстава на *PayPal* рачун из децембра 2020. године у укупном износу од 7.601,14 КМ у пословним књигама за 2021. годину исказала као приходе од чланарине и прилоге физичких лица, те исказала у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину на Обрасцу 3 (*Извори финансирања*) и 3-а (*Прилози физичких лица*).

Увидом у Образац 3-а, установљено је да је странка исказала прилоге физичких лица веће од 100,00 КМ, а који су уплаћени на *PayPal* рачун у децембру 2020. године, у укупном износу од 3.744,31 КМ.

- Прегледом образаца годишњег финансијског извјештаја, извода и података с трансакционих и девизних рачуна и *PayPal* рачуна странке, установљено је да странка приликом попуњавања података о донаторима и износима појединачних прилога у обрасцима годишњег финансијског извјештаја није поступала у складу с одредбама члана 14. Правилника.

Подаци које је странка исказала у Обрасцу 3-а одступају од евиденција с трансакционих рачуна, како слиједи:

1. Странка је у Обрасцу 3-а (*Прилози физичких лица*) навела да је примила прилоге физичког лица Аделе Кадрић у износу од 219,43 КМ.

Увидом у помоћну евиденцију, коју је странка доставила у поступку прегледа финансијског извјештаја, установљено је да је наведено лице странци дало новчане прилоге у износу од 284,69 КМ те чланарину у износу од 60,00 КМ. Такође, увидом у извод бр. 21 од 30. 1. 2021. године с трансакционог рачуна број 1994990011790463, установљено је да Филзета Кадирић уплатила донацију за Аделу Кадирић у износу од 50,00 КМ, што је супротно одредби члана 8. члан (6) Закона о финансирају политичких странака.

2. Политичка странка је у Обрасцу 3-а исказала прилог физичког лица Армина Шестана у износу од 481,85 КМ. Увидом у документацију о уплатама на *PayPal* рачун, установљено је да је физичко лице Армин Шестан уплатио донације странци у укупном износу од 1.518,12 КМ. Такође, подаци које је странка исказала у Обрасцу 3-а за физичко лице Ханку Мешановић не одговарају подацима о уплатама на *PayPal* рачуну. У Обрасцу 3-а наведене су донације Ханке Мешановић у укупном износу од 1.185,10 КМ, док су на *PayPal* рачуну евидентиране уплате у укупном износу од 1.697,57 КМ.
3. Политичка странка је у Обрасцу 3-а исказала прилог физичког лица Есане Хускановић Кавазбашић у укупном износу од 600,00 КМ. Према подацима из помоћне евиденције, физичко лице Есана Хускановић Кавазбашић странци је дала прилоге у укупном износу од 650,00 КМ. Контролом извода с трансакционих рачуна установљено је да је ово физичко лице уплатило на рачун странке 650,00 КМ, док је 19. 2. 2021. године уплаћено 50,00 КМ посредством треће особе, Селме Ћатибушић.
 - Платформа за прогрес је у Обрасцу 3-а исказала погрешне податке о прилогу физичког лица Дине Зилића. Наиме, странка је у Обрасцу 3-а исказала да је физичко лице Дино Зилић дао прилоге у износу од 429,83 КМ, што је за 235,51 мање у односу на остварене. Увидом у уплате на *PayPal* рачун, установљено је да је ово лице уплатило средства у укупном износу од 724,01 КМ, од чега се дио односи на чланарину. Према евиденцијама, странка је уплате у укупном износу од 60,00 EUR, односно 117,34 КМ евидентирала као приходе од чланарине, чиме је приходе од чланарине исказала у већем износу за 58,67 КМ у односу на остварене.
 - Странка је у Обрасцу 3-а исказала донацију Амне Поповац у износу од 150,00 КМ, док је на рачун странке уплаћено 400,00 КМ.
 - У годишњем финансијском извјештају странка је исказала донације Мирсаде Мемич у износу од 821,46 КМ. Увидом у уплате путем *PayPal* рачуна, установљено је да је наведено физичко лице уплатило укупно 1.638,96 КМ.
 - Странка је примила прилоге Јасмине Врањаче у износу од 850,00 КМ и Мехдина Мехића у износу од 851,26 КМ. Странка је, међутим, у финансијском извјештају пријавила донацију Јасмине Врањаче у износу од 300,00 КМ, а Мехдина Мехића у износу од 259,23 КМ.

Странка је, између осталих, погрешно исказала чланарине и прилоге физичких лица Адиле Чизмић, Амине Маџак, Хасана Комића, Ђане Шеховић, Емира Зубовића и Енвера Шеховића.

4. Контролом уплата на *PayPal* рачун, установљено је да странка није у Обрасцу 3-а исказала прилоге физичких лица веће од 100,00 КМ у укупном износу од 7.850,74 КМ, како слиједи: Алмир Хећимовић у износу од 516,92 КМ, Емина Хаскић у износу од 286,67 КМ, Енес Реџеповић у износу од 243,98 КМ, Кемал Гарић у износу од 508,52 КМ, Кенан Поробић у износу од 333,41 КМ, Мерхуниса Весељи у износу од 529,94 КМ, Мирхад Баручић у износу од 200,80 КМ, Надиа Козлица у износу од 715,02 КМ, Надира Нуркић у износу од 293,61 КМ, Сенаидин Омахић у износу од 3.616,74 КМ и Зинета Касић у износу од 605,13 КМ.
 - Странка је уплату Кенана Поробића у износу од 333,41 КМ евидентирала као уплату Сађе Поробић у износу од 314,94 КМ.
 - Дана 12. 1. 2021. године, физичко лице Надиа Козлица је путем *PayPal* рачуна уплатила средства у износу од 110,00 CHF, односно 251,11 КМ. Увидом у помоћну евиденцију, установљено је да су средства евидентирана као чланарине сљедећих физичких лица: Надиа Козлица, Зумрета Козлица, Самра Козлица и Халид Козлица у износима од по 30,00 CHF, те као донација Зумрете Козлице у износу од 20,00 CHF (35,87 КМ), што је забрањено чланом 8. став (6) Закона о финансирању политичких странака.

Дана 15. 1. 2021. године, односно 12. 4. 2021. године, физичко лице Надиа Козлица уплатила је средства у укупном износу од 260,00 CHF, односно 463,91 КМ. Странка у помоћној евиденцији није исказала да је примила средства у износу од 463,91 КМ од наведеног физичког лица.
 - Странка је у Обрасцу 3-а исказала прилоге физичког лица Зумрете Козлице у укупном износу од 984,19 КМ. Увидом у достављену документацију, потврђене су уплате прилога у износу од 900,00 КМ.
5. Странка је у Обрасцу 3-а исказала донације Сакибе Хотовић у износу од 1.500,00 КМ, 300,00 КМ, 150,00 КМ и 120,00 КМ, односно укупно 2.070,00 КМ. Увидом у банковне рачуне, установљено је да је наведено физичко лице уплатило прилог у износу од 1.500,00 КМ, док остале уплате нису евидентирани на рачунима. У помоћној евиденцији странке евидентирани су уплате овог лица у укупном износу од 520,00 КМ.
6. Странка је у Обрасцу 3-а исказала прилог физичког лица Сејде Чавчић у износу од 168,68 КМ. Увидом у уплате извршене путем *PayPal* рачуна, установљено је да је ово лице уплатило средства у износу од 351,09 КМ. У помоћној евиденцији странке није евидентирана уплата донације овог лица, већ само чланарина у износу од 30,00 EUR (58,67 КМ).
7. Странка је у Обрасцу 3-а исказала прилоге физичког лица Самире Мухтари Пушкар у износима од 103,67 КМ и 103,68 КМ, односно укупно 207,35 КМ. Увидом у уплате на девизном рачуну, установљено је да је наведено лице уплатило средства у 299,24 КМ. Странка је разлику у износу од 33,23 КМ исказала као приходе од чланарине, односно унапријед наплаћене приходе у износу од 58,66 КМ.
8. Платформа за прогрес је уплате примљене од правних лица путем *PayPal* рачуна у износу од 307,93 КМ исказала у Обрасцу 3-а као прилоге физичких лица ниже од 100,00 КМ.

Поред наведеног, а након извршеног увида у достављене потврде о примљеним донацијама издате физичким лицима, установљено је да на њима нису наведени подаци о броју идентификационог документа донатора, што је супротно одредбама из члана 6. Правилника.

(8) Политичка странка није успоставила потпуне и правилне евиденције о расходима и у обрасцима годишњег финансијског извјештаја није исказала све расходе, чиме је прекршила одредбе члана 7. став (2), став (21), став (22) и став (23) Правилника.

- Подаци о расходима које је политичка странка исказала у годишњем финансијском извјештају не одговарају подацима исказаним у пословним књигама и Билансу успјеха за 2021. годину.

Наиме, у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, Платформа за прогрес исказала је укупне расходе у износу од 166.468,06 КМ, док је у Билансу успјеха за период од 1. 1. 2021. до 31. 12. 2021. године и пословним књигама исказала расходе у укупном износу од 170.023,52 КМ.

- Странка у пословним књигама није успоставила евиденције о трошковима по својим организационим дијеловима, нити је у годишњем финансијском извјештају исказала податке о трошковима у Обрасцима 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*) за сваки организациони дио посебно, а што је била обавезна у складу с одредбама члана 7. став (2) Правилника.

- У годишњем финансијском извјештају и пословним књигама, политичка странка није правилно исказала трошкове репрезентације и трошкове осталих закупина. Странка је трошкове репрезентације у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају исказала у износу од 1.750,69 КМ. Увидом у рачуне Хотела „Холидеј“ установљено је да је странка у оквиру трошкова осталих закупа за потребе одржавања конференције евидентирала и трошкове пића у укупном износу од 181,00 КМ. Странка је, такође, рачун Хотела „Холидеј“, број 2021/1-80-216-1550 од 27. 11. 2021. године у износу од 2.487,00 КМ за храну и пиће евидентирала на конту 401020 – *Остали закупи за потребе одржавања конференција*.

- Странка је у Обрасцу 4.1 који је попуњен на нивоу политичке странке, исказала трошкове закупа пословних простора у укупном износу од 33.150,00 КМ.

У поступку прегледа годишњег финансијског извјештаја, странка је доставила документацију о коришћењу пословних простора у Сарајеву за Централну странку, те просторе које је користила у Тузли, Мостару и Бихаћу. Увидом у пословне књиге установљено је да је странка евидентирала и трошкове закупа пословног простора који је користила на Илици.

Наиме, странка је у пословним књигама евидентирала трошкове закупа пословних простора, како слиједи: Централна у износу од 21.000,00 КМ, Тузла у износу од 7.000,00 КМ, Мостар у износу од 1.500,00 КМ, Бихаћ у износу од 2.450,00 КМ и Илица у износу од 1.200,00 КМ. Увидом у аналитичку картицу конта 401010 – *Закуп пословног простора*, установљено је да је странка трошкове закупа за Централну евидентирала за девет (9) мјесеци у износу од 1.000,00 КМ, а затим је евидентирала и трошкове за дванаест (12) мјесеци у укупном износу од 12.000,00 КМ, тј. трошкове закупа је евидентирала у већем износу за 9.000,00 КМ у односу на уговорену цијену закупа.

Према подацима из уговора о закупу, трошкови закупа пословног простора које је користила Централа износили су 12.000,00 КМ, трошкови закупа пословног простора у Тузли 7.200,00 КМ, трошкови закупа пословног простора у Мостару 3.600,00 КМ, а трошкови закупа пословног простора у Бихаћу 4.200,00 КМ.

Странка није доставила преглед уз уговоре о закупу, па само на основу уговора није могло бити установљено у којем периоду су коришћени простори, ни да ли је цијена закупа у извјештајном периоду мијењана. Поред наведеног, странка није доставила уговор за пословни простор који је користила на Илици.

- Странка је трошкове провизије *PayPal* рачуна евидентирала у пословним књигама у износу од 943,50 КМ, док је контролом евиденције о промету оствареном путем *PayPal* рачуна установљено да је провизија износила 1.912,01 КМ.

- (9) Платформа за прогрес није у Обрасцу 5 (*Обавезе*) годишњег финансијског извјештаја исказала све обавезе на дан 31. 12. 2021. године, није водила правилне евиденције о својим обавезама и није вршила усаглашавање салда обавеза с добављачима/повјериоцима, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника.

Платформа за прогрес је у годишњем финансијском извјештају исказала обавезе према добављачима, односно укупне обавезе у износу од 1.209,49 КМ.

Према подацима из Бруто биланса, укупне краткорочне обавезе странке на дан 31. 12. 2021. године износиле су 23.521,09 КМ, и то: обавезе према добављачима 1.922,16 КМ, обавезе за бруто плате, уговоре о дјелу и порезе 11.598,90 КМ и остали краткорочни зајмови у износу од 10.000,03 КМ. Странка је на дан 31. 12. 2021. године исказала и дугорочна резервисања у износу од 2.174,00 КМ.

- Увидом у помоћну евиденцију обавеза према добављачима, установљено је да је салдо обавеза према добављачима износио 6.086,76 КМ, што не одговара подацима из Бруто биланса.

Такође, установљено је да странка исказује претплате код појединих добављача, што указује на то да сви рачуни нису књижени.

Исто тако, установљено је да је странка обавезе и плаћање обавеза према добављачу „Дуга шоп“ д. о. о. евидентирала на двије аналитичке картице, на начин да је на једној картици евидентирала обавезе, а на другој плаћање.

Странка је на аналитичким картицама обавеза према добављачу Министарство финансија и трезора (партнер 2968 и партнер 8004) евидентирала повраћај таксе за учешће на Локалним изборима 2020. године у укупном износу од 2.300,00 КМ, чиме је укупне обавезе исказала у већем износу у односу на стварне.

- С обзиром на то да политичка странка није евидентирала све трошкове закупа, тако ни обавезе према добављачима нису правилно исказане.

- (10) Политичка странка није поступила у складу са Захтјевом Централне изборне комисије Босне и Херцеговине за достављање додатне документације за 2021. годину, тј. није доставила Изводе отворених ставки на дан 31. 12. 2021. године за добављаче: *Ecoton* д. о. о., *VH Petrol oil company* д. о. о. и ЈУ „Босански културни центар ТК“, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (5) Закона о финансирању политичких странака.

17. БОСАНСКА НАРОДНА СТРАНКА (Код 2319)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Босанска народна странка се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ	Структура
		(КМ)	(%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	0,00	0,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	0,00	0,00
II	Остали приходи и друго	118.249,01	100,00
	Извори финансирања (I+II)	118.249,01	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Босанска народна странка прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

а) Босанска народна странка је прекршила одредбе члана 4. став (1) на начин:

Политичка странка је у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину исказала укупне расходе у износу од 132.962,10 КМ.

Увидом у Програм утрошка средстава за 2021. годину, установљено је да су трошкови планирани у износу од 107.200,00 КМ и то: плата техничког секретара и исплате руководиоцима странке у вези с активношћу и промоцијом странке у износу од 32.000,00 КМ; трошкови одржавања Годишње скупштине странке и састанака органа странке у износу од 12.000,00 КМ; административни трошкови, материјални трошкови, путни трошкови и трошкови горива у износу од 14.000,00 КМ; трошкови закупнине и режијски трошкови у износу од 8.000,00 КМ; трошкови едукације чланова странке у износу од 8.000,00 КМ; трошкови коришћења моторних возила, по уговору, за потребе странке у износу од 18.800,00 КМ и помоћ социјално угроженим и болесним члановима странке у износу од 15.200,00 КМ.

Политичка странка Програм утрошка средстава за 2021. годину није сачинила на начин да обезбјеђује транспарентност утрошених средстава, као и његово поређење с оствареним трошковима, односно он није аналитичан. У Програму утрошка средстава, странка није навела трошкове по врстама, већ их је навела паушално, као нпр. административне трошкове, материјалне трошкове, путне трошкове и трошкове горива у једном износу од 14.000,00 КМ.

(1) Увидом у пословне књиге странке, установљено је да је Босанска народна странка остварила трошкове за које није могуће установити у којем износу су планирани. То

су: трошкови материјала у износу од 427,90 КМ, трошкови канцеларијског материјала у износу од 323,00 КМ, трошкови осталог материјала у износу од 4.370,62 КМ, трошкови електричне енергије у износу од 1.198,42 КМ, трошкови банкарских услуга у износу од 893,30 КМ, трошкови услуга одржавања опреме у износу од 7.600,10 КМ, трошкови телекомуникацијских услуга у износу од 4.508,10 КМ, трошкови комуналних услуга у износу од 400,00 КМ, трошкови услуга вођења књиговодства у износу од 2.423,00 КМ, трошкови осталих услуга у износу од 269,00 КМ, трошкови уговора о дјелу у износу од 20.080,00 КМ, трошкови пореза на доходак у износу од 22.440,16 КМ, трошкови доприноса и других пореза у износу од 20.837,04 КМ, трошкови камата по записнику у износу од 5.739,99 КМ, новчане казне у износу од 4.500,00 КМ, накнада за регистрацију моторног возила у износу од 3.000,00 КМ, трошкови осталих расхода у износу од 2.177,30 КМ и трошкови стипендије у износу 1.920,00 КМ. У оквиру Програма утрошка средстава, странка је планирала административне трошкове, материјалне трошкове, путне трошкове и трошкове горива у једном износу од 12.000,00 КМ, тј. није планирала трошкове по врстама.

- (2) Странка је прекорачила планиране хуманитарне расходе за износ од 28.710,00 КМ. Странка је планирала хуманитарне расходе у износу од 15.200,00 КМ, а остварила у износу од 43.910,00 КМ.
- (3) За хуманитарне расходе у износу од 43.910,00 КМ, који чине 33% од укупних трошкова у 2021. години, не може се потврдити да су настали искључиво за остваривање циљева политичке странке.

Босанска народна странка је вршила исплате физичким лицима и функционерима странке на име једнократне помоћи, помоћи за набавку лијекова, лијечење, набавку намирница и трошкове школовања. За наведене исплате сачињаване су појединачне одлуке о исплати за које не постоји медицинска документација, нити било која документација о социјалном статусу лица којима је вршена исплата, што је потврдио и Кантонална пореска канцеларија Горажде – Одсјек за принудну наплату и инспекцијски надзор над пореским обвезником вршећи инспекцијски надзор дана 21. 12. 2021. године.

Неки од функционера политичке странке којима су исплаћена средства су Сејад Татарин, којем је на име помоћи за набавку лијекова и лијечења кардиоваскуларне болести у 2021. години исплаћен износ од 10.500 КМ, и Едим Фејзић, којем је по основу лијечења исплаћен износ од 6.900,00 КМ.

- (4) Увидом у финансијску документацију и изводе с трансакционих рачуна, установљено је да је Босанска народна странка физичком лицу Едиму Фејзићу исплатила средства у износу од 17.000,00 КМ, а на име коришћења путничког моторног возила. Политичка странка је ове исплате погрешно евидентирала на конту 4087 – *Коришћење властитог аутомобила* и 4081 – *Накнада за регистрацију моторног возила*. Поред наведеног, истичемо да је странка у поступку прегледа доставила пет одлука за исплату средстава на име коришћења возила у којима је наведено да се средства исплаћују за коришћење возила по одлуци Предсједништва и Главног одбора број 01-16/21 од 3. 3. 2021. године, док на њима није наведено лице којем се исплаћују средства. Такође, у одлукама број 01-25/21 и 01-61/21 наведени су исти периоди за који се исплаћују средства. Увидом у пословне књиге политичке странке, структуру трошкова које је остварила, као и достављену документацију, није установљено да је возило коришћено за обављање страначких активности. Наиме, политичка странка

није пријавила трошкове службених путовања, нити друге трошкове који би указивали на то да је политичка странка користила возило.

Такође, увидом у пословне књиге и достављену документацију, установљено је да је странка у оквиру конта 40009 – *Остали материјал* који је исказан у износу од 4.370,62 КМ и конта 4083 – *Остали расходи* који је исказан у износу од 2.177,30 КМ, евидентирала рачуне за трошкове набавке кухињског намјештаја, набавке пећи за гријање и грађевинског материјала.

Имајући у виду да је странка вршила набавку грађевинског материјала и кухињског намјештаја, а да нема некретнине у свом власништву и да изнајмљује пословни простор, није могуће установити у коју сврху су утрошена финансијска средства странке.

- б) Босанска народна странка није водила пословне књиге у складу с рачуноводственим прописима, није водила правилне и потпуне евиденције о својим расходима и обавезе те обрасце годишњег финансијског извјештаја није попунила у складу с Правилником, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Странка у Обрасцу 2 (*Преглед промета свих трансакционих рачуна политичке странке*) годишњег финансијског извјештаја није исказала трансакциони рачун број 1995430049642363 код Шпаркасе банке д. д. који је био активан у 2021. години, нити тачне податке о промету оствареном путем трансакционог рачуна број 1995430047588776 код Шпаркасе банке д. д., чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

- Босанска народна странка у финансијском извјештају није пријавила трансакциони рачун број 1995430049642363 код Шпаркасе банке д. д., који је угашен 16. 7. 2021. године.

Увидом у извод број 1 с наведеног рачуна, установљено је да је почетни салдо износио 16,80 КМ, да је наплаћена накнада за неактивне рачуне у износу од 12,00 КМ те да је странка на дан 30. 6. 2021. године имала салдо у износу од 4,80 КМ.

- У Обрасцу 2 исказан је трансакциони рачун број 1995430047588776 код Шпаркасе банке д. д. са сљедећим подацима: почетно стање на дан 1. 1. 2021. године у износу од 16,80 КМ, укупан промет улаза у износу од 100.869,01 КМ, укупан промет излаза у износу од 100.845,64 КМ и стање на дан 31. 12. 2021. године у износу од 40,17 КМ.

Контролом извода с трансакционог рачуна које је странка доставила за период 1. 1. 2021. године до 31. 12. 2021. године, установљено је сљедеће: почетно стање на дан 1. 1. 2021. године у износу од 17,27 КМ, укупан промет улаза у износу од 100.869,01 КМ, укупан промет излаза у износу од 100.845,64 КМ и салдо на дан 31. 12. 2021. године у износу од 40,64 КМ.

Поред наведеног, установљено је да аналитичке картице трансакционих рачуна политичке странке, као и обавеза на дан 31. 12. 2021. године имају салдо 0,00 КМ, што не одговара стварном стању.

- (2) Странка у годишњем финансијском извјештају није исказала појединачан промет остварен путем благајни, чиме је прекршила одредбе члана 12. Правилника.

Странка је у Обрасцу 2.1 (*Преглед стања благајне*) годишњег финансијског извјештаја исказала само промет благајне „Босанска народна странка“ и то: салдо на дан 1. 1. 2021. године у износу од 14,76 КМ, укупан промет улаза у износу од 0,00 КМ, укупан промет излаза у износу од 0,00 КМ и салдо на дан 31. 12. 2021. године у износу од 14,76 КМ.

Увидом у пословне књиге, установљено је да је странка у пословним књигама евидентирала промет благајне на двије аналитичке картице и то: „Благајна“ са сљедећим прометом: салдо на дан 1. 1. 2021. године у износу од 7,20 КМ, укупан промет улаза у износу од 0,00 КМ, укупан промет излаза у износу од 0,00 КМ и салдо на дан 31. 12. 2021. године у износу од 7,20 КМ, те „Благајна посебна намјена“ са сљедећим прометом: салдо на дан 1. 1. 2021. године у износу од 7,56 КМ, укупан промет улаза у износу од 0,00 КМ, укупан промет излаза у износу од 0,00 КМ и салдо на дан 31. 12. 2021. године у износу од 7,56 КМ.

Имајући у виду чињеницу да је странка у пословним књигама успоставила одвојене евиденције, на исти начин је имала обавезу да искаже одвојен промет „Благајне“ и „Благајне посебне намјене“ у финансијском извјештају.

- (3) Странка је у годишњем финансијском извјештају погрешно исказала приходе из буџета и новчани прилог физичког лица, чиме је прекршила одредбе члана 13, члана 14. и члана 19. Правилника.
- У финансијском извјештају, политичка странка је пријавила остали приход у износу од 118.249,01 КМ. Увидом у финансијску документацију и ревизорске доказе установљено је да је Босанска народна странка остварила приходе из буџета у укупном износу од 107,069.01 КМ, а који се састоје од: прихода из буџета Босанско-подрињског кантона у износу од 5.760,00 КМ, прихода из буџета Федерације Босне и Херцеговине у износу од 100.789,00 КМ и прихода из буџета Града Горажда у износу од 520,00 КМ.
 - Политичка странка је новчани прилог Едима Фејзића у износу од 80,00 КМ, супротно одредбама чланова 13. и 14. Правилника, евидентирала као остали приход. Физичко лице Едим Фејзић је наведени прилог уплатио Босанској народној странци дана 25. 2. 2021. године на трансакциони рачун број 1995430047588776 отворен код Шпаркасе банке.
- (4) Босанска народна странка у пословним књигама није успоставила потпуне и тачне евиденције о својим расходима те их у финансијском извјештају није пријавила у складу с одредбама члана 21. и члана 22. Правилника.
- У годишњем финансијском извјештају, Босанска народна странка је исказала расходе у мањем износу за 24.022,90 КМ у односу на остварене. Босанска народна странка је у обрасцима годишњег финансијског извјештаја исказала расходе у укупном износу од 132.962,10 КМ, а они су, према подацима из пословних књига, износили 156.985,00 КМ.
 - Политичка странка је у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају пријавила трошкове закупнине пословног простора у износу од 3.567,00 КМ, што је за 645,00 КМ мање у односу на уговорену закупнину.

На основу Уговора о закупу пословног простора, закљученог са „Сарајево-осигурањем“ д. д. Сарајево за период од 1. 6. 2020. до 31. 5. 2021. године, те период од 1. 6. 2021. до 31. 05. 2022. године, уз мјесечну закупнину од 351,00 КМ, која укључује и електричну енергију, воду, гријање, паркинг и одвоз смећа, политичка странка је имала обавезу да на име закупнине уплати и у годишњем финансијском извјештају исказе износ од 4.212,00 КМ.

Увидом у пословне књиге, установљено је да је политичка странка трошкове закупнине евидентирала у износу плаћених обавеза, а не у моменту када је странци пружена услуга или када је извршена набавка, што је супротно рачуноводственим прописима и одредбама члана 11. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

(5) Политичка странка у финансијском извјештају није пријавила обавезе, што је супротно одредбама члана 24. Правилника.

- Према подацима из пословних књига и завршног рачуна, обавезе политичке странке на дан 31. 12. 2021. године износиле су 61.674,46 КМ.

Обавеза у износу од 12.100,00 КМ односи се на позајмицу Странке дијаспоре БиХ. Према подацима из финансијских извјештаја Босанске народне странке из ранијег периода, позајмица је уплаћена 14. 5. 2018. године.

Обавеза, коју је политичка странка у пословним књигама евидентирала у износу од 49.574,46 КМ, односи се на обавезе по основу уговора о дјелу.

- Политичка странка у својим пословним књигама и годишњем финансијском извјештају није пријавила обавезе према закуподавцу „Сарајево осигурање“ д. д. Сарајево у износу од 645,00 КМ.

18. СТРАНКА ПЕНЗИОНЕРА-УМИРОВЉЕНИКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (Код 513)

Према подацима из коригованог годишњег финансијског извјештаја, Странка пензионера-умировљеника Босне и Херцеговине се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ	Структура
		(КМ)	(%)
1.	Чланарина	89.811,55	90,58
2.	Прилози физичких лица (3-а)	1.000,00	1,01
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	700,00	0,71
7.	Приходи из буџета (3-ф)	4.869,22	4,91
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	96.380,77	97,20
II	Остали приходи и друго	2.771,50	2,80
	Извори финансирања (I+II)	99.152,27	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Странка пензионера-умировљеника Босне и Херцеговине прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 8. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

а) Увидом у План утрошка средстава за 2021. годину, Служба за ревизију је установила да је политичка странка финансијска средства у износу од 9.257,75 КМ утрошила мимо установљеног Плана утрошка средстава за 2021. годину, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Политичка странка је у коригованом годишњем финансијском извјештају исказала укупне трошкове у износу од 84.234,90 КМ. У Плану утрошка средстава за 2021. годину, странка је планирала укупне трошкове у износу од 117.450,00 КМ.

- Странка је прекорачила планиране трошкове телефона за 81,03 КМ, трошкове утрошене воде за 168,15 КМ, трошкове осталих закупнина за 60,25 КМ, трошкове осталих расхода за 1.191,76 КМ и трошкове превоза за 180,00 КМ; и
- У Плану утрошка средстава за 2021. годину, странка није предвидјела трошкове такси и новчаних казни које је остварила у износу од 132,40 КМ и трошкове дневница и путних трошкова које је остварила у износу од 7.444,16 КМ.

б) Странка пензионера-умировљеника Босне и Херцеговине прекршила је одредбе члана 5. став (4) и члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Странка пензионера-умировљеника Босне и Херцеговине је у току 2021. године користила просторије у власништву Општине Центар. За коришћење просторија, Општина Центар је странци фактурисала закупнину за јануар 2021. године те је актом од 19. 01. 2021. године обавијестила странку да је Уговор о закупу пословних просторија број 04-49-4-45/09 од 25. 6. 2009. године, у Улици Хасана Кикића бр. 8, истекао даном престанка учешћа одборника Странке пензионера-умировљеника Босне и Херцеговине у раду Општинског вијећа Центар, те је обавијестила о комерцијалној цијени закупа.

Према одредбама Уговора о закупу пословних просторија број 04-49-4-45/09 од 25. 6. 2009. године, Странка пензионера-умировљеника Босне и Херцеговине плаћала је мјесечну закупнину Општини Центар Сарајево по установљеној цијени у износу од 1,00 КМ/м² за 18,81 м², што укупно износи 18,81 КМ без ПДВ-а, односно 22,01 КМ с ПДВ-ом.

Према одредбама Уговора о закупу пословних просторија број 16-19-55-32/22 од 19. 1. 2022. године, Странка пензионера-умировљеника Босне и Херцеговине користи пословне просторије у власништву Општине Центар Сарајево укупне површине 24 м² условног дијела простора по цијени од 16,80 КМ/м².

На основу наведеног, установљено је да је странка у периоду од 1. 2. 2021. године до 15. 2. 2022. године, када је закључен нови Уговор о закупу пословних просторија број 16-19-55-32/22, у потпуности била ослобођена плаћања закупнине.

Служба за ревизију, на основу горенаведених чињеница, сматра да је коришћењем пословних просторија Општине Центар Сарајево површине 18,81 м² без накнаде у периоду од 1. 2. 2021. године до 31. 12. 2021. године, Странка пензионера-умировљеника Босне и Херцеговине остварила неновчану донацију од Општине Центар Сарајево у износу од 3.476,09 КМ, која јој је одредбама члана 8. став (1) тачка а) Закона о финансирању политичких странака забрањена.

Странка пензионера-умировљеника Босне и Херцеговине прекршила је и одредбу члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака, јер у финансијском извјештају није пријавила неновчану донацију Општине Центар Сарајево.

ц) Странка пензионера-умировљеника Босне и Херцеговине није водила пословне књиге у складу с рачуноводственим прописима, није водила потпуне и правилне евиденције о својим новчаним средствима на рачунима и благајни, приходима, расходима и обавезама те обрасце годишњег финансијског извјештаја није попунила у складу с Правилником, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Странка у финансијском извјештају није исказала податке о промету оствареном путем трансакционих рачуна у 2021. години, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника. Такође, странка у пословним књигама није успоставила правилне и потпуне евиденције о промету путем трансакционих рачуна, те је дио евиденција из ранијих година евидентирала као промет текуће године, што за посљедицу има мање исказане приходе и расходе политичке странке.

- У Обрасцу 2 исказан је трансакциони рачун ОО Теочак број 1322700309772527 код НЛБ банке д. д. са сљедећим подацима: почетно стање на дан 1. 1. 2021. године у износу од 300,78 КМ, укупан промет улаза у износу од 497,92 КМ, укупан промет излаза у износу од 484,50 КМ и стање на дан 31. 12. 2021. године у износу од 314,20 КМ.

Увидом у пословне књиге, установљено је да политичка странка на аналитичком конту 1010023 – *Трансакциони рачун ОО Теочак* исказала почетно стање на дан 1. 1. 2021. године у износу од 300,78 КМ, те је прокњижила изводе из 2019. године с прометом улаза у износу од 497,92 КМ и прометом излаза у износу од 484,50 КМ.

Странка у пословним књигама није евидентирала изводе из 2021. године, већ је промет остварен у 2019. години исказала као промет 2021. године.

Такође је установљено да је странка извршила књижење извода из 2020. године на аналитичким картицама конта трансакционих рачуна ОО Лукавац, ОО Чапљина, ОО Гламоч и ОО Доњи Вакуф. Странка је трошкове по основу накнада и приходе из ранијег периода по основу буџета евидентирала на контима расхода и прихода из ранијег периода.

- У пословним књигама, странка на конту 1009 – *Прелазни конто* исказује салдо у износу од 8.445,43 КМ, од чега се 8.290,90 КМ односи на почетно стање. Наведено указује да на то рачуноводствене евиденције странке нису исправно вођене, односно да није евидентирана сва документација (изводи, благајнички извјештаји).

(2) Странка пензионера-умировљеника Босне и Херцеговине није у пословним књигама успоставила потпуне и правилне евиденције о приходима од чланарина, чиме је прекршила одредбе члана 13. Правилника.

- Увидом у благајничке извјештаје ОО Центар Сарајево, установљено је да је Странка пензионера-умировљеника Босне и Херцеговине у периоду од 8. 12. 2021. године до 13. 12. 2021. године наплатила чланарину од својих чланова за 2020, 2021. и 2022. годину у укупном износу од 242,00 КМ. Странка је, међутим, дио прихода од чланарине у износу од 54,00 КМ евидентирала у пословним књигама на конту 41808 – *Приходи ранијег периода*, средства у износу од 172,00 КМ је евидентирала на конту 41003 – *Чланарина у готовини*, док је чланарину за 2022. годину у износу од 6,00 КМ евидентирала на конту 3810 – *Унапријед наплаћени приходи од чланарине у готовини*.

Странка је имала обавезу да сву наплаћену чланарину евидентира на конту прихода од чланарине у текућој години.

Поред наведеног, а увидом у достављене благајничке извјештаје, установљено је да подаци о салду благајне у пословним књигама на дан 14. 12. 2021. године не одговарају подацима из благајничког извјештаја од 14. 12. 2021. године. Наиме, салдо благајне на дан 14. 12. 2021. године је, према подацима из пословних књига, износио 181,29 КМ, док је у благајничком извјештају исказан салдо у износу од 179,20 КМ.

- Политичка странка у пословним књигама није евидентирала приходе КО Тузла по основу наплаћене чланарине у износу од 66,20 КМ и приходе ОО Тузла по основу наплаћене чланарине у износу од 207,60 КМ. Приходи по основу чланарина, односно укупни приходи су, такође, у годишњем финансијском извјештају исказани у мањем износу за 273,80 КМ.

- (3) Увидом у аналитичке картице добављача, установљено је да се на појединачним картицама добављача преноси укупан промет претходне године умјесто почетног салда, што је супротно рачуноводственим прописима. Поред наведеног, истичемо да је странка у пословним књигама извршила међусобно затварање потраживања и обавеза на контима 12802 – *Остала краткорочна потраживања по основу чланарина* и 32802 – *Остале краткорочне обавезе по основу чланарина*.

19. НАРОДНИ ДЕМОКРАТСКИ ПОКРЕТ (Код 1718)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Народни демократски покрет се финансирао из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ	Структура
		(КМ)	(%)
1.	Чланарина	7.876,00	2,22
2.	Прилози физичких лица (3-а)	28.770,00	8,12
3.	Прилози правних лица (3-б)	3.000,00	0,85
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	16.801,00	4,74
7.	Приходи из буџета (3-ф)	297.810,00	84,07
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	354.257,00	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	354.257,00	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Народни демократски покрет прекршио одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 8. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

а) Народни демократски покрет Програм утрошка средстава није сачинио на начин којим би се обезбиједила потпуна транспарентност планираног трошења средстава. Финансијска средства у износу од 75.384,67 КМ утрошио је мимо свог програма утрошка средстава, те није установљено да ли је набавка горива у вриједности од 3.367,61 КМ извршена за потребе ове политичке странке, чиме су прекршене одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака

(1) Народни демократски покрет је у годишњем финансијском извјештају исказао укупне трошкове у износу од 227.062,00 КМ. У свом програму утрошка средстава за 2021. годину, странка је планирала укупне трошкове у износу од 253.900,00 КМ.

Анализом Програма утрошка средстава за 2021. годину, Служба за ревизију је установила да Програм утрошка средстава није сачињен на начин којим би се обезбиједила потпуна транспарентност планираног трошења средстава, односно није довољно аналитичан.

Странка је трошкове горива и енергије планирала у износу од 62.000,00 КМ, без навођења колико средстава планира утрошити за гориво, а колико за електричну енергију. Исто тако, трошкове књиговодствених услуга планирала је у оквиру трошкова осталих непроизводних услуга.

Политичка странка је финансијска средства утрошила мимо установљеног Програма утрошка средстава за 2021. годину, како слиједи:

- Странка је прекорачила планиране трошкове закупнине пословних простора у износу од 70.063,00 КМ. У годишњем финансијском извјештају, политичка странка је исказала трошкове закупнине пословних простора у износу од 95.063,00 КМ, док је у Програму утрошка средстава планирала ове трошкове у износу од 25.000,00 КМ.
- У Програму утрошка средстава странка није планирала трошкове судских, др. спорова и казне ЦИК-а, а остварила их је у износу од 4.004,50 КМ.

Странка није планирала ни остале нематеријалне трошкове, утрошену воду и остале расходе. У годишњем финансијском извјештају, странка је остале нематеријалне трошкове исказала у износу од 424,00 КМ, утрошену воду у износу од 260,00 КМ, а остале расходе у износу од 633,17 КМ.

(2) Увидом у рачун правног лица „Нестро петрол“ а. д. Бања Лука, број 2-5123/2021 од 28. 2. 2021. године у износу од 3.367,61 КМ, установљено је да на рачуну нису наведени подаци о возилу, односно регистарској ознаци возила. На рачуну је само наведен тип возила: остала возила.

Увидом у спецификацију рачуна, установљено је да је гориво точено у Броду – БС Добој 2 у периоду од 16. 2. 2021. године до 28. 2. 2021. године и у количинама од 15 литара до 448 литара. Тако је дана 17. 2. 2021. године издато гориво у количинама: 15,08 литара, 118,92 литара, 488,98 литара и 187,57 литара.

С обзиром на то да на рачуну нису наведени подаци о возилу, односно регистарској ознаци возила којем је издато гориво, те да странка није доставила податке о возилу нити је рачун овјерен од стране корисника, није могуће установити у коју сврху је утрошено гориво, тј. у коју сврху су утрошена финансијска средства странке.

б) Политичка странка је прекршила одредбе члана 5. став (4) и члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Политичка странка није у годишњем финансијском извјештају пријавила неновчану донацију по основу отписа обавеза према добављачу, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Увидом у пословне књиге, установљено је да је политичка странка остварила приходе од отписа обавеза из купопродајних односа према добављачу Н. И. Г. Д. „Дневне независне новине“ д. о. о. Бања Лука у износу од 1.755,00 КМ. Увидом у књижно обавјештење 72-11/2021 од 2. 4. 2021. године установљено је да је отписана обавеза по фактури број 70-3731/2020 од 6. 11. 2020. године, коју је странка уредно евидентирала у својим пословним књигама у 2020. години. Такође, на основу документације коју је доставио добављач Н. И. Г. Д. „Дневне независне новине“ д. о. о. Бања Лука установљено је да је и у пословним књигама добављача евидентирано потраживање од Народног демократског покрета на дан 31. 12. 2020. године по основу наведене фактуре, те да је обавеза у износу од 1.755,00 КМ искњижена 2. 4. 2021. године, уз напомену да се отпис врши због грешке у називу купца. Добављач Н. И. Г. Д. „Дневне независне новине“ д. о. о. Бања Лука није доставио образложење нити доказе како би поткријепио навод да је странку ослободио плаћања због грешке у фактури, односно да је извршио фактурисање робе другом комитенту.

Имајући у виду да политичка странка није имала обавезу да плати фактуру, а да у току обављања прегледа није доказала да је приход по основу отписа обавезе настао као резултат књиговодствене грешке, остварила је неновчану донацију правног лица Н. И. Г. Д. „Дневне независне новине“ д. о. о. Бања Лука у износу од 1.755,00 КМ, коју је у складу са Законом о финансирању политичких странака и Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака имала обавезу да пријави у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину.

С обзиром на то да је правно лице Н. И. Г. Д. „Дневне независне новине“ д. о. о. Бања Лука у току 2021. године имало закључен Уговор с Министарством просвјете и културе Републике Српске о јавној набавци укупне вриједности 10.266,75 КМ, политичка странка је прекршила и одредбе члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

ц) Народни демократски покрет није успоставио потпуне, тачне и правовремене евиденције о својим приходима, расходима и обавезама, помоћну књигу благајне није водио на правилан начин те обрасце годишњег финансијског извјештаја није попунио у складу с Правилником, чиме је прекршио одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Народни демократски покрет није водио правилне евиденције о приходима, те их је у годишњем финансијском извјештају исказао супротно одредбама чланова 13. и 19. Правилника.

- Контролом исказаних података о приходима из буџета, установљено је да политичка странка није правилно евидентирала и исказала податке о приходима из буџета, односно повраћај таксе за овјеру учешћа на Локалним изборима 2020. године у износу од 2.700,00 КМ погрешно је исказала као приходе из буџета Републике Српске.
- Странка је повраћај таксе за овјеру учешћа на Локалним изборима у Мостару 2020. године у износу од 100,00 КМ исказала као приходе од чланарине, чиме је

приходе од чланарине исказала у већем износу за 100,00 КМ у односу на остварене.

- (2) Странка није у пословним књигама евидентирала приходе по основу неновчаних донација, те у Обрасцима 3 (*Извори финансирања*) и 3-е (*Неновчане донације и рачуни које странка није имала обавезу да плати*) годишњег финансијског извјештаја није исказала тачне податке о неновчаним донацијама и донаторима, чиме је прекршила одредбе чланова 13. и 18. Правилника.
- Прегледом књиговодствених евиденција политичке странке, установљено је да странка у пословним књигама није евидентирала приходе од неновчаних донација по основу бесплатног коришћења пословних простора који су, према подацима из годишњег финансијског извјештаја и изјава физичких лица, износили 16.081,00 КМ.
 - Према подацима из пословних књига, политичка странка је остварила приходе по основу отписа обавеза из купопродајних односа према добављачу Н. И. Г. Д „Дневне независне новине“ д. о. о. Бања Лука у износу од 1.755,00 КМ. Увидом у књижно обавјештење број 72-11/2021 од 2. 4. 2021. године, установљено је да је отписана обавеза по фактури број 70-3731/2020 од 6. 11. 2020. године, коју је странка уредно евидентирала у својим пословним књигама у 2020. години. Странка није у обрасцима годишњег финансијског извјештаја исказала приходе по основу неновчане донације у износу од 1.755,00 КМ.
 - Увидом у изјаве које је доставила политичка странка, установљено је да подаци које је странка навела о донаторима не одговарају подацима из изјава. Наиме, према Изјави од 21. 3. 2022. године, политичка странка је без накнаде користила просторије куће у Теслићу у власништву физичког лица Александра Павличевића. Странка је, међутим, у годишњем финансијском извјештају навела да је донатор Александра Павловић. Такође, странка је у Обрасцу 3-е исказала неновчану донацију физичког лица Велибора Микића, док је у изјави наведено да је физичко лице Велибор Микић уступио властите просторије без накнаде странци.
- (3) Прегледом годишњег финансијског извјештаја, пословних књига и додатне документације, установљено је да странка није успоставила потпуне и тачне евиденције о расходима те их није тачно исказала у годишњем финансијском извјештају у Обрасцима 4 (*Расходи политичке странке*) и 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*), чиме је прекршила одредбе чланова 21. и 22. Правилника.
- Политичка странка је у Обрасцу 4.1 исказала трошкове адвокатских услуга и судске трошкове у износу од 5.604,00 КМ. Увидом у пословне књиге установљено је да је странка остварила трошкове судских, др. спорова и казне ЦИК-а у износу од 4.004,50 КМ те издатке за хуманитарне и културне намјене и помоћ у износу од 1.600,00 КМ.
 - Странка је трошкове књиговодствених услуга у износу од 4.800,00 КМ исказала као трошкове непроизводних услуга.
 - Увидом у пословне књиге, установљено је да је политичка странка преплате с аналитичких картица добављача у укупном износу од 633,17 КМ искњижила на терет конта 5699 – *Остали расходи*.

- Народни демократски покрет трошкове закупа пословних простора не евидентира у моменту настанка, већ у моменту плаћања обавезе, што за резултат има погрешно исказане расходе и обавезе за 29 организационих дијелова странке.

У годишњем финансијском извјештају, Народни демократски покрет је исказао трошкове пословних простора у укупном износу од 95.063,00 КМ. Увидом у пословне књиге установљено је да су трошкови закупа пословних простора евидентирани у укупном износу од 78.261,98 КМ, а да странка трошкове закупа пословних просторија које је странка користила без накнаде, процијењене вриједности 16.801,00 КМ није евидентирала.

Такође, увидом у изводе с трансакционог рачуна, установљено је да је странка плаћала обавезе по основу закупа пословних простора из 2020. године и прокњижила их као трошкове текућег периода, на конту трошкова закупа у укупном износу од 22.618,30 КМ. С друге стране, странка није евидентрала трошкове закупа за децембар 2021. године који су износили 4.405,90 КМ, нити је исказала обавезе према закуподавцима.

Поред наведеног, установљено је да је странка у пословним књигама евидентирала и у годишњем финансијском извјештају трошкове закупа пословног простора у Дервенти у износу од 351,00 КМ за 2021. годину, док су они према подацима из уговора износили 412,80 КМ.

- (4) Народни демократски покрет у својим пословним књигама не води евиденције о обавезама према добављачима по основу закупа пословних просторија.

Контролом трошкова закупа пословних просторија које користи политичка странка, установљено је да нису исказане обавезе према закуподавцима-физичким лицима по основу закупа за децембар 2021. године. Такође, странка у својим пословним књигама није исказала податке о стању обавеза нити потраживања за уплаћене авансе по основу закупа канцеларије према Општини Србац. Према подацима које је доставила Општина Србац, странка на дан 31. 12. 2021. године има преплату у износу од 197,20 КМ.

У главној књизи, политичка странка исказује преплате на аналитичким картицама код осам (8) добављача у укупном износу од 1.167,30 КМ, од чега се дио односи на преплате по почетном стању на дан 1. 1. 2021. године.

Наведено указује на то да политичка странка нема потпуне и правилне евиденције о својим расходима и обавезама.

- (5) Прегледом су установљени недостаци код рачуна добављача који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима. Такође је установљено да рачуни нису овјерени и одобрени за књижење нити плаћање, што указује на то да странка нема успостављене интерне контроле.

- Рачун правног лица „Нестро петрол“ а. д. Бања Лука, број 2-5123/2021 од 28. 2. 2021. године за испостављено гориво у износу од 3.367,61 КМ није овјерен за књижење нити плаћање од стране одговорног лица политичке странке. Такође, на рачуну нису наведени подаци о возилу – регистарска ознака, а точено је гориво у количинама од 15 л до 448 л. На рачуну је само наведен тип возила: остала возила.
- Рачуни добављача „Гас Петрол“ д. о. о. Мркоњић Град за гориво, рачуни за пропагандни материјал, трошкове обезбјеђења и др., које је странка доставила у

току обављања прегледа, нису овјерени потписом овлашћеног лица политичке странке за књижење и плаћање.

- (6) Увидом у копију дневника благајне број 139 од 11. 9. 2021. године, број 140 од 12. 9. 2021. године и број 175 од 3. 11. 2021. године, установљено је да дневнике благајне није потписао благајник. Такође, на налозима исплате није наведено име лица којем су исплаћена средства, нити их је потписао благајник. Налог исплате број 137 од 12. 9. 2021. године није потписало лице којем је новац исплаћен. Рачуне на основу којих су исплаћена средства из благајне, такође, није овјерило овлашћено лице за исплату.
- (7) Увидом у достављене потврде о примљеним прилозима од физичких лица, установљено је да на потврдама није наведена адреса и број личног документа физичких лица, што је супротно одредбама члана 6. Правилника. На потврдама су установљене и техничке грешке у датумима издавања потврда.

Исто тако, увидом у издату потврду о прилогу примљеном од правног лица, установљено је да у потврди није наведен тачан назив донатора.

20. УНИЈА СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА БХ (Код 1989)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, Унија социјалдемократата БХ се финансирала из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	29.302,21	100,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	29.302,21	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	29.302,21	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Унија социјалдемократата БХ прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 8. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (4) и став (5) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Унија социјалдемократата БХ је финансијска средства странке у износу од 3.403,80 КМ утрошила мимо Програма утрошка средстава за 2021. годину, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Политичка странка је у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину исказала расходе у укупном износу од 24.801,59 КМ.

У Програму утрошка средстава за 2021. годину, Унија социјалдемократа БХ планирала је расходе у укупном износу од 30.026,00 КМ.

Анализом Програма утрошка средстава за 2021. годину и података из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је странка расходе остварила у већем износу у односу на планиране, како слиједи:

- Планиране трошкове платног промета странка је прекорачила за 403,80 КМ. Трошкове платног промета странка је планирала у износу од 120,00 КМ, а остварила их је у износу од 523,80 КМ.
- Странка није планирала трошкове таксе, новчаних казни и сл., а остварила их је у износу од 3.000,00 КМ.

б) Прегледом годишњег финансијског извјештаја установљено је да је Унија социјалдемократа БХ примила неновчану донацију Општине Центар у износу од 3.300,00 КМ, чиме је прекршила одредбу члана 8. став (1) тачка а) Закона о финансирању политичких странака.

Увидом у достављене рачуне Општине Центар Сарајево, број 5001-10/20 од 20. 10. 2020. године и број 5002-10/20-1 од 20. 10. 2020. године, установљено је да је странка ослобођена плаћања накнаде за коришћење јавне површине за постављање инфо-стола и транспарента у периоду изборне кампање 2020. године у укупном износу од 3.300,00 КМ, чиме је остварила приход у износу од 3.300,00 КМ.

Унија социјалдемократа БХ је трошкове накнаде за коришћење јавне површине за постављање инфо-стола и транспарента у 2020. години евидентирала и исказала у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину само у вриједности ПДВ-а у укупном износу од 391,00 КМ.

ц) На основу обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја, установљено је да Унија социјалдемократа БХ није водила правилне, правовремене и потпуне евиденције о приходима и расходима, обрасце годишњег финансијског извјештаја није попунила у складу с одредбама Правилника и није доставила додатну документацију, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (4) и став (5) Закона о финансирању политичких странака.

Унија социјалдемократа БХ у Обрасцу 2 (*Преглед промета свих трансакционих рачуна политичке странке*) годишњег финансијског извјештаја није исказала трансакциони рачун број 199499004962212, док је трансакциони рачун број 1994990031155931 исказала два пута с два различита промета, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

(1) Унија социјалдемократа БХ је у годишњем финансијском извјештају исказала трансакциони рачун број 1994990031155931 отворен код Шпаркасе банке са сљедећим прометом: почетно стање у износу од 16.235,94 КМ, укупан промет улаза у износу од 29.652,21 КМ, укупан промет излаза у износу од 24.893,32 КМ и салдо на дан 31. 12. 2021. године у износу од 20.994,83 КМ, што одговара подацима из извода с трансакционог рачуна.

Странка је за трансакциони рачун број 1994990031155931 отворен код Шпаркасе банке исказала и слједећи промет: почетно стање у износу од 371,67 КМ, укупан промет улаза у износу од 1.050,00 КМ, укупан промет излаза у износу од 1.352,00 КМ и салдо на дан 31. 12. 2021. године у износу од 69,67 КМ. Наведени промет одговара подацима о промету оствареном путем трансакционог рачуна број 199499004962212.

- (2) У Обрасцу 3-е (*Неновчане донације и рачуни које политичка странка није имала обавезу да плати*) годишњег финансијског извјештаја странка је исказала неновчану донацију по основу бесплатног коришћења пословног простора у власништву Општине Нови Град Сарајево у износу од 0,00 КМ, те је исказала датум примљеног поклона 1. 1. 2019. године.

Странка је имала обавезу да процијени вриједност неновчане донације те да је евидентира у пословним књигама и исказе у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину.

С обзиром на то да није исказала стварну вриједност неновчане донације, странка је и укупне приходе исказала у мањем износу у односу на остварене, чиме је прекршила одредбе чланова 13. и 18. Правилника.

Унија социјалдемократа БХ у годишњем финансијском извјештају није исказала ни трошкове закупнине пословног простора, чиме је прекршила одредбе чланова 21. и 22. Правилника.

- (3) Унија социјалдемократа БХ је у Обрасцу 3-ф (*Приходи из буџета*) годишњег финансијског извјештаја исказала приходе из буџета Босне и Херцеговине у износу за 1.000,00 КМ.

Увидом у изводе с трансакционог рачуна политичке странке, установљено је да су средства у износу од 1.000,00 КМ уплаћена с рачуна Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, односно да је извршен повраћај уплаћене таксе за овјеру учешћа политичке странке на Локалним изборима 2020. године.

С обзиром на то да је ријеч о повраћају таксе, која је на рачун странке уплаћена 16. 0. 2021. године, странка је наведена средства требала исказати у Обрасцу 3 (*Извори финансирања*) као остали приход.

- (4) Странка је расходе по основу рачуна из 2020. године, које је платила у току 2021. године, у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају исказала као расходе 2021. године, што указује на то да пословне књиге не води у складу с рачуноводственим прописима.

Такође, странка у годишњем финансијском извјештају није евидентирала трошкове накнаде у износу од 3.300,00 КМ, односно неновчану донацију Општине Центар Сарајево у износу од 3.300,00 КМ, чиме је прекршила одредбе чланова 13, 18, 21. и 22. Правилника.

Увидом у рачуне Општине Центар Сарајево, број 5001-10/20 од 20. 10. 2020. године и број 5002-10/20-1 од 20. 10. 2020. године, установљено је да је Унија социјалдемократа БХ трошкове накнаде за коришћење јавне површине за постављање инфо-стола и транспарента у 2020. години евидентирала и исказала у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину као остале расходе у укупном износу од 391,00 КМ. Такође, установљено је да је странка била ослобођена плаћања накнаде у вриједности од 3.300,00 КМ те да је имала обавезу да плати само ПДВ-а на вриједност накнаде.

- (5) Унија социјалдемократа БХ није на захтјев Централне изборне комисије Босне и Херцеговине доставила додатну документацију, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (5) Закона о финансирању политичких странака.

Наиме, Централна изборна комисије Босне и Херцеговине је дана 6. 9. 2022. године странци упутила Захтјев за достављање додатне документације за 2021. годину у којем је затражила да достави Бруто биланс на дан 31. 12. 2021. године и главну књигу с комплетним аналитичким евиденцијама за период 1. 1–31. 12. 2021. године. С обзиром на то да је политичка странка умјесто главне књиге за 2021. годину доставила дневник периода и дневник налога, Централна изборна комисије Босне и Херцеговине је дана 24. 2. 2023. године странци упутила Захтјев за достављање документације за 2021. годину у којем је затражила да достави главну књигу с комплетним аналитичким евиденцијама за период 1. 1–31. 12. 2021. године, те копију Завршног рачуна за 2021. годину.

У остављеном року, политичка странка није доставила главну књигу с комплетним аналитичким евиденцијама за период 1. 1–31. 12. 2021. године, нити копију Завршног рачуна за 2021. годину.

Напомињемо да је политичка странка 5. 4. 2023. године Централној изборној комисији Босне и Херцеговине поново доставила дневник налога и дневник периода, тј. налоге за књижење за 2021. годину.

21. НАРОДНА ПАРТИЈА СРПСКЕ (Код 3035)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Народна партија Српске се финансирала из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	3.300,00	3,28
2.	Прилози физичких лица (3-а)	82.107,03	81,50
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	15.332,84	15,22
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	100.739,87	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	100.739,87	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Народна партија Српске прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

а) Народна партија Српске је средства у износу од 89.910,13 КМ утрошила без Програма утрошка средстава, док је за средства у износу од 18.089,08 КМ установљено да нису утрошена искључиво за остваривање њених циљева политичке странке.

У годишњем финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, политичка странка је исказала трошкове у износу од 89.910,13 КМ.

(1) У поступку прегледа финансијског извјештаја од Народне партије Српске је, актом Централне изборне комисије БиХ број 03-07-6-426-3/22 од 19. 8. 2022. године, затражено да достави Програм утрошка средстава за 2021. годину.

Политичка странка није поступила по наведеном захтјеву, односно није доставила Програм утрошка средстава за 2021. годину, па је закључено да је средства у износу од 89.910,13 КМ утрошила без Програма утрошка.

(2) У финансијском извјештају, политичка странка је пријавила трошкове кампање у износу од 14.460,36 КМ.

Увидом у рачуне добављача установљено је да је политичка странка у мјесецу октобру 2021. године за кампању утрошила средства у износу од 18.089,08 КМ.

На основу фактурисаног промотивног материјала и фактурисаног закупа за рекламну кампању, установљено је да они нису коришћени за активности Народне партије Српске, нити за остваривање циљева ове политичке странке.

- На рачуну број У903/21 од 18. 10. 2021. године Народној партији Српске је од стране правног лица „Нова опрема“ д. о. о. Бања Лука фактурисана услуга у износу од 4.095,00 КМ, под називом „Кампања: оснивачка скупштина“.

С обзиром на то да је Народна партија Српске у регистар политичких организација уписана Рјешењем Основног суда у Бањој Луци, број Рп-4/20 од 15. 12. 2020. године, а упису у судски регистар је, у складу с одредбама из члана 13. и члана 16. Закона о политичким организацијама („Службени гласник РС“, бројеви 15/96 и 17/02), претходило одржавање Оснивачке скупштине, недвосмислено је установљено да наведени трошак није настао за обављање активности ове политичке странке.

- Народна партија Српске није 2021. године учествовала на пријевременим изборима за органе власти, па према томе тошкови набавке промотивног материјала (плаката, летака и билборда), као и закуп рекламног простора, у укупном износу од 13.994,08 КМ, нису настали за остваривање њених циљева.

б) Политичка странка није успоставила евиденцију о неновчаној донацији, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Анексом уговора о закупу пословног простора, који је Народна партија Српске 1. 10. 2021. године закључила са својим закуподавцем, правним лицем „ДДЕ Експорт“ д. о. о. Бања Лука, закуподавац је политичкој странци дао донацију у виду бесплатног коришћења пословног простора, површине 170 m², у периоду од 1. 10. до 31. 10. 2021. године.

На основу Уговора о закупу овог простора који је политичка странка 1. 7. 2021. године закључила с истим закуподавцем, по цијени закупа од 3.000,00 КМ мјесечно,

установљено је да донација Народној партији Српске, у виду бесплатног коришћења пословног простора у мјесецу октобру, износила 3.000,00 КМ.

У складу с одредбама из члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака, Народна партија Српске је била обавезна да ову новчану донацију евидентира у пословним књигама и да је пријави у финансијском извјештају.

ц) Прегледом финансијског извјештаја, пословних књига и финансијске документације, установљено је да Народна партија Српске пословне књиге није водила у складу с рачуноводственим прописима и одредбама члана 11. став (1) Закона о финансирању политичких странака. Странка није успоставила правилне и потпуне евиденције о приходима, расходима и обавезама те финансијски извјештај није попунила на начин како је Централна изборна комисија БиХ прописала Правилником, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (1) и став (4) истог закона.

(1) Политичка странка у својим пословним књигама и финансијском извјештају није евидентирала новчану донацију правног лица у износу од 3.000,00 КМ, као што је наведено у налазу под б), чиме је прекршила рачуноводствене прописе и одредбе чланова 13. и 18. Правилника.

(2) У пословним књигама политичка странка је евидентирала приход из буџета у износу од 14.352,84 КМ, а у финансијском извјештају који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, пријавила је приход из буџета у износу од 15.332,84 КМ.

На основу извода с трансакционог рачуна, установљено је да су политичкој странци исплаћена средства из буџета у износу од 20.939,87 КМ. Та средства политичка странка је у финансијском извјештају пријавила као приход из буџета у износу од 15.332,84 КМ и донацију организационог дијела Савеза независних социјалдемократа у Брчко дистрикту БиХ, у износу од 5.607,03 КМ.

- Увидом у ревизорске доказе прибављене од Народне скупштине Републике Српске, установљено је да су Народној партији Српске уплаћена средства у износу од 15.332,84 КМ, која су из буџета издвојена за покриће трошкова рада посланика у Народној скупштини Републике Српске: Дарка Бањца, Дике Цвјетиновића, Жељка Бабића и Драгана Галића.

- Из буџета Брчко дистрикта БиХ, средства у износу од 5.607,03 КМ, према подацима Скупштине Брчко дистрикта БиХ издвојена су за покриће трошкова рада посланика у Скупштини Брчко дистрикта БиХ Ђорђа Поповића. Дирекција за финансије Брчко дистрикта БиХ та средства је исплатила Савезу независних социјалдемократа, скупа са средствима намијењеним клубу заступника СНСД – ДЕМОС и независном заступнику Ђорђу Поповићу.

Савез независних социјалдемократа извршио је трансфер средстава издвојених за Ђорђа Поповића са свог рачуна на рачун Народне партије Српске.

С обзиром на то да Народна партија Српске није учествовала на изборима и није имала освојене мандате, средства која су јој из буџета исплаћена за покриће трошкова рада независних посланика у клубу посланика у Народној скупштини Републике Српске и независног заступника у Скупштини Брчко дистрикта БиХ представљају донације тих посланика, односно заступника, а не буџетски приход.

(3) Политичка странка је у пословним књигама евидентирала приход од чланарине у износу од 3.300,00 КМ, те га је у истом износу пријавила и у финансијском извјештају који је поднијела Централној изборној комисији БиХ.

Увидом у изводе с трансакционог рачуна странке, установљено је да су јој по основу чланарина уплаћена средства у износу од 3.600,00 КМ и то: једнократна уплата Божидара Николетића у износу од 3.000,00 КМ и шест уплата Невена Бућана у износима по 100,00 КМ.

Поред наведеног, установљено ја да је политичка странка чланарину Божидара Николетића у финансијском извјештају пријавила као прилог у износу од 3.000,00 КМ, а прилог Жељка Радоњића, у износу од 3.000,00 КМ, пријавила је као чланарину.

(4) Народна партија Српске није успоставила потпуне и тачне евиденције о трошковима закупнине пословних простора те другим трошковима проистеклим коришћењем простора.

У пословним књигама и финансијском извјештају политичка странка је евидентирала трошкове закупнине пословних простора у износу од 25.200,00 КМ. Према закљученим уговорима о закупу пословних простора, закупнина је износила 28.350,00 КМ.

- Прегледом финансијског извјештаја, установљено је да политичка странка није евидентирала закупнину пословног простора у Бањој Луци за мјесец октобар, у износу од 3.000,00 КМ.

- Закупнину пословног простора у Брчко дистрикту БиХ, која је према уговору о закупу износила 3.200,00 КМ, политичка странка је евидентирала у износу од 3.600,00 КМ. Трошак закупнине простора у Угљевуку странка је евидентирала у износу од 1.400,00 КМ, иако је закупнина уговорена у износу од 1.800,00 КМ. За коришћење пословног простора у Лопарама политичка странка је пријавила трошак закупнине у износу од 1.000,00 КМ, а према уговору о закупу закупнина је установљена у износу од 1.500,00 КМ. Закупнину пословног простора у Шековићима, која је према уговору о закупу износила 1.050,00 КМ, политичка странка је евидентирала као трошак у износу од 1.400,00 КМ.

- Политичка странка није евидентирала, нити пријавила у финансијском извјештају трошак електричне енергије и трошак комуналних услуга који су настали коришћењем пословних простора од стране њених организационих дијелова у Бањој Луци, Шековићима и Лопарама.

Увидом у уговоре о закупу, установљено је да се Народна партија Српске обавезује да уредно плаћа све комуналне накнаде за коришћење пословних простора (гријање, електричну енергију, комуналне услуге, телефон).

(5) Политичка странка није успоставила потпуну евиденцију о својим обавезама. У пословним књигама и финансијском извјештају нису исказане обавезе према добављачима за испоручену електричну енергију и пружене комуналне услуге организационим дијеловима странке у Бањој Луци, Шековићима и Лопарама.

22. ЛИБЕРАЛНА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (Код 1728)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, Либерална странка Босне и Херцеговине се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	1.500,00	1,28
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	115.589,89	98,72
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	117.089,89	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	117.089,89	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Либерална странка Босне и Херцеговине прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (4) и став (5) Закона о финансирању политичких странака.

а) Либерална странка Босне и Херцеговине Програм утрошка средстава није сачинила на начин којим би се обезбиједила транспарентност планираног трошења средстава, као и поређење остварених трошкова с планираним те је финансијска средства странке у износу од 29.019,58 КМ утрошила мимо Програма утрошка средстава за 2021. годину, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Либерална странка Босне и Херцеговине је у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину исказала расходе у укупном износу од 119.366,64 КМ.

У Програму утрошка средстава за 2021. годину, Либерална странка Босне и Херцеговине планирала је расходе у укупном износу од 116.232,24 КМ, и то: 1) трошкове платног промета у износу од 2.000,00 КМ, 2) трошкове електричне енергије у износу од 3.000,00 КМ, 3) телефонске трошкове и ПТТ услуге у износу од 5.000,00 КМ, 4) трошкове плата за упослене у износу 25.000,00 КМ, 5) трошкове за топли оброк, превоз, дневнице и сл. у износу од 8.000,00 КМ, 6) трошкове горива и мазива у износу од 20.000,00 КМ, 7) трошкове сервисирања и одржавања возила у износу од 5.000,00 КМ, 8) отплату дуговања из претходних година у износу од 5.000,00 КМ, 9) хуманитарне расходе у износу од 15.000,00 КМ, 10) трошкове канцеларије (закуп, репроматеријал) у износу од 5.000,00 КМ, 11) уговоре од дјелу у износу од 5.000,00 КМ, 12) остале непредвиђене трошкове у износу од 3.232,24 КМ и 13) доприносе и порез у износу од 15.000,00 КМ.

Анализом Програма утрошка средстава за 2021. годину и података из финансијског извјештаја, установљено је да програм није сачињен на начин којим би се обезбиједила транспарентност планираног трошења средстава, као и поређење остварених трошкова с планираним. Странка је у оквиру Програма утрошка за 2021. годину планирала и средства у износу од 5.000,00 КМ за отплату дуговања из претходних година, што није требало бити обухваћено наведеним програмом. Наиме, плаћање дуговања из ранијег периода не треба бити обухваћено Програмом утрошка средстава у текућој години, јер су била планирана и реализована као трошак у ранијим годинама, када је политичкој странци пружена услуга или је политичка странка извршила набавку материјала.

Исто тако, установљено је да политичка странка није планирала све расходе, док је поједине расходе остварила у већем износу у односу на планиране.

Политичка странка није планирала трошкове књиговодствених услуга, трошкове угоститељских услуга, трошкове услуга, остале нематеријалне трошкове, трошкове репрезентације, остале расходе-поклоне и услуге волонтера.

Странка је у 2021. години наведене трошкове остварила у укупном износу од 8.443,71 КМ, и то: трошкове књиговодствених услуга у износу од 1.076,40 КМ, трошкове угоститељских услуга у износу од 598,10 КМ, трошкове услуга у износу од 98,60 КМ, остале нематеријалне трошкове у износу од 3.500,00 КМ, трошкове репрезентације и остале расходе-поклоне у укупном износу од 2.270,61 КМ и услуге волонтера у износу од 900,00 КМ.

Такође, установљено је да је странка прекорачила планиране трошкове плата за запослене, хуманитарне расходе-трошкове новчане помоћи, трошкове електричне енергије и остале расходе-новчане казне за укупно 20.577,87 КМ, како слиједи:

- Странка је планирала трошкове плата за запослене у износу од 25.000,00 КМ, а остварила их је у износу од 31.875,69 КМ, што је за 6.875,69 КМ више у односу на планиране;
- Странка је хуманитарне расходе-трошкове новчане помоћи планирала у износу од 5.000,00 КМ, док их је остварила у износу од 23.630,00 КМ, што је за 8.630,00 КМ више у односу на план;
- У Програму утрошка средстава за 2021. годину, Либерална странка Босне и Херцеговине је трошкове електричне енергије планирала у износу од 3.000,00 КМ, док их је остварила у износу од 4.802,42 КМ; и
- Остале расходе-новчане казне странка је прекорачила за 3.267,76 КМ. У Програму утрошка средстава странка је планирала остале непредвиђене трошкове у износу од 3.232,24 КМ, а остварила их је у износу од 6.500,00 КМ.

б) На основу обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја, установљено је да Либерална странка Босне и Херцеговине није водила правилне, правремене и потпуне евиденције расходима и обавезама, обрасце годишњег финансијског извјештаја није попунила у складу с одредбама Правилника и није доставила додатну документацију, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (4) и став (5) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Прегледом годишњег финансијског извјештаја, установљено је да странка није водила правилне и правремене евиденције о својим расходима, нити их је правилно

исказала у годишњем финансијском извјештају, чиме су прекршени рачуноводствени прописи и одредбе чланова 21, 22. и 23. Правилника.

Такође, дио трошкова плаћен је само на основу одлука из којих није могуће несумњиво и вјеродостојно установити врсту и обим настале промјене, карактер пословне промјене у књиговодствено-техничком смислу, техничка обиљежја и сл.

- Либерална странка Босне и Херцеговине је у Обрасцу 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*) годишњег финансијског извјештаја трошкове закупнине пословног простора у износу од 365,04 КМ исказала као трошкове осталих закупнина.
- Увидом у пословне књиге, установљено је да странка није евидентирала трошкове електричне енергије за децембар 2021. године, а самим тим, није их исказала ни у годишњем финансијском извјештају.
- Политичка странка је у пословним књигама исказала трошкове горива у износу од 3.743,02 КМ. Увидом у документацију коју је доставио добављач *ТЗС Оил* Горажде, аналитичке картице и рачуне, установљено је да странка у пословним књигама није прокњижила рачун за гориво број В-952/21 од 30. 11. 2021. године у износу од 591,85 КМ, чиме је трошкове горива исказала у мањем износу у односу на стварне.
- Странка је у оквиру трошкова репрезентације исказала и остале расходе-поклоне у износу од 1.783,80 КМ.

Увидом у документацију, установљено је да су средства у износу од 500,00 КМ исплаћена готовински из благајне странке на основу Одлуке предсједнице странке број 01-1-3-Б-5/21 од 5. 3. 2021. године. У наведеној одлуци се наводи да се одобравају средства поводом 8. марта у сврху прославе. Странка је трошкове исказала у износу исплаћених средстава, а без рачуна.

Такође, увидом у пословне књиге, аналитичку картицу конта обавезе према добављачу „ОР Златара С“ Горажде и аналитичку картицу конта 40805 – *Остали расходи-поклони*, установљено је да је странка евидентирала и три рачуна из 2020. године у укупном износу од 870,00 КМ.

- Увидом у достављену документацију, установљено је да су средства у износу од 500,00 КМ исплаћена предсједници странке готовински, путем благајне дана 8. 6. 2021. године. Средства су исплаћена на основу Одлуке предсједнице странке број 01-1-6-Б-30/21 од 8. 6. 2021. године у којој је наведено да се средства исплаћују за службено путовање предсједнице странке у Будву, Црна Гора, на позив Либерала Црне Горе. Странка је ове трошкове евидентирала на конту 4108 – *Услуге волонтера* у износу исплаћених средстава, а без друге пратеће документације, као што су налог за службени пут и рачуни.

Странка је трошкове исплате волонтерима у износу од 400,00 КМ и исплату предсједници странке у износу од 500,00 КМ у пословним књигама евидентирала на конту 4108 – *Услуге волонтера*, те умјесто у Обрасцу 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*) исказала у Обрасцу 4.2 (*Трошкови пропаганде*) годишњег финансијског извјештаја.

- Политичка странка је на аналитичком конту 4014 – *Услуге по уговору АУГ-нето* евидентирала трошкове накнада исплаћених физичким лицима у укупном износу

од 15.918,00 КМ. Трошак је укалкулисан 31. 12. 2021. године у једном износу, а на основу претходно евидентираних исплата на аналитичким контима обавеза 30101–30109 (*Обавезе по АУГ*).

Контролом достављених одлука о исплатама средстава физичким лицима које је странка евидентирала на контима 30101–30109, установљено је да су исплате вршене за различите врсте услуга, и то само на основу одлука, а без закључених уговора о дјелу и појединачних извјештаја о извршеном послу. Такође, установљено је да трошкови нису евидентирани у моменту када су извршене исплате, обрачун пореза на доходак и припадајућих доприноса на исплаћена средства није извршен у моменту исплате, нити су исти плаћени у току 2021. године.

1. Увидом у достављене одлуке, установљено је да је странка дана 8. 6. 2021. године исплатила средстава у износу од 500,00 КМ физичком лицу Џенити Хаџић за припрему пакета за оброк за дружење чланова странке у Горажду, те дана 29. 11. 2021. године средстава у износу од 500,00 КМ за припремање хране за учеснике и презентације. Странка је исплате евидентирала на два различита конта и то на конту 301017 – *АУГ-Џафковић Џенита* и конту 301020 – *АУГ-Хаџић Џенита*.
2. Странка је дана 21. 7. 2021. године средства у износу од 400,00 КМ исплатила физичком лицу Армину Жиги за сервисирање возила.
3. Даном 29. 7. 2021. године исплаћена су средства у износу од 350,00 КМ физичком лицу Зорану Соколовићу за коришћење простора за мјесец јули. Странка није доставила уговор о закупу из којег би се могло установити који простор је странка користила, односно да ли је имала друге просторије осим просторија у Горажду.
Наиме, према подацима из пословних књига – аналитичке картице трошкова закупнине и документације о коришћењу пословних простора, Либерална странка је користила само просторије у Горажду.
4. Средства у укупном износу од 2.500,00 КМ странка је исплатила адвокату Елмиру Јахићу, и то: даном 20. 9. 2021. године средства у износу од 1.000,00 КМ, а даном 10. 11. 2021. године средства у износу од 1.500,00 КМ. Средства су исплаћена на основу одлуке предсједнице странке у којој је наведено да адвокат Елмир Јахић заступа предсједницу странке.
5. Даном 29. 11. 2021. године физичком лицу Елвиру Ходи исплаћена су средства у износу од 500,00 КМ. Увидом у Одлуку предсједнице странке број 01-1-11-О-61/21 од 26. 11. 2021. године, установљено је да се средства исплаћују за учешће на презентацији, и то у износу од 1.000,00 КМ.
6. Физичком лицу Недељку Стефановићу у току 2021. године исплаћена су средства у укупном износу од 1.500,00 КМ. Увидом у Одлуку предсједнице странке број 01-1-5-О-26/21 од 17. 5. 2021. године, установљено је да се средства у износу од 500,00 КМ одобравају за закључивање уговора о дјелу за организацију страначког дружења и састанака у Вишеграду. Средства за ову намјену исплаћена су путем трансакционог рачуна странке даном 21. 5. 2021. године.
7. Странка је средства исплатила и сљедећим физичким лицима: Милану Мачару у износу од 300,00 КМ за организацију страначког дружења и

састанака у Новом Горажду, Горану Машићу у износу од 250,00 КМ за кречење канцеларије, Маји Ћорић у износу од 200,00 КМ за услугу фотографисања с дружења чланова странке у Вишеграду и Новом Горажду, Сенаду Чељи у износу од 2.000,00 КМ за одржавање тродневне радионице на тему „Млади у политици“ за све чланове странке, и Адвији Халиловић у износу од 1.000,00 КМ за декорацију и припрему скупа за чланове и симпатизере странке.

(2) Либерална странка Босне и Херцеговине за 2021. годину није на правилан начин попунила Образац 5 (*Обавезе*) годишњег финансијског извјештаја, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника.

- Странка је у Обрасцу 5 годишњег финансијског извјештаја исказала обавезе према добављачима у укупном износу од 9.437,14 КМ, без навођења података о сваком добављачу појединачно.

Увидом у пословне књиге, установљено је да странка има неизмирене обавезе према добављачима у укупном износу од 10.013,75 КМ, како слиједи: *БХ Телеком* д. д. у износу од 727,14 КМ, „Биро техника“ д. о. о. Горажде у износу од 260,00 КМ, „Центар за културу Горажде“ д. о. о. у износу од 234,00 КМ, *СМ-Cosmetics market* д. о. о. Витез у износу од 413,80 КМ, „Чојо“ ТР Горажде у износу од 3.349,85 КМ, *Дринекс* д. о. о. Горажде у износу од 45,00 КМ, „ФМБ Комерц“ д. о. о. Горажде у износу од 0,07 КМ, „Фото Пршеш“ у износу од 257,30 КМ, Град Горажде за електричну енергију и закупнину у укупном износу од 158,17 КМ, „Иновест“ д. о. о. Горажде у износу од 1.248,00 КМ, „Лело“ Горажде у износу од 37,00 КМ, „Маркан“ д. о. о. Горажде у износу од 0,36 КМ, „Новоградња“ д. о. о. Горажде у износу од 1.331,66 КМ, „Полокем-адинг“ д. о. о. Горажде у износу од 850,35 КМ и *ТЗС Оил* Горажде у износу од 1.101,05 КМ.

Поред наведеног, установљено је да је странка у пословним књигама на аналитичким картицама конта обавеза према добављачима *Фортекс*, „Туркиш“ ТР Горажде, „Визион“ д. о. о. Рогатица и „Дино Вектор“ исказала преплату у укупном износу од 612,61 КМ, што упућује да нема тачне евиденције о својим расходима.

- Увидом у Извод отворених ставки на дан 31. 12. 2021. године, установљено је да подаци које је странка исказала о својим обавезама према добављачу *ТЗС Оил* Горажде не одговарају стварном стању.

Политичка странка је у пословним књигама исказала обавезе према добављачу *ТЗС Оил* Горажде у износу од 1.101,05 КМ. Према подацима које је доставио добављач, обавезе политичке странке на дан 31. 12. 2021. године износиле су 1.692,90 КМ.

- Политичка странка је у пословним књигама исказала обавезе према добављачу „Новоградња“ д. о. о. Горажде у износу од 1.331,66 КМ. Према подацима које је доставио добављач, обавезе политичке странке на дан 31. 12. 2021. године износе 20,52 КМ.

Увидом у аналитичке картице потраживања „Новоградња“ д. о. о. Горажде од политичке странке за период 1. 1. 2019. године до 31. 12. 2021. године, установљено је да је почетно стање потраживања од политичке странке на дан 1. 1. 2020. године износило 2.520,00 КМ, што одговара подацима које је странка

евидентирала у својим пословним књигама. Међутим, добављач је на аналитичкој картици потраживања у току 2020. године евидентирао наплату у износу од 2.500,00 КМ, док је у пословним књигама странке евидентирано плаћање само у износу од 1.000,00 КМ.

На дан 1. 1. 2021. године у пословним књигама добављача у „Новоградња“ д. о. о. Горажде евидентирано је потраживање од политичке странке у износу од 20,52 КМ, док је странка у својим пословним књигама евидентирала обавезе у износу од 1.520,52 КМ. У току 2021. године, добављач у својим пословним евиденцијама није имао књижења, док је политичка странка извршила умањење обавезе за 188,86 КМ по основу преноса уплате с конта обавезе према добављачу „Електродистрибуција“.

Поред наведеног, установљено је да је странка дана 10. 10. 2021. године извршила затварање обавезе у износу од 447,72 КМ према добављачу *Faceart* и то, такође, преносом уплате с конта обавезе према добављачу „Електродистрибуција“.

Горенаведено указује да пословне књиге странке нису вођене у складу с рачуноводственим прописима и да политичка странка не води правилне евиденције о својим обавезама.

- (3) Увидом у пословне књиге установљено, је да је странка у 2021. години исказала потраживања по основу датих аванса добављачу „ОР Златара С“ Горажде у износу од 260,00 КМ.

С обзиром на то да странка у својим пословним књигама исказује авансе, евидентно је да странка не исказује све трошкове, односно да нема тачне евиденције о својим трошковима.

Поред наведеног, истичемо да странка и на дан 31. 12. 2021. године има потраживања по основу позајмица датих физичким и правном лицу у укупном износу од 51.000,00 КМ, како слиједи: Мирсад Диздар у износу од 15.000,00 КМ, Слободан Јанковић у износу од 15.000,00 КМ, Бојан Миловић у износу од 11.000,00 КМ и *OPS Raspberry* у износу од 10.000,00 КМ.

Као што је и констатовано у Извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2019. годину, странка је у току 2015. и 2016. године дала позајмице једном правном лицу и три физичка лица, у укупном износу од 51.000,00 КМ. На два уговора није наведен рок за враћање позајмице, већ је наведено да ће оне бити враћене. На трећем уговору је наведено да је рок за враћање позајмице 36 мјесеци, тј. 11. 4. 2020. године, док је на четвртом наведено да је рок за враћање позајмице 31. 12. 2015. године. Ниједна од наведених позајмица није враћена странци.

- (4) Дана 5. 5. 2023. године, Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је Либералној странци Босне и Херцеговине упутила Захтјев за достављање документације за 2021. годину, којим је од странке тражено да достави: акт којим је прописана чланарина, копију благајничких извјештаја за период 1. 1–31. 12. 2021. године, аналитичку картицу или потврду банке о промету оствареном путем рачуна број 19905430049696683 код Шпаркасе банке д. д. БиХ за период 1. 1–13. 12. 2021. године, копију рачуна за трошкове материјала и енергије (конто 4000 и 4001), трошкове канцеларијског материјала (конто 40005) и трошкове поклона (конто 40805), документацију за исплату уговора о дјелу, плата и волонтера и списак основних средстава политичке странке на дан 31. 12. 2021. године.

Увидом у службене евиденције, установљено је да Либерална странка Босне и Херцеговине није доставила тражену документацију.

Недостављањем наведене додатне финансијске документације, странка је прекршила одребе члана 12. став (5) Закона о финансирању политичких странака.

23. ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „НАША СТРАНКА“ (Код 877)

Према подацима из коригованог годишњег финансијског извјештаја, Политичка организација грађана „Наша странка“ се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	13.913,00	1,82
2.	Прилози физичких лица (3-а)	46.536,94	6,09
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	5.807,52	0,30
7.	Приходи из буџета (3-ф)	661.539,64	86,62
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	727.797,10	94,83
II	Остали приходи и друго	39.483,00	5,17
	Извори финансирања (I+II)	767.280,10	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Политичка организација грађана „Наша странка“ прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

а) Политичка организација грађана „Наша странка“ остварила трошкове у већем износу за 66.830,87 КМ од трошкова предвиђених њеним Финансијским планом за 2021. годину.

У коригованом годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, Политичка организација грађана „Наша странка“ је исказала трошкове у износу од 518.154,33 КМ.

Увидом у Финансијски план за 2021. годину који је странка доставила уз годишњи финансијски извјештај за 2020. годину, установљено је да је странка планирала трошкове у укупном износу од 604.434,00 КМ. Напомињемо да је странка дана 31. 12. 2021. године доставила Измјену Финансијског плана за 2021. годину од 29. 12. 2021. године. Измјена Финансијског плана за 2021. годину сачињена је на крају године када су расходи већ познати те она није узета у разматрање.

Финансијским планом за 2021. годину странка је планирала Дуг из ранијег периода – повраћај позајмица у износу од 46.450,00 КМ и Укупан дуг – Локални избори 2020 добављачи у износу од 49.116,00 КМ. Дуг из ранијег периода – повраћај позајмица и

Укупан дуг – локални избори 2020 добављачи нису трошак текуће године, те не могу бити укључени у програм утрошка средстава.

- (1) Финансијским планом за 2021. годину, странка није планирала трошкове ситног инвентара и аутомобилских гума, трошкове одржавања опреме, трошкове камате, трошкове негативних курсних разлика, остале расходе и расходе претходних година, а остварила их је у износу од 4.265,81 КМ.

Према подацима из финансијског извјештаја, странка је у току године остварила трошкове ситног инвентара и аутомобилских гума у износу од 763,24 КМ, трошкове одржавања опреме у износу од 113,60 КМ, трошкове камате у износу од 63,25 КМ, трошкове негативних курсних разлика у износу од 3,95 КМ, остале расходе у износу од 91,50 КМ и расходе претходних година у износу од 3.230,27 КМ.

- (2) Политичка организација грађана Наша странка је у 2021. години прекорачила планиране трошкове рекламе и пропаганде, услуга, уговора о дјелу, репрезентације, таксе, новчане казне и слично, закупнине пословних простора, осталих закупнина и књиговодствених услуга за укупно 62.565,06 КМ, како слиједи:

Странка је планирала средства за трошкове рекламе и пропаганде у износу од 2.000,00 КМ, трошкове услуга у износу од 3.000,00 КМ, трошкове уговора о дјелу у износу од 94.548,00 КМ, трошкове репрезентације у износу од 7.000,00 КМ, таксе, новчане казне и слично у износу од 1.090,00 КМ, трошкове закупнине пословних простора у износу од 73.000,00 КМ, трошкове осталих закупнина у износу од 2.000,00 КМ и трошкове књиговодствених услуга у износу од 12.130,00 КМ.

У 2021. години странка је остварила трошкове рекламе и пропаганде у износу од 3.134,29 КМ, трошкове услуга у износу од 6.885,34 КМ, трошкове уговора о дјелу у износу од 114.475,58 КМ, трошкове репрезентације у износу од 11.203,94 КМ, таксе, новчане казне и слично у износу од 21.620,00 КМ, трошкове закупнине пословних простора у износу од 82.848,90 КМ, трошкове осталих закупнина у износу од 3.759,22 КМ и трошкове књиговодствених услуга у износу од 13.405,79 КМ.

- б) Политичка организација грађана „Наша странка“ није водила пословне књиге у складу срачуноводственим прописима, није успоставила тачне и правилне евиденције о својим расходима и благајничком пословању и није попунила обрасце годишњег финансијског извјештаја у складу с одредбама Правилника, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Странка је у пословним књигама за 2021. годину накнадно, након Прелиминарног извјештаја о прегледу годишњег финансијског извјештаја, који је странци достављен 2. 2. 2024. године, евидентирала корекције на конту закуп пословног простора и конту прихода од неновчане донације у износу од 3.503,52 КМ. Такође, странка је у пословним књигама за 2021. годину, накнадно, извршила рекласификацију трошкова те је кориговала конта трошкова закупа пословних простора, закупа осталих простора, графичких услуга и трошкова израде наљепница, летака картица, таксе за учешће на изборима и расхода претходног периода. Странка је доставила и налог за књижење главне књиге број ОС-000022 (31. 12. 2021) и кориговани Бруто биланс на дан 31. 12. 2021. године.

У складу са Законом о рачуноводству и ревизији у Федерацији Босне и Херцеговине, пословне књиге се закључују послужења књижења свих пословних промјена и обрачуна на дан завршетка пословне године најкасније до рока за достављање финансијских

извјештаја. Рок за предају годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину Финансијско-информатичкој агенцији био је 28. 2. 2022. године.

- (2) Странка у коригованом годишњем финансијском извјештају није правилно исказала податке о трошковима, односно није правилно класификовала своје расходе, чиме је прекршила одредбе чланова 21. и 22. Правилника.

Увидом у уговоре о закупу пословних простора, установљено је да странка није у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају правилно исказала трошкове закупа пословног простора које је користио одбор у Цазину.

Странка је трошкове закупа сале по рачуну добављача ЈУ „Центар за културу и туризам“ Цазин број 01-0-32/21 од 20. 12. 2021. године у износу од 200,00 КМ исказала у коригованом годишњем финансијском извјештају као трошкове закупа пословног простора. Трошак закупа сале странка је требала исказати као трошкове осталих закупа.

- (3) Политичка организација грађана „Наша странка“ нема правилну документацију о пословању готовином.

- Увидом у налоге наплате, установљено је да странка није правилно водила евиденцију о исплати средстава из благајне. Странка је на налозима наплате број НУ 01-12/2 од 31. 12. 2021. године, НУ 07-07/2021 од 31. 7. 2021. године, НИ 02-04/21 од 30. 4. 2021. године, НИ 03-04/21 од 30. 4. 2021. године и НИ 05-03/21 од 31. 3. 2021. године исказала и износ који је из благајне уплаћен на трансакциони рачун.
- Странка је дневник благајне водила мјесечно, а промјене које су настале у конкретном мјесецу, у дневнику благајне за тај мјесец је евидентирала по датумима настанка промјене. На налозима наплате и исплате, као датум налога, наведен је посљедњи дан у мјесецу, те датум у благајничком дневнику не одговара датуму на налозима наплате и исплате.
- Налози благајне, као и дневник благајне, потписани су само од стране особе која је контролисала благајну, али не и од стране благајника и особе која је дала или примила новац.

Трошкови изборне кампање на пријевременим изборима за начелника Општине Травник

Политичка организација „Наша странка“ је у коалицији са Социјалдемократском партијом БиХ и Политичком организацијом „Народ и правда“ учествовала на пријевременим изборима за начелника Општине Травник који су одржани 2021. године.

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ, Политичка организација „Наша странка“ је у сврху изборне кампање за пријевремене изборе за начелника Општине Травник, као чланица коалиције, могла потрошити средства у износу од 4.765,10 КМ.

Политичка организација „Наша странка“ није у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину исказала трошкове кампање.

24. ПОКРЕТ ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ (КОД 2321)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Покрет демократске акције се финансирао из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ	Структура
		(КМ)	(%)
1.	Чланарина	11.956,00	3,55
2.	Прилози физичких лица (3-а)	3.950,00	1,17
3.	Прилози правних лица (3-б)	3.000,00	0,89
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	311.765,91	92,69
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	330.671,91	98,31
II	Остали приходи и друго	5.676,00	1,69
	Извори финансирања (I+II)	336.347,91	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Покрет демократске акције прекршио одредбе члана 5. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Покрет демократске акције је прекршио одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака, јер у финансијском извјештају није пријавио неновчану донацију Општине Завидовићи по основу бесплатног коришћења пословног простора у периоду од 25. 1. 2021. до 31. 12. 2021. године.

Наиме, увидом у Одлуку о давању на коришћење пословне просторије у власништву Општине Завидовићи број 01-19-57/21-АП-4 од 25. 1. 2021. године, установљено је да је Општинско вијеће Завидовићи додјелило политичкој странци на коришћење пословну просторију-канцеларију, површине 13,00 m² на адреси Улица др Пинкаса Бандта број 10, те да странка није имала обавезу да плаћа закупнину за пословну просторију у периоду од 25. 1. 2021. године до 31. 12. 2021. године.

Странка је у складу с Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и Законом о финансирању политичких странака била дужна да неновчану донацију евидентира у пословним књигама и пријави у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину.

- б) Покрет демократске акције није водио пословне књиге у складу с рачуноводственим прописима, није водио потпуне и правилне евиденције о својим приходима, расходима и обавезе те обрасце годишњег финансијског извјештаја није попунио у складу с Правилником, чиме је прекршио одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) У пословним књигама и Обрасцима 3 (Извори финансирања) и 3-е (Неновчане донације и рачуни које странка није имала обавезу да плати) годишњег финансијског

извјештаја, странка није исказала неновчану донацију Општине Завидовићи по основу бесплатног коришћења пословног простора на адреси Улица др Пинкаса Бандта број 10, Завидовићи, чиме је прекршила одредбе чланова 13. и 18. Правилника.

- (2) Покрет демократске акције у пословним књигама није успоставио потпуне и правилне евиденције о трошковима закупнине пословних простора и расхода комуналија и није правилно исказао расходе у годишњем финансијском извјештају, чиме је прекршио одредбе чланова 21. и 22. Правилника.

С обзиром на то да политичка странка није евидентирала све трошкове закупнине пословних простора и расхода комуналија за закупљене просторе које су користили одбори у Бановићима, Градачцу и Сребренику, нису евидентирани ни исказане обавезе према закуподавцима, чиме су прекршене одредбе члана 24. Правилника.

Контролом трошкова исказаних у пословним књигама странке на конту 401302 – *Расходи комуналија за закупљене просторе*, а које је странка у годишњем финансијском извјештају исказала у оквиру трошкова закупнине пословних простора, установљено је да странка није водила потпуне и правилне евиденције о трошковима, тј. није их евидентирала по врстама трошка.

Такође је установљено је да странка у годишњем финансијском извјештају није правилно исказала трошкове закупа пословних простора и расхода комуналија за закупљене просторе (електрична енергија, вода, одвоз смећа и отпада, гријање), како слиједи:

1. Уговором о закупу пословног простора број 980-1/18 од 30. 3. 2018. године и анексе уговора закључене с *Техноград-цомпану* д. о. о. Тузла, странка као закупопримац се обавезује мјесечно исплаћивати износ од 1.369,63 КМ на име закупнине, односно 16.435,56 КМ за период 1. 1–31. 12. 2021 године. Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупнине пословних простора у износу 19.229,86 КМ, на начин да је у износ укључила и расходе прокњижене на конту 401302 – *Расходи комуналија за закупљене просторе* у износу од 2.296,26 КМ, чиме је трошкове закупнине пословних просторија у годишњем финансијском извјештају исказала у већем износу у односу на уговорену цијену закупа.
2. Странка је у Обрасцу 4.1 годишњег финансијског извјештаја погрешно исказала трошкове закупнине пословног простора и расхода комуналија у Бановићима. Увидом у Уговор о закупу пословног простора број 11-А/18 од 2. 7. 2018. године, установљено је да је странка имала обавезу да за коришћење пословног простора у Бановићима мјесечно плаћа 131,44 КМ, тј. за период од 1. 1. до 31. 12. 2021. године износ од 1.577,28 КМ. Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупнине пословног простора у износу од 1.463,76 КМ, који се састоји од девет мјесечних закупнина у износу од по 131,44 КМ и расхода прокњижених на конту 401302 – *Расходи комуналија за закупљене просторе* у износу од 280,80 КМ. На основу наведеног, установљено је да странка није евидентирала, нити је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупнине пословног простора за три мјесеца 2021. године у укупном износу од 394,32 КМ, те трошкове комуналија за исти период.
3. Увидом у Уговор о закупу пословног простора у Челићу, установљено је да је политичка странка користила просторије Меџлиса Исламске заједнице Челић у периоду од 1. 8. 2021. до 31. 12. 2021. године, те да је на име закупнине била

обавезна да плати 250,00 КМ. Увидом у достављени годишњи финансијски извјештај установљено је да је странка трошкове закупнине пословног простора исказала у износу од 361,65 КМ, односно да је у наведену врсту трошка укључила и расходе прокњижене на конту 401302 – *Расходи комуналија за закупљене просторе* у износу од 111,65 КМ.

4. Политичка странка је трошкове закупа пословног простора који је користила у Грачаници, у годишњем финансијском извјештају евидентирала у већем износу за 71,53 КМ у односу на стварне, с обзиром на то да је на име трошкова закупнине пословних простора укључила и расходе прокњижене на конту 401302 – *Расходи комуналија за закупљене просторе*.
5. Трошкове закупнине пословног простора у Градачцу, политичка странка је у годишњем финансијском извјештају приказала у износу мањем за 90,00 КМ у односу на стварне. На основу Уговора о закупу с физичким лицем, странка је била обавезна да у 2021. години исплати износ од 3.000,00 КМ. Увидом у пословне књиге странке, установљено је да је 1. 1. 2021. године прокњижен трошак у износ 2.810,00 КМ. У трошкове закупнине пословних простора странка је укључила и расходе прокњижене на конту 401302 – *Расходи комуналија за закупљене просторе* у износу од 100,00 КМ.
6. Увидом у Уговор о закупу с Општином Калесија, установљено је да је странка у периоду од 19. 5. 2021. до 31. 12. 2021. године користила простор у власништву Општине Калесија, уз обавезу да на име закупнине плати укупно 114,66 КМ. У годишњем финансијском извјештају и пословним књигама, странка је евидентирала трошкове у износу од 98,28 КМ, тј. исказала је трошкове закупнине у мањем износу за 16,38 КМ.
7. Странка је у Обрасцу 4.1 годишњег финансијског извјештаја погрешно исказала трошкове закупнине пословног простора и расходе комуналија у Сребренику. Наиме, странка је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупнине пословног простора у износу од 4.078,24 КМ, који се састоји од једанаест мјесечних закупнина у износу од по 250,01 КМ и расхода прокњижених на конту 401302 – *Расходи комуналија за закупљене просторе* у износу од 1.328,14 КМ. Увидом у Уговор о закупу пословног простора с правним лицем „Веда“ д. о. о. Сребреник, установљено је да је странка користила пословни простор у Сребренику у периоду од 1. 1–31. 12. 2021. године, те да је имала обавезу да плати закупнину у укупном износу од 3.000,00 КМ.
8. Странка је у Обрасцу 4.1 ОО ПДА Завидовићи расходе комуналија у износу од 129,18 КМ исказала као трошкове закупа пословног простора. Увидом у пословне књиге установљено да је странка на конту 401302 – *Расходи комуналија за закупљене просторе* евидентирала расходе комуналија за пословни простор који је користила у Завидовићима у износу од 129,18 КМ. С обзиром на то да је користила пословни простор без накнаде, као што је и наведено у налазу под б), странка је имала обавезу да процијени износ закупнине те га искаже у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају.
9. Политичка странка је трошкове закупа пословних просторија које је користила у Сребреници у годишњем финансијском извјештају исказала у износу од 936,00 КМ, што је за 234,00 КМ више у односу на уговорене. Странка је на име трошкова закупнине пословних простора прокњижила износ од 819,00 КМ те расходе

прокњижене на конту 401302 – *Расходи комуналија за закупљене просторе* у износу од 117,00 КМ.

Поред наведеног, у поступку ревизије није могло бити установљено колико су износили трошкови закупнине пословних просторија које су користили организациони дијелови странке у Сапни, Добој Истоку, Лукавцу, Кладњу, Зеници, Какњу, Брези, Високом, Тешњу, Маглају, Жепчу, Новом Травнику, Приједору и Брчко дистрикту БиХ, јер странка није предочила уговоре о закупу или другу документацију.

(3) Контролом осталих прихода које је странка исказала у годишњем финансијском извјештају, установљено је да странка није водила правилне евиденције о својим расходима и обавезама, нити је вршила усаглашавање обавеза с добављачима, што за резултат има погрешно исказане приходе, расходе и обавезе.

- Увидом у аналитичке картице обавеза према добављачу *Carlos signs* д. о. о. Приједор установљено је да је странка извршила уплату аванса 8. 11. 2019. године у износу од 2.316,60 КМ по предрачуна број 178 од 4. 11. 2019. године. Такође, установљено је да је странка на дан 31. 12. 2019. године, односно 1. 1. 2020. године на аналитичкој картици потраживања по основу аванса датог добављачу *Carlos signs* д. о. о. Приједор имала исказан салдо у износу од 2.379,04 КМ. У току 2020. године странка је евидентирала трошак и обавезу у износу од 2.316,60 КМ, која се по објашњењу странке односило на књижење предрачуна број 178 од 4. 11. 2019. године. Дана 21. 6. 2021. године странка је прокњижила рачун добављача *Carlos signs* д. о. о. Приједор, број 94 од 21. 6. 2021. године, у износу од 2.316,60 КМ на терет конта 400200 – *Расходи израде чланских картица* и на конто обавезе према добављачу. Затим је извршила отпис обавезе у корист конта 418700 – *Приходи по основу погрешно књижених расхода*.

На дан 31. 12. 2020. године, односно 31. 12. 2021. године, странка исказује потраживање по основу аванса датог добављачу *Carlos signs* д. о. о. Приједор у износу од 62,44 КМ, што не одговара подацима с аналитичких картица које је доставио добављач.

Наиме, добављач *Carlos signs* д. о. о. Приједор у својим пословним књигама на дан 31. 12. 2021. године на картици потраживања од купца Покрет демократске акције исказује преплату (аванс који је уплатила странка 2019. године) у износу од 2.316,60 КМ. Такође, на аналитичкој картици потраживања од купца Покрет демократске акције није евидентирано потраживање по основу рачуна добављача *Carlos signs* д. о. о. Приједор, број 94 од 21. 6. 2021. године у износу од 2.316,60 КМ.

- Увидом у аналитичке картице обавеза према добављачу „Ризвић принт“ д. о. о. Бановићи и картице прихода, установљено је да је странка искњижила разлику од 359,40 КМ, тј. евидентирала је приход по основу повраћаја средстава. Наиме, према подацима с аналитичких картица које су водили добављач „Ризвић принт“ д. о. о. и Покрет демократске акције, установљено је да је на дан 31. 12. 2020. године странка имала преплату у износу од 1.138,10 КМ, што одговара подацима с аналитичке картице конта 1250018 – *Потраживања од Ризвић принт* коју је водио Покрет демократске акције.

Добављач је, с друге стране, у Изводу отворених ставки на дан 31. 12. 2020. године који није потврђен од стране странке, исказао да има обавезе према странци по основу аванса у износу од 1.497,50 КМ, што није поткријепљено документацијом.

Добављач „Ризвић принт“ д. о. о. је дана 7. 1. 2021. године извршио повраћај аванса политичкој странци у износу од 1.497,50 КМ, што је странка евидентирала на конту *Обавезе према добављачу*. Умјесто као прилог правног лица „Ризвић принт“ д. о. о. Бановићи, странка је разлику у износу од 359,40 КМ евидентирала као *Приход по основу погрешно књижевних расхода*.

- Странка у својим пословним књигама исказује потраживања по основу датих аванса према добављачима, што указује на то да није водила правилне евиденције о својим расходима и обавезама.

25. ЛИБЕРАЛНО ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА БИХ (Код 455)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Либерално демократска странка БиХ се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	140,00	1,05
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	13.065,07	97,53
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	13.205,07	98,58
II	Остали приходи и друго	190,08	1,42
	Извори финансирања (I+II)	13.395,15	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Либерално демократска странка БиХ прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 8. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (4) и став (5) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Либерално демократска странка БиХ је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака на начин:
 Политичка странка је својим програмом утршка средстава за 2021. годину предвидјела трошкове у износу од 26.500,00 КМ.
 У годишњем финансијском извјештају који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, Либерално демократска странка БиХ је пријавила остварене трошкове у износу од 23.367,79 КМ.

Прегледом финансијског извјештаја и ревизорских доказа за трошкове закупнине пословних простора које је користила политичка странка, установљено је да у њеним пословним књигама и финансијском извјештају нису евидентирани трошкови закупнине у износу од 6.830,40 КМ.

- Увидом у структуру планираних и остварених трошкова, установљено је да је политичка странка остварила трошкове репрезентације у износу од 2.515,50 КМ и трошкове књиговодствених услуга у износу од 200,00 КМ, које није предвидјела својим програмом утрошка.
- Трошкове закупнине, које је планирала у износу од 3.000,00 КМ, политичка странка је остварила у износу од 6.830,40 КМ.

Програмом утрошка средства политичка странка је предвидјела трошкове таксе, новчане казне и сл. у износу од 6.500,00 КМ. У финансијском извјештају ове трошкове странка је пријавила у износу од 19.495,27 КМ. Увидом у изводе с трансакционог рачуна установљено је да су с рачуна Либерално демократске странке БиХ извршене принудне наплате у износу од 19.495,27 КМ, на основу судског рјешења о извршењу обавеза странке, које су настале у ранијим годинама.

б) Политичка странка није успоставила евиденцију о донацијама, нити их је пријавила у финансијском извјештају, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака на сљедећи начин:

- Увидом у изводе с трансакционог рачуна политичке странке, установљено је да је странка остварила новчани прилог Хасиба Салкића, у износу од 100,00 КМ, о којем није успоставила евиденцију, односно, није га пријавила у финансијском извјештају.
- Политичка странка није успоставила евиденцију у пословним књигама и није пријавила у финансијском извјештају неновчану донацију Општине Јабланица. Увидом у акт Општине Јабланица број 01-11-2060/22 од 9. 9. 2022. године, установљено је да је Либерално демократска странка БиХ користила простор површине 25,20 m², који јој је Општина додијелила на коришћење без накнаде.

У складу с одредбама члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака, Либерално демократска странка БиХ је била обавезна да успостави евиденцију о новчаним и неновчаним донацијама, пријави их у финансијском извјештају и изда потврду сваком донатору од којег је примила донацију.

ц) Прегледом годишњег финансијског извјештаја и друге финансијске документације, није могуће установити из којег извора је Либерално демократска странка БиХ остварила средства у износу од 1.356,69 КМ.

На трансакциони рачун Централне канцеларије странке у Сарајеву 7. 12. 2021. године уплаћена су средства у износу од 9.165,85 КМ. Наведена средства политичка странка је у пословним књигама евидентирала као приход из буџета, без навођења нивоа власти.

Увидом у податке свих нивоа власти који су 2021. године, у складу с одредбом из члана 3. став (1) тачка е) Закона о финансирању политичких странака, финансирали политичке странке, установљено је да су Либерално демократској странци БиХ уплаћена средства из буџета Општине Јабланица, у износу од 7.809,16 КМ, која странка није пријавила у финансијском извјештају који је поднијела Централној изборној комисији БиХ.

На основу промета трансакционих рачуна које је политичка странка пријавила у финансијском извјештају, установљено је да је остварила прилив средстава на Централни

уред, у износу од 1.356,69 КМ, чији извор није познат, што указује на чињеницу да је Либерално демократска странка остварила приход из анонимног извора, што је супротно одредбама члана 8. став (1) тачка е) Закона о финансирању политичких странака.

д) Прегледом годишњег финансијског извјештаја, финансијске документације коју је политичка странка доставила на захтјев Централне изборне комисије БиХ, те доказа из других извора, установљено је да политичка странка пословне књиге није водила у складу с рачуноводственим прописима, није успоставила потпуне и тачне евиденције о новчаним токовима, приходима, расходима и обавезама, те годишњи финансијски извјештај није попунила у складу с одредбама Правилника.

(1) Либерално демократска странка БиХ годишњи финансијски извјештај за 2021. годину није поднијела на начин установљен Правилником, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- Политичка странка је, у складу с одредбом из члана 4. став (2) Правилника имала обавезу да заједно с финансијским извјештајем до 31. 3. 2022. године достави и годишњи обрачун овјерен од надлежне институције у БиХ, односно завршни рачун овјерен од стране Финансијско информатичке агенције – ФИА-е. Поменути обрачун Либерално демократска странка БиХ је доставила Централној изборној комисији БиХ 21. 9. 2022. године.

- Увидом у финансијски извјештај који је Либерално демократска странка БиХ поднијела Централној изборној комисији БиХ и завршни рачун који је поднијела Агенцији ФИА, установљене су значајне разлике код новчаних токова, прихода, расхода и обавеза које је политичка странка исказала у наведеним извјештајима, што указује на чињеницу да странка није успоставила потпуне и тачне евиденције о својим новчаним токовима, приходима, расходима и обавезама странке, чиме је прекршила рачуноводствене прописе, одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(2) Евиденције политичке странке о новчаним токовима путем трансакционих рачуна, као и пријављени износи у финансијском извјештају, су непотпуни и нетачни.

- Либерално демократска странка БиХ у финансијском извјештају није пријавила трансакциони рачун број 1613000009599660. Увидом у податке о финансирању политичких странака из буџета свих нивоа власти, установљено је да су на овај рачун Либерално демократској странци БиХ уплаћена средства из установљено Општине Јабланица у износу од 7.809,16 КМ.

Промет новчаних средстава путем наведеног рачуна политичка странка, супротно рачуноводственим прописима, није евидентирала ни у пословним књигама.

- Подаци о промету новчаних средстава путем трансакционих рачуна које је политичка странка пријавила у финансијском извјештају који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, су непотпуни и нетачни. Како би се установили стварни извори финансирања, те у вези с тиме промет новчаних средстава, од политичке странке је затражено да достави изводе с три трансакциона рачуна. На захтјев Централне изборне комисије БиХ, странка је доставила само дио извода са два рачуна и то: изводе с рачуна број 1321500309497107 у периоду од 1. 1. 2021. до 21. 7. 2021. године и изводе с рачуна број 3383102200358781 у периоду од 1. 1. 2021. године до 16. 12. 2021. године. С трансакционог рачуна број 613000009599660 политичка странка није доставила изводе.

- У финансијском извјештају, политичка странка је пријавила стање средстава на четири рачуна у укупном износу од 1.411,03 КМ и на пет рачуна негативан салдо у износу од - 463,55 КМ. Истовремено, у пословним књигама странке стање средства на посљедњи дан извјештајног периода, односно 31. 12. 2023. године је 0,00 КМ.

С обзиром на непотпуне евиденције у пословним књигама, те да политичка странка није доставила тражене изводе с трансакционих рачуна, није установљен стварни промет средстава, као и стање средства на трансакционим рачунима на дан 31. 12. 2021. године.

- (3) Либерално демократска странка БиХ у пословним књигама није успоставила евиденције о промету готовине путем благајне Централне канцеларије, као и благајни нижих организационих дијелова странке.

- У пословним књигама евидентирана је само благајна Централне канцеларије странке, с прометом у износу од 202,29 КМ и без средстава на благајни на дан 31. 12. 2021. године.

- У финансијском извјештају који је политичка странка поднијела Централној изборној комисији БиХ, поред благајне Централне канцеларије, евидентирани су благајне код седам нижих организационих дијелова.

На захтјев политичкој странци да достави копију благајничке документације и пописне листе готовине на дан 31. 12. 2021. године код ОО ЛДС БиХ Травник, ОО ЛДС БиХ Тешањ и КО ЛДС БиХ Горажде, код којих је евидентирано стање готовине у износу од 6.555,25 КМ, политичка странка је одговорила да су избрани одборници из тих организационих дијелова прешли у самосталне одборнике, те политичка странка с њима нема комуникацију и није у могућности да достави тражену документацију.

С обзиром на то да политичка странка није доставила тражену благајничку документацију, није установљено да ли је на дан 31. 12. 2021. године на благајни имала средства која је пријавила у финансијском извјештају.

- (4) Политичка странка није успоставила потпуне, правилне и тачне евиденције о својим приходима те у финансијском извјештају није пријавила тачан износ остварених прихода.

У пословним књигама Либерално демократске странке БиХ евидентиран је приход у износу од 20.558,00 КМ, а у финансијском извјештају он је пријављен у износу од 13.395,15 КМ.

- Странка није успоставила евиденцију, нити је у финансијском извјештају пријавила новчану донацију Хасиба Салкића у износу од 100,00 КМ и новчану донацију Општине Јабланица, коју је остварила коришћењем пословног простора без накнаде као што је наведено у налазу под б).

- Либерално демократска странка БиХ није успоставила евиденцију о приходу који је остварила из буџета Општине Јабланица, а који је према званичним подацима Општине наведеним у акту број 01-11-518/22 од 28. 2. 2022. године износио 7.809,16 КМ. Наведени приход политичка странка није пријавила ни у финансијском извјештају.

- Прегледом је установљено да је политичка странка остварила приход из анонимног извора у износу од 1.356,69 КМ, који није пријавила у финансијском извјештају, као што је наведено у налазу под ц).
 - Увидом у пословне књиге странке, установљено је да су приходи из буџета у износу од 809,14 КМ и чланарина у износу од 100,00 КМ евидентирани као новчани прилози.
 - Позајмица Амира Хусарића у износу од 90,00 КМ у финансијском извјештају је пријављена као остали приход у наведеном износу.
- (5) Евиденције о расходима политичке странке нису успостављене у складу с рачуноводственим прописима па према томе трошкови који су пријављени у финансијском извјештају не приказују стварно стање.
1. Политичка странка је трошкове евидентирала у моменту плаћања, а не у моменту када јој је пружена услуга или испоручен производ. Плаћање обавеза из ранијих година евидентирала је као трошак 2021. године, а трошкове који су настали 2021. године који нису плаћени исте године, нису евидентирани у пословним књигама, нити су пријављени у финансијском извјештају.
 2. Принудне наплате с рачуна у износу од 19.495,27 КМ, на основу судског рјешења о извршењу обавеза, које су настале у ранијим годинама, политичка странка је у пословним књигама и финансијском извјештају исказала као трошкове новчаних казни 2021. године.
 3. Либерално демократска странка БиХ није евидентирала, нити је у финансијском извјештају пријавила трошкове закупнине пословних простора које су користила њена четири организациона дијела.
 - Уговором о закупу који је политичка странка 1. 11. 2020. године закључила са Златком Мецаном из Травника, мјесечна закупнина пословног простора површине 40 m², што укључује и трошкове режија, установљена је у износу од 500,00 КМ мјесечно. У складу с наведеним уговором, организациони дио странке у Травнику остварио је трошак закупнине у износу од 6.000,00 КМ.
 - Увидом у акт Општине Доњи Вакуф број 02-04-01261/22-1 од 10. 8. 2022. године, установљено је да је Либерално демократска странка БиХ, по цијени општинске мјесечне закупнине пословног простора од 5,00 КМ/m², остварила трошак у износу од 732,00 КМ.
 - На основу акта Града Лукавца број 04-19-22-215/22 од 1. 6. 2022. године, установљен је трошак закупнине пословног простора у износу од 98,40 КМ.
 - У свом акту број 01-11-2060/22 од 9. 9. 2022. године, Општина Јабланица наводи да је Либерално демократској странци БиХ додијелила на коришћење без накнаде пословни простор, површине 25,20 m².
- (6) Либерално демократска странка БиХ није успоставила евиденције о својим обавезама, нити је на Обрасцу 5 (Обавезе) годишњег финансијског извјештаја исказала тачне податке о својим обавезама на дан 31. 12. 2021. године, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника.
1. У пословним књигама обавезе по основу позајмица од физичких лица евидентирани су у износу од 11.291,58 КМ, а у финансијском извјештају су

пријављене у износу од 14.345,00 КМ. У извјештају је наведено да су обавезе у износу од 2.000,00 КМ настале 2014. године, обавезе у износу од 300,00 КМ настале су 2015. године, обавезе у износу од 645,00 КМ настале су 2016. године, док су обавезе у износу од 11.400,00 КМ настале 2018. године.

Политичка странка на захтјев Централне изборне комисије БиХ није доставила копије уговора о позајмицама, нити друге исправе којима се потврђују обавезе странке, односно потраживања зајмодаваца.

2. Либерално демократска странка БиХ низ година у својим финансијским извјештајима исказује обавезе у истом износу од 101.633,88 КМ и то: обавезе према Служби за заједничке послове органа и тијела Федерације БиХ у износу од 43.970,65 КМ, обавезе према правном лицу „Виа Медиа“ д. о. о. Сарајево у износу од 16.925,45 КМ и обавезе према осталим добављачима у износу од 40.737,78 КМ.

- Политичкој странци су у извјештајима ревизије финансијских извјештаја, које су обављене у ранијем периоду, дате препоруке да у складу с рачуноводственим прописима успостави потпуне и тачне евиденције о својим обавезама по повјериоцима па их, у складу с одредбама члана 24. Правилника исказе у финансијском извјештају на начин да наведе датум настанка обавезе и износ обавезе на одређени дан, односно посљедњи дан извјештајног периода, према сваком повјериоцу појединачно. Политичка странка није испоштовала дате препоруке.

На захтјев Либерално демократској странци БиХ да достави аналитику добављача према којима је и у финансијском извјештају за 2021. годину пријавила обавезе у износу од 40.737,78 КМ, странка је одговорила да не посједује аналитику добављача, да су те обавезе застарјеле, али их није отписала из разлога што органи странке нису донијели одлуку о отпису обавеза.

- Прегледом финансијског извјештаја и финансијске документације, односно извода с трансакционог рачуна, установљена су судска извршења обавеза Либерално демократске странке БиХ из ранијег периода. Међутим, политичка странка та извршења не евидентира као измиривање дијела обавеза.

С обзиром на то да политичка странка судска извршења не евидентира као измирење дијела обавеза, те да на захтјев Централне изборне комисије БиХ није доставила конфирмације добављача „Виа медиа“ Сарајево и Службе за заједничке послове органа и тијела Федерације Босне и Херцеговине о обавезама политичке странке на дан 31. 12. 2021. године, није установљен износ стварних обавеза Либерално демократске странке БиХ.

3. Либерално демократска странка БиХ није евидентирала, нити је у финансијском извјештају пријавила обавезу по основу неплаћених казни по одлукама Централне изборне комисије БиХ. Увидом у Службене евиденције на дан 31. 12. 2021. године, установљено је да политичка странка није платила дио казне, у износу од 2.200,00 КМ, по одлуци број 05-1-07-6-1287/20 од 26. 5. 2021. године.

(7) Либерално демократска странка БиХ није доставила дио тражене додатне документације, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (5) Закона о финансирању политичких странака.

Дана 18. 8. 2022. године, Централна изборна комисија БиХ је странци упутила Захтјев за достављање додатне документације за 2021. годину, број 03-07-6-497-2/22, којим је од странке затражено да достави: документацију о коришћењу пословних простора, Бруто биланс политичке странке на дан 31. 12. 2021. године, главну књигу политичке странке, с аналитичким евиденцијама у периоду од 1. 1. 2021. до 31. 12. 2021. године, Програм утрошка средства за 2021. годину и Програм утрошка средстава за 2022. годину, копију извода два трансакциона рачуна у периоду од 1. 1. 2020. до 31. 12. 2020. године, који су пријављени у финансијском извјештају и изводе с рачуна који странка није пријавила, копију благајничке документације за ОО ЛДС Тешањ, ОО ЛДС Травник и КО ЛДС Горажде, копију уговора о новчаним позајмицама политичкој странци, конфирмације добављача „Виа медиа“ д. о. о. Сарајево и Службе за заједничке послове органа и тијела Федерације Босне и Херцеговине о обавезама политичке странке на дан 31. 12. 2021. године и аналитику добављача према којима је у финансијском извјештају пријавила обавезе у износу од 40.737,78 КМ.

Од свега наведеног, политичка странка је доставила сљедеће: Бруто биланс и главну књигу с непотпуним евиденцијама о пословним догађајима у периоду од 1. 1. 2021. до 31. 12. 2021. године, Завршни рачун странке (Биланс стања и Биланс успјеха) за 2021. годину, Програм утрошка средстава за 2021. годину, дио извода с два трансакциона рачуна која су пријављена у извјештају и копију уговора о закупу пословног простора у Травнику.

С обзиром на то да Либерално демократска странка БиХ није поступила у складу са захтјевом Централне изборне комисије БиХ, односно није доставила сву тражену документацију, прекршила је одредбе члана 12, став (5) Закона о финансирању политичких странака, те ограничила обим контроле њеног финансијског извјештаја.

У недостатку комплетних пословних књига и финансијске документације, није установљено да ли је Либерално демократска странка БиХ остварила и друге приходе и расходе осим оних које је пријавила у финансијском извјештају.

26. ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БИХ (Код 017)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Хрватска странка права БиХ се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	3.000,00	4,81
7.	Приходи из буџета (3-ф)	59.349,86	95,19
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	62.349,86	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	62.349,86	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Хрватска странка права БиХ прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 8. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

а) Хрватска странка права БиХ је финансијска средства у износу од 44.455,71 КМ утрошила мимо установљеног Плана утрошка средстава за период од 1. 1. до 31. 12. 2021. године, док за средства у износу од 4.818,35 КМ није установљено у коју сврху су утрошена, чиме је странка прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Хрватска странка права БиХ је у Плану утрошка средстава за период од 1. 1. до 31. 12. 2021. године планирала укупне расходе у износу од 20.406,00 КМ. Увидом у пословне књиге установљено је да је у 2021. години странка остварила укупне расходе у износу од 49.448,44 КМ.

Анализом Плана утрошка средстава странке за 2021. годину, установљено је да план није сачињен на начин којим би се обезбиједила транспарентност планираног трошења средстава, као и поређење остварених трошкова с планираним.

Прегледом финансијског извјештаја и финансијске документације, установљено је да је политичка странка средства утрошила мимо свог плана утрошка средстава, како слиједи:

- Странка у Плану утрошка средстава није планирала трошкове горива и мазива, електричне енергије, закупнине пословних простора, одржавања опреме, непроизводних услуга, платног промета, рекламирања, таксе, новчане казне и слично, трошкове осталог материјала и трошкове донација правним лицима, које је у 2021. години остварила у укупном износу од 40.356,08 КМ.
- Хрватска странка права БиХ је прекорачила трошкове репрезентације за 4.099,63 КМ. Странка је планирала трошкове репрезентације у износу од 500,00 КМ, а остварила их је у износу од 4.599,63 КМ.

(2) Странка је у пословним књигама трошкове горива и мазива исказала у износу од 4.818,35 КМ.

Странка је доставила копије фискалних рачуна за гориво, али на рачунима није наведено ко је користио гориво. Хрватска странка права БиХ није доставила налоге за службена путовања нити путне налоге, те није могуће установити корисника, релацију путовања и пређену километражу, односно сврху путовања.

Према подацима из пословних књига, странка у свом власништву нема моторно возило, нити запослена лица.

Имајући у виду све наведено, није могуће установити у коју сврху је утрошено гориво, тј. у коју сврху су утрошена финансијска средства странке.

б) Хрватска странка права БиХ прекршила је одредбе члана 8. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја, установљено је да Хрватска странка права БиХ није у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају правилно

исказала приходе, расходе и обавезе и није попунила обрасце годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину у складу с одредбама Правилника, чиме су прекршене одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) На Обрасцу 1.1 (*Општи подаци о политичкој странци – територијална организација политичке странке*) годишњег финансијског извјештаја странка је навела је да има само Централну канцеларију.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја, установљено је да је странка користила пословне просторе у Мостару, Љубушком и Стоцу те да је остварила приходе из буџета Херцеговачко-неретванског кантона и Западнохерцеговачког кантона, градова Широки Бријег и Орашје те општина Оцак, Посушје, Груде и Столац, што указује на то да је имала и ниже нивое организовања.

Хрватска странка права БиХ у Обрасцу 1.1 није навела податке о свим организационим нивоима, чиме је прекршила одредбе члана 10. Правилника.

- (2) Странка у Обрасцу 2 (*Преглед промета свих трансакционих рачуна политичке странке*) није исказала тачне податке о трансакционом рачуну, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

Странка је у Обрасцу 2 исказала трансакциони рачун број 1544802009137017 код Интеза Санпаоло банке д. д. БиХ са сљедећим подацима: почетно стање у износу од 7.167,46 КМ, укупан промет улаза у износу од 62.124,14 КМ, укупан промет излаза у износу од 54.064,64 КМ и салдо на дан 31. 12. 2021. године у износу од 15.226,96 КМ.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја и друге финансијске документације, установљено је да је странка у годишњем финансијском извјештају погрешно исказала број трансакционог рачуна. Према Извјештају Централне банке БиХ о рачунима пословног субјекта, број трансакционог рачуна странке код Интеза Санпаоло банке д. д. БиХ је 1544802009137014. Странка је доставила изјаву у којој наводи да су приликом израде годишњег извјештаја као посљедњу цифру броја рачуна уписали број 7 умјесто броја 4.

- (3) Хрватска странка права БиХ, у годишњем финансијском извјештају, није правилно исказала податке о приходима из буџета, чиме је прекршила одредбе члана 13, члана 15. и члана 19. Правилника.

У Обрасцу 3-ф (*Приходи из буџета*) странка је исказала приходе из буџета у укупном износу од 59.349,86 КМ и то: Федерација БиХ у износу од 23.854,00 КМ, Херцеговачко-неретвански кантон у износу од 8.225,00 КМ, Западнохерцеговачки кантон у износу од 9.000,00 КМ, Град Широки Бријег у износу од 1.200,00 КМ, Град Орашје у износу од 5.710,04 КМ, Општина Оцак у износу од 1.314,00 КМ, Општина Посушје у износу од 3.535,50 КМ, Општина Груде у износу од 2.000,00 КМ и Општина Столац у износу од 4.511,32 КМ.

- Увидом у изводе с трансакционог рачуна и податке које су доставили различити нивои власти, установљено је да је Хрватска странка права БиХ остварила приходе из буџета у износу од 57.820,45 КМ, како слиједи: Федерација БиХ у износу од 23.854,00 КМ, Херцеговачко-неретвански кантон у износу од 8.225,00 КМ, Западнохерцеговачки кантон у износу од 9.000,00 КМ, Град Широки Бријег у износу од 1.200,00 КМ, Град Орашје у износу од 5.624,04 КМ, Општина Оцак у

износу од 1.400,00 КМ, Општина Посушје у износу од 3.535,50 КМ, Општина Груде у износу од 2.000,00 КМ и Општина Столац у износу од 2.981,91 КМ.

- Према подацима које је доставила Општина Столац дана 2. 3. 2022. године, установљено је да су из буџета ове општине на трансакциони рачун Хрватске странке права БиХ (код 017) исплаћена средства у износу од 1.529,41 КМ која су буџетом планирана за политичку странку ХСП БиХ (код 734). Општина Столац је доставила и изјаву одборника Хрватске странке права БиХ (код 734) Ивице Џакуле којом одборник изјављује да се средства уплаћују на трансакциони рачун Хрватске странке права БиХ (код 017) број 15448002009137014 код Интеза Санпаоло банке д. д. банке.

Имајући у виду да се приходом из буџета сматра приход дефинисан чланом 3. став (1) тачка е) Закона о финансирању политичких странака, односно да се средства за рад расподјељују на основу освојених мандата, а да је политичка странка примила средства која су припадала другој политичкој странци, мишљења смо да је Хрватска странка права БиХ (код 017) средства из буџета Општине Столац у износу од 1.529,41 КМ примила супротно одредбама члана 8. став (1) тачка а) Закона о финансирању политичких странака.

- (4) У Обрасцу 3-е (*Неновчане донације и рачуни које политичка странка није имала обавезу да плати*) годишњег финансијског извјештаја странка није навела тачне податке о имену донатора, чиме је прекршила одредбе члана 18. Правилника.

Странка је у Обрасцу 3-е навела да је физичко лице Здравко Хрчач дао неновчану донацију странци у виду закупа пословног простора без накнаде у износу од 3.000,00 КМ.

Увидом у Изјаву о коришћењу пословног простора, установљено је да власник пословног простора Здравко Хрстић из Љубушког даје Хрватској странци права БиХ пословни простор на коришћење без накнаде. Странка је процијенила да тржишна вриједност најма пословног простора износи 250,00 КМ мјесечно, што за годину износи 3.000,00 КМ.

- (5) Хрватска странка права БиХ није успоставила потпуне и тачне евиденције о расходима странке те их није правилно исказала у годишњем финансијском извјештају, чиме је прекршила одредбе члана 21, члана 22. и члана 23. Правилника. Такође, странка је све трошкове у годишњем финансијском извјештају исказала као трошкове Централне канцеларије, чиме је прекршила и одредбе члана 7. став (2) Правилника.

- Хрватска странка права БиХ није у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају исказала тачне податке о трошковима закупнине пословних простора, односно хуманитарним расходима. Исто тако, установљено је да је странка у годишњем финансијском извјештају трошкове закупнине три пословна простора исказала као трошкове Централне канцеларије у Љубушком, иако је из приложене документације установљено да се пословни простори налазе у Стоцу, Мостару и Љубушком.

Наиме, политичка странка је у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају, у Обрасцу 4.1 Централне канцеларије, исказала трошкове закупнине пословних простора у износу од 11.120,00 КМ.

Увидом у достављене уговоре о закупу пословних простора у Стоцу, Мостару и Љубушком, установљено је да су трошкови закупнине пословних простора за 2021.

годину износили 11.250,00 КМ, како слиједи: трошкови закупнине пословног простора Централне канцеларије у Љубушком у износу од 3.000,00 КМ, трошкови закупнине пословног простора у Стоцу у износу од 5.500,00 КМ и трошкови закупнине пословног простора у Мостару у износу од 2.750,00 КМ.

Контролом података исказаних у пословним књигама, установљено је да је странка трошкове закупнине пословних просторија евидентирала у износу од 10.800,00 КМ, односно у мањем износу у односу на уговорену цијену закупнине за 450,00 КМ.

Такође, увидом у изводе с трансакционог рачуна, установљено је да је Хрватска странка права БиХ хуманитарне трошкове у износу од 320,00 КМ, које је остварила по основу исплате подршке у раду Удружи грађана „Домовина и дијаспора“, у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају погрешно исказала као трошкове закупнине пословних простора.

- Странка је у Обрасцу 4.2 (*Трошкови пропаганде*) исказала остале трошкове пропаганде у износу од 500,00 КМ.

Увидом у извод број 1 с трансакционог рачуна број: 1544802009137014 код Интеза Санпаоло банке д. д. установљено је да је странка 5. 1. 2021. године платила медијско оглашавање промоција празничке честитке.

С обзиром на то да је ријеч о редовним трошковима рекламе (празничке честитке), странка је наведене трошкове требала исказати у Обрасцу 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*) као трошкове рекламе и пропаганде.

- (6) Хрватска странка права БиХ није у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају исказала обавезе по основу закупа пословних простора, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника.
- (7) Политичка странка у годишњи финансијски извјештај није укључила користи остварене од активности Удружења „Хрватски народни сабор Босне и Херцеговине“, које је повезано с политичком странком, јер је странка чланица овог удружења, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (2) Закона о финансирању политичких странака.

27. ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА (Код 1698)

Према подацима из коригованог годишњег финансијског извјештаја, Демократска фронта се финансира из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	3.631,80	0,44
2.	Прилози физичких лица (3-а)	55.875,25	6,80
3.	Прилози правних лица (3-б)	2.000,00	0,24
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	7.260,00	0,88
7.	Приходи из буџета (3-ф)	748.750,25	91,06
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	817.517,30	99,43
II	Остали приходи и друго	4.700,00	0,57
	Извори финансирања (I+II)	822.217,29	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Демократска фронта прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

а) Демократска фронта је финансијска средства у укупном износу од 27.382,70 КМ утрошила мимо установљеног финансијског плана за 2021. годину, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Политичка странка је у коригованом годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, који је доставила након Прелиминарног извјештаја о прегледу годишњег финансијског извјештаја, исказала укупне расходе у износу од 512.575,82 КМ. Увидом у кориговани Бруто биланс за период 1. 1. 2021. године до 31. 12. 2021. године установљено је да странка исказала укупне расходе у износу од 516.243,13 КМ.

У Ребалансу финансијског плана Демократске fronte за 2021. годину, странка је планирала укупне расходе у износу од 706.993,00 КМ.

Увидом у Ребаланс финансијског плана за 2021. годину и Бруто биланс за период од 1. 1. 2021. године до 31. 12. 2021. године, Служба за ревизију је установила да је политичка странка прекорачила планиране трошкове у укупном износу од 27.382,70 КМ, и то: прекорачила је планиране трошкове пореза и других обавеза за 19,24 КМ, док је остварила расходе из ранијих година у износу од 27.363,46 КМ, а да их није планирала.

б) Демократска фронта није водила пословне књиге у складу с рачуноводственим прописима, није водила правилне и потпуне евиденције о својим приходима, расходима и обавезама те обрасце годишњег финансијског извјештаја није попунила у складу с Правилником, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Демократска фронта није у пословним књигама успоставила евиденције о приходима из буџета по нивоима власти већ је приходе из буџета евидентирала у оквиру четири аналитичке картице конта: 41103 – *Општина*, 41104 – *Кантон*, 41105 – *Ентитет* и 41106 – *Држава*.

Како је и наведено у прелиминарном извјештају, странка је имала обавезу да успостави аналитичке евиденције о приходима из буџета појединачно за сваки ниво власти, тј. за сваку јединицу локалне самоуправе, административно-територијалну јединицу (нпр. Тузлански кантон, Град Сарајево, Општина Травник и сл.), као претпоставку за правилно финансијско извјештавање.

(2) Увидом у потврде о примљеним чланаринама и прилозима које је странка издала физичким лицима, установљено је да потврде не садрже број личног документа и адресу пребивалишта донатора, а потврде о чланарини нити потпис овлаштеног лица, што је супротно одредбама члана 6. Правилника.

У складу с одредбама из члана 6. Правилника, политичка странка је дужна сваком физичком и правном лицу од којег је примила чланарину или прилог издати потврду у којој су садржани сљедећи подаци: назив политичке странке, серијски број потврде, укупан износ чланарине/прилога, име и презиме/назив донатора, број личног документа/идентификациони број донатора, адреса и мјесто пребивалишта/сједишта донатора, датум уплате, датум издавања потврде и потпис овлаштеног лица.

(3) Демократска фронта у пословним књигама није успоставила потпуне и тачне евиденције о својим расходима, те их у финансијском извјештају није пријавила у складу с одредбама члана 21. и члана 22. Правилника.

- Демократска фронта је у коригованом годишњем финансијском извјештају исказала расходе у укупном износу од 512.575,82 КМ, а њих је у коригованом Билансу успјеха исказала у износу од 516.243,13 КМ, односно укупне расходе је исказала у мањем износу за 3.667,31 КМ од остварених.
- Политичка странка трошкове закупа пословних простора није евидентирала у моменту настанка, већ у моменту плаћања обавеза, што за резултат има погрешно исказане расходе и обавезе у годишњем финансијском извјештају и пословним књигама странке. Такође, подаци које је странка исказала у годишњем финансијском извјештају не одговарају подацима из уговора о закупу пословних простора нити подацима из пословних књига.

Према подацима из уговора о закупу пословних простора у 2021. години, које је доставила странка, установљено је да су трошкови закупа пословних простора у 2021. години износили укупно 122.553,90 КМ.

Увидом у кориговани Бруто биланс за период од 1. 1. 2021. године до 31. 12. 2021. године, установљено је да су трошкови закупа пословних простора евидентирани у укупном износу од 127.438,01 КМ.

У коригованом годишњем финансијском извјештају, Демократска фронта је исказала трошкове закупа пословних простора у укупном износу од 147.338,84 КМ. Поређењем података о трошковима закупнине које је странка исказала у Обрасцу 4.1 коригованог годишњег финансијског извјештаја, за 45 организационих одбора установљено је неслагање између пријављених трошкова закупнине пословних простора и података из достављених уговора о закупу пословних простора.

(4) Увидом у финансијску документацију политичке странке и књиговодствене исправе, установљени су недостаци код дијела рачуна добављача који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима. Такође, установљено је да рачуни нису овјерени за књижење и плаћање.

У складу с рачуноводственим прописима, књиговодствена исправа мора бити потпуна, истинита, рачунски тачна и уредна, сачињена тако да омогућава потпун увид у вјеродостојност документа. Садржај књиговодствене исправе мора недвосмислено и вјеродостојно показивати врсту и обим настале промјене (куповина, количина, цијена, укупан износ), карактер пословне промјене у књиговодствено-техничком смислу, техничка обиљежја и сл.

- На рачунима добављача *Premium car* д. о. о. Сарајево за резервне дијелове и услуге сервиса возила нису наведени подаци о возилу за које је вршен сервис, односно уградња дијелова. Такође, рачуни добављача *Premium car* д. о. о. Сарајево и „Веспром“ д. о. о. Сарајево нису овјерени од стране овлашћеног лица за књижење и плаћање, односно није потврђено да је извршена услуга и на којем возилу.

(5) Демократска фронта у пословним књигама није успоставила потпуне и тачне евиденције о својим обавезама, није вршила усаглашавање својих обавеза с

добављачима, нити је у складу са одредбама члана 24. Правилника у финансијском извјештају пријавила све обавезе на дан 31. 12. 2021. године.

- У коригованом годишњем финансијском извјештају, Демократска фронта је исказала укупне обавезе у износу од 400.781,84 КМ. Политичка странка је у коригованом годишњем обрачуна – Билансу стања на дан 31. 12. 2021. годину, који је предат Финансијско-информатичкој агенцији дана 26. 12. 2023. године, исказала укупне обавезе у износу од 448.396,00 КМ.
- Контролом исказаних обавеза у Обрасцу 5.2 (*Остале обавезе*) установљено је да политичка странка није исказала све обавезе те да подаци исказани у Обрасцу 5.2 не одговарају подацима из пословних књига.
Странка је у Обрасцу 5.2 исказала обавезе у укупном износу од 285.781,84 КМ, и то: обавезе према добављачима у износу од 271.731,02 КМ, обавезе по основу уговора о дјелу 4.625,16 КМ, обавезе по основу закупа у укупном износу од 6.425,66 КМ и обавезе по одлуци ЦИК-а у износу од 3.000,00 КМ по основу казне.

У коригованом Бруто билансу обавезе према добављачима исказане су у укупном износу у 328.249,06 КМ.

Увидом у аналитичке картице добављача, установљено је да странка у пословним књигама за одређени број добављача исказује преplate. Исто тако, установљено је да странка у годишњем финансијском извјештају није исказала обавезе према појединим добављачима, те да у својим пословним књигама исказује и обавезе у износу од 63.446,65 КМ према партнеру 03940 – *Разни домаћи добављачи*.

Горенаведено указује на то да странка не води правилне евиденције о својим расходима и обавезама те да није вршила усаглашавање обавеза с добављачима.

- С обзиром на то да није исказала све трошкове по основу закупа пословних простора, тако ни обавезе према закуподавцима нису евидентирани у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају.

28. ЛАБУРИСТИЧКА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (Код 1701)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Лабуристичка странка Босне и Херцеговине се финансира из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	382,32	0,18
2.	Прилози физичких лица (3-а)	9.516,00	4,48
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	200.468,70	94,40
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	210.367,02	99,06
II	Остали приходи и друго	2.001,87	0,94
	Извори финансирања (I+II)	212.368,89	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Лабуристичка странка Босне и Херцеговине прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

а) Лабуристичка странка Босне и Херцеговине није сачинила Програм утрошка средстава за 2021. годину на начин којим би се обезбиједила потпуна транспарентност трошења средстава, као и његово поређење с оствареним трошковима. Финансијска средства у износу од 8.341,08 КМ утрошила је мимо Програма средстава, за трошкове горива није установљено у којем износу су планирани те је вршила исплате средстава за које није могуће установити коју сврху су она утрошена, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, странка је остварила расходе у укупном износу од 190.380,96 КМ.

Лабуристичка странка Босне и Херцеговине је уз годишњи финансијски извјештај за 2020. годину доставила Програм утрошка средстава за 2021. годину. У оквиру овог програма странка је планирала укупне расходе у износу од 234.650,00 КМ те набавку опреме и ситног инвентара у износу од 10.000,00 КМ.

Анализом достављеног програма, установљено је да је странка различите врсте трошкове планирала у једном износу, као што су нпр. трошкови горива и закуп возила. Странка је у програму трошкове горива и закуп возила планирала у износу од 10.000,00 КМ, што није уобичајено, јер се ради о различитим врстама трошкова. Такође, странка је планирала трошкове канцеларијског материјала у износу од 3.500,00 КМ те трошкове материјала за одржавање и режијског материјала у износу од 10.000,00 КМ.

Прегледом финансијског извјештаја и финансијске документације, установљено је да је политичка странка остварила трошкове у износу од 8.341,08 КМ мимо Програма утрошка, док за трошкове горива није могуће установити у којем износу су планирани, како слиједи:

- Трошкове електричне енергије политичка странка је прекорачила за 566,16 КМ. У Програму утрошка средстава странка је планирала трошкове електричне енергије у износу од 7.000,00 КМ, а остварила их је у износу од 7.566,16 КМ;
- Програмом утрошка средстава за 2021. годину предвиђени су трошкови бруто плата и осталих накнада у износу од 55.000,00 КМ. Странка је трошкове бруто плата исказала у износу од 52.352,25 КМ, а накнаде за топли оброк, превоз, регрес и сл. у износу од 6.570,67 КМ, односно укупно 61.922,91 КМ, што је за 6.922,92 КМ више у односу на планиране трошкове;
- Политичка странка у Програму утрошка средстава није планирала остале услуге, а у годишњем финансијском извјештају их је исказала у износу од 852,00 КМ; и
- Политичка странка је трошкове горива исказала у износу од 11.016,99 КМ. Странка је у Програму утрошка средстава трошкове горива и закуп возила планирала у износу од 10.000,00 КМ, па није могуће установити у којем износу су планирани трошкови горива.

Напомињемо да је политичка странка Измијењени програм утрошка средстава за 2021. годину у износу од 218.650,00 КМ Централној изборној комисији Босне и

Херцеговине доставила тек уз годишњи финансијски извјештај за 2021. годину, дана 1. 4. 2022. године, тј. након завршетка извјештајног периода, те он није ни разматран.

- (2) Политичка странка је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове горива у износу од 11.016,99 КМ.

Контролом рачуна за гориво које је странка доставила у поступку прегледа, установљено је да на рачунима добављача ЈКУП „Комуналије“ д. о. о. и „Сестре“ д. о. о. недостају подаци о возилу у које је точено гориво, те да они нису потписани од стране политичке странке. На рачунима добављача „ЕУРОЈЕТ“ д. о. о. Ћоралићи наведени су број таблица возила у које је точено гориво те подаци о возачу.

Према подацима из пословних књига, странка нема возила у свом власништву, те није користила закупљена возила.

Имајући у виду наведено, није могло бити установљено да ли су финансијска средства у износу од 11.016,99 КМ коришћена искључиво у сврху обављања дјелатности политичке странке.

Такође, у поступку контроле финансијских извјештаја није установљено у коју сврху су утрошена средства странке која су исплаћена по рачунима добављача „Алатуша“ Велика Кладуша у износу од 116,90 КМ и 403,19 КМ те рачуна Графичког предузећа Велика Кладуша у износу од 260,00 КМ.

- б) Прегледом годишњег финансијског извјештаја, установљено је да Лабуристичка странка Босне и Херцеговине није водила пословне књиге у складу с рачуноводственим прописима, није успоставила правилне евиденције о својим расходима и није обрасце годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину попунила у складу с Правилником, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Лабуристичка странка Босне и Херцеговине није у годишњем финансијском извјештају исказала све организационе дијелове политичке странке, чиме је прекршила одредбе члана 10. Правилника.

Политичка странка је у Обрасцу 1.1 (*Организациона структура политичке странке*) годишњег финансијског извјештаја исказала само Централну канцеларију у Великој Кладуши, иако је евидентно да има организациони одбор и у Цазину.

Наиме, увидом у Уговор о закупу пословних просторија број 076/18 од 27. 11. 2015. године, установљено је да је Лабуристичка странка Босне и Херцеговине користила пословни простор површине 40 m² у Цазину, Улица Криж 139 Ћоралићи. Такође, политичка странка је остварила и приходе из буџета Града Цазина, што је и пријавила у свом финансијском извјештају.

- (2) Увидом у дневнике благајне, чији је промет у 2021. години евидентиран у износу од 4.078,32 КМ, установљено је да су у току године путем благајане уплаћена средства по основу чланарине и донација физичких лица, а које су накнадно уплаћене на трансакциони рачун странке, као полог пазара. Контролом појединачних уплата, установљено је да су средства на благајни у благајничкој документацији и пословним књигама евидентирана у непостојећим новчаним апоенима, као и да је чланарина Амуре Ђогић која је 31. 12. 2021. године уплаћена на благајну у готовини, евидентирана у износу од 2,32 КМ.

(3) Политичка странка није успоставила потпуне и тачне евиденције о расходима странке те их није правилно исказала у годишњем финансијском извјештају у Обрасцу 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*), чиме је прекршила одредбе члана 7 став (2) и члана 22. Правилника.

- Политичка странка је све трошкове у финансијском извјештају пријавила као трошкове Централне канцеларије странке у Великој Кладуши. У складу с одредбом члана 7. став (2) Правилника, политичка странка има обавезу да успостави евиденције о трошковима по организационим дијеловима, односно за сваки одбор појединачно те да у годишњем финансијском извјештају трошкове искаже за сваки организациони дио појединачно.
- Контролом исказаних трошкова закупа пословних простора и уговора о закупу које је странка доставила, установљено је да је странка трошкове закупа пословног простора у Цазину у износу од 6.000,00 КМ исказала у годишњем финансијском извјештају као трошкове закупа Централне канцеларије странке у Великој Кладуши.
- Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове амортизације у износу од 4.000,00 КМ. Увидом у достављену документацију установљено је да странка није вршила обрачун амортизације већ је извршила смањење вриједности опреме у износу од 4.000,00 КМ на начин да је прокњижила трошак амортизације и исправку вриједности опреме. Странка при томе није сачинила документ о процјени вриједности опреме на основу које је извршено књижење у пословним књигама.
- Контролом достављених рачуна за трошкове материјала за промоцију странке, које је странка у годишњем финансијском извјештају исказала као трошкове осталог материјала, установљено је да су на овом конту књижени трошкови репрезентације (пића и прехранбених артикала), трошкови школског материјала (бојанке, вјежбанке, тушеви, оловке, шестар, геометријски сет и сл.) и цвјетни аранжман. Такође, установљено је да поједини рачуни нису потписани од стране лица које је примило робу, односно материјал. Налоге за књижење рачуна одобрила је предсједница странке.

Увидом у рачун добављача „Алатуша“ Велика Кладуша број 0015 од 12. 3. 2021. године у износу од 116,90 КМ установљено је да је извршена набавка прехранбених артикала и средстава за хигијену, као што су: јогурт, супа, хреновке, сардина, детерцент и сл. Такође, на рачуну број 0130 од 30. 12. 2021. године у износу од 403,19 КМ установљено је да је извршена набавка прехранбених артикала и средстава за хигијену, као што су: паштете, супа, рижа, детерцент, калодонт, четкица за зубе и сл. На рачунима није наведено у коју сврху је извршена набавка наведене робе.

Према подацима с рачуна Графичког предузећа Велика Кладуша број 013605 од 3. 11. 2021. године у износу од 260,00 КМ, странка је набавила школски материјал (бојанке, вјежбанке, тушеви, оловке, шестар, геометријски сет и сл.), али на рачуну није наведено у коју сврху је извршена набавка материјала.

- Увидом у уговоре о дјелу које је странка евидентирала на конту 402005 и исказала у годишњем финансијском извјештају, установљено је да је странка умјетнику-сликару извршила исплату средстава у износу од 500,00 КМ на име израде

умјетничких слика и сувенира. У пословним књигама није евидентирана набавка умјетничке слике нити сувенира, нити је странка доставила документацију из које би се установило да је услуга извршена.

- Средства која је исплатила предсједници странке у износу од 30.450,00 КМ и средства исплаћена за осам физичких лица-функционера странке у укупном износу од 7.200,00 КМ, као и порез на доходак и доприносе у износу од 8.325,32 КМ, политичка странка је у пословним књигама евидентирала на конту 408001 – *Накнада за функције у странци и остале накнаде*, те у финансијском извјештају исказала као трошкове непроизводних услуга у износу од 45.975,32 КМ.

У складу с рачуноводственим прописима и одредбама члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака, странка је била обавезна правилно класификовати трошкове те их у финансијском извјештају, у складу с одредбама члана 22. Правилника, пријавити по врстама и у оствареном износу сваког трошка појединачно.

- (4) Увидом у потврде о примљеним прилозима које су издате физичким лицима које је доставила политичка странка, установљено је да је политичка странка умјесто броја личног документа уписала јединствени матични број или датум рођења физичког лица, што није у складу с одредбама члана 6. Правилника.

У складу с одредбама из члана 6. Правилника, политичка странка је дужна сваком физичком и правном лицу од којег је примила чланарину или прилог издати потврду у којој су садржани сљедећи подаци: назив политичке странке, серијски број потврде, укупан износ чланарине/прилога, име и презиме/назив донатора, број личног документа/идентификациони број донатора, адреса и мјесто пребивалишта/сједишта донатора, датум уплате, датум издавања потврде и потпис овлашћеног лица.

- (5) Увидом у финансијску документацију политичке странке и књиговодствене исправе, установљени су недостаци код дијела рачуна добављача који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима.

У складу с рачуноводственим прописима, књиговодствена исправа мора бити потпуна, истинита, рачунски тачна и уредна, сачињена тако да омогућава потпун увид у вјеродостојност документа. Садржај књиговодствене исправе мора недвосмислено и вјеродостојно показивати врсту и обим настале промјене (куповина, количина, цијена, укупан износ), карактер пословне промјене у књиговодствено-техничком смислу, техничка обиљежја и сл.

-На рачунима добављача за гориво ЈКУП „Комуналије“ д. о. о. и „Сестре“ д. о. о., које је странка доставила у додатној документацији, установљено је да на рачунима недостају подаци о возилу у које је точено гориво те пријем горива није потврђен потписом возача (представник политичке странке) на рачунима.

- ц) Без квалификовања мишљења, скренута је пажња на трошкове уговора о дјелу по основу књиговодствених послова

Странка је за потребе књиговодствених послова закључила уговоре о дјелу с три физичка лица, од којих су код два лица уговорени исти послови.

Наиме, Лабуристичка странка Босне и Херцеговине је у току 2021. године за потребе књиговодствених послова и израде завршног рачуна исплатила накнаде по уговорима о дјелу закљученим с три физичка лица у укупном износу од 13.200,00 КМ.

Странка је 31. 12. 2020. године закључила Уговор о дјелу с лицем овлашћеним за финансијске извјештаје политичке странке, којим му је повјерено обављање књиговодствених послова и послова финансијског извјештавања у 2021. години уз нето накнаду од 600,00 КМ мјесечно, те једнократно 3.000,00 КМ за обављање послова овлашћеног лица за финансијске извјештаје. Према подацима из пословних књига, овлашћеном лицу је у току 2021. године по овом основу исплаћено 9.600,00 КМ.

Странка је дана 1. 4. 2021. године закључила Уговор о дјелу с физичким лице из Велике Кладуше, за обављање књиговодствених послова и послова финансијског извјештавања према ЦИК-у у периоду од 1. 4. до 31. 12. 2021. године уз нето накнаду од 400,00 КМ мјесечно, којем је 14. 12. 2021. године исплаћено 3.200,00 КМ.

Поред наведеног, странка је 1. 2. 2021. године исплатила нето накнаду сертификованом књиговођи за израду и овјеру образаца Завршног рачуна за 2020. годину, а по основу уговора о дјелу. Увидом у Завршни рачун за 2021. годину, који је овјерен од стране Финансијско-информатичке агенције – Пословна јединица Бихаћ, Испостава Велика Кладуша, 15. 3. 2022. године, установљено је да је и Завршни рачун за 2021. годину припремило исто лице.

У складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у Федерацији Босне и Херцеговине, вођење пословних књига правно лице може повјерити уговором, уз одређену накнаду, другом правном лицу или предузетнику регистрованом за пружање рачуноводствених услуга.

29. СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА (Код 1200)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, Српска напредна странка се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	44.770,00	100,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	44.770,00	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	44.770,00	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Српска напредна странка прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Српска напредна странка је финансијска средства у износу од 44.079,09 КМ утрошила мимо установљеног Програма утрошка средстава, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

У годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, Српска напредна странка је исказала укупне расходе у износу од 100.991,79 КМ.

Увидом у Програм утрошка средстава Српске напредне странке за 2021. годину, установљено је да је странка планирала укупне трошкове у износу од 149.000,00 КМ.

Анализом Програма утрошка средстава странке за 2021. годину, установљено је да план није сачињен на начин којим би се обезбиједила транспарентност планираног трошења средстава, као и поређење остварених трошкова с планираним.

Политичка странка је у Програму утрошка средстава планирала и средства за обавезе из ранијих година у износу од 68.000,00 КМ, која не представљају трошак. Наиме, трошкови и обавезе се евидентирају у моменту када је политичкој странци пружена услуга или када је странка извршила набавку материјала, па исплате средстава у 2021. години за измирење обавеза које су настале у претходним годинама не представљају трошак 2021. године и не би требале бити обухваћене Програмом утрошка средстава за 2021. годину.

Служба за ревизију је установила да је странка финансијска средства у износу од 44.079,09 КМ утрошила мимо установљеног Програма утрошка средстава странке за 2021. годину, и то:

- Српска напредна странка није у Програму утрошка средстава за 2021. годину планирала трошкове непроизводних услуга, трошкове платног промета, трошкове таксе, трошкове пореза и других обавеза, трошкове књиговодствених услуга, трошкове комуналних услуга, трошкове осталог материјала, трошкове адвокатских услуга и судских трошкова и телефонске трошкове и ПТТ услуге, а остварила их је у износу од 7.572,42 КМ.

Увидом у годишњи финансијски извјештај, установљено је да су трошкови непроизводних услуга износили 280,65 КМ, трошкови платног промета 108,75 КМ, трошкови таксе 3.983,49 КМ, трошкови пореза и других обавеза 626,16 КМ, трошкови књиговодствених услуга 819,00 КМ, трошкови комуналних услуга 575,37 КМ, трошкови осталог материјала 20,00 КМ, трошкови адвокатских услуга и судских трошкова 1.059,00 КМ и телефонски трошкови и ПТТ услуге 100,00 КМ.

- Странка је трошкове по основу судских пресуда остварила више од планираних за износ од 36.506,67 КМ.

Наиме, странка је трошкове по основу судских пресуда планирала у износу од 40.000,00 КМ, док их је остварила у износу од 76.506,67 КМ.

- б) Српска напредна странка није водила пословне књиге у складу с рачуноводственим прописима, није успоставила правилне евиденције о новчаним средствима, расходима и обавезама и обрасце годишњег финансијског извјештаја није попунила у складу с Правилником, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) У Обрасцу 1.1 (*Територијална структура политичке странке*), странка није исказала све организационе одборе странке, чиме је прекршила одредбе члана 10. Правилника.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја, установљено је да је странка у 2021. години остварила приходе из буџета општина Чајниче и Братунац.

Наведено напријед указује на то да у овим општинама странка има организационе одборе које није исказала у Обрасцу 1.1 финансијског извјештаја.

- (2) Српска напредна странка у годишњем финансијском извјештају није пријавила трансакциони рачун број 5673432700001796 код Збер банке а. д. Бања Лука, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

Увидом у пословне књиге и достављени извод број 1 од 7. 5. 2021. године с наведеног трансакционог рачуна, установљено је да странка на трансакционом рачуну на дан 7. 5. 2021. године није имала средстава, да је промет улаза износио 35,00 КМ, промет излаза 10,00 КМ, а да је салдо на дан 7. 5. 2021. године износио 25,00 КМ. Странка је 10. 5. 2021. године поднијела захтјев за затварање трансакционог рачуна.

Увидом у Извјештај о рачунима пословог субјекта Централне банке Босне и Херцеговине, установљено је да су трансакциони рачуни странке блокирани.

- (3) Прегледом достављене документације о благајничком пословању странке, установљено је да странка није поступала у складу с правилима и принципима благајничког пословања и Уредбом о условима и начину плаћања готовим новцем у Републици Српској.

- Увидом у пословне књиге странке и другу финансијску документацију, установљено је да је политичка странка вршила подизање новца с трансакционог рачуна број 5540120000024956 код Наше банке и извршила полог у благајну у периоду од 4. 1. 2021. до 10. 5. 2021. године у укупном износу од 7.783,00 КМ. Новчана средства у благајни по почетном салду исказана су у износу од 1.702,67 КМ, а укупна готовинска плаћања током 2021. године износила су 4.423,35 КМ. Чињеница да је странка од 9.485,67 КМ готовинских средстава на благајни исплатила 4.423,35 КМ, те да је на дан 31. 12. 2021. године на благајни исказала средства у износу од 5.062,32 КМ, указује на то да је странка одступила од прописа и принципа благајничког пословања који су регулисани Уредбом о условима и начину плаћања готовим новцем у Републици Српској.

Подизање готовине с трансакционог рачуна и њен полог на благајну врши се у случају када у благајни недостају готовинска средства за текуће потребе.

- Српска напредна странка је новчаним средствима из благајне плаћала своје обавезе према физичким и правним лицима у појединачним износима већим од 200,00 КМ, супротно одредбама Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем према којима сва правна лица, па и политичке странке, имају обавезу да све рачуне у износима већим од 200,00 КМ плаћају путем трансакционог рачуна.

Странка је дана 17. 3. 2021. године из благајне на име закупнине исплатила Кати Јовић 300,00 КМ, а дана 26. 3. 2021. године Пери Манојловићу 3.600,00 КМ. Такође, дана 7. 5. 2021. године, странка је из благајне платила рачун број 12534 у износу од 280,65 КМ добављача „Продхостинг“-Продавница биз., Маркетинг агенција, Београд.

Увидом у благајничке налоге за исплату, није могуће установити коме су средства исплаћена путем благајне, јер на њима недостају потписи лица којима су средства исплаћена.

Исто тако, увидом у достављени Дневник благајне од 1. 1. 2021. до 31. 12. 2021. године, установљено је да је странка благајничко пословање, односно благајнички дневник, водила на годишњем нивоу, а не када је промет остварен.

- (4) У Обрасцу 3 финансијског извјештаја (*Извори финансирања*), странка није пријавила приход по основу поврата таксе за овјеру пријаве за учешће на Локалним изборима 2020. године, чиме је прекршила одредбе члана 13. Правилника.

Српска напредна странка је у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину исказала укупне приходе у износу од 44.770,00 КМ, док је укупне приходе у пословним књигама и Билансу успјеха исказала у износу од 45.970,00 КМ.

Прегледом пословних књига и извода с трансакционог рачуна, установљено је да је Српска напредна странка у 2021. години остварила приходе из буџета Општине Братунац у износу од 1.085,00 КМ, буџета Општине Чајничке у износу од 187,00 КМ и буџета Федерације Босне и Херцеговине у износу од 43.498,00 КМ, што је и исказала у Обрасцу 3-ф (*Приходи из буџета*) годишњег финансијског извјештаја.

Такође, увидом у достављену документацију, установљено је да је странка у пословним књигама новчана средства која је примила по основу повраћаја преплаћеног новчаног износа таксе за овјеру пријаве за учешће на Локалним изборима у износу од 1.000,00 КМ и средства по основу повраћаја уплаћеног новчаног износа таксе за овјеру пријаве за учешће на Локалним изборима у износу од 200,00 КМ евидентирала као остали приходи из буџета, односно као остали финансијски приход, а да их није исказала у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину.

Српска напредна странка је у годишњем финансијском извјештају средства у износу од 1.200,00 КМ требала исказати као остали приход.

- (5) Српска напредна странка није у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају правилно исказала трошкове закупа пословних простора, чиме је прекршила одредбе члана 22. Правилника.

Странка је у пословним књигама и финансијском извјештају исказала трошкове закупа пословних простора Главног одбора у износу од 16.800,00 КМ.

Увидом у уговоре о закупу пословних простора установљено је да су трошкови закупа Градског одбора Зворник износили 9.600,00 КМ, Градског одбора Бијељина 3.600,00 КМ и Општинског одбора Угљевик 3.600,00 КМ, односно укупно 16.800,00 КМ.

Странка је имала обавезу да трошкове распореди по мјесту настанка трошка, односно да трошкове закупа пословних простора у годишњем финансијском извјештају искаже по одборима.

- (6) Странка на конту *Дати аванси* на дан 1. 1. 2021. године, односно 31. 12. 2021. године исказује салдо у износу од 11.761,07 КМ, што упућује на то да није вршила усаглашавање својих обавеза с добављачима, односно да странка рачуне не књижи у пословним књигама у моменту настанка трошка.

30. БОСС – БОСАНСКА СТРАНКА – МИРНЕС АЈАНОВИЋ (Код 036)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, БОСС – Босанска странка – Мирнес Ајановић се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	73.317,08	99,86
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	73.317,08	99,86
II	Остали приходи и друго	100,00	0,14
	Извори финансирања (I+II)	73.417,08	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је БОСС – Босанска странка – Мирнес Ајановић прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 8. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

а) БОСС – Босанска странка – Мирнес Ајановић није поступила у складу с одредбама члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

(1) У годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, БОСС – Босанска странка – Мирнес Ајановић исказала је укупне расходе у износу од 75.198,36 КМ.

Увидом у Програм утрошка средстава за 2021. годину, установљено је да је странка планирала укупне расходе у износу од 91.950,00 КМ и средства за набавку основних средстава у износу од 2.000,00 КМ, односно укупно 93.950,00 КМ.

С обзиром на то да је странка, дана 26. 1. 2022. године, тј. након завршетка календарске године, Централној изборној комисији Босне и Херцеговине доставила Ребаланс програма утрошка средстава за 2021. године, он није узет у разматрање.

Прегледом финансијског извјештаја и финансијске документације, установљено је да је политичка странка дио финансијских средстава утрошила мимо свог програма утрошка средстава за 2021. годину.

Странка није планирала трошкове таксе и новчаних казни и трошкове ситног инвентара. Увидом у годишњи финансијски извјештај, установљено је да је странка трошкове таксе и новчаних казни остварила у износу од 1.473,21 КМ, а трошкове ситног инвентара и аутомобилских гума у износу од 199,00 КМ.

Странка је планиране трошкове закупнине возила прекорачила за 600,00 КМ, док је планиране трошкове платног промета прекорачила за 121,60 КМ.

С обзиром на то да је политичка странка финансијска средства утрошила мимо Програма утрошка средстава за 2021. годину, прекршила је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

- (2) Увидом у рачуне добављача *БХ Телеком* за телефонске услуге и другу документацију коју је доставила странка, установљено је да је странка плаћала рачуне за предсједника политичке странке, Мирнеса Ајановића, те да је Главни одбор дана 7. 1. 2021. године донио Одлуку о плаћању трошкова за мобилни телефон предсједника странке.

Међутим, увидом у појединачне рачуне, установљено је да је политичка странка осим трошкова мобилног телефона плаћала у услугу Моја ТВ, додатни прикључак, додатне ТВ-канале и сл. Такође, установљено је да је дио трошкова евидентиран само на основу налога уплатнице за плаћање, а без рачуна.

Имајући у виду чињеницу да је у току 2021. године по основу коришћења мобилног телефона предсједника странке плаћено укупно 1.670,90 КМ, а да су поред телефонских услуга плаћани и прикључак за Моја ТВ-пакет, додатни пакет ТВ-канала и сл., није могуће установити да ли су финансијска средства политичке странке и у којем износу утрошена у циљу обављања дјелатности политичке странке, тј. да ли су финансијска средства странке коришћена и у приватне сврхе.

- б) БОСС – Босанска странка – Мирнес Ајановић прекршила је одредбе члана 5. став (4) и члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

БОСС – Босанска странка – Мирнес Ајановић је у току 2021. године користила просторије у власништву Града Тузле. За коришћење просторија Град Тузла је странци фактурисао закупнину за шест мјесеци, док је у периоду од 1. 5. 2021. до 30. 10. 2021. године странка, као и сви закупци пословних простора које издаје Град Тузла, а у циљу ублажавања економских посљедица изазваних пандемијом вируса ковид 19, у потпуности била ослобођена плаћања закупнине.

Увидом у податке и документацију коју је доставио Град Тузла, установљено је да је Град Тузла, путем Градског правобранилаштва, дана 10. 3. 2021. године, поднио тужбу против политичке странке из разлога што је у складу с одредбом члана 7. Уговора о закупу број 17-23-10.622 од 27. 11. 2006. године, којом је прописано да се уговор закључује на период док купац партиципира у раду Општинског вијећа Тузла, уговор истекао и да странка није предала простор Граду Тузли.

Увидом у Одлуку Градског вијећа Града Тузле о давању у закуп пословних зграда, пословних просторија и гаража, установљено је да је полазна цијена по m^2 у трећој зони за пословне просторије на спрату 3,00 КМ, а у поткровљу 2,00 КМ.

Према одредбама Уговора о закупу број 17-23-10.622 од 27. 11. 2006. године, БОСС – Босанска странка – Мирнес Ајановић користила је просторије површине 98,76 m^2 по цијени од 1,00 КМ/ m^2 , те таванске просторије површине 97,96 m^2 по цијени од 0,50 КМ/ m^2 , тј. по цијенама које су установљене за политичке странке које партиципирају у раду Општинског вијећа Тузла. Укупан износ појединачних рачуна износио је 147,74 КМ без ПДВ-а, односно 172,86 КМ с ПДВ-ом.

Имајући у виду наведено, мишљења смо да је коришћењем пословних просторија по повољнијим условима, односно по цијенама које су установљене за политичке странке које партиципирају у раду Општинског вијећа Града Тузле, а да странка након Локалних избора 2020. године не партиципира у раду Општинског вијећа Града Тузле, БОСС –

Босанска странка – Мирнес Ајановић остварила неновчану донацију Града Тузле у износу од 2.066,64 КМ, која јој је одредбама члана 8. став (1) тачка а) Закона о финансирању политичких странака забрањена.

БОСС – Босанска странка – Мирнес Ајановић прекршила је и одредбу члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака, јер у финансијском извјештају није пријавила неновчану донацију Града Тузле.

ц) На основу обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да БОСС – Босанска странка – Мирнес Ајановић није водила правилне и правремене евиденције о приходима, расходима и обавезама, нити је годишњи финансијски извјештај поднијела на начин и у форми коју је Централна изборна комисија БиХ прописала Правилником, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) БОСС – Босанска странка – Мирнес Ајановић није поднијела годишњи финансијски извјештај за 2021. годину у складу с чланом 3. став (1) Правилника.

Увидом у службене евиденције, установљено је да је БОСС – Босанска странка – Мирнес Ајановић годишњи финансијски извјештај за 2021. годину поднијела у електронској форми путем апликације ФИ ЦИК БиХ дана 23. 3. 2022. године, док је одштампане обрасце годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину у чврстој копији доставила дана 21. 10. 2022. године.

Поред наведеног, а увидом у достављене обрасце годишњег финансијског извјештаја, установљено је да политичка странка није доставила Образац 1 (*Општи подаци о политичкој странци*) овјерен потписом овлашћеног лица и печатом политичке странке у чврстој копији, а што је била обавезна.

(2) БОСС – Босанска странка – Мирнес Ајановић није у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају исказала неновчану донацију Града Тузле те је трошкове закупнине исказала у мањем износу у односу на стварну цијену закупа, чиме је прекршила одредбе чланова 13, 18, 21. и 22. Правилника.

(3) Политичка странка није у Обрасцу 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*) годишњег финансијског извјештаја правилно исказала расходе, чиме је прекршила одредбе члана 22. Правилника.

Такође, у поступку прегледа финансијског извјештаја, установљено је да странка није успоставила евиденције о расходима у складу рачуноводственим прописима и контним планом, те да све расходе није евидентирала правремено.

- Увидом у пословне књиге и годишњи финансијски извјештај, установљено је да је странка трошкове по основу доприноса и водне накнаде у износу од 834,59 КМ умјесто као порезе и доприносе исказала као остале расходе.
- Контролом исказаних трошкова воде и увидом у достављене рачуне, установљено је да странка у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају није евидентирала трошкове воде за децембар 2021. године, док је рачун за утрошену воду у периоду 17. 6–17. 7. 2020. године у износу од 4,10 КМ евидентирала као трошкове 2021. године.

- Политичка странка није у својим пословним књигама евидентирала рачун за обезбјеђење за децембар 2021. године, чиме је и укупне расходе исказала у мањем износу у односу на остварене.
- Увидом у аналитичку картицу конта 40110 – *Трошкови закупнине пословних простора*, установљено је да је политичка странка у својим пословним књигама рачун за закуп пословних просторија за новембар 2021. године у износу од 172,86 КМ евидентирала два пута.
- Странка је у пословним књигама трошкове уговора о дјелу у укупном износу од 17.055,73 КМ исказала на конту 401300 – *Трошкови вођења административно-техничких послова*.

Иако је закључила уговор о дјелу с физичким лицем за обављање административно-техничких послова и рад на терену с члановима странке општинских одбора БОСС Нови Град Сарајево, Центар Сарајево, Вогошћа и Илијаш, те уговор о обављању послова по уговору о дјелу с физичким лицем за обављање административно-техничких послова и рад на терену с члановима странке у Тузли, странка је трошкове уговора о дјелу евидентирала на аналитичкој картици конта 401300 – *Трошкови вођења административно-техничких послова*, те их је исказала у Обрасцима 4.1 Главног одбора и Регионалног одбора у Сарајеву.

Странка је у пословним књигама трошкове уговора о дјелу требала евидентирати у складу с контним планом.

Чињеница да је странка закључила уговор о дјелу с физичким лицем за обављање административно-техничких послова и рад на терену с члановима странке ОО БОСС-а Нови Град Сарајево, Центар Сарајево, Вогошћа и Илијаш, те да се финансира из буџета Општине Нови Град Сарајево и Града Сарајево, указује на то да странка има организационе дијелове које није пријавила у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, чиме је прекршила одредбе члана 10. Правилника.

Истичемо да је странка у Обрасцу 1-1 (*Територијална организација политичке странке*) годишњег финансијског извјештаја исказала два организациона одбора: Главни одбор и Регионални одбор у Сарајеву, те да је све трошкове исказала као трошкове ових организационих одбора.

- (4) БОСС – Босанска странка – Мирнес Ајановић није у Обрасцу 5 (*Обавезе политичке странке*) годишњег финансијског извјештаја исказала све обавезе на дан 31. 12. 2021. године, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника.

- Увидом у аналитичке картице потраживања Града Тузле од БОСС – Босанске странке – Мирнес Ајановић за 2021. годину: конто 131111 (*Испоручене услуге и робе*), конто 131351 (*Сумњива и спорна потраживања*) и конто 131391 (*Остала потраживања*), установљено је да укупна потраживања Града Тузле од политичке странке износе 1.057,50 КМ. Такође, установљено је да потраживања за испоручене услуге и робе износе 197,57 КМ, сумњива и спорна потраживања 853,13 КМ и остала потраживања 6,80 КМ.

БОСС – Босанска странка – Мирнес Ајановић у својим пословним књигама за 2021. годину исказује обавезе према Граду Тузли у износу од 345,72 КМ

- С обзиром на то да политичка странка није евидентирала све трошкове, тако ни обавезе према добављачима нису правилно исказане.

д) Без квалификовања ревизорског мишљења, скренута је пажња на висину трошкова закупа моторних возила.

Као и у ранијим периодима, политичка странка је користила путничка моторна возила која је узела у закуп од физичких лица. У току 2021. године, трошкови Регионалног одбора Сарајево – Горажде по овом основу износили су 27.600,00 КМ, што чини 29,37% од укупних расхода странке.

Увидом у пословне књиге и документацију, установљено је сљедеће:

- Увидом у уговоре о закупу путничког моторног возила, установљено је да је странка изнајмила путничко моторно возило од Расима Смајића на период од 1. 1. до 30. 5. 2021. године, уз мјесечну закупнину од 1.700,00 КМ за период од 1. 1. до 28. 2. 2021. године, те 1.300,00 КМ за период од 1. 3. до 30. 5. 2021. године, односно укупно 7.300,00 КМ.
- Увидом у Уговор о закупу путничког моторног возила, установљено је да је странка изнајмила путничко моторно возило од Енисе Смајић на период од 1. 06. до 31. 12. 2021. године, уз мјесечну закупнину од 800,00 КМ, односно укупно 5.600,00 КМ.
- Према подацима из уговора о закупу путничког моторног возила, странка је изнајмила путничко моторно возило од Хариса Плехе, и то: за период од 1. 2. до 28. 2. 2021. године уз мјесечну закупнину од 1.700,00 КМ, за период од 1. 3. до 30. 5. 2021. године уз мјесечну закупнину у износу од 1.300,00 КМ, те за период од 1. 6. до 31. 12. 2021. године уз мјесечну закупнину у износу од 800,00 КМ, односно укупно 14.700,00 КМ.

31. ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА СОЦИЈАЛДЕМОКРАТЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (Код 2711)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Политичка организација Социјалдемократе Босне и Херцеговине се финансира из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ	Структура
		(КМ)	(%)
1.	Чланарина	7.474,50	6,89
2.	Прилози физичких лица (3-а)	2.600,00	2,40
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	3.510,00	3,23
7.	Приходи из буџета (3-ф)	94.874,01	87,43
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	108.458,51	99,95
II	Остали приходи и друго	51,60	0,05
	Извори финансирања (I+II)	108.510,11	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Политичка организација Социјалдемократе Босне и Херцеговине прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 8. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

а) Политичка организација Социјалдемократе Босне и Херцеговине је финансијска средства у укупном износу од 19.364,69 КМ утрошила мимо установљеног Програма утрошка средстава за 2021. годину, док за средства у износу од 553,00 КМ није установљено у коју сврху су утрошена, чиме су прекршене одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Политичка странка је у годишњем финансијском извјештају исказала укупне трошкове у износу од 98.511,69 КМ. У Програму утрошка средстава за 2021. годину, странка је планирала укупне трошкове у износу од 80.800,00 КМ.

Политичка странка Програм утрошка средстава за 2021. годину није сачинила на начин да обезбјеђује транспарентност утрошених средстава, као и његово поређење с оствареним трошковима, односно програм није аналитичан. У Програму утрошка, странка је планирала само седам врста трошкова, док је у 2021. години остварила 22 врсте трошкова.

Увидом у Програм утрошка средстава за 2021. годину, Служба за ревизију је установила да је политичка странка прекорачила планиране трошкове у укупном износу од 2.270,77 КМ, и то: трошкове репрезентације у износу од 1.584,15 КМ и трошкове осталог материјала у износу од 686,62 КМ.

Осим тога, анализом Програма утрошка средстава за 2021. годину, Служба за ревизију је установила да је странка финансијска средства у износу од 17.093,92 КМ утрошила мимо установљеног Програма утрошка средстава на начин да није планирала трошкове горива и мазива, трошкове ситног инвентара и аутомобилских гума, трошкове поштарине и интернетских услуга, трошкове одржавања опреме, трошкове рекламе и пропаганде, трошкове амортизације, трошкове платног промета, трошкове таксе, новчане казне и сл., трошкове дневница и путних трошкова, трошкове телефона (фиксни телефон), трошкове књиговодствених услуга, трошкове комуналних услуга, трошкове превоза, трошкове услуга оглашавања у дневним новинама и телефонске трошкове и ПТТ услуге.

(2) Увидом у пословне књиге, установљено је да је странка имала трошкове годишње паркинг карте у износу од 400,00 КМ и трошкове горива и мазива у износу од 153,00 КМ. Имајући у виду да странка у свом власништву не посједује моторно возило, није могло бити утврђено у коју сврху је извршена набавка наведених средстава, тј. у коју сврху су утрошена финансијска средства странке.

б) Политичка странка је прекршила одредбе члана 5. став (4) и члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Политичка организација Социјалдемократе Босне и Херцеговине није у пословним књигама евидентирала и у финансијском извјештају пријавила неновчане донације по основу бесплатног коришћења пословних простора у Сребренику, Грачаници и Зеници, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- Према подацима из Изјава физичких лица Мехмедалије Омића и Дениса Бајрактаревића, установљено је да је странка у 2021. години у Сребренику и Грачаници користила просторије у власништву наведених физичких лица без накнаде.
- Увидом у Изјаву Мухдина Мујачића, директора правног лица *Процом* д. о. о. Тузла, о коришћењу простора без накнаде, установљено је да је Градска организација СДБиХ Зеница у току 2021. године, а у сврху повременог одржавања састанака користила без накнаде просторије у власништву правног лица *Процом* д. о. о. Тузла на адреси Школска бр. 10/2, Зеница.

Политичка странка је имала обавезу у годишњем финансијском извјештају пријавити неновчане донације правног лица *Процом* д. о. о. Тузла и физичких лица Мехмедалије Омића и Дениса Бајрактаревића по основу бесплатног коришћења пословних простора у 2021. години.

- (2) Контролом годишњег финансијског извјештаја, као што је наведено у ставу (1), установљено је да је Политичка организација Социјалдемократе Босне и Херцеговине примила неновчану донацију правног лица *Процом* д. о. о. Тузла које је у току 2021. године имало склопљен уговор о јавној набавци услуга с органом извршне власти чија је вриједност већа од 10.000,00 КМ, што је супротно одредбама члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Правно лице *Процом* д. о. о. Тузла је с Кантоналном управом за инспекцијске послове Кантона Сарајево закључило Оквирни споразум број 14-03-11-00161/21-10 од 8. 2. 2021. године, укупне вриједности 42.120,00 КМ. У оквиру овог споразума, у 2021. години је закључен Уговор о јавној набавци услуга, и то Уговор о пружању услуга текућег одржавања апликације „ИБМ Лотус Домино и Нотес платформе“ Кантоналне управе за инспекцијске послове Кантона Сарајево у укупном износу од 14.040,00 КМ.

- ц) Политичка странка није водила пословне књиге у складу с рачуноводственим прописима, није водила правилне и потпуне евиденције о својим приходима, расходима и обавезама, те обрасце годишњег финансијског извјештаја није попунила у складу с Правилником, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Странка у пословним књигама није успоставила потпуне и тачне евиденције о својим приходима из буџета и осталим приходима, те их у финансијском извјештају није пријавила у складу с одредбама чланова 13. и 19. Правилника.

- Политичка организација Социјалдемократе Босне и Херцеговине је у Обрасцу 3 (*Извори финансирања*) годишњег финансијског извјештаја исказала приходе у укупном износу од 108.510,11 КМ, а у пословним књигама и Билансу успјеха их је исказала у износу од 111.510,11 КМ.
- Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала приходе из буџета у укупном износу од 94.874,01 КМ, док их је у пословним књигама исказала у укупном износу од 97.874,01 КМ, што је за 3.000,00 КМ више у односу на остварене.

Увидом у изводе с трансакционог рачуна, установљено је да је странка примила средства из буџета Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине на име повраћаја таксе за овјеру учешћа политичке странке на Локалним изборима 2020. године у износу од 3.000,00 КМ. Странка је наведена средства требала исказати у Обрасцу 3 као остале приходе.

Такође, установљено је да странка није у пословним књигама успоставила евиденције о приходима из буџета по нивоима власти, већ је све приходе из буџета евидентирала на истој аналитичкој картици конта 411000. Странка је имала обавезу да успостави аналитичке евиденције о приходима из буџета појединачно за сваки ниво власти (нпр. Лукавац, Тузла, Градачац и сл.), као претпоставку за правилно финансијско извјештавање.

- (2) Странка у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају није пријавила неновчане донације по основу бесплатног коришћења пословних просторија у Сребренику, Грачаници и Зеници, чиме је прекршила одредбе чланова 13. и 18. Правилника.

Такође, установљено је да је странка погрешно у Обрасцу 3-е годишњег финансијског извјештаја исказала неновчану донацију правног лица *Green Energy Solutions* д. о. о. Сарајево по основу бесплатног коришћења пословног простора у Сарајеву, у Улици Марка Марулића бр. 6 и комуналних услуга које су настале приликом њиховог коришћења.

Увидом у достављену документацију, установљено је да је сва дуговања по основу коришћења пословног простора и комуналних услуга у Сарајеву измирило физичко лице Саудин Поровић, те је он у Обрасцу 3-е требао бити евидентиран као донатор, а не закуподавац правно лице *Green Energy Solutions* д. о. о. Сарајево.

- (3) Политичка странка у пословним књигама није успоставила потпуне и тачне евиденције о својим расходима те их у финансијском извјештају није пријавила у складу с одредбама члана 21. и члана 22. Правилника.

- Странка приликом попуњавања Обрасца 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*) није унијела тачне податке о трошковима. Тако је трошкове потрошног материјала (конто 400001) у износу од 4.798,97 КМ у годишњем финансијском извјештају исказала као трошкове осталог материјала у износу од 6.886,62 КМ.

- Политичка странка трошкове закупа пословних простора није евидентирала у моменту настанка већ у моменту плаћања обавезе, што за резултат има погрешно исказане расходе и обавезе у годишњем финансијском извјештају и пословним књигама странке. Такође, подаци које је странка исказала у годишњем финансијском извјештају не одговарају подацима из уговора о закупу пословних простора нити подацима из пословних књига.

У годишњем финансијском извјештају, Политичка организација Социјалдемократе Босне и Херцеговине, исказала је трошкове закупа пословних простора у укупном износу од 33.747,45 КМ.

Према подацима из уговора о закупу пословних просторија у 2021. години, које је доставила странка, установљено је да су трошкови закупа пословних простора у 2021. години износили укупно 55.835,71 КМ.

1. Странка није у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупа пословног простора који је користила у Лукавцу у износу од 280,80 КМ. Према подацима које је доставио Град Лукавац, Политичка организација Социјалдемократе Босне и Херцеговине је користила пословну просторију у власништву Града Лукавца површине 23,40 m² по цијени 1,00 КМ/m², што за 12 мјесеци чини износ од 280,80 КМ. Странка, такође, није пријавила трошкове закупа пословних простора које је користила у Сребренику, Грачаници и Зеници.
 2. Трошкови закупа пословних простора исказани су у мањем износу у односу на стварне трошкове за сљедеће организационе дијелове: Централна канцеларија у износу од 19.224,96 КМ, ГО Брчко дистрикт БиХ у износу од 1.474,03 и КО Сарајево у износу од 1.755,00 КМ.
 3. На основу расположиве документације (преглед достављене документације, уговори о закупу и подаци с аналитичких картица), установљено је да је странка у пословним књигама евидентирала и у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупа пословних простора у већем износу у односу на уговорену цијену закупа за пословне просторе које су користили ОО Бановићи у износу од 47,34 КМ и ГО Живинице у износу од 614,19 КМ.
- (4) Политичка организација Социјалдемократе Босне и Херцеговине у пословним књигама није успоставила потпуне и тачне евиденције о својим обавезама, није вршила усаглашавање својих обавеза с добављачима, нити је у складу с одредбама члана 24. Правилника, у финансијском извјештају пријавила све обавезе на дан 31. 12. 2021. године.

У годишњем финансијском извјештају, странка је исказала укупне обавезе у износу од 2.341,21 КМ.

- Контролом исказаних обавеза у Обрасцу 5.2 (*Остале обавезе*) установљено је да политичка странка није исказала све обавезе, те да подаци исказани у Обрасцу 5.2 не одговарају подацима из пословних књига.
Странка је у Обрасцу 5.2 исказала обавезе у укупном износу од 2.341,21 КМ, и то: обавезе према добављачима у укупном износу од 978,09 КМ и обавезе за бруто плате у износу од 1.363,12 КМ.
Увидом у аналитичке картице добављача, установљено је да су обавезе према добављачима на дан 31. 12. 2021. године износиле 1.273,88 КМ. Странка је у годишњем финансијском извјештају обавезе према добављачу Централно гријање Тузла исказала у мањем износу за 4,21 КМ, те није исказала обавезе према сљедећим добављачима у укупном износу од 295,79 КМ: Цвјећара „Љиљан“ Градачац у износу од 280,00 КМ, „Фејсбук“ у износу од 2,40 КМ, „Водовод и канализација“ у износу од 11,59 КМ и „Мамић“ д. о. о. у износу од 1,80 КМ.
- Политичка странка у својим пословним књигама исказује обавезе према добављачу *Телемах* д. о. о. Сарајево у износу од 195,50 КМ, колико је и исказала у Обрасцу 5.2. Увидом у Извод отворених ставки на дан 31. 12. 2021. године установљено је да обавезе политичке странке према добављачу *Телемах* д. о. о. Сарајево износе 240,95 КМ.
- С обзиром на то да није исказала све трошкове по основу закупа пословних простора, тако ни обавезе према закуподавцима нису евидентирани у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају.

- (5) Увидом у достављене фактуре о закупу пословног простора у Тузли, установљено је да фактуре нису потписане од стране корисника услуга, нити су овјерене за књижење и плаћање од овлашћених лица у политичкој странци.

32. СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА СРПСКЕ (Код 2447)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Социјалистичка партије Српске – СПС се финансирала из слједећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ	Структура
		(КМ)	(%)
1.	Чланарина	1.466,00	2,08
2.	Прилози физичких лица (3-а)	4.442,60	6,29
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	64.723,51	91,63
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	70.632,11	100,00
II	Остали приходи и друго	3,00	0,00
Извори финансирања (I+II)		70.635,11	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Социјалистичка партија Српске – СПС прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 11. став (1), члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Социјалистичка партија Српске – СПС Програм утrophка средстава за 2021. годину није сачинила на начин да обезбјеђује транспарентност утrophених средстава, као и његово поређење с оствареним трошковима, те је финансијска средства у износу од 24.609,82 КМ утrophила мимо установљеног Програма утrophка средстава, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Социјалистичка партија Српске – СПС је у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину исказала укупне расходе у износу од 57.465,57 КМ.

У Програму утrophка средстава за 2021. годину, странка је планирала укупне трошкове у износу од 76.900,00 КМ, како слиједи: трошкови електричне енергије у износу од 3.000,00 КМ, трошкови бруто зарада у износу од 13.000,00 КМ, трошкови ПТТ услуга (телефон и интернет) у износу од 5.000,00 КМ, трошкови закупа у износу од 15.000,00 КМ, трошкови рекламе и пропаганде (дуг из 2020. године) у износу од 39.800,00 КМ, трошкови платног промета у износу од 600,00 КМ, остали нематеријални трошкови (таксе и др.) у износу од 500,00 КМ и остали расходи у износу од 1.000,00 КМ.

Анализом Програма утrophка средстава за 2021. годину, установљено је да је сачињен на начин да не обезбјеђује транспарентност утrophених средстава, као и његово поређење с оствареним трошковима. План није сачињен аналитички по врсти трошкова како их је странка исказала у финансијском извјештају. Политичка странка је у Програму утrophка

средстава навела отплату дуга из 2020. године по основу трошкова рекламе и пропаганде у укупном износу од 39.800,00 КМ, које не представља трошкове.

Наиме, трошкови и обавезе се евидентирају у моменту када је политичкој странци пружена услуга или када је странка извршила набавку материјала, па исплате средстава у 2021. години за измирење обавеза које су настале у претходним годинама не представљају трошак 2021. године и не би требале бити обухваћене Програмом утрошка за 2021. годину.

Политичка странка је финансијска средства у износу од 24.609,82 КМ утрошила мимо установљеног Програма утрошка за 2021. годину.

Странка је трошкове платног промета остварила у износу већем за 34,40 КМ у односу на планирани износ. Програмом утрошка средстава за 2021. годину трошкови платног промета планирани су у износу од 600,00 КМ, а остварени су у укупном износу од 634,40 КМ.

Социјалистичка партија Српске – СПС је трошкове таксе, новчане казне и сл. планирала у износу од 500,00 КМ, а остварила их је у износу од 796,00 КМ, што је за 296,00 КМ више у односу на планиране.

Странка је трошкове бруто зараде запослених прекорачила у износу од 277,46 КМ, с обзиром на то да су они планирани у износу од 13.000,00 КМ, а остварени у износу од 13.277,46 КМ.

У Програму утрошка средстава за 2021. годину, странка није предвидјела сљедеће трошкове: трошкове утрошене воде, трошкове осталих закупнина, трошкове услуга, трошкове репрезентације, трошкове камате, трошкове рекламе и пропаганде и трошкове пореза и других обавеза.

Странка је у 2021. години наведене трошкове остварила у укупном износу од 24.001,96 КМ, и то: трошкове утрошене воде у износу од 47,78 КМ, трошкове осталих закупнина у износу од 1.415,50 КМ, трошкове услуга у износу од 47,25 КМ, трошкове репрезентације у износу од 299,90 КМ, трошкове камате у износу од 5,73 КМ, трошкове рекламе и пропаганде у износу од 22.172,62 КМ и трошкове пореза и других обавеза у износу од 13,18 КМ.

- б) Социјалистичка партија Српске – СПС није у пословним књигама евидентирала и у финансијском извјештају пријавила неновчане донације по основу бесплатног коришћења пословних простора, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.
- Увидом у Изјаву Социјалистичке партије Српске – СПС број 70-02/23 од 15. 9. 2023. године, установљено је да је Социјалистичка партија Српске – СПС без накнаде користила пословни простор у Бијељини у власништву физичког лица Љубомира Стевића.
 - Социјалистичка партија Српске – СПС је у току 2021. године користила пословни простор у Бањој Луци за потребе рада Главног одбора странке. Увидом у Изјаву Социјалистичке партије Српске – СПС број 71-02/23 од 15. 9. 2023. године, установљено је да је наведени простор у власништву правног лица „Слобо-пром“ д. о. о. Лончари, те да је странка простор користила без накнаде.
- ц) Прегледом годишњег финансијског извјештаја и додатне финансијске документације, установљено је да Социјалистичка партија Српске – СПС није водила потпуне и правилне евиденције о приходима, расходима и обавезама и обрасце годишњег финансијског

извјештаја није попунила у складу с одредбама Правилника, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Странка није у Обрасцу 1 (*Општи подаци о политичкој странци*) годишњег финансијског извјештаја исказала податке о броју запослених у политичкој странци, чиме је прекршила одредбе члана 9. Правилника.

Контролом пословних књига странке, установљено је да је Социјалистичка партија Српске – СПС у Обрасцу 4.1 годишњег финансијског извјештаја и пословним књигама странке евидентирала трошкове бруто плате запослених у износу од 13.277,46 КМ, што иницира да је политичка странка имала запослена лица у 2021. години.

- (2) У Обрасцу 1.1 (*Организациона структура политичке странке*) годишњег финансијског извјештаја, политичка странка није исказала све организационе одборе, чиме је прекршила одредбе члана 10. Правилника.

Социјалистичка партија Српске – СПС је у Обрасцу 1.1 исказала само Главни одбор. Прегледом годишњег финансијског извјештаја, установљено је да је странка остварила приходе из буџета градова Бање Луке, Приједора, Градишке, Дервенте и Источног Сарајева те општина Петрово, Кнежево, Модрича, Шамац, Пале, Шековићи, Гацко, Фоча, Братунац, Љубиње, Билећа, Рудо и Невесиње.

Такође, увидом у пословне књиге и уговоре о закупу пословних просторија, установљено је да је странка користила просторије у Билећи, Брчком, Невесињу, Источној Илици, Челинцу, Лакташима и Сокоцу, што упућује на то да странка има организационе дијелове у наведеним градовима и општинама које није исказала у годишњем финансијском извјештају.

- (3) У Обрасцу 3-а (*Прилози физичких лица*) годишњег финансијског извјештаја странка није навела тачне податке о донатору и износу прилога, чиме је прекршила одредбе члана 14. Правилника.

Странка је у Обрасцу 3-а исказала да је физичко лице Душица Пјевић дала прилог у износу од 842,60 КМ. Увидом у изводе с трансакционог рачуна странке и издате потврде о примљеним прилозима, установљено је да је донатор Душица Пјевић дала прилоге странци у укупном износу од 800,00 КМ, док је физичко лице Слађана Иваниш дала прилог странци у износу од 42,60 КМ.

Поред наведеног, увидом у потврде о примљеним чланаринама и прилозима које је странка издала физичким лицима, установљено је да потврде не садрже серијски број потврде, адресу, број личног документа и мјесто пребивалишта физичког лица, што је супротно одредбама члана 6. Правилника.

У складу с одредбама из члана 6. Правилника, политичка странка је дужна сваком физичком и правном лицу од којег је примила чланарину или прилог издати потврду у којој су садржани сљедећи подаци: назив политичке странке, серијски број потврде, укупан износ чланарине/прилога, име и презиме/назив донатора, број личног документа/идентификациони број донатора, адреса и мјесто пребивалишта/сједишта донатора, датум уплате, датум издавања потврде и потпис овлашћеног лица.

- (4) У годишњем финансијском извјештају странка није пријавила неновчане донације по основу бесплатног коришћења пословних простора, чиме је прекршила одредбе чланова 13. и 18. Правилника.

У поступку прегледа финансијског извјештаја, установљено је да је странка користила просторије у Бањој Луци те просторије у којима је сједиште политичке странке у Бијелини, а да странка у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају није исказала трошкове закупа наведених простора.

- (5) Социјалистичка партија Српске – СПС није у годишњем финансијском извјештају правилно исказала податке о приходима из буџета и осталим приходима, чиме је прекршила одредбе чланова 13. и 19. Правилника.

Такође, установљено је да странка није у пословним књигама успоставила евиденције о приходима из буџета по нивоима власти, већ је све приходе из буџета евидентирала на истој аналитичкој картици конта 6550. Странка је имала обавезу да успостави аналитичке евиденције о приходима из буџета појединачно за сваки ниво власти (нпр. Општина Модрича, Град Бања Лука, Град Приједор и сл.), као претпоставку за правилно финансијско извјештавање.

- Странка је у пословним књигама и Обрасцу 3-ф (*Приходи из буџета*) исказала приходе из буџета Републике Српске у износу од 10.948,00 КМ, што је за 3.500,00 КМ више у односу на остварене.

Увидом у изводе с трансакционог рачуна, установљено је да је странка примила средства из буџета Републике Српске у укупном износу од 7.448,00 КМ, а из буџета Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине на име повраћаја таксе за овјеру учешћа политичке странке на Локалним изборима 2020. године средства у износу од 3.500,00 КМ, која је странка погрешно приказала као приход из буџета Републике Српске.

Странка је средства у износу у износу од 3.500,00 КМ на име повраћаја таксе за овјеру учешћа политичке странке на Локалним изборима 2020. године требала исказати у Обрасцу 3 као остале приходе.

- Странка је у пословним књигама и Обрасцу 3-ф (*Приходи из буџета*) исказала приходе из буџета Града Бање Луке у укупном износу од 25.691,95 КМ и приходе из буџета Општине Модриче у износу од 526,98.

Увидом у изводе с трансакционог рачуна, установљено је да је странка из буџета Града Бање Луке у 2021. години примила средства у укупном износу од 24.637,99 КМ, док је из буџета Општине Модриче примила средства у укупном износу од 1.580,94 КМ.

Странка је, такође, у пословним књигама двије трансакције које је уплатила Општина Модрича у укупном износу од 1.053,96 КМ евидентирала као приход из буџета Града Бање Луке.

- (6) Прегледом годишњег финансијског извјештаја, увидом у пословне књиге и додатну документацију, установљено је да Социјалистичка партија Српске – СПС није успоставила потпуне и тачне евиденције о расходима и обавезама странке те их није правилно исказала у финансијском извјештају, што је супротно рачуноводственим прописима и одредбама чланова 21. и 22. Правилника.

Контролом трошкова закупа пословних простора које је странка исказала у годишњем финансијском извјештају, установљено је да је странка погрешно и непотпуно

исказала трошкове закупа те да је у Обрасцу 4.1 у оквиру трошкова закупнине пословних простора исказала и трошкове осталих закупнина.

Странка је у Обрасцу 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*) који је попуњен на нивоу Главног одбора, исказала трошкове закупа пословних простора у укупном износу од 14.899,82 КМ, од чега се 917,54 КМ односи на порез на доходак од капитала.

- Увидом у достављене уговоре о закупу пословних простора које је странка користила у Билећи, Брчком, Невесињу, Источној Илици, Челинцу, Лакташима и Сокоцу, установљено је следеће:

1. Увидом у пословне књиге странке и Уговор о закупу пословног простора који је странка користила у Билећи, установљено је да је странка трошкове закупнине пословног простора исказала у мањем износу за 175,50 КМ у односу на уговорену цијену закупнине.
 2. Политичка странка је трошкове закупа пословног простора који је користила у Невесињу, у пословним књигама евидентирала у мањем износу за 200,00 КМ. На основу Уговора о закупу с физичким лицем, странка је била обавезна у 2021. години исплатити износ од 2.000,00 КМ, а евидентирала је 1.800,00 КМ.
 3. Увидом у Уговор о закупу пословног простора у Источној Илици, политичка странка се обавезала на закупнину у износу од 200,00 КМ мјесечно, што чини износ од 2.000,00 КМ за 10 мјесеци коришћења пословног простора у 2021. години. Странка је у пословним књигама евидентирала трошкове од 1.000,00 КМ.
 4. Трошкове закупнине пословних простора у Челинцу и Лакташима, политичка странка је у пословним књигама исказала у износу већем за 634,78 КМ, односно 762,00 КМ, у односу на уговорене обавезе.
 5. Увидом у пословне књиге, установљено је да је странка трошкове закупа пословног простора који је користила у Сокоцу евидентирала у мањем износу за 200,00 КМ. Наиме, странка је закуп за децембар 2020. године који је платила у току 2021. године евидентирала као трошак 2021. године, док трошак закупа за децембар 2021. године није евидентирала у пословним књигама.
- Такође, увидом у пословне књиге установљено је да је странка трошкове осталих закупа који се односе на закуп галерије у ЈУ „Центар за културу Лакташи“ у износу од 175,50 КМ и закуп конференцијске сале по рачуну правног лица „Слобопром“ д. о. о. Лончари у износу од 150,00 КМ, евидентирала у Обрасцу 4.1 годишњег финансијског извјештаја у оквиру трошкова закупнине пословних простора.

С обзиром на то да странка у годишњем финансијском извјештају није навела ниже организационе дијелове, у пословним књигама није успоставила евиденције о трошковима по својим организационим дијеловима, нити је у годишњем финансијском извјештају исказала податке о трошковима у Обрасцима 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*) за сваки организациони дио посебно, прекршене су и одредбе члана 7. став (2) Правилника.

- (7) Увидом у финансијску документацију која је достављена у току обављања прегледа, установљени су недостаци код дијела рачуна добављача, који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима.

На рачуну добављача *Еуроблиц пресс* д. о. о. Бања Лука, број 76-169/2021 од 30. 7. 2021. године фактурисан је износ од 11.700,00 КМ за објаве саопштења и праћења рада странке за 2021. годину по уговору, без спецификације о броју и датуму објаве саопштења.

33. ХРВАТСКА КРШЋАНСКА ДЕМОКРАТСКА УНИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (Код 005)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Хрватска кршћанска демократска унија Босне и Херцеговине се финансирала из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	32.679,57	100,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	32.679,57	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	32.679,57	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Хрватска кршћанска демократска унија Босне и Херцеговине прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 8. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. Закона о финансирању политичких странака.

- а) Политичка странка је трошкове, које је у финансијском извјештају пријавила у износу од 10.810,14 КМ, остварила без Програма утрошка средстава, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

У складу с одредбама из члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка је обавезна сачинити Програм утрошка средстава за сваку календарску годину, те у складу с њим средства користити искључиво за остваривање циљева установљених својим програмом и статутом. Програм утрошка средства политичка странка је обавезна доставити Централној изборној комисији БиХ.

Од Хрватске кршћанске демократске уније Босне и Херцеговине је, обавјештењем број 03-07-6-606-1/21 од 15. 3. 2021. године за подношење годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину, затражено да достави Програм утрошка средстава за 2021. годину. Политичка странка није поступила по наведеном захтјеву, односно није доставила Програм утрошка средстава.

б) Хрватска кршћанска демократска унија Босне и Херцеговине је прекршила одредбе члана 5. став (4) и члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака на сљедећи начин:

(1) Политичка странка није успоставила евиденцију у пословним књигама, нити је у финансијском извјештају пријавила неновчану донацију коју је остварила коришћењем пословног простора у Мостару, површине 59,40 m², без плаћања закупнине. Простор је политичкој странци додијелило правно лице „Торо“ д. о. о. Мостар на коришћење без накнаде у периоду од 1. 6. до 31. 12. 2021. године. Странка је, у складу с одредбама из члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака, била обавезна да у пословним књигама успостави евиденцију о наведеној донацији и пријави је у финансијском извјештају по тржишној вриједности.

(2) Правно лице „Торо“ д. о. о. Мостар је 2021. године са Службом за заједничке послове институција Босне и Херцеговине закључило Уговор о пружању услуга климатизације и гријања радног простора у објекту институција Босне и Херцеговине „ОРЦА“ у Мостару, број 01-50-1-1262/21 од 15. 6. 2021. године на износ од 82.865,20 КМ без ПДВ-а, који је у потпуности реализован.

С обзиром на то да у складу с одредбом из члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака приватна предузећа која су с органима извршне власти на свим нивоима у Босни и Херцеговини склопила уговор о јавној набавци услуга, уговор о јавној набавци роба или уговор о јавној набавци радова у складу с прописима о јавним набавкама у Босни и Херцеговини не могу финансијски помагати политичке странке ако вриједност уговора у једној календарској години прелази износ од 10.000,00 КМ, Хрватска кршћанска демократска унија Босне и Херцеговине је коришћењем пословног простора без плаћања закупнине правном лицу „Торо“ д. о. о. Мостар у периоду од 1. 6. до 31. 12. 2021. године остварила забрањен прилог.

ц) Прегледом финансијског извјештаја, пословних књига и финансијске документације, установљено је да Хрватска кршћанска демократска унија Босне и Херцеговине није успоставила потпуне евиденције о својим приходима и расходима, финансијски извјештај није попунила на начин како је Централна изборна комисија БиХ прописала Правилником и извјештај није поднијела у законом прописаном року, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Годишњи финансијски извјештај политичка странка је Централној изборној комисији БиХ поднијела након законом прописаног рока. Иако је у складу с одредбом из члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака извјештај била дужна поднијети до 31. 3. 2022. године, странка је извјештај поднијела 19. 5. 2022. године и то након што је Централна изборна комисија БиХ својим Закључком број 03-07-6-1058/22 од 11. 5. 2022. године покренула поступак установљавања одговорности Хрватске кршћанске демократске уније Босне и Херцеговине због основане сумње да је прекршила одредбе члана 10 став (8) Закона о финансирању политичких странака.

(2) Политичка странка је финансијски извјештај попунила на нивоу странке, иако у својој организационој структури има ниже организационе дијелове који су остварили приходе и расходе.

- Увидом у пословне књиге и изводе с трансакционог рачуна, установљено је да је странка користила пословни простор у Витезу и по том основу физичком лицу Анти Фрљићу платила закупнину у износу од 900,00 КМ. Поред закупнине, политичка странка је истом лицу дала новчану донацију у износу од 900,00 КМ.
- Приход из буџета су, поред Главног одбора странке, остварили Општински одбор у Витезу и Општински одбор у Неуму.

Хрватска кршћанска демократска унија Босне и Херцеговине је, у складу с одредбама из члана 5. и члана 7. Правилника, била обавезна да режијско-административне трошкове, које је у извјештају пријавила у износу од 10.810,14 КМ, исказе по организационим дијеловима.

(3) У пословним књигама политичка странка није успоставила потпуне евиденције о својим приходима, нити их је правилно исказала у финансијском извјештају који је поднијела Централној изборној комисији БиХ.

- Повраћај таксе за овјеру за учешће на Локалним изборима 2020. године у износу од 500,00 КМ, који је извршен у складу с Одлуком Централне изборне комисије БиХ о повраћају уплаћеног износа таксе за овјеру број 06-1-07-3-163/21 од 25. 2. 2021. године, политичка странка је евидентирала као приход из буџета ентитета Федерација Босне и Херцеговине.

С обзиром на то да су политичкој странци враћена њена средства те да уплата таксе није правилно евидентирана у пословним књигама 2020. године, странка није остварила приход из буџета који је у финансијском извјештају пријавила у износу од 500,00 КМ. Наведени износ странка је требала евидентирати као остали приход.

- Политичка странка није евидентирала у пословним књигама, нити је пријавила у финансијском извјештају, неновчану донацију коју је остварила коришћењем пословног простора без накаде, као што је наведено у налазу под б). Непријављивањем неновчане донације, странка је прекршила одредбе члана 13. и члана 18. Правилника.

(4) Политичка странка није успоставила потпуне евиденције о својим расходима, па у финансијском извјештају који је поднијела Централној изборној комисији БиХ није пријавила дио трошкова.

- Странка није евидентирала трошак закупнине пословног простора у Мостару, који је користила у периоду од 1. 6. до 31. 12. 2021. године. Уговором о закупу који је Хрватска кршћанска демократска унија Босне и Херцеговине закључила с правним лицем „Торо“ д. о. о. Мостар, поред мјесечне закупнине уговорено је да политичка странка мјесечно, а почевши од 1. 6. 2021. године, плаћа утрошак електричне енергије у износу од 58,50 КМ, заједничке трошкове одржавања објекта у износу од 21,06 КМ, трошкове климатизације у износу од 127,71 КМ и заједничке трошкове електричне енергије у износу од 25,00 КМ. Наведене трошкове, који су према одредбама из уговора, у периоду од 1. 6. до 31. 12. 2021. године износили 1.625,89 КМ, политичка

странка није исказала у пословним књигама и финансијском извјештају, нити је исказала обавезе по том основу.

- Политичка странка је трошкове по основу уговора о дјелу исказала у мањем износу од оствареног. Увидом у изводе с трансакционог рачуна, установљено је да је политичка странка по уговору о дјелу исплатила средства Иванки Барић у износу од 2.800,00 КМ, а порез и доприносе је обрачунала и уплатила на износ од 1.000,00 КМ.

У складу с порезним прописима, странка је била обавезна да порез и доприносе обрачуна на укупно исплаћени износ од 2.800,00 КМ.

- д) Политичка странка није поступила у складу с одредбама из члана 12. став (2) Закона о финансирању политичких странака. Странка није у годишњи финансијски извјештај укључила користи које је остварила од активности удружења „Хрватски народни сабор Босне и Херцеговине“, као његова чланица, како је прописано у наведеном члану Закона.

34. ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „ПОКРЕТ УСПЈЕШНА СРПСКА“ (Код 1872)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Политичка организација „Покрет успјешна Српска“ се финансира из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	18.052,00	100,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	0,00	0,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	18.052,00	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	18.952,00	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Политичка организација „Покрет успјешна Српска“ прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (4) и став (5) Закона о финансирању политичких странака.

- а) У складу с одредбама из члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка је обавезна да сачини Програм утрошка средстава за сваку календарску годину, те у складу с њим средства користи искључиво за остваривање циљева установљених својим програмом и статутом.

Обавјештењем број 03-07-6-606-1/21 од 15. 3. 2021. године за подношење годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину, од политичке странке је затражено да достави

Програм утрошка средстава за 2021. годину. Политичка странка није поступила по захтјеву Централне изборне комисије БиХ, односно није доставила Програм утрошка средстава за 2021. годину.

У годишњем финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, политичка странка је исказала укупне расходе у износу од 639,00 КМ. У пословним књигама странке расходи су у истом периоду евидентирани у износу од 31.820,61 КМ. Да су расходи отворени у износу који је евидентиран у пословним књигама потврђују изводи с трансакционих рачуна политичке странке, уговори о закупу пословних простора и друга финансијска документација коју је странка доставила на захтјев Централне изборне комисије БиХ.

На основу наведеног, установљено је да је Политичка организација „Покрет успјешна Српска“ средства у износу од 31.820,61 КМ утрошила без Програма утрошка средстава за 2021. годину, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

б) Прегледом финансијског извјештаја, пословних књига и финансијске документације, установљено је да Политичка организација „Покрет успјешна Српска“ није успоставила благовремене и потпуне евиденције о приходима, расходима и новчаним токовима и финансијски извјештај није попунила на начин како је Централна изборна комисија БиХ прописала Правилником, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Политичка организација „Покрет успјешна Српска“ у финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, није пријавила два трансакциона рачуна, док је на рачуну пријављеном у финансијском извјештају исказала погрешан промет, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

- Политичка странка није пријавила трансакционе рачуне број 5540010000558898 и број 5540020000073849.

Увидом у изводе, које је политичка странка доставила на захтјев Централне изборне комисије БиХ, установљено је да је путем трансакционог рачуна број 5540020000073849 остварен сљедећи промет: почетно стање 42,02 КМ, уплате на рачун у износу од 4.163,50 КМ, исплате с рачуна у износу од 4.173,19 КМ и стање средстава на дан 31. 12. 2021. године у износу од 32,33 КМ.

- Политичка странка није доставила изводе с трансакционог рачуна број 5540010000558898, па није установљено да ли је путем њега остварен промет и у којем износу. У пословним књигама странке евидентирана су средства по наведеном рачуну у износу од 196,81 КМ, без промета током 2021. године.

- Политичка странка је у финансијском извјештају, путем трансакционог рачуна број 5540010000516897, пријавила сљедећи промет: почетно стање 1. 1. 2021. у износу од 3.121,06 КМ, уплате на рачун у износу од 18.052,00 КМ и стање на дан 31. 12. 2021. године у износу од 21.173,06 КМ.

По истом рачуну, у пословним књигама је евидентиран промет: почетно стање 1. 1. 2021. у износу од 3.255,92 КМ, уплате на рачун у износу од 13.892,15 КМ, исплате с рачуна у износу од 16.443,27 КМ и стање 31. 12. 2021. године у износу од 704,08 КМ.

Увидом у изводе с овог трансакционог рачуна, установљено је сљедеће: почетно стање на дан 1. 1. 2021. у износу од 3.255,92 КМ, уплате на рачун у износу од

13.892,15 KM, исплате с рачуна у износу од 17.103,63 KM и стање средстава на дан 31. 12. 2021. године у износу од 44,44 KM.

- (2) У финансијском извјештају политичка странка није пријавила благајну, чиме је прекршила одредбе члана 12. Правилника.

За разлику од годишњег финансијског извјештаја, политичка странка је у пословним књигама евидентирала средства на благајни у износу од 2.608,53 KM. Средства су евидентирана као почетно стање, без промета током 2021. године те стање на дан 31. 12. 2021. године у износу од 2.608,53 KM.

- (3) У финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, политичка странка је пријавила приход у износу од 18.052,00 KM те га класификовала као чланарину.

- У пословним књигама странка је приход класификовала као приход од донација примљених од државних органа у износу од 6.322,40 KM и приход од донација других лица у износу од 11.730,00 KM.

- Увидом у достављене изводе с трансакционих рачуна, установљено је да је Политичка организација „Покрет успјешна Српска“ остварила приход од донација физичких лица у износу од 11.730,00 KM и приход из буџета у износу од 6.322,40 KM. Из буџета Општине Угљевик политичка странка је остварила приход у износу од 4.163,50 KM и буџета Града Бијељине приход у износу од 2.158,90 KM.

У складу с одредбама члана 14. Правилника, политичка странка је била обавезна да у финансијском извјештају (на Обрасцу 3-а), који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, наведе: износ прилога сваког донатора појединачно, презиме и име донатора и датум када је прилог дат. У складу с одредбом из члана 6. Правилника, странка је била обавезна сваком донатору издати потврду о примљеном прилогу.

У складу с одредбама из члана 19. Правилника, политичка странка је била обавезна да приход који је остварила из буџета исказе у финансијском извјештају на Обрасцу 3-ф, да наведе нивое власти и износ оствареног прихода од сваког нивоа власти појединачно.

- (4) Политичка странка, супротно рачуноводственим прописима и одредбама члана 11. став (1) и члана 12. став (1) Закона о финансирању политичких странака, у пословним књигама није успоставила правовремене и потпуне евиденције о својим трошковима.

У пословним књигама трошкови су евидентирани у моменту плаћања, а не у моменту када је политичкој странци пружена услуга.

- Закупнину пословног простора за 2020. годину свог организационог дијела у Угљевику, која је плаћена 2021. године у износу од 3.000,00 KM, скупа с припадајућим порезом на изнајмљену некретнину у износу од 260,90 KM, политичка странка је евидентирала као трошак закупнине 2021. године.

Трошкове закупнине у 2021. години, који су износили 12.810,00 KM, странка је евидентирала у износу од 15.810,00 KM. Порез на изнајмљене некретнине које су коришћене 2021. године износио је 1.043,52 KM, а не 1.304,00 KM, колико је странка евидентирала у пословним књигама.

- На основу пословних књига и достављених рачуна за електричну енергију, на основу којих је евидентиран трошак у износу од 601,67 KM, установљено је да није књижен

трошак за мјесец август. С обзиром на то да политичка странка није доставила рачун, није установљен стварни трошак електричне енергије у 2021. години.

- Трошкове телефонских услуга политичка странка је у пословним књигама евидентирала у износу од 1.086,13 КМ. Увидом у пословне књиге, установљено је да нису евидентирани трошкови по рачунима за мјесеце април и август, док је укупно установљени дуг странке према правном лицу „ТелрадНет“ на дан 31. 12. 2021. године евидентиран као трошак у износу од 499,94 КМ. На основу наведеног, нису установљени стварни трошкови телефонских услуга 2021. године.

(5) У годишњем финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, политичка странка је пријавила укупне трошкове у износу од 639,00 КМ, иако је у пословним књигама евидентирала трошкове у износу од 31.820,61 КМ. Непријављивањем укупног износа остварених трошкова у финансијском извјештају, политичка странка је прекршила одредбе члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака и одредбе чланова 21. и 22. Правилника.

(6) Политичка странка у финансијском извјештају није исказала обавезе на дан 31. 12. 2021. године, чиме је прекршила одредбе члана 24. став (1) Правилника. Иако су пословним књигама странке обавезе евидентирани у износу од 3.615,81 КМ и то: обавезе према добављачима у износу од 2.975,11 КМ и обавезе по основу пореза и доприноса у износу од 640,70 КМ, политичка странка је на Обрасцу 5 финансијског извјештаја навела да нема неизмирених обавеза.

(7) На захтјев Централне изборне комисије БиХ политичкој странци да достави копију извода с два трансакциона рачуна која није пријавила у финансијском извјештају, странка је доставила изводе само с једног рачуна. С обзиром на то да није доставила изводе с рачуна број 5540010000558898 код Наше банке а. д. Бијељина, прекршила је одредбе члана 12. став (5) Закона о финансирању политичких странака.

35. ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА ДР АНТЕ СТАРЧЕВИЋ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (Код 1178)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, Хрватска странка права др Анте Старчевић Босне и Херцеговине се финансирала из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	12.600,00	87,61
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	12.600,00	87,61
II	Остали приходи и друго	1.782,50	12,39
	Извори финансирања (I+II)	14.382,50	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Хрватска странка права др Анте Старчевић Босне и Херцеговине прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. Закона о финансирању политичких странака.

а) Хрватска странка права др Анте Старчевић Босне и Херцеговине је финансијска средства странке утрошила без донесеног Програма утрошка средстава, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.
Хрватска странка права др Анте Старчевић Босне и Херцеговине је у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину исказала расходе у укупном износу од 13.379,00 КМ.

Увидом у службене евиденције, установљено је да странка није Централној изборној комисији Босне и Херцеговине доставила Програм утрошка средстава за 2021. годину, а који је била дужна доставити најкасније уз годишњи финансијски извјештај за 2020. годину, тј. до 31. 3. 2021. године.

б) На основу обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да Хрватска странка права др Анте Старчевић Босне и Херцеговине није водила правилне и потпуне евиденције о приходима и расходима, није пријавила неновчану донацију по основу коришћења пословног простора без накнаде, годишњи финансијски извјештај није доставила и попунила у складу с одредбама Правилника и није доставила додатну документацију, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (4) и став (5) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Политичка странка је годишњи финансијски извјештај поднијела супротно одредбама члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака и члана 3. став (1) и члана 7. став (1) Правилника.

Увидом у службене евиденције, установљено је да је Хрватска странка права др Анте Старчевић Босне и Херцеговине годишњи финансијски извјештај за 2021. годину поднијела у електронској форми, путем апликације ФИ ЦИК БиХ, дана 31. 3. 2022. године. Странка је дана 4. 4. 2022. године Централној изборној комисији Босне и Херцеговине доставила обрасце годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, одштампане из апликације у ПДФ-формату, без потписа овлашћеног лица и печата политичке странке.

Након захтјева и ургенције Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, Хрватска странка права др Анте Старчевић Босне и Херцеговине је, дана 24. 1. 2023. године, доставила годишњи финансијски извјештај за 2021. годину у чврстој копији овјерен потписом овлашћеног лица и печатом политичке странке. Међутим, странка није доставила Обрасце 1.1 (*Организациона структура политичке странке*) и 5 (*Обавезе политичке странке*) годишњег финансијског извјештаја у чврстој копији, а што је била обавезна.

(2) У Обрасцу 3-е (*Неновчане донације и рачуни које политичка странка није имала обавезу да плати*) годишњег финансијског извјештаја странка није исказала неновчану донацију по основу бесплатног коришћења пословног простора у власништву физичког лица, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака и одредбе чланова 13. и 18. Правилника.

Увидом у Уговор о закупу пословног простора без накнаде који је закључен с физичким лицем Жаном Накић, установљено је да је странка, почевши од 27. 1. 2021. године, користила простор површине 10 m², без накнаде.

Странка је имала обавезу да процијени вриједност неновчане донације те да је евидентира у пословним књигама и искаже у Завршном рачуну и годишњем финансијском извјештају за 2021. годину.

- (3) Хрватска странка права др Анте Старчевић Босне и Херцеговине је у Обрасцу 3 (*Извори финансирања политичке странке*) годишњег финансијског извјештаја исказала остале приходе у износу од 1.782,50 КМ, што на основу достављене документације (извода с трансакционих рачуна и примитака и издатака из благајне) није могло бити потврђено.

Наиме, увидом у изводе с трансакционог рачуна политичке странке број 3382202265155408 код Уникредит банке д. д., установљено је да су средства у износу од 1.300,00 КМ уплаћена с рачуна Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, односно да је извршен повраћај уплаћене таксе за овјеру учешћа политичке странке за Локалне изборе 2020. године. Такође, контролом промета извода с трансакционог рачуна број 3382202257007117 код Уникредит банке д. д., установљено је да је физичко лице Милијан Накић дана 10. 3. 2021. године извршио полог средстава у износу од 20,00 КМ, те да је остварен приход од камата на новчана средства на трансакционом рачуну у износу од 0,04 КМ.

- (4) Хрватска странка права др Анте Старчевић Босне и Херцеговине је у Обрасцу 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*) исказала трошкове закупа пословног простора у износу од 2.000,00 КМ.

Увидом у Издатак број 3367991 од 4. 1. 2021. године, установљено је да су средства у износу од 2.000,00 КМ исплаћена физичком лицу Верици Грбешић на име дуга за закуп и адаптацију простора.

С друге стране, Хрватска странка права др Анте Старчевић Босне и Херцеговине у годишњем финансијском извјештају није исказала трошкове закупнине пословног простора по основу закљученог уговора с физичким лицем Жаном Накић, чиме је прекршила одредбе чланова 21. и 22. Правилника.

- (5) Хрватска странка права др Анте Старчевић Босне и Херцеговине је у Обрасцу 2.1 (*Преглед стања благајне*) годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину исказала сљедеће податке о стању и промету оствареном путем благајне: почетно стање у износу од 0,00 КМ, промет улаза у износу од 8.670,00 КМ, промет излаза у износу од 8.670,00 КМ и стање на дан 31. 12. 2021. године у износу од 0,00 КМ.

Према подацима из примитака и издатака, који су достављени у додатној документацији, установљено је да је укупан промет улаза износио 8.170,00 КМ, а укупан промет излаза 8.170,00 КМ. Странка уз примитке и издатке није доставила благајничке дневнике, рачуне за услуге и робе, нити доказе о подизању новца с трансакционог рачуна странке за потребе благајне.

Увидом у изводе с трансакционог рачуна 3382202257007117, установљено је да су с овог рачуна исплаћена средства у готовом новцу у износу од 9.148,50 КМ.

Имајући у виду чињеницу да странка није доставила пословне књиге и да подаци о исплаћеним средствима не одговарају подацима које је странка исказала у годишњем

финансијском извјештају, као и да странка није доставила копију документације на основу које су вршене исплате, није могуће установити колико је износио промет путем благајне, те да ли је странка на дан 31. 12. 2021. године имала средства у благајни.

Поред наведеног, а увидом у достављену финансијску документацију политичке странке, установљени су недостаци код рачуна који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима.

- На основу достављених копија рачуна СУР „Викенд“ Широки Бријег, установљено је да на рачунима није наведена врста услуге-робе, а да су рачуни издати на укупно 3.790,00 КМ.
- Странка је извршила плаћање услуге сервиса возила по рачуну „Аутосервис Топић“ Широки Бријег број 24/21 од 5. 6. 2021. године у износу од 480,00 КМ, те је путем транскционог рачуна плаћала трошкове горива, а да према подацима из Биланса стања на дан 31. 12. 2021. године у својој имовини нема основна средства, па самим тим ни аутомобил. На основу наведеног, није могло бити установљено у коју сврху су утрошена финансијска средства странке.

- (6) Централна изборна комисија БиХ је политичкој странци дана 16. 8. 2022. године упутила Захтјев за достављање додатне документације број 03-07-6-444-2/22, те је дана 15. 12. 2022. године упутила и Ургенцију за достављање додатне документације број 03-07-6-444-3/22 којом је од странке затражила да достави сљедећу документацију: документацију о коришћењу пословног простора у 2021. години, главну књигу с комплетним аналитичким евиденцијама за период 1. 1–31. 12. 2021. године, копију благајничких дневника за период 1. 1–31. 12. 2021. године и документацију о осталим приходима.

Странка је дана 24. 1. 2023. године доставила Уговор о закупу пословног простора без накнаде, копију рачуна за поједине трошкове и копију издатака и примитака из благајне, без благајничких дневника и документације о исплатама.

С обзиром на то да странка није доставила тражену финансијску документацију, прекршила је одредбе члана 12. став (5) Закона о финансирању политичких странака.

- (7) Хрватска странка права др Анте Старчевић Босне и Херцеговине је у складу с одредбом члана 12. став (2) Закона о финансирању политичких странака имала обавезу да у годишњи финансијски извјештај укључи користи остварене од активности удружења „Хрватски народни сабор Босне и Херцеговине“, које је повезано с политичком странком, јер је странка чланица овог удружења.

36. ХРВАТСКА НЕЗАВИСНА ЛИСТА (Код 1703)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Хрватска независна листа се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	97.364,72	97,68
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	97.364,72	97,68
II	Остали приходи и друго	2.310,23	2,32
	Извори финансирања (I+II)	99.674,95	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Хрватска независна листа прекршила одредбе члана 4. став (1) и члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Политичка странка није сачинила прецизан план Програма утрошка средстава за 2021. годину те је остварила трошкове за које није могуће установити да ли су предвиђени Програмом утрошка средстава, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Политичка странка је својим програмом утрошка средстава за 2021. годину предвидјела трошкове у износу од 67.200,00 КМ.

У годишњем финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, странка је пријавила остварене трошкове у износу од 28.500,45 КМ, а у пословним књигама их је евидентирала у износу од 24.308,22 КМ.

Увидом у структуру планираних трошкова, установљено је да су поједини трошкови планирани у нереално високим износима, док је дио трошкова планиран на начин да не обезбјеђује транспарентност утрошка средстава, нити поређење остварених и планираних трошкова.

Да су трошкови планирани у нереално високим износима, потврђује чињеница да је политичка странка планиране трошкове остварила у проценту од 42,41%, док су поједини трошкови остварени у проценту од 5,69%.

Хрватска независна листа је за организације и одржавања различитих политичких сусрета и састанака, оснивање нових огранака, трибине и сл. предвидјела трошкове у износу од 15.000,00 КМ. С обзиром на то да странка није прецизирала врсту трошкова за наведене манифестације, није установљено да ли су и у којем износу планирани трошкови репрезентације које је политичка странка остварила у износу од 10.355,41 КМ. Трошкови

репрезентације чине 36,33% укупних трошкова које је политичка странка остварила 2021. године.

б) Прегледом финансијског извјештаја, пословних књига и финансијске документације, установљено је да Хрватска независна листа финансијски извјештај није поднијела на начин како је Централна изборна комисија БиХ прописала Правилником, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) У финансијском извјештају, политичка странка није пријавила благајну, односно није исказала стање готовине у благајни на дан извјештајног периода, чиме је прекршила одредбе члана 12. Правилника. У пословним књигама политичке странке евидентирана су средства у благајни у износу од 768,91 КМ. Средства су евидентирана и као почетно стање готовине на дан 1. 1. 2021. године и као крајње стање на дан 31. 12. 2021. године у наведеном износу, без промета током извјештајне године.

(2) Политичка странка у финансијском извјештају није пријавила трошкове у складу с одредбама члана 21. и члана 22. Правилника.

У пословним књигама, странка је трошкове евидентирала у износу од 24.308,22 КМ, а у годишњем финансијском извјештају их је пријавила у износу од 28.500,45 КМ.

- Увидом у структуру трошкова, установљено је да су у пословним књигама трошкови закупнине евидентирани у износу од 3.600,00 КМ, а у финансијском извјештају су пријављени у износу од 7.200,00 КМ. У уговору о закупу пословног простора, који је политичка странка закључила с физичким лицем, установљена је закупнина у износу од 300,00 КМ мјесечно, што на годишњем нивоу износи 3.600,00 КМ.

Такође, увидом у изводе с трансакционог рачуна, установљено је да је политичка странка закупнину за 2021. годину платила 6. 12. 2021. године, у износу од 3.600,00 КМ.

- Трошак књиговодствених услуга, који је у пословним књигама евидентиран у износу од 1.404,00 КМ, странка је у финансијском извјештају пријавила у износу од 936,00 КМ.

- У финансијском извјештају политичка странка није пријавила трошкове запослених, које је у пословним књигама евидентирала као: плате у износу од 1.137,32 КМ, трошкове топлог obroка у износу од 104,40 КМ и трошкове превоза у износу од 91,00 КМ.

- Политичка странка је у финансијском извјештају пријавила расходе из претходних година у износу од 2.157,55 КМ, док у пословним књигама они нису евидентирани. На основу расположиве финансијске документације није потврђен износ наведених трошкова.

(3) Хрватска независна листа је у финансијском извјештају, на Обрасцу 5 *Обавезе политичке странке*, исказала обавезе на дан 31. 12. 2021. године у износу од 1.431,00 КМ и то: обавезе према добављачима у износу од 98,28 КМ и обавезу за плату и доприносе у износу од 1.332,72 КМ.

У пословним књигама странке обавезе на дан 31. 12. 2021. године евидентирани су у износу од 2.835,61 КМ. Увидом у структуру обавеза, установљено је да политичка странка у финансијском извјештају није пријавила обавезе према добављачима у износу од 1.404,61 КМ, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника.

37. СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ СРПСКЕ СЕМБЕРИЈА – МИЋО МИЋИЋ (Код 2426)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Странка демократске Српске Семберија – Мићо Мићић се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	8.738,43	14,68
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	40.748,36	68,48
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	49.486,79	83,16
II	Остали приходи и друго	10.019,36	16,84
	Извори финансирања (I+II)	59.506,15	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Странка демократске Српске Семберија – Мићо Мићић прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

а) Странка демократске Српске Семберија – Мићо Мићић је финансијска средства у износу од 20.464,51 КМ утрошила мимо установљеног Програма утрошка средстава за 2021. годину, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Према подацима из пословних књига, Странка демократске Српске Семберија – Мићо Мићић је у току 2021. године остварила расходе у износу од 42.498,45 КМ.

Увидом у Програм утрошка средстава за 2021. годину који је странка доставила, установљено је да је странка планирала трошкове у укупном износу од 22.250,00 КМ.

Анализом Програма утрошка средстава за 2021. годину, установљено је да странка није планирала све трошкове које је исказала у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, а да је поједине трошкове остварила у већем износу од планираних, како слиједи:

- Странка демократске Српске Семберија – Мићо Мићић је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове канцеларијског материјала, трошкове непроизводних услуга, таксе, новчане казне и слично, трошкове пореза и других обавеза и трошкове пропаганде у укупном износу од 4.110,84 КМ, које није планирала Програмом утрошка за 2021. годину.

Увидом у достављену документацију, установљено је да су трошкови канцеларијског материјала износили 52,65 КМ, трошкови непроизводних услуга 590,00 КМ, таксе, новчане казне и слично 2.400,00 КМ, трошкови пореза и других обавеза 25,18 КМ и трошкови пропаганде 1.043,01 КМ.

- Странка је трошкове ПТТ услуга, трошкове закупа, трошкове платног промета, трошкове таксе за регистрацију и трошкове кампање исказала у већем износу од планираних за 16.353,67 КМ.

Програмом утрошка средстава за 2021. годину, странка је планирала трошкове бруто плата у износу од 12.900,00 КМ, трошкове закупа у износу од 4.200,00 КМ, трошкове књиговодствених услуга у износу од 2.800,00 КМ, трошкове платног промета у износу од 250,00 КМ и трошкове репрезентације у сопственим просторијама у износу од 1.100,00 КМ.

Странка демократске Српске Семберија – Мићо Мићић је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове бруто плата у износу од 25.264,50 КМ, трошкове закупа у износу од 5.331,77 КМ, трошкове књиговодствених услуга у износу од 2.808,00 КМ, трошкове платног промета у износу од 340,78 КМ и трошкове репрезентације у сопственим просторијама у износу од 3.858,62 КМ.

- б) Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да Странка демократске Српске Семберија – Мићо Мићић није успоставила потпуне и правилне евиденције о приходима и расходима, те да обрасце годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину није попунила у складу с одредбама Правилника, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Странка демократске Српске Семберија – Мићо Мићић није правилно попунила Образац 1 (*Општи подаци о политичкој странци*) годишњег финансијског извјештаја, чиме је прекршила одредбе члана 9. Правилника.

У Обрасцу 1 (*Општи подаци о политичкој странци*) годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину странка је навела да је лице овлашћено за заступање странке Мићо Мићић. Увидом у Рјешење Основног суда у Бијељини број 080-0-Ф1-21-000 053 од 28. 7. 2021. године установљено је да су лица овлашћена за заступање странке Предраг Јовић, председник и Славко Новаковић, секретар странке.

- (2) У годишњем финансијском извјештају странка није правилно исказала приходе из буџета и приход по основу повраћаја дијела таксе уплаћене за овјеру пријаве за учешће на Локалним изборима 2020. године, чиме је прекршила одредбе чланова 13. и 19. Правилника.

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала приходе из буџета Града Бијељине у износу од 40.748,36 КМ.

Прегледом пословних књига и контролом извода с трансакционих рачуна, установљено је да је странка из буџета Града Бијељине примила средства у износу од 38.748,36 КМ.

Контролом извода с трансакционог рачуна, установљено је да је странка новчана средства у износу од 2.000,00 КМ, која је примила на трансакциони рачун по основу Одлуке о поврату уплаћеног новчаног износа таксе за овјеру Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, исказала у Обрасцу 3-ф (*Приходи из буџета*) као приход из буџета Града Бијељине.

Странка демократске Српске Семберија – Мићо Мићић је новчана средства у износу од 2.000,00 КМ требала исказати у Обрасцу 3 као остали приход.

- (3) Странка демократске Српске Семберија – Мићо Мићић није у пословним књигама и у Обрасцу 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*) годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину правилно исказала трошкове закупа пословног простора, трошкове електричне енергије, комуналних услуга и осталог закупа, чиме је прекршила одредбе члана 22. Правилника.

У Обрасцу 4.1 годишњег финансијског извјештаја странка је исказала трошкове закупа пословног простора у износу од 5.331,77 КМ.

Увидом у Уговор о подзакупу установљено је да је странка уговорила подзакуп пословног простора у периоду од 1. 1. 2021. године до 31. 12. 2025. године и да мјесечни закуп износи 234,00 КМ, односно да за 2021. годину трошкови закупа износе 2.808,00 КМ. Уговором је, такође, установљено да је странка дужна плаћати и трошкове електричне енергије и утрошене воде у износу од 40% од износа приспјелих рачуна.

Странка демократске Српске Семберија – Мићо Мићић је, у годишњем финансијском извјештају, трошкове електричне енергије, утрошене воде и осталог закупа исказала као трошкове закупа, чиме је извршила погрешну класификацију трошкова.

- (4) Потврде о примљеној чланарини које је издала Странка демократске Српске Семберија – Мићо Мићић не садрже податке који су прописани одредбама члана 6. Правилника.

Странка је у Обрасцу 3 (*Извори финансирања*) годишњег финансијског извјештаја исказала чланарине у износу од 8.738,43 КМ.

Увидом у издате потврде о примљеној чланарини физичких лица, установљено је да оне не садрже датум издавања потврде те број личног документа, адресу и мјесто пребивалишта физичког лица које је уплатило чланарину.

- (5) Контролом благајне, установљено је да странка пословање готовим новцем обавља супротно прописима о благајничком пословању.

Контролом благајне, установљено је да је странка у благајну примила позајмице од физичких лица у износу од 4.020,00 КМ. Славиша Савић је дана 21. 8. 2021. године у благајну странке уплатио позајмицу у износу од 550,00 КМ, а дана 27. 8. 2021. године у износу од 450,00 КМ. Драго Стајић је дана 6. 7. 2021. године у благајну странке уплатио позајмицу у износу од 3.020,00 КМ. Странка је наведене позајмице вратила повјериоцима исплатом новца из благајне дана 27. 8. 2021. године, односно 2. 9. 2021. године.

Такође је установљено да је странка из благајне извршила плаћање закупа пословног простора за март и април по основу рачуна добављача ЈИП „Семберија и Мајевица“ Бијељина, број 257/21 од 24. 3. 2021. године у износу од 448,33 КМ и број 295/21 од 8. 4. 2021. године у износу од 476,45 КМ, трошкове објаве огласа у „Службеном гласнику Републике Српске“ у износу од 442,00 КМ од 28. 7. 2021. године и трошкове репрезентације по рачуну добављача ТР – Рибара „Жељко“ с. п. Жељко Савић, Бијељина од 26. 8. 2021. године у износу од 549,84 КМ.

Примањем и враћањем позајмица у готовини, као и готовинским плаћањем извршених услуга у износу већем од 200,00 КМ, Странка демократске Српске Семберија – Мићо Мићић је поступила супротно одредбама Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем.

38. ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „ЗАЈЕДНО ЗА БОЉИ СРЕБРЕНИК“ (Код 2622)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Политичка организација Заједно за бољи Сребреник се финансирала из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	11.969,00	44,48
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	13.936,41	51,80
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	25.905,41	96,28
II	Остали приходи и друго	1.000,00	3,72
	Извори финансирања (I+II)	26.905,41	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Политичка организација „Заједно за бољи Сребреник“ прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

а) Политичка странка је средства у износу од 19.043,39 КМ утрошила мимо Програма утрошка средстава, док за трошкове горива у износу од 3.169,00 КМ није установљено да су настали искључиво за остваривање циљева установљених програмом и статутом странке.

(1) Политичка странка је својим програмом утрошка средстава за 2021. годину предвидјела трошкове у износу од 19.000,00 КМ, а остварила их је у износу од 37.207,41 КМ.

Увидом у структуру планираних и остварених трошкова, установљено је да су трошкови у износу од 19.043,39 КМ остварени мимо плана и Програма утрошка. Политичка странка је планиране трошкове прекорачила за износ од 13.933,51 КМ, док трошкове које је остварила у износу од 5.109,88 КМ, није предвидјела својим програмом утрошка средстава.

- Програмом утрошка средстава, странка је предвидјела трошкове бруто плата у износу од 12.000,00 КМ, а остварила их је у износу од 17.730,96 КМ. Трошак закупине пословног простора странка је планирала у износу од 3.600,00 КМ, а у финансијском извјештају га је исказала у износу од 4.950,00 КМ, иако је према уговору у закупу овај трошак износио 5.400,00 КМ. Трошкове репрезентације, које је планирала у износу од 500,00 КМ, странка је остварила у износу од 4.002,00 КМ. Странка је планирала

трошкове рекламе и пропаганде у износу од 1.000,00 КМ, а остварила их је у износу од 3.489,50 КМ. Трошкове платног промета, које је планирала у износу од 100,00 КМ, странка је остварила у износу од 511,50 КМ.

- Политичка странка је остварила трошкове горива у износу од 3.169,02 КМ, трошкове топлог obroка у износу од 1.253,70 КМ, трошкове телефона у износу од 406,88 КМ, трошкове услуга у износу од 110,28 КМ и трошкове по основу таксе у износу од 170,00 КМ, које није предвидјела својим програмом утрошка средстава.

(2) Увидом у пословне књиге Политичке организације „Заједно за бољи Сребреник“, установљено је да странка нема моторна возила у свом власништву, нити је користила изнајмљена возила, а 7. 10. 2021. године је правном лицу *Конекс Сарајлић* д. о. о. Сребреник исплатила средства за набавку горива у вриједности од 3.169,00 КМ.

Прегледом финансијског извјештаја политичке странке нису установљена службена путовања, нити је странка доставила друге доказе на основу којих би се установило када и у коју сврху је утрошено гориво.

б) Прегледом финансијског извјештаја, пословних књига и финансијске документације, установљено је да политичка странка није водила пословне књиге у складу с рачуноводственим прописима, није успоставила евиденцију о новчаним токовима готовине, као и потпуну евиденцију о приходима и расходима те годишњи финансијски извјештај није попунила на начин како је Централна изборна комисија БиХ прописала Правилником, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Политичка странка није успоставила евиденцију о благајничком пословању, нити је у пословним књигама и финансијском извјештају евидентирала промет готовине.

Увидом у изводе с трансакционог рачуна установљено је да је странка извршила полог готовине на трансакциони рачун у износу од 2.470,00 КМ. Уплате у наведеном износу у финансијском извјештају је пријавила као прилоге физичких лица.

Полог готовине у износу од 470,00 КМ странка је извршила 11. 3. 2021. године, а полог у износу од 2.000,00 КМ извршила је 9. 8. 2021. године.

У складу с рачуноводственим прописима и одредбама члана 11. став (1) и члана 12. став (1) Закона о финансирању политичких странака, Политичка организација „Заједно за бољи Сребреник“ била је обавезна донације које је примила у готовини евидентирати кроз благајну, као и полог средстава из благајне на трансакциони рачун.

У складу с одредбама члана 12. став (4) истог закона и одредбама члана 12. Правилника, странка је била обавезна да у финансијском извјештају, на Обрасцу 2.1, искаже промет средстава путем благајне.

(2) У пословним књигама, политичка странка је извршила погрешну класификацију дијела прихода, које је у финансијском извјештају пријавила у складу с одредбама Правилника.

- Донације физичких лица, у износу од 2.470,00 КМ, у пословним књигама су евидентирани као чланарине.

- Уплате средстава из буџета Општине Сребреник, у износу од 3.096,98 КМ и повраћај дијела таксе коју је политичка странка уплатила за овјеру за учешће на Локалним изборима 2020. године, у износу од 1.000,00 КМ, у пословним књигама су евидентирани као приход од донација правних лица.

- (3) Политичка странка није успоставила потпуну евиденцију о трошковима закупнине пословног простора. Странка је као трошак евидентирала плаћену закупнину за период од 11 мјесеци, у износу од 4.950,00 КМ. Трошак закупнине за извјештајни период износио је 5.400,00 КМ. Непријављивањем укупног износа трошкова политичка странка је прекршила одредбе 21. и члана 22. Правилника.

39. ДЕМОКРАТСКА НАРОДНА ЗАЈЕДНИЦА БИХ – КРАЈИШКА СТРАНКА (Код 028)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Демократска народна заједница БиХ – Крајишка странка се финансира из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ	Структура
		(КМ)	(%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	6.000,00	29,87
7.	Приходи из буџета (3-ф)	12.857,14	64,01
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	18.857,14	93,88
II	Остали приходи и друго	1.228,42	6,12
	Извори финансирања (I+II)	20.085,56	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Демократска народна заједница БиХ – Крајишка странка прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 8. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Демократска народна заједница БиХ – Крајишка странка није сачинила Финансијски план на начин којим би се обезбиједила транспарентност планираног трошења средстава, као и поређење остварених трошкова с планираним те је финансијска средства у износу од 9.785,10 КМ утрошила мимо свог плана финансирања за 2021. годину, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака. У годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, странка је исказала расходе у укупном износу од 11.611,15 КМ.

Увидом у План финансирања за 2021. годину који је Централној изборној комисији Босне и Херцеговине достављен уз годишњи финансијски извјештај за 2020. годину, установљено је да је странка предвидјела укупне трошкове у износу од 10.300,00 КМ. Анализом Плана финансирања за 2021. годину, установљене су мањкавости самог финансијског плана, тј. он садржи формалне грешке које се односе на период те је сачињен на начин да не обезбјеђује транспарентност утрошених средстава, као и његово поређење с оствареним трошковима, односно није аналитичан.

У поступку контроле структуре планираних и остварених трошкова у 2021. години, установљено је да је странка трошкове телефона и интернета планирала у износу од 500,00 КМ, а њих је остварила у износу од 773,25 КМ, чиме је прекорачила планиране трошкове у износу од 273,25 КМ.

Поред наведеног, политичка странка је у 2021. години финансијска средства утрошила мимо свог плана финансирања за 2021. годину, на начин да није предвидјела сљедеће трошкове: трошкове осталог материјала, трошкове утрошене воде, трошкове комуналних услуга, трошкове услуга, трошкове платног промета, трошкове закупнине пословних простора, трошкове одржавања опреме, трошкове пореза и других обавеза те трошкове адвокатских услуга и судских трошкова.

Странка је у 2021. години наведене трошкове остварила у укупном износу од 9.511,85 КМ, и то: трошкове осталог материјала у износу од 241,36 КМ, трошкове утрошене воде у износу од 51,46 КМ, трошкове комуналних услуга у износу од 561,60 КМ, трошкове услуга у износу од 70,00 КМ, трошкове платног промета у износу од 374,40 КМ, трошкове закупнине пословног простора у износу од 6.000,00 КМ, трошкове одржавања опреме у износу 599,00 КМ, трошкове пореза и других обавеза у износу од 126,03 КМ и трошкове адвокатских услуга и судских трошкова у износу од 1.488,00 КМ.

- б) Увидом у годишњи финансијски извјештај за 2021. годину, установљено је да је политичка странка на Обрасцу 3 у оквиру осталих прихода исказала приход у износу од 201,42 КМ.

Увидом у пословне књиге, установљено је да је странка остварила приход у наведеном износу на основу отписа обавеза по основу трошкова затезних камата према добављачу ЈП „БХ Пошта“ д. о. о., чиме је прекршила одредбе члана 8. став (1) тачка ц) Закона о финансирању политичких странака.

- ц) На основу обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја и додатне документације, установљено је да Демократска народна заједница БиХ – Крајишка странка није успоставила потпуне и вјеродостојне евиденције о трошковима и обавезама, те обрасце годишњег финансијског извјештаја није попунила у складу с Правилником, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Странка у Обрасцу 2 (*Преглед промета свих трансакционих рачуна политичке странке*) годишњег финансијског извјештаја и пословним књигама није исказала тачне податке о промету оствареном путем трансакционог рачуна број 1980013040004918 код Комерцијално-инвестиционе банке д. д. Велика Кладуша, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

У пословним књигама и Обрасцу 2 исказан је трансакциони рачун број 1980013040004918 код Комерцијално-инвестиционе банке д. д. Велика Кладуша са сљедећим подацима: почетно стање на дан 1. 1. 2021. године у износу од 24,00 КМ, укупан промет улаза у износу од 1.000,00 КМ, укупан промет излаза у износу од 96,20 КМ и стање на дан 31. 12. 2021. године у износу од 927,80 КМ.

Контролом извода с трансакционог рачуна које је странка доставила за период 1. 1. 2021. до 31. 12. 2021. године, установљено је сљедеће: почетно стање на дан 1. 1. 2021. године у износу од 2,80 КМ, укупан промет улаза у износу од 1.000,00 КМ, укупан промет излаза у износу од 75,00 КМ и салдо на дан 31. 12. 2021. године у износу од 927,80 КМ.

(2) Након извршеног увида у достављену потврду о примљеној неновчаној донацији издатој физичком лицу Хасану Шехићу, установљено је да на њој нису наведени подаци о броју идентификационог документа донатора, што је супротно одредбама из члана 6. Правилника.

(3) Демократска народна заједница БиХ – Крајишка странка у Обрасцу 5 годишњег финансијског извјештаја није правилно исказала тачан датум настанка обавеза, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника.

- Увидом у Образац 5, установљено је да је странка за 10 повјерилаца као датум настанка обавезе навела датум 1. 1. 2021. године, тј. почетно стање, иако је евидентно да су обавезе настале прије наведеног датума.

- Демократска народна заједница БиХ – Крајишка странка је у годишњем финансијском извјештају пријавила обавезе према физичком лицу Хасану Шехићу у износу од 13.400,00 КМ, по основу закупнине пословног простора.

У Извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину констатовано је да је обавеза према физичком лицу Хасану Шехићу у износу од 1.400,00 КМ настала 2016. године, а обавезе у износима од по 6.000,00 КМ настале су 2017. и 2018. године.

Имајући у виду да закуподавац није користио законска средства за наплату наведених потраживања, а да је Анексом уговора о закупу од 27. 11. 2018. године политичку странку ослободио плаћања закупнине у 2019. години, те да је политичка странка по истом основу и 2020. и 2021. године пријавила неновчане донације у износима од по 6.000,00 КМ, неспорна је чињеница да пословне књиге и финансијски извјештај странке не пружају тачне и вјеродостојне податке о њеним обавезама.

(4) Странка је у Обрасцу 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*) годишњег финансијског извјештаја пријавила трошкове адвокатских услуга и судских трошкова у износу од 1.488,00 КМ. Увидом у пословне књиге и извод број 38 с трансакционог рачуна број 198001-1050000157 код Комерцијално-инвестиционе банке д. д. Велика Кладуша, установљено је да је износ од 1.488,00 КМ уплаћен на рачун лица Елвире Абдић Јеленовић, и то 1.200,00 КМ на име главног дуга и 228,00 КМ по рјешењу број 65 0 1873013 20 И.

Странка у поступку прегледа финансијског извјештаја изузев рјешења о мјесној ненадлежности Општинског суда у Сарајеву број 65 0 1873013 20 И од 12. 3. 2021. године, није доставила документацију на основу које је би се установило по којем основу је извршена исплата предметних средстава, што указује на то да странка не располаже документацијом, односно да пословне књиге странке нису вођене на правиан начин.

У складу с рачуноводственим прописима, садржај књиговодствене исправе мора недвосмислено и вјеродостојно показивати врсту и обим настале промјене, карактер пословне промјене у књиговодствено-техничком смислу, техничка обиљежја и сл.

(4) Увидом у дневник благајне од 7. 1. 2021. године, установљено је да је извршен готовински повраћај позајмице физичком лицу у износу од 2.000,00 КМ, што је супротно Уредби о условима и начину плаћања готовим новцем.

40. ПОКРЕТ ЗА МОДЕРНУ И АКТИВНУ КРАЈИНУ (Код 2423)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, политичка странка Покрет за модерну и активну Крајину финансирала се из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	11.361,00	49,66
3.	Прилози правних лица (3-б)	250,00	1,09
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	11.266,21	49,25
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	22.877,21	100,00
II	Остали приходи и друго	0,17	0,00
	Извори финансирања (I+II)	22.877,38	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је политичка странка Покрет за модерну и активну Крајину прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 8. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Покрет за модерну и активну Крајину утрошио је средства у износу од 5.399,14 КМ мимо установљеног Програма утрошка средстава за 2021. годину, чиме је прекршио одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

У годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, Покрет за модерну и активну Крајину исказао је трошкове у износу од 14.572,78 КМ.

Увидом у Програм утрошка средстава за 2021. годину који је странка доставила, установљено је да је странка планирала трошкове у укупном износу од 17.230,00 КМ.

Према подацима из финансијског извјештаја за 2021. годину, Покрет за модерну и активну Крајину исказао је трошкове рекламе и пропаганде у износу од 4.040,00 КМ, трошкове репрезентације у износу од 1.135,14 КМ и трошкове угоститељских услуга у износу од 224,00 КМ, које није планирао својим програмом утрошка средстава.

Покрет за модерну и активну Крајину утрошио је средства у износу од 5.399,14 КМ мимо установљеног Програма утрошка средстава за 2021. годину, чиме је прекршио одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

- б) Политичка странка Покрет за модерну и активну Крајину прекршила је одредбе члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја, установљено је да је политичка странка примила прилоге у укупном износу од 250,00 КМ од правног лица које је имало закључене уговоре о јавној набавци услуга с Управом за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине, чија је вриједност већа од 10.000,00 КМ, чиме су прекршене одредбе члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Политичка странка Покрет за модерну и активну Крајину је, дана 16. 2. 2021. године, од правног лица „ВЕНИЋ SANNY BOY“ д. о. о. Бихаћ примила прилог у износу од 100,00 КМ, а дана 8. 4. 2021. године примила је, од истог правног лица, прилог у износу од 150,00 КМ.

Према акту број 02-07-2-11-2-2/24 од 8. 2. 2024. године који је доставила Управа за индиректно опорезивање, установљено је да је правно лице „ВЕНИЋ SANNY BOY“ д. о. о. Бихаћ имало закључен Уговор о јавној набавци број 01-16-13-25-307-2/21 од 14. 4. 2021. године, укупне вриједности 17.550,00 КМ с урачунатим ПДВ-ом, који се односио на вршење услуга сезонског чишћења снијега на подручју граничних прелаза Ужљебић, Изачић, Кладуша и Пашин Поток.

ц) Политичка странка Покрет за модерну и активну Крајину није водила пословне књиге у складу с рачуноводственим прописима те није успоставила тачне евиденције о приходима, расходима и обавезама, није исказала тачан промет по трансакционим рачунима и обрасце финансијског извјештаја није попунила у складу с одредбама Правилника, чиме је прекршила одредбе члана 1. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Странка је у Обрасцу 2 (*Преглед промета свих трансакционих рачуна политичке странке*) погрешно исказала податке о трансакционим рачунима и промету који је остварила, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

- Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала трансакциони рачун број 3385002285934123 код Уникредит банке, без почетног стања, те прометом улаза у износу од 22.877,38 КМ, прометом излаза у износу од 14.580,67 КМ и стањем на дан 31. 12. 2021. године у износу од 8.296,61 КМ.

Увидом у изводе с поменутог трансакционог рачуна, установљено је да је почетно стање било негативно и износило је -4,10 КМ, промет улаза је износио 22.877,38 КМ, промет излаза 14.576,67 КМ, те је стање новчаних средстава на трансакционом рачуну на дан 31. 12. 2021. године износило 8.296,61 КМ.

- Покрет за модерну и активну Крајину није у годишњем финансијском извјештају исказао трансакциони рачун број 3385002286012402 код Уникредит банке.

Увидом у извод број 1 на дан 27. 1. 2021. године с овог трансакционог рачуна, установљено је да је почетно стање било негативно и износило је -5,11 КМ, промет улаза је износио 15,11 КМ, промет излаза 10,00 КМ, тј. салдо на крају дана износио је 0,00 КМ. Рачун је затворен дана 28. 1. 2021. године. Странка није евидентирала трансакциони рачун број 3385002286012402 код Уникредит банке ни у пословним књигама.

(2) Политичка странка није у годишњем финансијском извјештају исказала све донације физичких лица, чиме је прекршила одредбе члана 14. Правилника.

Контролом извода с трансакционог рачуна број 3385002286012402 код Уникредит банке установљено је да је физичко лице Един Морањкић дана 27. 1. 2021. године дао донацију Покрету за модерну и активну Крајину у износу од 15,11 КМ, коју странка није евидентирала у својим пословним књигама и није исказала у годишњем финансијском извјештају.

(3) Странка у годишњем финансијском извјештају и својим пословним књигама није исказала тачне и потпуне податке о расходима и није правилно класификовала расходе, чиме је прекршила одредбе чланова 21. и 22. Правилника.

- Покрет за модерну и активну Крајину у годишњем финансијском извјештају је исказао трошкове електричне енергије у износу од 182,82 КМ, трошкове комуналних услуга у износу од 221,00 КМ и трошкове закупа у износу од 6.000,00 КМ.

Увидом у аналитичке картице, установљено је да политичка странка није у својим пословним књигама евидентирала и у годишњем финансијском извјештају није исказала трошкове електричне енергије за децембар, трошкове комуналних услуга за јуни, септембар и октобар те трошкове закупа пословног простора за новембар и децембар 2021. године.

- Покрет за модерну и активну Крајину није исказао тачне податке о трошковима уговора о дјелу који је закључио с физичким лицем Едином Морањкићем за обављање послова техничког секретара у току 2021. године. Уговорена накнада према уговору износила је 1.000,00 КМ нето, а уговор је закључен дана 2. 1. 2021. године.

Странка је у пословним књигама и финансијском извјештају исказала трошкове по основу овог уговора у износу од 500,00 КМ и припадајуће порезе и доприносе у износу од 92,97 КМ.

- На основу података из пословних књига, уговора о закупу пословног простора и рачуна за извршене услуге, установљено је да странка у пословним књигама није правилно евидентирала трошкове закупа пословног простора и трошкове комуналних услуга, односно да наведене трошкове није евидентирала у моменту настанка трошка, већ у моменту плаћања, што је супротно рачуноводственим прописима.

1. Увидом у рачун број 411-010068-20 од 23. 12. 2020. године у износу од 22,10 КМ правног лица ЈКП „КОМРАД“ д. о. о. Бихаћ, установљено је да се он односи на услуге одвоза смећа за период од 1. 12. 2020. до 31. 12. 2020. године.

Странка је рачун евидентирала у својим пословним књигама и годишњем финансијском извјештају као трошак комуналних услуга 2021. године, умјесто као расход претходних година.

2. Увидом у аналитичку картицу трошкова закупа пословног простора, установљено је да је странка као трошкове закупа у 2021. години исказала трошкове у износу од 1.000,00 КМ који се односе на новембар и децембар 2020. године, које је требала исказати као расходе претходних година.

3. Увидом у рачун број 101-1256836-31012 од 31. 1. 2022. године у износу од 8,21 КМ добављача ЈП „Електропривреда Босне и Херцеговине“ Бихаћ, који је странка евидентирала у пословним књигама и исказала у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, установљено је да се он односи на утрошену електричну енергију за јануар 2022. године.

(4) Странка није у годишњем финансијском извјештају исказала тачан износ својих обавеза, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника.

- Увидом у пословне књиге и документацију коју је странка доставила, установљено је да политичка странка није у годишњем финансијском извјештају исказала обавезе по основу закупа пословног простора за новембар и децембар 2021. године у износу од

1.000,00 KM и обавезе по основу уговора о дјелу у нето износу од 500,00 KM, као и обавезе за припадајуће порезе и доприносе у износу од 92,97 KM.

- Покрет за модерну и активну Крајину није у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају исказао обавезе по основу утрошка електричне енергије за мјесец децембар и трошкове комуналних услуга за јуни, септембар и октобар 2021. године.

41. СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА ДР ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ (Код 1730)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Српска радикална странка др Војислав Шешељ се финансирала из сљедећих извора:

Ред број	Извори финансирања	Износ (KM)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	3,28
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	81,50
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	180,00	0,99
7.	Приходи из буџета (3-ф)	18.046,20	99,01
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	18.226,20	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	18.226,20	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Српска радикална странка др Војислав Шешељ прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- Политичка странка је средства у износу од 3.940,91 KM утрошила мимо установљеног Програма утрошка финансијских средстава за 2021. годину, док за набавку горива у вриједности од 3.192,68 KM није установљено да је средства за утрошила искључиво за остваривање страначких циљева и страначких активности, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Српска радикална странка др Војислав Шешељ је Програмом утрошка средстава за 2021. годину предвидјела укупне трошкове у износу од 12.000,00 KM.

У годишњем финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, Српска радикална странка др Војислав Шешељ је пријавила укупне расходе у износу од 15.259,07 KM.

- (1) Увидом у структуру остварених трошкова, установљено је да је политичка странка мимо финансијског плана, односно Програма утрошка средства остварила трошкове у износу од 3.940,91 КМ, како слиједи:
- Трошкове адвокатских услуга и судске трошкове, које је планирала у износу од 1.000,00 КМ странка је остварила у износу од 3.221,00 КМ.
 - Трошкове репрезентације странка је остварила у износу од 1.977,31 КМ, а планирала их је у износу од 1.000,00 КМ.
 - Странка је планирала трошкове енергије и горива у износу од 3.500,00 КМ, а остварила је трошкове горива у износу од 3.192,68 КМ и трошкове електричне енергије у износу од 408,28 КМ.
 - Планирани износ трошкова закупнине пословних простора и одржавања опреме странка је прекорачила за 105,50 КМ.
 - Политичка странка је остварила трошкове књиговодствених услуга у износу од 234,00 КМ, трошкове таксе, новчане казне и слично у износу од 126,00 КМ, трошкове телефона и интернетских услуга у износу од 100,00 КМ и трошкове канцеларијског материјала у износу од 76,14 КМ, које није предвидјела својим програмом утрошка средстава.
- (2) За трошкове горива за моторна возила, у вриједности од 3.192,68 КМ, не може се поуздано тврдити да су настали искључиво за обављање страначких активности, односно остваривање циљева установљених програмом и статутом политичке странке. Увидом у изводе с трансакционог рачуна, установљено је да су исплате за гориво, у наведеном износу, извршене с трансакционог рачуна странке, а путем бизнис картице предсједника политичке странке.
- Српска радикална странка др Војислав Шешељ нема моторна возила у свом власништву, а према подацима из пословних књига и финансијске документације није користила изнајмљена возила. Такође, политичка странка нема путне налоге, нити располаже другом документацијом о службеним путовањима, којом би могла оправдати утрошак горива за страначке активности.
- б) Прегледом финансијског извјештаја, пословних књига и финансијске документације, установљено је да Српска радикална странка др Војислав Шешељ пословне књиге није водила у складу с рачуноводственим прописима и одредбама члана 11. став (1) Закона о финансирању политичких странака. Странка није успоставила правилне и потпуне евиденције о приходима, расходима и обавезама те финансијски извјештај није попунила на начин како је Централна изборна комисија БиХ прописала Правилником, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (1) и став (4) истог закона.
- (1) Политичка странка у својим пословним књигама и финансијском извјештају није успоставила правилне и тачне евиденције о приходима из буџета.
- У пословним књигама странка је евидентирала приход из буџета у износу од 19.322,08 КМ, а у финансијском извјештају који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, пријавила је приход из буџета у износу од 18.046,20 КМ.
 - Увидом у изводе с трансакционог рачуна, установљено је да је странка као приход из буџета евидентирала поврат таксе за овјеру за учешће на изборима 2020. године, у износу од 1.300,00 КМ и наплаћене трошкове и камате по судским пресудама, у износу од 4.358,96 КМ.

- Политичка странка је уплате из буџета Општине Сребреница, у износу од 6.098,04 КМ, евидентирала као приход из буџета 2021. године. Увидом у изводе с трансакционог рачуна, установљено је да су политичкој странци уплаћена средства по судској пресуди у износу од 3.617,66 КМ, трошкови парничног поступка у износу од 1.680,00 КМ и камате у износу од 800,38 КМ.
 - Странка је евидентирала приход из буџета Општине Шековићи у износу од 2.929,00 КМ. Прегледом финансијског извјештаја и друге документације установљено је да су политичкој странци исплаћена средства у износу од 2.453,96 КМ. У оквиру наведених средстава као приход из буџета Општине Шековићи 2021. године исплаћена су средства у износу од 484,96 КМ, док износ од 1.969,00 КМ чине исплате по судском рјешењу, које укључују трошкове парничног поступка и камате.
 - Средства која су политичкој странци уплаћена из буџета Општине Теслић, у износу од 2.100,56 КМ, у пословним књигама и финансијском извјештају евидентирана су као приход из буџета. Увидом у изводе с трансакционог рачуна установљено је да износ од 1.182,00 КМ представља приход из буџета, док је износ од 918,56 КМ исплаћен по судском рјешењу за трошкове поступка по тужби и такса за тужбу.
 - Приход из буџета Општине Пелагићево, који је остварен у износу од 1.000,00 КМ, политичка странка је у финансијском извјештају пријавила као приход из буџета Града Бање Луке.
 - Политичка странка у финансијском извјештају није пријавила приход из буџета Општине Рудо у износу од 173,42 КМ, Општине Хан Пијесак у износу од 85,56 КМ и Општине Источна Илица у износу од 84,61 КМ.
- (2) У пословним књигама политичка странка, супротно рачуноводственим прописима и одредбама члана 11. став (1) Закона о финансирању политичких странака није евидентирала донацију Општине Сребреница, коју је остварила коришћењем пословног простора без плаћања закупнине.
У финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, политичка странка је ову неновчану донацију пријавила као приход у износу од 180,00 КМ.
- (3) Политичка странка у финансијском извјештају није пријавила остале приходе, који према евиденцијама из пословних књига износе 1.509,07 КМ. Приход у наведеном износу остварен је по основу накнадно одобрених рабата од стране добављача политичке странке.
- (4) Политичка странка није успоставила потпуне и правиле евиденције о трошковима закупнине пословних простора.
- У пословним књигама није евидентирана закупнина пословног простора који је политичка странка користила у Сребреници. У финансијском извјештају трошак закупнине организационог дијела странке у Сребреници евидентиран је у износу од 180,00 КМ.
 - Код организационог дијела политичке странке у Теслићу, трошкови закупнине су у пословним књигама евидентирани у моменту плаћања, а не у периоду у којем је политичкој странци пружена услуга. Закупнину за 2020. годину, коју је политичка странка платила 5. 2. 2021. године, евидентирала је као трошак закупнине из 2021. године.

(5) Политичка странка није успоставила потпуне и тачне евиденције о својим обавезама и потраживањима.

- У пословним књигама исказане су укупне обавезе на дан 31. 12. 2021. године у износу од 35.015,00 КМ, од чега су остале краткорочне финансијске обавезе у износу од 1.800,00 КМ и остале обавезе, односно обавезе према добављачима у износу од 35.215,00 КМ.

У финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, политичка странка је пријавила обавезе према добављачима у укупном износу од 49.559,77 КМ.

- Увидом у пословне књиге странке, установљено је да су обавезе у износу од 1.300,00 КМ евидентиране као почетно стање на дан 1. 1. 2021. године, што значи да су оне настале у ранијем периоду.

У пословним књигама Српске радикалне странке др Војислав Шешел нису евидентирана потраживања за дате позајмице. Међутим, увидом у изводе с трансакционог рачуна, установљен је повраћај позајмице политичкој странци у износу од 500,00 КМ.

Повраћај позајмице политичкој странци, уплатом средстава 29. 4. 2021. године на њен трансакциони рачун, у износу од 500,00 КМ, у пословним књигама је евидентиран као примљена позајмица коју је Српској радикалној странци др Војислав Шешел дао њен предсједник.

- Прегледом је установљено да позајмица политичке странке Демократски народни савез, у износу од 2.000,00 КМ, која је пријављена у годишњем финансијском извјештају Српске радикалне странке др Војислав Шешел за 2020. годину, као обавеза на дан 31. 12. није враћена, а није евидентирана у пословним књигама, нити је пријављена у финансијском извјештају за 2021. годину.

Да је Српска радикална странка др Војислав Шешел на дан 31. 12. 2021. године имала обавезу по основу позајмице од Демократског народног савеза, потврђује чињеница да је Демократски народни савез у својим пословним књигама на дан 31. 12. 2021. године исказао потраживање од Српске радикалне странке др Војислав Шешел у износу од 2.000,00 КМ.

- На захтјев Централне изборне комисије БиХ, политичка странка је доставила конфирмације којима се потврђују њене обавезе према добављачима на посљедњи дан извјештајног периода. Конфирмацијама пет добављача, од укупно 17 добављача чије је обавезе политичка странка пријавила у финансијском извјештају, потврђене су обавезе Српске радикалне странке др Војислав Шешел у износу од 37.650,80 КМ.

Наведено потврђује чињеницу да су евиденције о обавезама Српске радикалне странке

42. СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКТИВНОСТИ (Код 882)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, Странка демократске активности се финансира из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	27.403,93	6,05
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	1.207,50	0,27
7.	Приходи из буџета (3-ф)	424.098,42	93,68
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	452.709,85	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	452.709,85	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Странка демократске активности прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 11. став (1) и став (2) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Странка демократске активности није сачинила Програм утрошка средства на начин да се обезбиједи потпуна транспарентност утрошка средства, док је мањи дио средстава утрошила мимо Програма утрошка, чиме је прекршила је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Странка демократске активности је у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину исказала расходе у укупном износу од 365.919,39 КМ.

Политичка странка је Програмом о измјенама утрошка средстава за 2021. годину планирала укупне расходе у износу од 413.400,00 КМ.

Анализом Програма о измјенама утрошка средстава за 2021. годину установљено је да програм није довољно аналитичан. Наиме, политичка странка је планирала обавезе према запосленима у износу од 60.000,00 КМ. У пословним књигама и годишњем финансијском извјештају политичка странка је исказала трошкове бруто плата у износу од 46.440,05 КМ, те накнаде за топли оброк, превоз, регрес и сл. у износу од 10.380,00 КМ.

Поред наведеног, а увидом у рачун ЈП „Радио Кључ“, број 4375 од 29. 4. 2021. године у износу од 15,00 КМ за трошкове пропаганде које је политичка странка исказала у годишњем финансијском извјештају, установљено је да су Странци демократске активности фактурисани трошкови саопштења НЕС.

- б) Странка демократске активности је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Политичка странка је у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину неновчану донацију Удружења жена „Кључки бисери“ Кључ по основу бесплатног коришћења пословног простора исказала у знатно мањем износу у односу на висину закупнине која је установљена Одлуком Општинског вијећа општине Кључ.

Увидом у акт Општине Кључ број 02-45-1981/22 од 13. 9. 2022. године, установљено је да је Општина Кључ просторије дала на управљање Удружењу жена „Кључки бисери“ Кључ, које је, затим, склопило посебне уговоре с политичким странкама. Висина закупнине прописана Одлуком Општинског вијећа општине Кључ о висини закупнине за пословне просторе на подручју општине Кључ у државном власништву, износи од 6,00 КМ до 10,00 КМ по m^2 , у зависности од зоне.

У Обрасцу 3-е (*Неновчане донације и рачуни које странка није имала обавезу да плати*) годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, Странка демократске активности исказала је неновчану донацију Удружења жена „Кључки бисери“ Кључ по основу бесплатног коришћења пословног простора, површине 34,5 m^2 , у укупном износу од 325,50 КМ.

- ц) На основу обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да Странка демократске активности није водила потпуне, правилне и правремене евиденције о приходима, расходима и обавезама, није успоставила унутрашње контроле, нити је обрасце годишњег финансијског извјештаја попунила у складу с Правилником, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и став (2) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Странка демократске активности није у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину правилно исказала неновчане донације, чиме је прекршила одредбе чланова 13. и 18. Правилника.

- Странка је у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају неновчану донацију Удружења жена „Кључки бисери“ Кључ по основу бесплатног коришћења пословног простора исказала у знатно мањем износу у односу на стварну вриједност.

- У Обрасцу 3-е (*Неновчане донације и рачуни које политичка странка није имала обавезу да плати*) политичка странка исказала је неновчану донацију Општине Босанска Крупа по основу бесплатног коришћења пословног простора у износу у 442,00 КМ. Увидом у податке и Одлуку Општинског вијећа општине Босанска Крупа о додјели у закуп пословних простора политичким странкама број 01/В-02-8950-2а/17 од 14. 12. 2017. године, које је актом број 07-11-6387/22 од 2. 8. 2022. године доставио Град Босанска Крупа, установљено је да је Странка демократске активности у току 2021. године користила канцеларије у власништву овог града, те да је мјесечна закупнина износила 1,00 КМ.

С обзиром на то да је имала обавезу да плати закупнину у годишњем износу од 12,00 КМ, политичка странка није остварила неновчану донацију Града Босанска Крупа, те је није требала исказати у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају.

(2) Контролом исказаних прилога физичких лица, установљено је да политичка странка није водила тачне евиденције о појединачним прилозима физичких лица, те је у

Обрасцу 3-а (*Прилози физичких лица*) годишњег финансијског извјештаја исказала погрешне податке о прилозима, чиме је прекршила одредбе члана 14. Правилника.

Странка је у Обрасцу 3-а исказала прилоге сљедећих физичких лица: Недима Зулић у износу од 2.052,00 КМ, Ирма Фаткић у износу од 2.927,13 КМ, Хајрудин Халиловић у износу од 2.036,00 КМ и Расим Пајић у износу од 2.225,00 КМ, те је издала потврде о примљеним прилозима у истим износима.

Увидом у податке које је странка доставила, допис Скупштине Унско-санског кантона о уплатама дијела паушала за период јануар–септембар 2021. године и податке за уплате извршене за октобар и новембар 2021. године, установљено је да су наведена физичка лица дала прилоге странци, како слиједи: Недима Зулић 1.874,00 КМ, Ирма Фаткић 2.540,76 КМ, Хајрудин Халиловић у износу од 1.879,00 КМ и Расим Пајић у износу од 2.038,00 КМ. Странка за уплате извршене на рачун политичке странке у јануару 2021. године, а које се односе на уплате паушала из буџета Скупштине Унско-санског кантона за децембар 2020. године није доставила спецификације, тако да у поступку прегледа није могло бити потврђено колико су износили прилози наведених лица.

Странка је у потврдама о примљеним прилозима издатим физичким лицима Недими Зулић и Хајрудину Халиловићу погрешно исказала податке о износу прилога за април 2021. године, односно у Обрасцу 3-а није исказала тачне податке о појединачним прилозима физичких лица.

Поред наведеног, а увидом у достављене потврде о примљеним прилозима од физичких лица, установљено је да на потврдама није наведен број личног документа. Такође, на већем броју потврда није наведена адреса физичког лица, односно наведена је иста адреса (Цазин бб, Цазин).

С обзиром на то да политичка странка у потврдама о примљеним прилозима није навела све потребне податке, те да није исказала тачне податке о износу прилога, прекршила је одредбе члана 6. Правилника.

(3) Политичка странка у пословним књигама није успоставила правремене и правилне евиденције о расходима, нити је у обрасцима годишњег финансијског извјештаја исказала тачне податке о расходима, чиме је прекршила одредбе чланова 21, 22. и 23. Правилника.

- Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупнине пословних просторија које је користила у Босанској Крупи у износу од 442,00 КМ, док је према подацима које је доставио Град Босанска Крупа закупнина износила 12,00 КМ.

- Политичка странка је трошкове закупнине пословних просторија које је користила у Брези исказала у већем износу у односу на уговорену цијену за 153,76 КМ. У пословним књигама и годишњем финансијском извјештају странка је исказала трошкове закупнине пословних просторија у Брези у износу од 358,72 КМ. Према подацима које је доставила Општина Бреза, мјесечна закупнина износила је 17,08 КМ, односно 204,96 КМ годишње.

- Странка је у Обрасцу 4.2 (*Трошкови пропаганде*) годишњег финансијског извјештаја исказала трошкове закупа сале по рачунима ЈУ „Центар за културу и образовање“ Цазин број 27/18 од 23. 8. 2018. године у износу од 200,00 КМ и број 21/17 од 5. 9. 2017. године у износу од 200,00 КМ. Такође, странка је рачун ЈУ

„Културно-спортски центар“ Какањ број 862/1-У од 2. 10. 2018. године у износу од 400,00 КМ исказала као трошкове пропаганде.

С обзиром на то да је ријеч о трошковима насталим у претходним годинама, странка је наведене трошкове требала исказати у Обрасцу 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*) као расходе из претходног периода.

- Странка је у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају исказала трошкове ранијег периода у износу од 5.991,56 КМ. Увидом у рачун добављача „УСКИНФОР ПРОМОЦИЈА“ д. о. о. Бихаћ, број 103-11-2020 од 17. 11. 2020. године, установљено је да је странка трошкове за маркетиншке услуге за Изборе 2020. у износу од 3.077,10 КМ евидентирала у пословним књигама за 2021. годину као трошкове ранијег периода.
Наведено указује да странка не води правовремене евиденције о својим расходима и обавезама.
- Увидом у рачуне за хотелске услуге установљено је да су трошкови ноћења исплаћени и лицима која нису запослена нити ангажована у политичкој странци, а која с пореског аспекта имају карактер личних примања. Странка на наведене исплате није обрачунала и платила порез на доходак и припадајуће доприносе, чиме трошкови и обавезе по овом основу нису евидентирани ни исказани у годишњем финансијском извјештају.
- Прегледом годишњег финансијског извјештаја, установљено је да је странка у Обрасцу 4.1 трошкове таксе у износу од 3.700,00 КМ исказала као остале трошкове.
- Странка је трошкове закупа возила по уговорима закљученим с физичким лицима у укупном износу од 8.300,00 КМ у пословним књигама евидентирала на конту 40100 – *Транспортне услуге*.

(4) Увидом у финансијску документацију политичке странке и књиговодствене исправе, установљени су недостаци код дијела рачуна добављача који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима. Такође, установљено је да је странка поједине трошкове евидентирала на основу предрачуна. Поред наведеног, установљено је да рачуни нису овјерени за књижење и плаћање.

- Увидом у рачуне које је странка евидентирала на конту 40870 – *Остали трошкови*, установљено је да је странка евидентирала трошкове за хостинг и домен за 2020. годину по предрачуну добављача *Green hosting* бр. 21-088 од 20. 3. 2021. године у износу од 125,00 КМ и трошкове за хостинг и домен за 2021. годину по предрачуну добављача *Green hosting* број 21-0126 од 13. 5. 2021. године у износу од 125,00 КМ.
- На рачуну добављача *Сору.ба* Сарајево, број 108/21 од 1. 11. 2021. године у износу од 836,00 КМ наведено је „по отпремници 791/1“, без навођења врсте услуге и количине. Рачун добављача није овјерен од стране политичке странке за књижење и плаћање.
- Контролом трошкова услуга које је странка у годишњем финансијском извјештају исказала у износу од 2.340,00 КМ, установљено је да је странка дана 2. 1. 2021. године закључила Уговор с правним лицем *QM Solutions* д. о. о. Тузла о пружању услуга интерне ревизије за 2019. и 2020. годину. Рачун није овјерен од стране одговорног лица за књижење, односно није потврђено извршење услуге. Увидом у извјештаје о интерној ревизији, које је странка доставила у поступку прегледа,

установљено је да је извјештаје потписао сертификовани рачуновођа и директор правног лица *QM Solutions* д. о. о. Тузла, те да се у њима даје мишљење о финансијском положају, резултату пословања, готовинском току, промјенама у капиталу и усклађености с Међународним стандардима финансијског извјештавања (МСФИ), што је уобичајено садржај извјештаја о ревизији, а не извјештаја о интерној ревизији. Такође, ни у једном дијелу извјештаја није наведено да ли политичка странка има правилнике о интерним контролама и да ли су успостављене интерне контроле, односно да ли је политичка странка својим интерним актима уредила систем унутрашње финансијске контроле над нижим организационим дијеловима ради спречавања погрешног евидентирања прихода и расхода те злоупотребе финансијских средстава.

Наведено указује да политичка странка нема успостављене интерне контроле, а што је прописано одредбом члана 11. став (2) Закона о финансирању политичких странака.

(5) Странка демократске активности није у Обрасцу 5 (*Обавезе*) годишњег финансијског извјештаја исказала све обавезе на дан 31. 12. 2021. године, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника.

- Политичка странка није исказала обавезе према Граду Босанској Крупи по основу закупнине пословних просторија, а које су износиле 12,00 КМ.
- С обзиром на то да политичка странка није евидентирала све трошкове, тако ни обавезе нису правилно исказане.
- Странка демократске активности није на захтјев Централне изборне комисије Босне и Херцеговине доставила конфирмације на дан 31. 12. 2021. године за добављаче Општина Брежа и „Гријање“ д. о. о. Какањ, што указује на то да није вршила усаглашавање обавеза с добављачима.

Трошкови изборне кампање на пријевременим изборима за начелника Општине Фоча (ФБиХ)

Странка демократске активности је у оквиру коалиције учествовала на пријевременим изборима за начелника Општине Фоча (ФБиХ) који су одржани 11. 4. 2021. године.

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине, Странка демократске активности је у сврху изборне кампање за пријевремене изборе за начелника Општине Фоча (ФБиХ) могла да потроши средства у износу од 240,75 КМ.

Странка у годишњем финансијском извјештају није исказала трошкове изборне кампање за пријевремене изборе за начелника општине Фоча (ФБиХ).

43. РЕПУБЛИЧКА СТРАНКА СРПСКЕ (Код 3037)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, Републичка странка Српске се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	550,00	1,47
2.	Прилози физичких лица (3-а)	36.911,66	98,53
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	0,00	0,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	37.461,66	100,00
II	Остали приходи и друго	0,08	0,00
	Извори финансирања (I+II)	37.461,74	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Републичка странка Српске прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

а) Републичка странка Српске је финансијска средства странке у износу од 9.757,79 КМ утрошила мимо Програма утрошка средстава за 2021. годину, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

У Програму утрошка средстава за 2021. годину, Републичка странка Српске планирала је расходе у укупном износу од 25.225,00 КМ.

Републичка странка Српске је у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину исказала расходе у укупном износу од 32.936,31 КМ.

Анализом Програма утрошка средстава за 2021. годину и података из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је странка расходе остварила у већем износу за 9.757,79 КМ у односу на планиране, како слиједи:

- Странка није планирала трошкове електричне енергије, трошкове пореза и др. обавеза, трошкове комуналних услуга и трошкове адвокатских услуга и судских трошкова, а њих је у Обрасцу 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*) годишњег финансијског извјештаја исказала у износу од 2.850,28 КМ, и то: трошкове електричне енергије у износу од 2.166,16 КМ, трошкове пореза и др. обавеза у износу од 530,89 КМ, трошкове комуналних услуга у износу од 82,44 КМ и трошкове адвокатских услуга и судских трошкова у износу од 70,79 КМ.

- Републичка странка Српске је планиране трошкове репрезентације прекорачила за 376,63 КМ, планиране трошкове платног промета за 112,10 КМ, планиране бруто плате запослених за 1.133,98 КМ, те планиране трошкове рекламе за 5.284,80 КМ.

б) На основу обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја, установљено је да Републичка странка Српске није водила потпуне евиденције о расходима и обавезама и није обрасце годишњег финансијског извјештаја попунила у складу с одредбама Правилника, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Републичка странка Српске није у годишњем финансијском извјештају исказала девизни рачун отворен код Уникредит банке, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

Увидом у Потврду Уникредит банке број БЈ01-0042/23 од 21. 2. 2023. године, установљено је да је Републичка странка Српске имала отворен девизни рачун број 20036186101, ИБАН БА39 3381 9048 1227 2506, те да путем овог рачуна није остварила промет у току 2021. године.

(2) Републичка странка Српске је у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупа пословног простора у мањем износу за 2.400,00 КМ у односу на уговорену цијену закупа, чиме је прекршила одредбе чланова 21. и 22. Правилника.

Наиме, Републичка странка Српске је у Обрасцу 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*) исказала трошкове закупа пословног простора у износу од 6.000,00 КМ. Увидом у Уговор о закупу пословног простора, установљено је да су трошкови закупа пословног простора износили 1.200,00 КМ мјесечно, односно 8.400,00 КМ за период од 1. 6. до 31. 12. 2021. године.

Странка у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају није исказала ни обавезе према закуподавцу у износу од 2.400,00 КМ, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника.

(3) Републичка странка Српске на потврдама издатим физичким лицима о примљеним прилозима није уписала адресу пребивалишта физичког лица које је уплатило прилог, што је супротно одредбама члана 6. Правилника.

У складу с одредбама из члана 6. Правилника, политичка странка је дужна сваком физичком и правном лицу од којег је примила чланарину или прилог издати потврду у којој су садржани сљедећи подаци: назив политичке странке, серијски број потврде, укупан износ чланарине/прилога, име и презиме/назив донатора, број личног документа/идентификациони број донатора, адреса и мјесто пребивалишта/сједишта донатора, датум уплате, датум издавања потврде и потпис овлашћеног лица.

44. БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ПАТРИОТСКА СТРАНКА – СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ (Код 001)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Босанскохерцеговачка патриотска странка – Сефер Халиловић се финансира из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	1.884,00	8,77
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	18.991,31	88,43
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	20.875,31	100,00
II	Остали приходи и друго	600,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	21.475,31	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Босанскохерцеговачка патриотска странка – Сефер Халиловић прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Босанскохерцеговачка патриотска странка – Сефер Халиловић је План утрошка средстава за 2021. годину сачинила нереално те је финансијска средства у износу од 540,00 КМ утрошила мимо установљеног Програма утрошка, чиме је прекршила је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Босанскохерцеговачка патриотска странка – Сефер Халиловић није сачинила Програм утрошка средства на начин да се обезбиједи транспарентност трошкова, док је дио средства утрошила мимо Програма утрошка.

Босанскохерцеговачка патриотска странка – Сефер Халиловић је у годишњем финансијском извјештају исказала укупне трошкове у износу од 45.502,39 КМ, што чини 19,97% од укупно планираних расхода.

У Плану утрошка средстава за 2021. годину, странка је планирала укупне трошкове у износу од 227.860,00 КМ.

Анализирајући цјелокупан План утрошка средстава за 2021. годину, уочено је да је странка нереално сачинила План утрошка, јер су планирани трошкови четири пута већи од извршења у 2021. години, што посебно долази до изражаја код појединих планираних ставки.

Трошкови горива и мазива који су планирани у износу од 15.000,00 КМ, остварени су у износу од 3.438,15 КМ, *трошкови закупнине пословних простора* планирани су у износу

од 47.000,00 КМ, а исказани су у износу од 7.227,01 КМ, *трошкови рекламе и пропаганде* који су планирани у износу од 20.000,00 КМ, остварени су у износу од 449,00 КМ, док су *трошкови угоститељских услуга* које је странка планирала у износу од 25.000,00 КМ, остварени су у износу од 3.366,59 КМ.

Осим тога, анализом Плана утrophка средстава за 2021. годину, Служба за ревизију је установила да је странка финансијска средства у износу од 540,00 КМ утrophила мимо установљеног Програма утrophка средстава на начин да није планирала трошкове књиговодствених услуга, а које је остварила у том износу.

б) Босанскохерцеговачка патриотска странка – Сефер Халиловић у финансијском извјештају није пријавила неновчану донацију Града Лукавца, није водила потпуне евиденције о својим приходима и расходима те обрасце годишњег финансијског извјештаја није попунила у складу с Правилником, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) На основу службених података Града Лукавца установљено је да је Босанскохерцеговачка патриотска странка – Сефер Халиловић у 2021. години користила пословне просторије у улици Септембарска 8, и то канцеларију број 9, смјештену на I спрату објекта, површине 13,00 m², без новчане накнаде.

Странка у пословним књигама није евидентирала нити исказала у Обрасцу 3-е (*Неновчане донације и рачуни које политичка странка није имала обавезу да плати*) годишњег финансијског извјештаја, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака и одредбе чланова 13. и 18. Правилника.

(2) Странка у пословним књигама није евидентирала, нити је исказала у годишњем финансијском извјештају, трошкове закупнине пословног простора који је користила у Лукавцу, чиме је прекршила одредбе чланова 21. и 22. Правилника.

45. ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „НАРОДНИ ПОКРЕТ“ (Код 2497)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Политичка организација „Народни покрет“ се финансирала из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	120,00	1,20
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	9.903,82	98,80
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	10.023,82	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	10.023,82	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Политичка организација „Народни покрет“ прекршила одредбе члана 5. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

а) Политичка организација „Народни покрет“ је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака на начин:

(1) Политичка странка у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају није исказала неновчану донацију физичког лица коју је остварила по основу бесплатног коришћења пословног простора. Увидом у Уговор о закупу пословног простора који је закључен 15. 1. 2020. године с Ермином Карићем, на неодређено вријеме, почевши од 9. 3. 2020. године, а који се налази у Санском Мосту, Приједорска 92б, установљено је да је странка користила пословни простор без накнаде.

(2) Увидом у благајничку документацију странке, установљено је да чланарина у износу од 120,00 КМ, која је примљена у благајну, није уплаћена на трансакциони рачун странке у року од 10 дана од дана пријема уплате.

б) Странка није успоставила потпуне и тачне евиденције о својим приходима и расходима, годишњи финансијски извјештај није поднијела у законом прописаном року и на начин установљен Правилником, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Политичка организација „Народни покрет“ није доставила годишњи финансијски извјештај за 2021. годину до 31. 3. 2022. године, чиме је прекршила одредбе члана 4. Правилника.

Увидом у годишњи финансијски извјештај за 2021. годину, установљено је да је он поднесен 21. 4. 2022. године у електронској форми путем апликације ФИ ЦИК БиХ, а да су одштампани обрасци финансијског извјештаја заједно с потврдом о поднесеном годишњем извјештају достављени Централној изборној комисији Босне и Херцеговине дана 25. 4. 2022. године.

(2) Политичка организација „Народни покрет“ није у годишњем финансијском извјештају исказала комплетну организациону структуру, чиме је прекршила одредбе члана 10. Правилника.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја и финансијске документације, установљено је да је странка, осим Централе странке коју је навела у Обрасцу 1-1 (*Организациона структура политичке странке*) годишњег финансијског извјештаја, имала и ниже нивое организовања.

Странка је у годишњем финансијском извјештају као адресу странке навела Приједорска 92б у Санском Мосту. Увидом у пословне књиге и финансијски извјештај, установљено је да политичка организација „Народни покрет“ по основу уговора о закупу користи и пословни простор у улици Приједорска 22 у Санском Мосту, који није навела у Обрасцу 1-1.

(3) Политичка организација „Народни покрет“ није у годишњем финансијском извјештају исказала све трансакционе рачуне и није исказала тачне податке о промету

оствареном путем трансакционог рачуна број 5556000048834174 код Нове банке, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

Увидом у пословне књиге, установљено је да странка није у годишњем финансијском извјештају који је поднијела Централној изборној комисији Босне и Херцеговине исказала трансакционе рачуне број 5556000048834174 и 5550000048735243 отворене код Нове банке а. д.

Контролом извода с трансакционог рачуна број 5556000048834174 код Нове банке установљено је да је странка на овом рачуну на дан 1. 1. 2021. године имала средства у износу од 30,77 КМ, да је укупан промет улаза у току 2021. године износио 1.000,00 КМ, укупан промет излаза у истом периоду је износио 1.014,00 КМ и да је салдо на трансакционом рачуну на дан 31. 12. 2021. године негативан и износи 16,77 КМ.

Према изјави рачуновође, с рачуна 5550000048735243 код Нове банке није било трансакција у 2021. години, те је рачун затворен 4. 11. 2021. године. Политичка организација „Народни покрет“ доставила је Потврду Нове банке а. д. Бања Лука, Филијала Сарајево, Експозитура Сански Мост од 31. 8. 2022. године, којом банка потврђује да трансакциони рачун број 5550000048735243 има статус неактивног рачуна.

- (4) Политичка организација „Народни покрет“ у годишњем финансијском извјештају није правилно исказала чланарине и прилоге физичких лица, чиме је прекршила одредбе чланова 13. и 14. Правилника.

Странка је у Обрасцу 3 (*Извори финансирања*) финансијског извјештаја исказала приход од чланарине у износу од 120,00 КМ.

Увидом у Одлуку о висини чланарине за 2021. годину, установљено је да висина чланарине за чланове „Народног покрета“ износи 40,00 КМ и да ће се уплаћивати у благајну странке. Према томе, а у складу с чланом 5. став (2) Закона о финансирању политичких странака све уплате физичких лица – чланова странке у износу већем од 40,00 КМ сматрају се добровољним прилозима физичких лица.

Контролом документације из благајне установљено је да је једно физичко лице, Неја Диздаревић, два пута уплатила чланарину у благајну странке у укупном износу од 120,00 КМ.

Како је Одлуком установљен износ чланарине од 40,00 КМ, Народни покрет је уплате веће од износа чланарине требао исказати у Обрасцу 3-а (*Прилози физичких лица*) годишњег финансијског извјештаја у дијелу Обрасца у који се уписују прилози чија је појединачна вриједност мања од 100,00 КМ.

- (5) У Обрасцу 3 (*Извори финансирања*) и 3-е финансијског извјештаја (*Неновчане донације и рачуни које странка није имала обавезу да плати*) странка није исказала неновчану донацију физичког лица остварену по основу коришћења пословног простора без накнаде, чиме је прекршила одредбе чланова 13. и 18. Правилника.

Такође, странка није исказала ни трошкове закупа који су настали бесплатним коришћењем пословног простора, чиме је прекршила одредбе чланова 21. и 22. Правилника.

- (6) У годишњем финансијском извјештају странка није правилно исказала приходе из буџета и приход по основу повраћаја дијела новчаног износа уплаћеног за овјеру

пријаве за учешће на Локалним изборима 2020. године, чиме је прекршила одредбе чланова 13. и 19. Правилника.

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала приходе из буџета у укупном износу од 9.903,82 КМ.

Прегледом пословних књига и контролом извода с трансакционих рачуна, установљено је да је странка из буџета Општине Сански Мост примила средства у износу од 8.903,82 КМ.

Исто тако, контролом извода с трансакционог рачуна, установљено је да је странка новчана средства у износу од 1.000,00 КМ, која је примила на трансакциони рачун по основу Одлуке о поврату уплаћеног новчаног износа таксе за овјеру Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, такође, исказала у Обрасцу 3-ф (*Приходи из буџета*). Политичка организација „Народни покрет“ је ова средства требала исказати у Обрасцу 3 као остали приход.

46. ТУЗЛАНСКА АЛТЕРНАТИВА (Код 1882)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Тузланска алтернатива се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ	Структура
		(КМ)	(%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	40.209,20	100,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	40.209,20	97,67
II	Остали приходи и друго	1.000,00	2,43
	Извори финансирања (I+II)	41.209,20	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Тузланска алтернатива прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Тузланска алтернатива План утрошка средстава није сачинила на начин да обезбјеђује довољну транспарентност утрошених средстава, као и његово поређење с оствареним трошковима, док је финансијска средства у износу од 6.508,37 КМ утрошила мимо свог плана утрошка средстава, те су прекршене одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

У годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, Тузланска алтернатива је исказала укупне расходе у износу од 21.724,29 КМ.

Увидом у Оквирни финансијски план за 2021. годину који је доставила Тузланска алтернатива, установљено је да је странка предвидјела укупне трошкове у износу од 41.940,00 КМ.

Анализом Оквирног финансијског плана, установљене су мањкавости самог плана, тј. он садржи формалне грешке које се односе на период те је сачињен на начин да не обезбјеђује довољну транспарентност утрошених средстава, као и његово поређење с оствареним трошковима, односно није довољно аналитичан. Тако је странка планирала средства за трошкове услуга, а контролом Бруто биланса установљено је да се ова планирана ставка састоји из 14 различитих врста услуга. Странка је имала обавезу да планира услуге по врсти, на примјер банкарске услуге, телефонске услуге, књиговодствене услуге и слично.

У поступку контроле, установљено је да је странка финансијска средства трошила мимо свог оквирног финансијског плана за 2021. годину, како слиједи:

- Странка је планиране трошкове личних примања радника (плата, топли оброк, превоз) пракорачила за 2.775,06 КМ, с обзиром на то да је финансијским планом предвиђен трошак у износу од 5.000,00 КМ, а остварен је трошак у износу од 7.775,06 КМ.

- У Плану утрошка средстава странка није предвидјела слједеће трошкове: трошкове књиговодствених услуга, трошкове платног промета, трошкове поштарине и интернета, трошкове телефона, трошкове горива и мазива, утрошену воду, трошкове такси, новчаних казни и сл., трошкове обезбјеђења и расходе ранијих година.

Странка је у 2021. години наведене трошкове остварила у укупном износу од 3.732,81 КМ, и то: трошкове књиговодствених услуга у износу од 1.755,00 КМ, трошкове платног промета у износу од 526,70 КМ, трошкове поштарине и интернета у износу од 146,35 КМ, трошкове телефона у износу од 491,53 КМ, трошкове горива и мазива у износу од 107,83 КМ, утрошену воду у износу од 127,00 КМ, трошкове такси, новчаних казни и сл. у износу од 16,70 КМ, трошкове обезбјеђења у износу од 11,70 КМ и расходе ранијих година у износу од 550,00 КМ.

б) Тузланска алтернатива није водила пословне књиге у складу с рачуноводственим прописима, није водила потпуне евиденције о својим расходима и обавезе те обрасце годишњег финансијског извјештаја није попунила у складу с Правилником, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Странка у Обрасцу 2 (*Преглед промета свих трансакционих рачуна политичке странке*) годишњег финансијског извјештаја није исказала тачне податке о промету оствареном путем трансакционог рачуна, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

У Обрасцу 2 исказан је трансакциони рачун број 1995060042669585 код Шпаркасе банке д. д. са слједећим подацима: почетно стање на дан 1. 1. 2021. године у износу од 560,28 КМ, укупан промет улаза у износу од 836,40 КМ, укупан промет излаза у износу од 1.255,00 КМ и стање на дан 31. 12. 2021. године у износу од 141,68 КМ.

Контролом извода с трансакционог рачуна које је странка доставила за период од 1. 1. 2021. до 31. 12. 2021. године, установљено је сљедеће: почетно стање на дан 1. 1. 2021. године у износу од 560,28 КМ, укупан промет улаза у износу од 819,00 КМ, укупан промет излаза у износу од 1.255,00 КМ и салдо на дан 31. 12. 2021. године у износу од 124,28 КМ.

- (2) Странка у годишњем финансијском извјештају није исказала промет остварен путем благајне подрачуна, чиме је прекршила одредбе члана 12. Правилника.

Странка је у Обрасцу 2.1 финансијског извјештаја (*Преглед стања благајне*) исказала само промет благајне Градске организације и то: салдо на дан 1. 1. 2021. године у износу од 388,74 КМ, укупан промет улаза у износу од 2.950,00 КМ, укупан промет излаза у износу од 3.028,67 КМ и салдо на дан 31. 12. 2021. године у износу од 310,07 КМ.

Увидом у пословне књиге, установљено је да је странка у пословним књигама евидентирала промет благајне на двије аналитичке картице и то: *Новац у благајни* с прометом исказаним у годишњем финансијском извјештају те *Новац у благајни подрачуна* са сљедећим прометом: салдо на дан 1. 1. 2021. године у износу од 0,00 КМ, укупан промет улаза у износу од 550,00 КМ, укупан промет излаза у износу од 550,00 КМ и салдо на дан 31. 12. 2021. године у износу од 0,00 КМ.

Политичка странка је имала обавезу да у финансијском извјештају исказе одвојено промет благајне и промет благајне подрачуна, с обзиром на то да је и у пословним књигама успоставила одвојене евиденције о промету готовим новцем.

- (3) Странка је у 2021. години исплатила и у пословним књигама евидентирала на конту *Расходи ранијих година* исплате дневница посматрачима из 2020. године у износу од 550,00 КМ. Странка није обрачунала порез и доприносе на исплаћена средства.

С обзиром на то да је ријеч о исплатама дневница физичким лицима која нису запослена у странци, тј. исплатама која имају карактер личних примања, странка је имала обавезу да на исплаћена средства обрачуна порез и доприносе те их исказе у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају.

- (4) Књиговодствене евиденције о благајни, трансакционим рачунима, потраживањима странке, обавезе према добављачима, односно њиховом промету, као и расходима и приходима током извјештајне године нису успостављене у складу с рачуноводственим прописима.

У пословним књигама, односно појединачним аналитичким картицама за 2021. годину, промет наведених ставки је исказан у вишеструко већем износу од стварног промета. Иако се у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Федерације БиХ пословне књиге закључују послије књижења свих пословних промјена и обрачуна на дан завршетка пословне године, странка је у пословним књигама за извјештајну 2021. годину, умјесто почетног салда, пренијела укупан промет из претходних година.

47. ПОСАВСКА СТРАНКА (Код 1188)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Посавска странка се финансира из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	2,51	0,01
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	31.936,25	99,99
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	31.938,76	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	31.938,76	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Посавска странка прекршила одредбе члана 4. став (1) и члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Прегледом годишњег финансијског извјештаја, установљено је да је странка средства у износу од 3.805,78 КМ утрошила мимо Програма утрошка средстава за 2021. годину, тј. није планирала све трошкове, док је поједине трошкове остварила у већем износу у односу на планиране.

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала укупне трошкове у износу од 10.126,08 КМ.

Увидом у Програм утрошка средстава за 2021. годину, установљено је да је странка планирала расходе у укупном износу од 14.300,00 КМ.

- Прегледом финансијског извјештаја и финансијске документације странке, установљено је да политичка странка у Програму утрошка средстава није планирала трошкове репрезентације, трошкове поштарине и интернетских услуга, трошкове услуга и трошкове таксе и новчаних казни.

Странка је у 2021. години наведене трошкове остварила у укупном износу од 1.690,79 КМ, и то: трошкове репрезентације у износу од 335,50 КМ, трошкове поштарине и интернетских услуга у износу од 75,29 КМ, трошкове услуга у износу од 70,00 КМ и трошкове таксе и новчаних казни у износу 1.210,00 КМ.

- Странка је остварила трошкове закупнине пословних простора у укупном износу од 6.000,00 КМ, док је наведене трошкове планирала у износу од 4.000,00 КМ. Исто тако, странка је исказала трошкове електричне енергије у износу од 314,99 КМ, а планирала их је у износу од 200,00 КМ.

- б) Прегледом годишњег финансијског извјештаја и финансијске документације, установљено је да обрасци годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину нису попуњени у складу с одредбама Правилника, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Посавска странка није у годишњем финансијском извјештају исказала тачне податке о адреси сједишта странке и није исказала комплетну организациону структуру, чиме је прекршила одредбе члана 10. и члана 11. Правилника.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја и финансијске документације, установљено је да је странка, осим Централе странке коју је навела у Обрасцу 1-1 (*Организациона структура политичке странке*) годишњег финансијског извјештаја, имала и ниже нивое организовања.

Контролом финансијског извјештаја установљено је да се странка финансирала из буџета Општине Оцак, буџета Општине Брод, буџета Посавског кантона, као и буџета Федерације Босне и Херцеговине.

Такође, увидом у достављени уговор о закупу пословног простора, установљено је да се пословни простор, налази у Орашју у 5. улици на броју 2 у приземљу зграде, те да је намијењен за сједиште закупаца.

Посавска странка је, међутим, у Обрасцу 1 (*Општи подаци о политичкој странци*) годишњег финансијског извјештаја као адресу сједишта странке навела 3. улица 2Г, Орашје.

48. ХРВАТСКА СЕЉАЧКА СТРАНКА СТЈЕПАНА РАДИЋА (Код 1270)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, Хрватска сељачка странка Стјепана Радића се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	46.729,62	99,77
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	46.729,62	99,77
II	Остали приходи и друго	107,26	0,23
	Извори финансирања (I+II)	46.836,88	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Хрватска сељачка странка Стјепана Радића прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. Закона о финансирању политичких странака.

а) Хрватска сељачка странка Стјепана Радића је дио средстава утрошила мимо Програма утрошка средстава, док за дио средстава није установљено да ли су утошена за потребе политичке странке, чиме су прекршене одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Хрватска сељачка странка Стјепана Радића је у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину исказала расходе у укупном износу од 43.417,03 КМ, од чега се 5.018,59 КМ односи на трошкове амортизације.

Увидом у Програм утрошка средстава за 2021. годину, установљено је да је политичка странка расходе планирала у укупном износу од 38.830,00 КМ, те да у Програму није планирала трошкове амортизације.

Такође, установљено је да политичка странка није планирала остале расходе (набавка вијенца), а да их је остварила у износу од 148,00 КМ.

(2) Увидом у рачуне које је странке евидентирала на конту трошкова горива за гријање, установљено је да је Хрватска сељачка странка Стјепана Радића извршила набавку пелета у количини од 1.050 кг дана 26. 1. 2021. године и 1.500 кг дана 9. 10. 2021. године у укупном износу од 942,98 КМ, те је платила превоз у укупном износу од 30,00 КМ. Странка је дана 9. 10. 2021. године од истог добављача извршила и набавку електричног панела-конвектора у износу од 215,70 КМ.

Имајући у виду наведено, те да је у уговорима о закупу пословних простора које је странка користила у Новом Травнику, Травнику и Витезу наведено да комунални трошкови, међу којима и трошкови електричне енергије, падају на терет најмодавца, као и чињеницу да странка није успоставила евиденције о трошковима по организационим одборима, није могуће установити у коју сврху је извршена набавка пелета, тј. у коју сврху су утрошена финансијска средства странке.

б) На основу обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да Хрватска сељачка странка Стјепана Радића није водила правилне и потпуне евиденције о пословању готовим новцем, приходима, расходима и обавезама, нити је годишњи финансијски извјештај попунила у складу с одредбама Правилника, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Хрватска сељачка странка Стјепана Радића је у Обрасцу 3-ф (*Приходи из буџета*) годишњег финансијског извјештаја средства по основу повраћаја таксе за учешће на Локалним изборима 2020. године у износу од 1.800,00 КМ исказала као приходе из буџета Средњобосанског кантона, чиме је прекршила одредбе члана 13. и члана 18. Правилника.

Увидом у изводе с трансакционог рачуна политичке странке број 3060002939014222 код Адико банке д. д., установљено је да су, дана 16. 3. 2021. године, средства у износу од 1.800,00 КМ уплаћена с рачуна Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, односно да је извршен повраћај уплаћене таксе за овјеру учешћа политичке странке на Локалним изборима 2020. године.

Странка је средства у износу од 1.800,00 КМ требала исказати у Обрасцу 3 (*Извори финансирања политичке странке*) као остале приходе.

- (2) Контролом пословања готовим новцем путем благајне, установљено је да благајнички извјештаји и налози исплате нису потписани од стране благајника, нити лица којима су средства исплаћена. Такође, установљено је да на налозима исплате умјесто података о лицу којем су исплаћена средства (име и презиме), стоји *обавезе с основа плаћања готовином* комитент 0745 - *Лозанчић Анто* и *добављачи у земљи Јуск д. о. о.*

Поред наведеног, установљено је да рачуни, међу којима и рачуни исплаћени путем благајне, нису овјерени од стране овлашћеног лица за плаћање, односно књижење у пословним књигама, што указује на то да политичка странка није успоставила интерне контроле.

- (3) Увидом у достављену документацију, установљено је да је странка на основу појединачних одлука о новчаној помоћи за лијечење исплатила средства физичким лицима у укупном износу од 950,00 КМ, те их је евидентирала на конту хуманитарних расхода.

Странка је, такође, на основу одлуке извршила исплату стипендије физичком лицу за школовање у износу од 200,00 КМ.

С обзиром на то да су новчана средства исплаћена физичким лицима, наведене исплате имају карактер личних примања на које је странка имала обавезу да обрачуна и плати порез на доходак и доприносе у складу с пореским прописима.

Странка трошкове и обавезе по основу пореза на доходак и доприноса на исплаћена новчана средства физичким лицима није евидентирала у пословним књигама, нити исказала у годишњем финансијском извјештају, чиме је прекршила одредбе чланова 21, 22. и 24. Правилника.

- (4) Странка није у годишњем финансијском извјештају правилно исказала расходе, чиме је прекршила одредбе чланова 21. и 22. Правилника. Такође, установљено је да је странка у пословним књигама све расходе евидентирала на нивоу политичке странке, на истим аналитичким картицама, односно није успоставила евиденције о трошковима за сваки организациони дио појединачно.

- Увидом у рачун „Софа ММ“ д. о. о. Витез, број 00567-С од 29. 5. 2021. године у износу од 993,00 КМ установљено је да је странка на конту 4013 – *Услуге одржавања опреме* евидентирала набавку аутомобилских гума у износу од 957,00 КМ и уградњу аутомобилских гума у износу од 36,00 КМ. Такође, установљено је да је странка трошкове одржавања опреме у износу од 500,00 КМ исказала као трошкове ситног инвентара и аутомобилских гума.

- Контролом исказаних трошкова, установљено је да је странка дана 13. 5. 2021. године извршила плаћање трошкова регистрације возила (осигурање, технички преглед и таксе) у укупном износу од 707,63 КМ, што је евидентирала на конту 40894 – *Трошкови регистрације возила.*

Увидом у аналитичку картицу конту 4040 – *Трошкови осигурања возила*, установљено је да је странка трошак осигурања возила и техничког прегледа у укупном износу од 511,63 КМ евидентирала и на конту 4040 – *Трошкови осигурања возила.* Овај конто није наведен у Бруто билансу на дан 31. 12. 2021. године, што указује на то да аналитичке евиденције странке не одговарају подацима наведеним у Бруто билансу.

- У поступку прегледа финансијског извјештаја, установљено је да је странка рачун продавнице за поклоне „Ружа“ број 22/21 од 4. 10. 2021. године у износу од 148,00 КМ за набавку вијенца евидентирала на конту хуманитарних расхода, те исказала у Обрасцу 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*) као хуманитарне расходе.

- (6) Хрватска сељачка странка Стјепана Радића није правилно попунила Образац 5 (*Обавезе*) годишњег финансијског извјештаја, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника.

Странка је у дијелу Обрасца 5 у који се уписују подаци о датуму обавезе, а обавезе је требала исказати на дан 31. 12. 2021. године, навела датум 15. 1. 2021. године.

- (7) Хрватска сељачка странка Стјепана Радића је у складу с одредбом члана 12. став (2) Закона о финансирању политичких странака имала обавезу да у годишњи финансијски извјештај укључи користи остварене од активности удружења „Хрватски народни сабор Босне и Херцеговине“, које је повезано с политичком странком, јер је странка чланица овог удружења.

49. ПРВА МОСТАРСКА ПАРТИЈА (Код 2292)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Прва мостарска партија се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	2.987,00	6,37
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	43.894,98	93,63
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	46.881,98	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
Извори финансирања (I+II)		46.881,98	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Прва мостарска партија прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и (4) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Прва мостарска партија је мимо Програма утрошка средстава остварила трошкове у износу од 5.626,16 КМ, док за трошкове горива, у износу од 1.449,51 КМ, није установљено да су настали искључиво за остваривање страначких циљева.

Политичка странка је својим програмом утрошка средстава за 2021. годину предвидјела трошкове у износу од 43.940 КМ.

У годишњем финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, странка је пријавила остварене трошкове у износу од 28.500,45 КМ.

(1) Увидом у структуру планираних и остварених трошкова, установљено је да је политичка странка трошкове у износу од 5.626,16 КМ остварила мимо Програма утрошка.

- Трошкове закупнине пословног простора, које је планирала у износу од 4.200,00 КМ, странка је у финансијском извјештају исказала у износу од 4.900,00 КМ.
- Странка је трошкове одржавања просторија остварила у износу од 1.261,75 КМ, а планирала их је у износу од 240,00 КМ.
- Трошкове донација физичким и правним лицима странка је остварила у износу од 2.605,00 КМ, а Програмом утрошка средстава их је предвидјела као једнократне помоћи у износу од 600,00 КМ.
- Трошкове горива, које је планирала у износу од 600,00 КМ, странка је остварила у износу од 1.449,51 КМ.
- Трошкове књиговодствених услуга странка је планирала у износу од 1.800,00 КМ, а у финансијском извјештају их је исказала у износу од 2.720,00 КМ.
- Трошкови платног промета Програмом утрошка су предвиђени у износу од 300,00 КМ, а остварени су у износу од 379,10 КМ
- Политичка странка је остварила трошкове у износу од 50,80 КМ које није предвидјела Програмом утрошка средстава. То су трошак рекламе и пропаганде у износу од 30,00 КМ и трошак осталог материјала у износу од 20,80 КМ.

(2) Прегледом финансијског извјештаја и финансијске документације, установљено је да је Прва мостарска партија за утрошено гориво за моторна возила, у периоду од 6. 1. 2021. до 21. 6. 2021. године, путем благајне исплатила средства у износу од 1.449,51 КМ.

Увидом у пословне књиге, установљено је да политичка странка нема властита возила, нити доказе да је за своје потребе користила изнајмљена возила, па није установљено за чија возила је набављено гориво и да ли је оно утрошено у сврху обављања страначких активности.

Поред наведеног, битно је истакнути да датуми набавки горива не одговарају датумима службених путовања која је политичка странка у пословним књигама евидентирала с датумима: 31. 10, 24. 11. и 30. 11. 2021. године.

б) Прегледом финансијског извјештаја, пословних књига и финансијске документације, установљено је да Прва мостарска партија није успоставила правилне и благовремене евиденције о својим приходима и расходима те финансијски извјештај није попунила на начин како је Централна изборна комисија БиХ прописала Правилником, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) У пословним књигама политичка странка није успоставила правилну евиденцију о својим приходима, нити их је правилно исказала у финансијском извјештају који је поднијела Централној изборној комисији БиХ.

Повраћај уплаћеног новчаног износа таксе за овјеру за учешће на Локалним изборима 2020. године у Граду Мостару у износу од 1.000,00 КМ, који је извршен у складу с

Одлуком Централне изборне комисије БиХ о повраћају уплаћеног износа таксе за овјеру, број 06-1-07-3-221/21 од 1. 4. 2021. године, политичка странка је евидентирала као приход из буџета Босне и Херцеговине.

С обзиром на то да су политичкој странци враћена њена средства, те да уплата таксе није правилно евидентирана у пословним књигама 2020. године, странка није остварила приход из државног буџета, који је у финансијском извјештају пријавила у износу од 1.000,00 КМ.

- (2) У пословним књигама странка је, супротно рачуноводственим прописима и одредбама члана 11. став (1) Закона о финансирању политичких странака, трошкове евидентирала у моменту плаћања рачуна, а не у моменту пружања услуге.
- Трошкове закупнине, који су складу с уговором о закупу износили 350,00 КМ мјесечно, односно 4.200,00 КМ за период од 1. 1. до 31. 12. 2021. године, политичка странка је евидентирала у пословним књигама у износу од 4.900,00 КМ, те исти износ пријавила и у финансијском извјештају. Закупнина из 2020. године, у износу од 700,00 КМ, евидентирана је као трошак 2021. године, када је плаћена.
 - Трошкове телефона и комуналне услуге из 2020. године у износу од 165,07 КМ политичка странка је евидентирала у моменту плаћања, као трошкове 2021. године.
- (3) На потврдама о примљеним прилозима од два физичка лица, у укупном износу од 2.987,00 КМ, политичка странка није навела адресу, односно мјесто пребивалишта донатора, иако се овај податак захтијева одредбом из члана 6. став (1) Правилника.

50. ПОЛИТИЧКА СТРАНКА „ЗА ПРАВДУ И РЕД – ЛИСТА НЕБОЈШЕ ВУКАНОВИЋА“ (Код 1702)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, политичка странка „За правду и ред – Листа Небојше Вукановића“ се финансирала из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	550,00	8,95
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	0,00	0,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	550,00	8,95
II	Остали приходи и друго	5.595,14	91,05
	Извори финансирања (I+II)	6.145,14	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је политичка странка „За правду и ред – Листа Небојше Вукановића“ прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (4) и став (5) Закона о финансирању политичких странака.

а) Политичка странка је мимо Програма утрошка средстава утошила средства у износу од 111,99 КМ, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Програмом утрошка средстава за 2021. годину, политичка странка „За правду и ред – Листа Небојше Вукановића“ предвидјела је укупне трошкове у износу од 1.000,00 КМ.

У годишњем финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, политичка странка је исказала трошкове у износу од 547,99 КМ.

Увидом у структуру остварених трошкова, установљено је да је дио трошкова остварен мимо Програма утрошка.

Трошкове књиговодствених услуга странка је планирала у износу од 300,00 КМ, а остварила их је у износу од 380,00 КМ.

Странка није планирала трошкове платног промета, које је остварила у износу од 31,99 КМ.

б) Прегледом финансијског извјештаја, пословних књига и финансијске документације, установљено је да политичка странка „За правду и ред – Листа Небојше Вукановића“ пословне књиге није водила у складу с рачуноводственим прописима и одредбама члана 11. став (1) Закона о финансирању политичких странака. Странка није успоставила правилне и тачне евиденције о приходима и обавезама, финансијски извјештај није попунила на начин како је Централна изборна комисија БиХ прописала Правилником те на захтјев Централне изборне комисије БиХ није доставила извод с трансакционог рачуна, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (1), став (4) и став (5) истог закона.

(1) У финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, политичка странка је пријавила приход у износу од 6.145,14 КМ. У структури прихода странка је пријавила новчану донацију физичког лица у износу од 550,00 КМ, док је приходе у износу од 5.595,14 КМ пријавила као остале приходе.

Увидом у изводе с трансакционих рачуна, које је доставила политичка странка, те акт Града Требиња, број 11-400-192/22 од 12. 4. 2022. године, установљено је да је политичка странка „За правду и ред – Листа Небојше Вукановића“ приход у износу од 5.595,14 КМ остварила из буџета Града Требиња.

У складу с одредбама из члана 19. Правилника, политичка странка је била обавезна да приход који је остварила из буџета искаже у финансијском извјештају на Обрасцу 3-ф, да наведе ниво власти и износ оствареног прихода.

(2) У пословним књигама политичка странка је уплате средстава из буџета Града Требиња евидентирала као приход од донација државних органа у износу од 5.595,14 КМ.

На дан 31. 12. 2021. године странка је сторнирала дио прихода у износу од 4.255,01 КМ и пренијела га на књиговодствену ставку одложени приход по основу донација, која представља обавезу политичке странке.

Након наведених књижења, политичка странка је у пословним књигама и Завршном рачуну, који је у складу с рачуноводственим прописима поднијела надлежној агенцији (Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге – АПИФ) исказала

укупан приход у износу од 1.340,13 КМ, и он је за 4.255,01 КМ мањи од прихода који је политичка странка остварила.

- (3) Политичка странка је у пословним књигама и завршном рачуну евидентирала краткорочне обавезе у износу од 6.605,00 КМ, и то обавезе према добављачима у износу од 800,00 КМ и пасивна временска разграничења и резервисања у износу од 5.805,00 КМ. У финансијском извјештају, који је странка поднијела Централној изборној комисији БиХ, пријављене су само обавезе према добављачима у износу од 800,00 КМ.

Контролом пословних књига и финансијске документације, установљена су погрешна евидентирања прихода и финансијског резултата пословне године, што је за резултат имало исказивање у пословним књигама непостојећих обавеза.

- (4) Политичка странка у финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ није пријавила један трансакциони рачун, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

На захтјев Централне изборне комисије БиХ политичкој странци да достави копију извода с трансакционих рачуна, странка је доставила изводе с два рачуна које је пријавила у финансијском извјештају.

Према евиденцијама Централне Банке Босне и Херцеговине, установљено је да је политичка странка „За правду и ред – Листа Небојше Вукановића“ имала и трећи трансакциони рачун, број 5520051586401741 код Адико банке а. д. Бања Лука, који је био активан до 19. 1. 2021. године.

С обзиром на то да странка није доставила изводе и с овог рачуна, прекршила је одредбе члана 12. став (5) Закона о финансирању политичких странака.

51. ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (Код 2323)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, Демократска странка Босне и Херцеговине се финансира из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	5.550,00	98,23
3.	Прилози правних лица (3-б)	100,00	1,77
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	0,00	0,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	5.650,00	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	5.650,00	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Демократска странка Босне и Херцеговине прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (4) и став (5) Закона о финансирању политичких странака.

а) Демократска странка Босне и Херцеговине је финансијска средства странке утрошила без донесеног Програма утрошка средстава, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Демократска странка Босне и Херцеговине је у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину који је доставила Централној изборној комисији Босне и Херцеговине, исказала расходе у укупном износу од 352,00 КМ, док је у пословним књигама за 2021. годину исказала расходе у укупном износу од 5.852,00 КМ.

Увидом у службене евиденције, установљено је да странка није Централној изборној комисији Босне и Херцеговине доставила Програм утрошка средстава за 2021. годину, а који је била дужна доставити најкасније уз годишњи финансијски извјештај за 2020. годину, тј. до 31. 3. 2021. године.

б) На основу обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да Демократска странка Босне и Херцеговине није водила потпуне евиденције о расходима и обавезама, годишњи финансијски извјештај није попунила у складу с одредбама Правилника и није доставила комплетну додатну документацију, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (4) и став (5) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Демократска странка Босне и Херцеговине у Обрасцу 2 (*Преглед промета свих трансакционих рачуна политичке странке*) годишњег финансијског извјештаја није исказала трансакциони рачун број 1413065320160419 отворен код банке ББИ д. д. Сарајево.

Према подацима из Јединственог регистра рачуна у Босни и Херцеговини, странка је у 2021. години имала отворен рачун број 1413065320160419 код банке ББИ д. д. Сарајево, који је 6. 1. 2022. године угашен. На захтјев Централне изборне комисије Босне и Херцеговине да достави копију извода с наведеног рачуна за период 1. 1–31. 12. 2021. године, Демократска странка Босне и Херцеговине доставила је електронску пошту банке од 2. 12. 2021. године у којој је наведено да је рачун број 1413065320160419 неактиван, те да ће банка наплаћивати накнаду за вођење рачуна до износа расположивог салда, односно да ће извршити затварање рачуна уколико на рачуну нема средства, а странка у року од 7 дана од дана добијања обавјештења не изврши активацију рачуна.

(2) Демократска странка Босне и Херцеговине у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају није исказала све расходе, односно није правилно попунила податке о режијско-административним и осталим трошковима, чиме је прекршила одредбе чланова 21. и 22. Правилника.

- Демократска странка Босне и Херцеговине је у годишњем финансијском извјештају исказала остале расходе у износу од 352,00 КМ, односно укупне расходе у износу од 352,00 КМ.

Увидом у пословне књиге за 2021. годину установљено је да су укупни расходи странке износили 5.852,00 КМ, и то: банкарске услуге у износу од 131,79 КМ,

услуге вођења књиговодства у износу од 219,99 КМ и казне за преступе и прекршаје у износу од 5.500,00 КМ.

- Политичка странка није у пословним књигама евидентирала, нити у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупа пословног простора.

Увидом у Уговор о закупу пословног простора од 3. 1. 2021. године, установљено је да је мјесечни закуп пословног простора износио 280,80 КМ, односно 3.369,60 КМ за 2021. годину.

- (3) Демократска странка Босне и Херцеговине у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају није исказала обавезе на дан 31. 12. 2021. године, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника.

У Обрасцу 5 (*Обавезе*) годишњег финансијског извјештаја, Демократска странка Босне и Херцеговине није исказала обавезе.

Увидом у пословне књиге установљено је да је странка на дан 31. 12. 2021. године имала обавезе према добављачу *City park* д. д. Сарајево у износу од 3.035,60 КМ, те да су наведене обавезе настале прије 1. 1. 2021. године.

У поступку контроле финансијског извјештаја, установљено је да странка у пословним књигама није евидентирала обавезе по основу закупа пословног простора према добављачу *City park* д. д. Сарајево за период од 1. 1. до 31. 12. 2021. године у укупном износу од 3.369,60 КМ, односно да обавезе на дан 31. 12. 2021. године према овом добављачу износе укупно 6.405,20 КМ.

- (4) Увидом у достављене потврде о примљеним донацијама које су издате физичким лицима, установљено је да на њима нису наведени подаци о броју идентификационог документа донатора, као и да бројеви потврда који су наведени у Обрасцу 3-а не одговарају бројевима на издатим потврдама, што је супротно одредбама чланова 6. и 14. Правилника.

Странка није доставила копију издате потврде о примљеној донацији од правног лица *City park* д. д. Сарајево у износу од 100,00 КМ, која је од ње затражена у Захтјеву за достављање додатне документације за 2021. годину, број 03-07-6-381-2/22 од 6. 9. 2022. године, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (5) Закона о финансирању политичких странака.

52. ЖУПАНИЈСКА НЕОВИСНА ЛИСТА (Код 2322)

Према подацима из коригованог годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, Жупанијска неовисна листа се финансира из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	120,00	0,57
2.	Прилози физичких лица (3-а)	900,00	4,31
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	18.893,55	95,12
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	19.913,55	100,00
II	Остали приходи и друго	1.000,71	0,00
	Извори финансирања (I+II)	20.914,26	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Жупанијска неовисна листа прекршила одредбе члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Жупанијска неовисна листа није Образац 2 (*Преглед промета свих трансакционих рачуна политичке странке*) попунила у складу с чланом 11. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Странка је у коригованом Обрасцу 2 годишњег финансијског извјештаја, за трансакциони рачун број 3381502289626991 код Уникредит банке, исказала два различита податка о промету и салду рачуна.

Наиме, странка је у Обрасцу 2 за трансакциони рачун број 3381502289626991 код Уникредит банке исказала почетно стање у износу од 14.264,61 КМ, промет улаза у износу од 879,34 КМ, промет излаза у износу од 2.228,71 КМ и стање на дан 31. 12. 2021. године у износу од 12.915,24 КМ, а затим је поново исказала исти рачун за који је навела да је почетно стање износило 275,09 КМ, промет улаза 20.914,22 КМ, промет излаза 5.424,38 КМ и стање на дан 31. 12. 2021. године је износило 15.764,93 КМ.

Увидом у пословне књиге и контролом извода с трансакционог рачуна за период 1. 1–31. 12. 2021. године, установљено је да почетно стање на овом трансакционом рачуну износи 275,09 КМ, промет улаза 20.914,22 КМ, промет излаза 5.424,38 КМ, те да стање на дан 31. 12. 2021. године износи 15.764,93 КМ.

53. СТРАНКА ЗА НАШ ГРАД (Код 1804)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Странка за наш град се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	250,00	14,93
7.	Приходи из буџета (3-ф)	1.424,55	85,07
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	1.674,55	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	1.674,55	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Странка за наш град прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

У складу с одредбама из члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка је обавезна да сачини Програм утрошка средстава за сваку календарску годину, те у складу с њим да средства користи искључиво за остваривање циљева установљених својим програмом и статутом.

Програмом утрошка средстава, Странка за наш град је предвидјела трошкове у износу од 1.667,36 КМ.

У годишњем финансијском извјештају, политичка странка је исказала трошкове у износу од 1.608,71 КМ.

Увидом у структуру планираних и остварених трошкова, установљено је да су трошкови у износу од 940,71 КМ остварени мимо Програма утрошка.

У финансијском извјештају политичка странка је исказала остале расходе у износу од 788,11 КМ, трошкове платног промета у износу од 147,00 КМ те друге трошкове у износу од 5,60 КМ, које није предвидјела Програмом утрошка средстава.

54. ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА УНИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (Код 521)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Хрватска демократска унија Босне и Херцеговине се финансирала из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,08	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	4.073,00	100,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	4.073,08	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	4.073,08	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Хрватска демократска унија Босне и Херцеговине прекршила одредбе члана 4. став (1) и члана 12. Закона о финансирању политичких странака.

- а) Хрватска демократска унија Босне и Херцеговине није сачинила Програм утрошка средстава на начин којим би се обезбиједила транспарентност планираног трошења средстава и њихово поређење с оствареним трошковима.
У Програму утрошка средстава за 2021. годину, који је сачинила 29. 3. 2021. године, политичка странка је навела да очекује око 4.000,00 КМ средстава из буџета, која ће усмјеравати на јачање инфраструктуре општинских и кантоналних организација, као и јачање странке на државном нивоу.
С обзиром на то да политичка странка утрошак средстава није предвидјела по врстама трошкова, сматра се да је трошкове, које је у свом финансијском извјештају пријавила у износу од 987,33 КМ, остварила мимо Програма утрошка средстава, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.
- б) Политичка странка, иако је у складу с одредбом из члана 12. став (2) Закона о финансирању политичких странака имала обавезу да у годишњи финансијски извјештај укључи користи које је остварила од активности удружења „Хрватски народни сабор Босне и Херцеговине“, као његова чланица, није пријавила користи.

55. БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКИ БХ ЗЕЛЕНИ (Код 2495)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Босанскохерцеговачки БХ зелени су се финансирани из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	1.200,00	10,80
7.	Приходи из буџета (3-ф)	9.911,33	89,20
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	11.111,33	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	11.111,33	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да су Босанскохерцеговачки БХ зелени прекршили одредбе члана 4. став (1) и члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Политичка странка је финансијска средства у износу од 1.648,75 КМ утрошила мимо установљеног Програма утрошка средстава за 2021. годину, чиме је прекршила је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

У годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, Босанскохерцеговачки БХ зелени исказали су укупне расходе у износу од 2.103,15 КМ.

Увидом у Програм утрошка средстава за 2021. годину који је странка доставила, установљено је да је странка планирала расходе у укупном износу од 454,40 КМ, како слиједи: провизија банке у износу од 50,00 КМ, књиговодствене услуге у износу од 300,00 КМ и порез на закуп у износу од 104,40 КМ.

Странка је трошкове књиговодствених услуга прекорачила за 300,00 КМ, а трошкове платног промета за износ од 76,75 КМ. У Програму утрошка средстава странка је планирала трошкове књиговодствених услуга у износу од 300,00 КМ, а у годишњем финансијском извјештају исказала их је у износу од 600,00 КМ, док је трошкове платног промета планирала у износу од 50,00 КМ, а остварила их је у износу од 126,75 КМ.

Странка није планирала трошкове закупнине пословног простора и трошкове услуга. У годишњем финансијском извјештају странка је исказала трошкове закупнине пословног простора у износу од 1.200,00 КМ и трошкове услуга у износу од 72,00.

б) Босанскохерцеговачки БХ зелени обрасце годишњег финансијског извјештаја нису попунили у складу с Правилником, чиме су прекршили одредбе члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) У годишњем финансијском извјештају странка је приход по основу повраћаја дијела новчаног износа уплаћеног за овјеру пријаве за учешће на Локалним изборима 2020. године у износу од 1.100,00 КМ исказала као приходе из буџета, чиме је прекршила одредбе чланова 13. и 19. Правилника.

Босанскохерцеговачки БХ зелени су у Обрасцима 3 (*Извори финансирања*) и 3-ф (*Приходи из буџета*) годишњег финансијског извјештаја исказали укупне приходе из буџета у износу од 9.911,33 КМ.

Прегледом пословних књига и контролом извода с трансакционих рачуна установљено је да је странка примила средства из буџета Града Добоја у износу од 7.971,33 КМ, а из буџета Општине Добој Југ у износу од 840,00 КМ.

Контролом извода с трансакционог рачуна, установљено је да је странка новчана средства у износу од 1.100,00 КМ, која је примила на трансакциони рачун по основу Одлуке Централне изборне комисије Босне и Херцеговине о повраћају уплаћеног новчаног износа таксе за овјеру учешћа на Локалним изборима 2020. године, такође, исказала у Обрасцу 3-ф (*Приходи из буџета*). Политичка странка је ова средства требала исказати у Обрасцу 3 као остали приход.

(2) У Обрасцу 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*) годишњег финансијског извјештаја странка је трошак пореза у износу од 104,40 КМ исказала у оквиру трошкова закупнине пословног простора, чиме је прекршила одредбе члана 22. Правилника.

56. НАРОДНИ ПОКРЕТ „БАЊАЛУКА ЗОВЕ“ (КОД 2460)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Народни покрет „Бањалука зове“ се финансирао из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ	Структура
		(КМ)	(%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	11.288,23	100,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	11.288,23	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	11.288,23	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Народни покрет „Бањалука зове“ прекршио одредбе члана 4. став (1) и члана 11. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

а) Прегледом годишњег финансијског извјештаја, установљено је да је Народни покрет „Бањалука зове“ финансијска средства странке у износу од 1.165,07 КМ утрошио мимо установљеног Плана утрошка средстава за 2021. годину, док за средства у износу од 422,30 КМ није установљено у коју су сврху утрошена, чиме су прекршене одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

У годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, Народни покрет „Бањалука зове“ исказао је укупне расходе у износу од 6.649,66 КМ.

Увидом у План утрошка средстава за 2021. годину, који је странка доставила уз годишњи финансијски извјештај за 2020. годину, установљено је да је странка планирала укупне трошкове у износу од 12.459,24 КМ.

Прегледом финансијског извјештаја и финансијске документације, установљено је да је политичка странка остварила трошкове ситног инвентара и аутомобилских гума у износу од 55,00 КМ, трошкове осталих закупнина у износу од 300,00 КМ и трошкове адвокатских услуга у износу од 200,00 КМ који нису предвиђени Планом утрошка средстава за 2021. годину.

Странка је Планом утрошка средстава за 2021. годину предвидјела трошкове пореза и других обавеза у износу од 216,00 КМ, док је увидом у пословне књиге и финансијски извјештај установљено да је по том основу остварила трошкове у износу од 226,07 КМ, што представља прекорачење у износу од 10,07 КМ.

Странка је Планом утрошка за 2021. годину предвидјела трошкове књиговодствених услуга у износу од 600,00 КМ. Увидом у пословне књиге и финансијски извјештај установљено је да је странка остварила трошкове књиговодствених услуга у износу од 1.200,00 КМ, тј. прекорачила је планиране трошкове за 600,00 КМ.

б) Народни покрет „Бањалука зове“ није водио пословне књиге у складу с рачуноводственим прописима, чиме је прекршио одредбе члана 11. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Странка је у пословним књигама за 2021. годину накнадно, након Прелиминарног извјештаја о прегледу годишњег финансијског извјештаја који је странци достављен 19. 4. 2023. године, евидентирала промет остварен путем трансакционог рачуна број 5551000048527322 код Нове банке а. д. Бања Лука, и то: промет улаза у износу од 1.000,00 КМ, а који се односи на уплату средстава од стране Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине на основу Одлуке Централне изборне комисије Босне и Херцеговине о повраћају уплаћеног новчаног износа таксе за овјеру број 06-1-07-3-163/21 од 25. 02. 2021. године, и промет излаза у износу од 7,00 КМ, који се односи на трошкове платног промета.

Странка је такође евидентирала приходе у износу од 1.000,00 КМ, расходе у износу од 7,00 КМ, те салдо на рачуну у износу од 993,00 КМ.

У складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске, пословне књиге се закључују након свих потребних књижења, укључујући предзакључна и закључна књижења, а најкасније до рока за предају годишњих финансијских извјештаја. Рок за

предају годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге био је 28. 2. 2022. године.

- (2) Прегледом финансијске документације политичке странке, установљено је да рачуни за гориво нису овјерени за књижење и плаћање. Увидом у рачун добављача „Цегер“ д. о. о. број 04116 од 29. 12. 2021. године, установљено је да рачун није потписан од стране примаоца робе те да није овјерен за књижење и плаћање.

Такође, странка није доставила документацију о подацима о лицима којима су дати новогодишњи поклони.

У складу с рачуноводственим прописима, књиговодствена исправа мора бити потпуна, истинита, рачунски тачна и уредна и сачињена тако да омогућава потпун увид у вјеродостојност документа. Садржај књиговодствене исправе мора недвосмислено и вјеродостојно показивати врсту и обим настале промјене (куповина, количина, цијена, укупан износ), карактер пословне промјене у књиговодствено-техничком смислу, техничка обиљежја и сл.

57. СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА 2020 (Код 2771)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, Српска напредна странка 2020 се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	150,00	9,25
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	240,00	14,79
7.	Приходи из буџета (3-ф)	0,00	0,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	390,00	24,04
II	Остали приходи и друго	1.232,30	75,96
	Извори финансирања (I+II)	1.622,30	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Српска напредна странка 2020 прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (4) и став (5) Закона о финансирању политичких странака.

- а) Политичка странка није планирала све расходе, тј. расходе у износу од 690,00 КМ остварила је мимо Програма утрошка средстава, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Српска напредна странка 2020 је у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину исказала расходе у укупном износу од 1.108,80 КМ.

У Програму утрошка средстава за 2021. годину, Српска напредна странка 2020 планирала је расходе у укупном износу од 3.520,00 КМ.

Анализом Програма утрошка средстава за 2021. годину и података из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да странка није планирала све расходе.

Странка није планирала трошкове закупнине пословних простора и трошкове дневница и службених путовања, а њих је у Обрасцу 4.1 (*Режијско-административни и остали трошкови*) годишњег финансијског извјештаја исказала у укупном износу од 690,00 КМ, и то: трошкове закупнине пословних простора у износу од 240,00 КМ, а трошкове дневница и службених путовања у износу од 450,00 КМ.

б) На основу обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја, установљено је да Српска напредна странка 2020 није водила правилне евиденције о приходима, није пријавила један трансакциони рачун, обрасце годишњег финансијског извјештаја није доставила и попунила у складу с Правилником и није доставила додатну документацију, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (4) и став (5) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Српска напредна странка 2020 није доставила Образац 1 (*Општи подаци о политичкој странци*) годишњег финансијског извјештаја у чврстој копији, чиме је прекршила одредбе члана 3. став (1) и члана 7. Правилника.

(2) Српска напредна странка 2020 није у годишњем финансијском извјештају исказала рачун број 5672412700041714 отворен код Атос банке а. д. Бања Лука, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

Увидом у Извјештај о рачунима пословног субјекта, који се води код Централне банке БиХ, установљено је да је странка имала отворен рачун број 5672412700041714 код Атос банке а. д. Бања Лука, али да га није исказала у годишњем финансијском извјештају. Странка је Централној изборној комисији Босне и Херцеговине доставила само извод број 14 од 13. 11. 2020. године с трансакционог рачуна странке број 5672412700041714.

(3) Контролом исказаних прихода, установљено је да је странка почетно стање на трансакционом рачуну број 5672412700041617 у износу од 32,30 КМ исказала као остале приходе, чиме је прекршила одредбе члана 13. Правилника.

Странка је, такође, у својим пословним књигама извршила пренос вишка прихода над расходима из 2020. године у износу од 32,30 КМ на konto 6690 – *Остали приходи*, чиме је приходе исказала у већем износу у односу на остварене, а што је супротно и рачуноводственим прописима.

(4) Српска напредна странка 2020 није на захтјев Централне изборне комисије Босне и Херцеговине доставила додатну документацију, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (5) Закона о финансирању политичких странака.

Наиме, Централна изборна комисије Босне и Херцеговине је дана 6. 9. 2022. године странци упутила Захтјев за достављање додатне документације за 2021. годину у

којем је затражила да достави сљедећу документацију: акт којим је прописана чланарина, документацију о коришћењу пословног простора у 2021. години, Бруто биланс на дан 31. 12. 2021. године, главну књигу с комплетним аналитичким евиденцијама за период 1. 1–31. 12. 2021. године, документацију о неновчаној донацији која је исказана у Обрасцу 3-е, документацију о осталим приходима и копију извода с трансакционих рачуна политичке странке код Атос банке а. д. Бања Лука за период 1. 1–31. 12. 2021. године, рачуна број 5672412700041617 и рачуна број 5672412700041714.

У остављеном року, политичка странка није доставила копију извода с трансакционог рачуна политичке странке број 5672412700041714 код Атос банке а. д. Бања Лука.

58. ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „СНАГА НАРОДА“ (Код 1722)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Политичка организација „Снага народа“ се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ	Структура
		(КМ)	(%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	1.200,00	92,31
7.	Приходи из буџета (3-ф)	100,00	7,69
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	1.300,00	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	1.300,00	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Политичка организација „Снага народа“ прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

а) Странка је финансијска средства у износу од 424,20 КМ утрошила мимо установљеног Програма утрошка средстава за 2021. годину, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

У годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, Политичка организација Снага народа исказала је укупне расходе у износу од 1.674,20 КМ.

Увидом у Програм утрошка средстава за 2021. годину, који је странка доставила уз годишњи финансијски извјештај за 2020. годину, установљено је да је странка планирала укупне трошкове у износу од 1.250,00 КМ.

Прегледом финансијског извјештаја и финансијске документације, установљено је да је политичка странка остварила трошкове дневница и путне трошкове у износу од 415,00 КМ, који нису планирани Програмом утрошка за 2021. годину.

Странка је Програмом утрошка за 2021. годину предвидјела трошкове платног промета у износу од 14,00 КМ, док је увидом у пословне књиге и финансијски извјештај установљено да је по том основу остварила трошкове у износу од 23,20 КМ, што представља прекорачење у износу од 9,20 КМ.

б) Прегледом годишњег финансијског извјештаја и додатне финансијске документације, установљено је да политичка организација „Снага народа“ није водила потпуне евиденције о својим трансакционим рачунима и обрасце годишњег финансијског извјештаја није попунила у складу с одредбама Правилника, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Увидом у Извјештај о рачунима пословног субјекта који се води код Централне банке Босне и Херцеговине од 15. 7. 2022. године, установљено је да странка у својим пословним књигама и на Обрасцу 2 (*Преглед промета свих трансакционих рачуна странке*) финансијског извјештаја није исказала трансакциони рачун број 5550000038725716 отворен код Нове банке а. д. Бања Лука, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

Трансакциони рачун је према подацима из Извјештаја Централне банке Босне и Херцеговине био активан до 4. 11. 2021. године.

(2) Политичка организација „Снага народа“ није у Обрасцу 3-ф (Приходи из буџета) годишњег финансијског извјештаја правилно исказала податке о приходима из буџета, чиме је прекршила одредбе члана 19. Правилника.

У Обрасцу 3-ф странка је исказала приходе из буџета Града Бање Луке у износу од 100,00 КМ. Контролом извода с трансакционог рачуна политичке странке број 5550000048759105 код Нове банке а. д. установљено је да је извршена уплата средстава у износу од 100,00 КМ од стране Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине на основу Одлуке Централне изборне комисије Босне и Херцеговине о повраћају уплаћеног новчаног износа таксе за овјеру број 06-1-07-3-163/21 од 25. 2. 2021. године.

Политичка странка је средства на име повраћаја уплаћеног новчаног износа таксе за овјеру требала исказати у Обрасцу 3 као остале приходе, с обзиром на то да се уплата односи на таксу за Локалне изборе 2020. године, те он не представља приход из буџета, већ повраћај средстава (таксе) уплаћене од стране политичке странке.

(3) Политичка организација „Снага народа“ је Централној изборној комисији Босне и Херцеговине доставила Образац 3-е (*Неновчане донације и рачуни које политичка странка није имала обавезу да плати*) у чврстој копији, у којем је руком дописан износ вриједности неновчане донације, што је супротно члану 3. став (1) Правилника.

Увидом у апликацију ФИ ЦИК БиХ, путем које политичке странке подносе годишњи финансијски извјештај у електронској форми, установљено је да је политичка странка попунила Образац 3-е два пута, један, у којем није исказала неновчану донацију, те други, у којем је исказала неновчану донацију у износу од 1.200,00 КМ, а који није достављен Централној изборној комисији Босне и Херцеговине у чврстој копији.

Политичка странка је имала обавезу да достави одштампан Образац 3-е из апликације ФИ ЦИК БиХ, у ПДФ-формату.

- (4) Подаци које је странка исказала у Обрасцу 5 (*Обавезе политичке странке*) о својим повјериоцима не одговарају подацима исказаним у пословним књигама странке, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника.

Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала обавезе према физичким лицима по основу позајмица у укупном износу од 19.400,00 КМ и то: Алекса Милојевић у укупном износу од 15.100,00 КМ, Марко Лазаревић у износу од 4.000,00 КМ и Ђурађ Кушљић у износу од 300,00 КМ. У пословним књигама евидентирани су обавезе према физичким лицима по основу позајмица у укупном износу од 19.400,00 КМ, али према физичком лицу Алекса Милојевић у укупном износу од 15.400,00 КМ и физичком лицу Марко Лазаревић у износу од 4.000,00 КМ.

59. ПОЛИТИЧКА СТРАНКА СПАС НЕЗАВИСНИХ ЛИСТА ДОБОЈ (Код 2062)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, Спас независних листа Добој се финансирао из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	1.200,00	100,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	0,00	0,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	1.200,00	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	1.200,00	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је политичка странка Спас независних листа Добој прекршила одредбе члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да политичка странка Спас независних листа Добој није попунила обрасце годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину у складу с одредбама Правилника, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

У годишњем финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, политичка странка није исказала обавезе, док је увидом у Биланс стања на дан 31. 12. 2021. године установљено да су обавезе странке износиле 28,00 КМ. Неисказивањем својих обавеза у финансијском извјештају политичка странка је прекршила одредбе члана 24. Правилника.

60. НЕЗАВИСНИ-НЕОВИСНИ (Код 2765)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, политичка странка Независни-Неовисни се финансирала из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ	Структура
		(КМ)	(%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	5.624,00	100,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	5.624,00	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	5.624,00	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је политичка странка Независни-Неовисни прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

У годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, странка је исказала расходе у укупном износу од 949,19 КМ.

Анализом Програма утрошка средстава странке за 2021. годину који је Централној изборној комисији Босне и Херцеговине достављен уз годишњи финансијски извјештај за 2020. годину, установљено је да је странка у Програму утрошка искључиво цитирала одредбе члана 3 став (1) и члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“, бројеви 95/12 и 41/16) те није сачинила Програм утрошка на начин којим би се обезбиједила транспарентност планираног трошења средстава. Он нема форму плана и није одређена сврха и износ планираних трошкова за 2021. годину.

С обзиром на то да странка није сачинила Програм утрошка средстава на начин којим би се обезбиједила транспарентност планираног трошења средстава, као и поређење остварених трошкова с планираним те да је финансијска средства у износу од 949,19 КМ утрошила без плана трошкова, прекршене су одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

61. ПОКРЕТ ЗА БИЈЕЉИНУ (Код 2418)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, Покрет за Бијељину се финансирао из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	800,00	5,08
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	960,00	6,10
7.	Приходи из буџета (3-ф)	11.909,64	75,67
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	13.669,64	86,85
II	Остали приходи и друго	2.070,20	13,15
	Извори финансирања (I+II)	15.739,84	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Покрет за Бијељину прекршио одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Покрет за Бијељину је у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину исказао расходе у укупном износу од 9.754,20 КМ.

У Ребалансу плана утрошка за 2021. годину, Покрет за Бијељину је планирао укупне расходе у износу 9.971,00 КМ.

Анализом Ребаланса плана утрошка средстава за 2021. годину и података из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је странка трошкове електричне енергије остварила у већем износу за 124,00 КМ у односу на планиране, чиме су прекршене одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

62. СТРАНКА ЗА ОПШТИНУ ОЛОВО (Код 1217)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Странка за Општину Олово се финансирала из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	1.200,00	100,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	0,00	0,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	1.200,00	100,00
II	Остали приходи и друго	0,06	0,00
	Извори финансирања (I+II)	1.200,06	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Странка за Општину Олово прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

У годишњем финансијском извјештају странка за Општину Олово је исказала укупне трошкове у износу од 1.753,29 КМ.

Увидом у Програм утrophка средстава за 2021. годину установљено је да је странка планирала расходе у укупном износу од 270,00 КМ, и то: трошкове услуга ФИА-е у износу од 70,00 КМ, трошкове банкарских услуга у износу од 100,00 КМ и остале трошкове у износу од 100,00 КМ.

Анализом достављеног Програма утrophка средстава за 2021. годину и годишњег финансијског извјештаја установљено је да је странка средства у износу од 1.583,29 КМ утrophила мимо Програма утrophка средстава за 2021. годину, тј. није планирала све трошкове, док је трошкове платног промета остварила у већем износу у односу на планиране, како слиједи:

Политичка странка у Програму утrophка средстава није планирала трошкове закупа пословних простора и трошкове уговора о дјелу.

Странка је у 2021. години наведене трошкове остварила у укупном износу од 1.496,49 КМ, и то: трошкове закупине пословних простора у износу од 1.200,00 КМ и трошкове уговора о дјелу у износу од 296,49 КМ.

Странка је остварила трошкове платног промета у укупном износу од 186,80 КМ, док их је планирала у износу од 100,00 КМ.

63. НАРОДНИ ЕВРОПСКИ САВЕЗ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (Код 3038)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, Народни европски савез Босне и Херцеговине финансирао се из сљедећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ	Структура
		(КМ)	(%)
1.	Чланарина	1.165,00	7,03
2.	Прилози физичких лица (3-а)	15.013,82	90,61
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	391,14	2,36
7.	Приходи из буџета (3-ф)	0,00	0,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	16.569,96	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	16.569,96	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, установљено је да је Народни европски савез Босне и Херцеговине прекршио одредбе члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Увидом у достављене потврде о примљеним прилозима од физичких лица које је странка доставила у току обављања прегледа, установљено је да на потврдама није наведен број личног документа. Такође, на одређеном броју потврда није наведена адреса физичког лица или је наведена иста адреса (Цазин бб, Цазин).

С обзиром на то да политичка странка у потврдама о примљеним прилозима није навела све потребне податке, прекршила је одредбе члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака и члана 6. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

64. НЕЗАВИСНА ЛИСТА (Код 2044)

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Независна листа се финансирала из следећих извора:

Ред. број	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	12,00	0,26
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	3.666,00	78,36
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	3.678,00	78,62
II	Остали приходи и друго	1.000,25	21,38
	Извори финансирања (I+II)	4.678,25	100,00

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину Независне листе, нисмо запазили ништа значајно што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака.

САДРЖАЈ

1. УВОД.....	3
2. ПРАВНИ ОКВИР	3
2.1. Финансијско извјештавање политичких странака	6
2.2. Финансијска контрола политичких странака	7
3. АКТИВНОСТИ ЦЕНТРАЛНЕ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ БиХ У ИЗВЈЕШТАЈНОМ ПЕРИОДУ	9
4. НАЛАЗИ РЕВИЗИЈЕ.....	16
5. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА	20
6. ПРЕПОРУКЕ.....	21
Прилог бр. 1. – Налази ревизије из извјештаја о ревизији годишњих финансијских извјештаја политичких странака за 2021. годину.....	27
1. ХРВАТСКИ НАЦИОНАЛНИ ПОМАК (Код 2802).....	27
2. УЈЕДИЊЕНА СРПСКА (Код 1972).....	32
3. ДЕМОКРАТСКИ САВЕЗ – ДЕМОС (Код 2420).....	41
4. ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „НЕЗАВИСНИ БЛОК“ (Код 2314).....	48
5. ХРВАТСКА РЕПУБЛИКАНСКА СТРАНКА (Код 1705).....	53
6. НАПРЕДНА СРПСКА – НС (Код 1694)	57
Прилог бр. 2. – Налази ревизије из извјештаја о прегледу годишњих финансијских извјештаја политичких странака за 2021. годину.....	60
1. САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА – СНСД (Код 515).....	60
2. СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (Код 008).....	66
3. САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ (Код 1182)	80
4. САВЕЗ МЛАДИХ СНАГА (Код 2325).....	89
5. СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА (Код 018).....	92
6. НЕЗАВИСНА БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ЛИСТА (Код 2328)	99
7. СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ (Код 090)	105
8. ДЕМОКРАТСКИ НАРОДНИ САВЕЗ (Код 0461).....	111
9. ПАРТИЈА ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА (Код 440)	116
10. ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990 (Код 769)	123
11. СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА ФБИХ (Код 2697)	131
12. ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „НАРОД И ПРАВДА“ (Код 2317).....	134
13. ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (Код 027).....	138
14. СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ (Код 004).....	145
15. СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА (Код 074).....	154
16. ПЛАТФОРМА ЗА ПРОГРЕС (Код 2320).....	159
17. БОСАНСКА НАРОДНА СТРАНКА (Код 2319).....	167
18. СТРАНКА ПЕНЗИОНЕРА-УМИРОВЉЕНИКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (Код 513)	171
19. НАРОДНИ ДЕМОКРАТСКИ ПОКРЕТ (Код 1718).....	174
20. УНИЈА СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА БХ (Код 1989)	179
21. НАРОДНА ПАРТИЈА СРПСКЕ (Код 3035).....	182
22. ЛИБЕРАЛНА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (Код 1728)	186
23. ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „НАША СТРАНКА“ (Код 877).....	192
24. ПОКРЕТ ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ (КОД 2321).....	195
25. ЛИБЕРАЛНО ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА БИХ (Код 455)	199
26. ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БИХ (Код 017)	205
27. ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА (Код 1698)	209
28. ЛАБУРИСТИЧКА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (Код 1701)	212
29. СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА (Код 1200)	217
30. БОСС – БОСАНСКА СТРАНКА – МИРНЕС АЈАНОВИЋ (Код 036).....	221
31. ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА СОЦИЈАЛДЕМОКРАТЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (Код 2711) 225	
32. СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА СРПСКЕ (Код 2447)	230

33.	ХРВАТСКА КРШЋАНСКА ДЕМОКРАТСКА УНИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (Код 005)	
	235	
34.	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „ПОКРЕТ УСПЈЕШНА СРПСКА“ (Код 1872).....	238
35.	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА ДР АНТЕ СТАРЧЕВИЋ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (Код	
	1178)	241
36.	ХРВАТСКА НЕЗАВИСНА ЛИСТА (Код 1703).....	245
37.	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ СРПСКЕ СЕМБЕРИЈА – МИЋО МИЋИЋ (Код 2426).....	247
38.	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „ЗАЈЕДНО ЗА БОЉИ СРЕБРЕНИК“ (Код 2622).....	250
39.	ДЕМОКРАТСКА НАРОДНА ЗАЈЕДНИЦА БИХ – КРАЈИШКА СТРАНКА (Код 028).....	252
40.	ПОКРЕТ ЗА МОДЕРНУ И АКТИВНУ КРАЈИНУ (Код 2423).....	255
41.	СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА ДР ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ (Код 1730)	258
42.	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКТИВНОСТИ (Код 882)	262
43.	РЕПУБЛИЧКА СТРАНКА СРПСКЕ (Код 3037)	267
44.	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ПАТРИОТСКА СТРАНКА – СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ (Код 001)	
	269	
45.	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „НАРОДНИ ПОКРЕТ“ (Код 2497)	270
46.	ТУЗЛАНСКА АЛТЕРНАТИВА (Код 1882)	273
47.	ПОСАВСКА СТРАНКА (Код 1188).....	276
48.	ХРВАТСКА СЕЉАЧКА СТРАНКА СТЈЕПАНА РАДИЋА (Код 1270)	277
49.	ПРВА МОСТАРСКА ПАРТИЈА (Код 2292).....	280
50.	ПОЛИТИЧКА СТРАНКА „ЗА ПРАВДУ И РЕД – ЛИСТА НЕБОЛШЕ ВУКАНОВИЋА“ (Код	
	1702)	282
51.	ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (Код 2323)	284
52.	ЖУПАНИЈСКА НЕОВИСНА ЛИСТА (Код 2322)	287
53.	СТРАНКА ЗА НАШ ГРАД (Код 1804)	288
54.	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА УНИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (Код 521).....	289
55.	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКИ БХ ЗЕЛЕНИ (Код 2495).....	290
56.	НАРОДНИ ПОКРЕТ „БАЊАЛУКА ЗОВЕ“ (КОД 2460)	291
57.	СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА 2020 (Код 2771)	293
58.	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „СНАГА НАРОДА“ (Код 1722)	295
59.	ПОЛИТИЧКА СТРАНКА СПАС НЕЗАВИСНИХ ЛИСТА ДОБОЈ (Код 2062)	297
60.	НЕЗАВИСНИ-НЕОВИСНИ (Код 2765)	298
61.	ПОКРЕТ ЗА БИЈЕЉИНУ (Код 2418).....	299
62.	СТРАНКА ЗА ОПШТИНУ ОЛОВО (Код 1217)	300
63.	НАРОДНИ ЕВРОПСКИ САВЕЗ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (Код 3038).....	301
64.	НЕЗАВИСНА ЛИСТА (Код 2044).....	302

